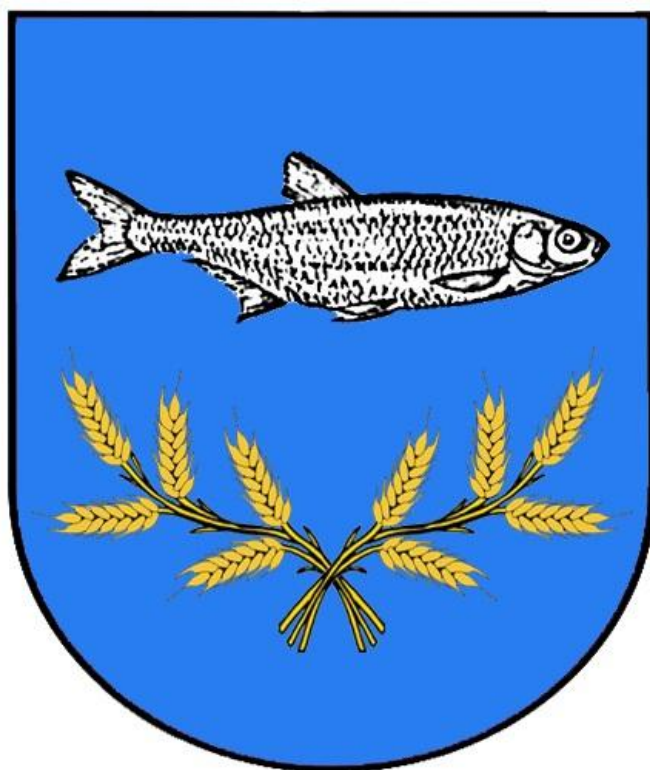

PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO

do planu ogólnego Gminy Wielkie Oczy

Warszawa, 30.03.2026 r.

Nazwa opracowania: Prognoza oddziaływania na środowisko do planu ogólnego Gminy Wielkie Oczy

Zlecniodawca: Gmina Wielkie Oczy

Opracowujący: BUDPLAN Sp. z o.o.
04-327 Warszawa ul. Kordeckiego 20

Autor opracowania: mgr Agata Grzelak

Agata Grzelak

Spis treści

1	Wprowadzenie.....	7
1.1	Podstawa formalno-prawna opracowania	7
1.2	Cel, zakres i stopień szczegółowości informacji wymaganych w prognozie.....	7
2	Zawartość, główne cele projektowanego dokumentu oraz jego powiązania z innymi dokumentami	9
2.1	Cele i zawartość dokumentu	9
2.2	Powiązania z innymi dokumentami.....	16
3	Metody zastosowane przy sporządzaniu prognozy	42
4	Propozycje dotyczące przewidywanych metod analizy skutków realizacji postanowień projektowanego dokumentu oraz częstotliwość jej przeprowadzania	42
5	Transgraniczne oddziaływanie na środowisko	43
6	Streszczenie w języku niespecjalistycznym	43
7	Charakterystyka środowiska przyrodniczego obszaru objętego sporządzeniem planu ogólnego.....	44
7.1	Charakterystyka i lokalizacja terenu opracowania.....	44
7.2	Położenie geograficzne, ukształtowanie powierzchni terenu	47
7.3	Budowa geologiczna, warunki budowlane.....	49
7.4	Złoża kopalin.....	53
7.5	Warunki hydrologiczne	55
7.5.1	Wody powierzchniowe	55
7.5.2	Wody podziemne.....	56
7.6	Gleby	64
7.7	Warunki klimatyczne	65
7.8	Szata roślinna	67
7.9	Fauna.....	77
7.10	Powiązania ekologiczne.....	80
7.11	Formy ochrony przyrody	81
7.12	Walory krajobrazowe i turystyczne	104
7.13	Audyt krajobrazowy województwa podkarpackiego	106
8	Stan zasobów i funkcjonowanie środowiska	112
8.1	Stan środowiska	112
8.1.1	Jakość wód powierzchniowych	112
8.1.2	Jakość wód podziemnych	119
8.1.3	Powietrze atmosferyczne	120
8.2	Ocena stanu środowiska, jego zagrożeń i możliwości ich ograniczeń	122
9	Tendencje zmian środowiska przy braku realizacji ustaleń projektu planu ogólnego	122
10	Istniejące problemy ochrony środowiska istotne z punktu widzenia realizacji projektowanego dokumentu	123

10.1	Identyfikacja głównych zagrożeń	123
10.1.1	Zagrożenie osuwiskowe	123
10.1.2	Zagrożenie powodziowe	124
10.1.3	Hałas i promieniowanie elektromagnetyczne	127
10.1.4	Zagrożenia dla jakości powietrza	129
10.1.5	Zagrożenia dla wód podziemnych i powierzchniowych	129
10.1.6	Zagrożenia dla jakości gleb	129
10.1.7	Zagrożenia ekosystemów leśnych	130
10.1.8	Zagrożenia dla obszarów objętych ochroną prawną na mocy ustawy o ochronie przyrody, w tym obszarów Natura 2000	131
10.1.9	Zakłady stwarzające ryzyko poważnych awarii	137
11	Cele ochrony środowiska ustanowione na szczeblu międzynarodowym, wspólnotowym i krajowym, istotne z punktu widzenia realizowanego dokumentu oraz sposobu w jaki te cele i inne problemy środowiska zostały uwzględnione podczas opracowywania dokumentu	138
12	Przewidywane znaczące oddziaływania, w tym oddziaływania bezpośrednie, pośrednie, wtórne, skumulowane, krótkoterminowe, średnioterminowe i długoterminowe, stałe, chwilowe oraz pozytywne i negatywne, na cele i przedmioty obszaru Natura 2000 oraz integralność tego obszaru, a także na środowisko	139
12.1	Oddziaływanie na ludzi	140
12.2	Wpływ na zwierzęta i rośliny	150
12.3	Wpływ na ekosystemy i różnorodność biologiczną	154
12.4	Oddziaływanie na wodę	155
12.5	Oddziaływanie na powietrze	159
12.6	Oddziaływanie na powierzchnię ziemi	160
12.7	Oddziaływanie na krajobraz	163
12.8	Oddziaływanie na klimat	164
12.9	Oddziaływanie na zasoby naturalne	165
12.10	Oddziaływanie na zabytki i dobra materialne	166
12.11	Oddziaływanie na obszary Natura 2000 i inne obszary chronione na mocy ustawy o ochronie przyrody	167
13	Rozwiązania mające na celu zapobieganie, ograniczanie lub kompensację przyrodniczą negatywnych oddziaływań na środowisko mogących być rezultatem realizacji projektowanego dokumentu	168
13.1	Rozwiązania mające na celu zapobieganie, ograniczanie lub kompensację przyrodniczą negatywnych oddziaływań na cele i przedmioty ochrony obszaru Natura 2000 oraz integralność tego obszaru	169
14	Rozwiązania alternatywne do rozwiązań zawartych w projektowanym dokumencie wraz z uzasadnieniem ich wyboru	170
15	Załączniki	170
16	Akty prawne uwzględnione w opracowaniu	170
17	Materiały źródłowe	171
18	Oświadczenie autora prognozy	174

1 Wprowadzenie

Przedmiotem niniejszego opracowania jest prognoza oddziaływania na środowisko do planu ogólnego Gminy Wielkie Oczy, sporządzonego zgodnie z uchwałą Nr IV/39/2024 Rady Gminy Wielkie Oczy z dnia 5 sierpnia 2024 r. w sprawie przystąpienia do sporządzenia planu ogólnego Gminy Wielkie Oczy.

1.1 Podstawa formalno-prawna opracowania

Obowiązek sporządzania prognozy oddziaływania na środowisko wynika z art. 46 oraz art. 51 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko. Niniejsza prognoza w myśl wyżej przywołanego art. 46 stanowi element strategicznej oceny oddziaływania na środowisko.

W ramach strategicznej oceny oddziaływania na środowisko organ opracowujący projekt dokumentu:

1. uzgadnia z właściwymi organami zakres i stopień szczegółowości informacji wymaganych w prognozie oddziaływania na środowisko;
2. poddaje projekt wraz z prognozą opiniowaniu przez właściwe organy;
3. zapewnia możliwość udziału społeczeństwa w strategicznej ocenie oddziaływania na środowisko;
4. bierze pod uwagę ustalenia zawarte w prognozie oddziaływania na środowisko, opinie organów oraz rozpatruje uwagi i wnioski zgłoszone w związku z udziałem społeczeństwa.

Projekt dokumentu, nie może zostać przyjęty (o ile nie zachodzą przesłanki, o których mowa w art. 34 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody), jeżeli ze strategicznej oceny oddziaływania na środowisko wynika, że może on znacząco negatywnie oddziaływać na obszar Natura 2000.

1.2 Cel, zakres i stopień szczegółowości informacji wymaganych w prognozie

Celem prognozy jest identyfikacja potencjalnych oddziaływań na środowisko ustaleń projektu planu ogólnego, określenie rozwiązań eliminujących, ograniczających lub kompensujących negatywne oddziaływania na środowisko oraz w miarę potrzeb przedstawienie rozwiązań alternatywnych do rozwiązań zawartych w projektowanym dokumencie.

Zakres merytoryczny prognozy jest zgodny z ustawą z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko. Prognoza uwzględnia ustalenia Zamawiającego, który uzgodnił zakres i stopień szczegółowości informacji wymaganych w prognozie oddziaływania na środowisko z Regionalnym Dyrektorem Ochrony Środowiska w Rzeszowie w piśmie z dnia 16 marca 2026 r. (znak pisma: WOOŚ.411.1.6.2026.AP.2) oraz z Państwowym Powiatowym Inspektorem Sanitarnym w Lubaczowie w piśmie z dnia 18 lutego 2026 r. (znak pisma: PSNZ.9011.12.3.2026.MŻ).

Proгноza przedstawia wyniki analiz i ocen w formie opisowej. Część kartograficzna została ujęta w tekście w formie schematów, a także na załączniku graficznym do prognozy.

W prognozie ocenia się stan i funkcjonowanie środowiska, odporność na degradację i zdolność do regeneracji wynikające z uwarunkowań określonych w opracowaniu ekofizjograficznym oraz tendencje do zmian przy braku realizacji ustaleń planu ogólnego. Rozpatrywane są także skutki realizacji ustaleń planu ogólnego. Projektowane użytkowanie i zagospodarowanie terenów jest analizowane pod kątem zgodności z uwarunkowaniami określonymi w opracowaniu ekofizjograficznym, z przepisami prawa dotyczącymi ochrony środowiska, skuteczności ochrony bioróżnorodności i właściwych proporcji pomiędzy terenami o różnych formach użytkowania. Ocenia się również określone w planie ogólnym warunki zagospodarowania przestrzennego, wynikające z potrzeb ochrony środowiska, prawidłowości gospodarowania zasobami przyrody oraz ochrony gruntów rolnych i leśnych. Uwzględniane są ponadto zagrożenia dla środowiska i wpływ na zdrowie ludzi, skutki dla istniejących form ochrony przyrody i innych obszarów chronionych i zakres zmian w krajobrazie, oraz możliwość rozwiązań eliminujących lub ograniczających negatywne oddziaływanie na środowisko. W prognozie zawarte są, jeżeli zachodzi taka potrzeba, również propozycje innych rozwiązań w projekcie planu ogólnego, sprzyjających ochronie środowiska.

Proгноza wykonana jest zgodnie z art. 51 ust. 2 pkt. 1, 2 i 3 ustawy o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko:

- zawiera informacje o zawartościach, głównych celach projektowanego dokumentu oraz jego powiązaniach z innymi dokumentami;
- zawiera informacje o metodach zastosowanych przy sporządzaniu prognozy;
- zawiera propozycje dotyczące przewidywanych metod analiz skutków realizacji postanowień projektowanego dokumentu oraz częstotliwość jej przeprowadzania;
- zawiera informacje o możliwym transgranicznym oddziaływaniu na środowisko oraz streszczenie w języku niespecjalistycznym;
- określa, analizuje i ocenia istniejący stan środowiska oraz potencjalne zmiany tego stanu w przypadku braku realizacji projektowanego dokumentu;
- określa, analizuje, ocenia stan środowiska na obszarach objętych przewidywanym znaczącym oddziaływaniem na środowisko;
- określa, analizuje i ocenia istniejące problemy ochrony środowiska istotne z punktu widzenia projektowanego dokumentu, w szczególności dotyczące obszarów chronionych;
- określa, analizuje i ocenia istniejące problemy ochrony środowiska ustanowione na szczeblu międzynarodowym albo krajowym, istotne z punktu widzenia projektowanego dokumentu oraz

sposoby, w jakich te cele ochrony środowiska zostały uwzględnione podczas opracowywania dokumentu;

- określa, analizuje i ocenia przewidywane znaczące oddziaływania, w tym oddziaływania bezpośrednie, pośrednie, wtórne, skumulowane, krótkoterminowe, średnioterminowe i długoterminowe, stałe i chwilowe oraz pozytywne i negatywne na środowisko;
- przedstawia rozwiązania mające na celu zapobieganie, ograniczanie lub kompensację przyrodniczą negatywnych oddziaływań na środowisko, mogących być rezultatem realizacji projektowanego dokumentu;
- przedstawia rozwiązania alternatywne do rozwiązań zawartych w projektowanym dokumencie wraz z uzasadnieniem ich wyboru oraz opis metod dokonania oceny prowadzącej do tego wyboru.

2 Zawartość, główne cele projektowanego dokumentu oraz jego powiązania z innymi dokumentami

2.1 Cele i zawartość dokumentu

Ustawa z dnia 7 lipca 2023 r. o zmianie ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. z 2023 r., poz. 1688 ze zm.) wprowadziła szereg zmian w ustawie z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (t.j. Dz.U. z 2024 r., poz. 1130 ze zm.), która między innymi określiła nowe zasady kształtowania polityki przestrzennej przez jednostki samorządu terytorialnego i wprowadziła plan ogólny jako nowy akt planowania przestrzennego.

Na podstawie art. 65 ust. 1 ustawy z dnia 7 lipca 2023 roku studia uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gmin zachowują moc do czasu uchwalenia planu ogólnego gminy, jednak nie dłużej niż do 30 czerwca 2026 r.

Zgodnie z art. 13i ust. 1 ustawy z dnia 27 marca 2003 roku przed sporządzeniem projektu planu ogólnego rada gminy podejmuje uchwałę o przystąpieniu do sporządzenia planu ogólnego.

Rada Gminy Wielkie Oczy dnia 5 sierpnia 2024 r. podjęła uchwałę Nr IV/39/2024 w sprawie przystąpienia do sporządzenia planu ogólnego Gminy Wielkie Oczy.

W oparciu o uwarunkowania zagospodarowania przestrzennego gminy wymienione w art. 13b ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym, zostało wyznaczonych 12 stref planistycznych, tj.:

1) SW – STREFA WIELOFUNKCYJNA Z ZABUDOWĄ MIESZKANIOWĄ WIELORODZINNĄ

Nie wyznaczono strefy SW na obszarach poza: istniejącą zabudową oraz wyznaczonymi obszarami uzupełnienia zabudowy.

2) SJ – STREFA WIELOFUNKCYJNA Z ZABUDOWĄ MIESZKANIOWĄ JEDNORODZINNĄ

Nie wyznaczono strefy SJ na obszarach poza: istniejącą zabudową, ustalonymi obszarami zabudowy mieszkaniowej w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego oraz wyznaczonymi obszarami uzupełnienia zabudowy.

3) SZ – STREFA WIELOFUNKCYJNA Z ZABUDOWĄ ZAGRODOWĄ

Nie wyznaczono strefy SZ na obszarach poza: istniejącą zabudową, obszarami ustaleń miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego oraz obszarów uzupełnienia zabudowy.

4) SU – STREFA USŁUGOWA

Dla stref **20SU, 30SU - 32SU, 46SU – 54SU** określono maksymalną wysokość zabudowy z uwagi na lokalizację w tych strefach istniejących budynków usługowych oraz kościołów, które stanowią dominantę wysokościową.

Strefy **37SU - 39SU, 45SU – 47SU, 49SU - 53SU** obejmują obiekty ujęte w rejestrze zabytków. Zarówno profile dodatkowe tych stref jak i gminne standardy urbanistyczne zostały ustalone tak, aby zapewnić ochronę tych obiektów.

5) SP – STREFA GOSPODARCZA**6) SR – STREFA PRODUKCJI ROLNICZEJ****7) SI – STREFA INFRASTRUKTURALNA****8) SN – STREFA ZIELENI I REKREACJI****9) SC – STREFA CMENTARZY**

Na terenie gminy Wielkie Oczy wskazano 15 stref cmentarzy. Cmentarze czynne zlokalizowane są w strefach 1SC – 4SC, 6SC, 7SC, 9SC. Pozostałe cmentarze to cmentarze nieczynne.

Plan ogólny w strefie SC **poza terenem cmentarza** umożliwia realizację innych funkcji określonych w Rozporządzeniu Ministra Rozwoju i Technologii z dnia 8 grudnia 2023 r. w sprawie projektu planu ogólnego gminy, dokumentowania prac planistycznych w zakresie tego planu oraz wydawania z niego wypisów i wyrysów (Dz.U. z 2023 r., poz. 2758 ze zm.). Na etapie sporządzania miejscowego planu zostanie ustalona linia rozgraniczająca terenu cmentarza i od niej wskazana strefa sanitarna w odległość 50 m i 150 m. Lokalizowanie zabudowy mieszkaniowej w sąsiedztwie cmentarza regulują przepisy odrębne, które należy uwzględnić w procedurze sporządzenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego. W części graficznej uzasadnienia wskazano maksymalne możliwe strefy sanitarne w odległości 50 m i 150 m.

Rozbudowa istniejących czynnych cmentarzy będzie możliwa przy spełnieniu wymagań określonych w przepisach odrębnych z zakresu cmentarzy i chowania zmarłych m.in.:

1. odległości od granicy cmentarza ujęć wody o charakterze zbiorników wodnych służących jako źródło zaopatrzenia sieci wodociągowej w wodę do picia i potrzeb gospodarczych, nie może być mniejsza niż 500 m;
2. odległości od zabudowań mieszkalnych, od zakładów produkujących artykuły żywności, zakładów żywienia zbiorowego bądź zakładów przechowujących artykuły żywności oraz studzien, źródeł i strumieni, służących do czerpania wody do picia i potrzeb gospodarczych;
3. ukształtowania terenu umożliwiające łatwy spływ wód deszczowych oraz nie podległą zalewom;
4. głębokości i zmienności poziomu wód gruntowych oraz kierunku ich spadku,
5. rodzaju gleby tj. gleba pod cmentarz powinna być przepuszczalna i nie zawierać węglanu wapnia.

W planie ogólnym istnieje możliwość wyznaczenia stref dopuszczających zabudowę mieszkaniową, w granicy maksymalnych stref sanitarnych od cmentarza, przy jednoczesnym spełnieniu warunków przepisów odrębnych z zakresu cmentarzy i chowania zmarłych na etapie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego – określony profil funkcjonalny umożliwia lokalizację m.in. terenów usług lub zieleni.

10) SG – STREFA GÓRNICTWA

11) SO – STREFA OTWARTA

W strefach **38SO – 40SO, 43SO, 44SO, 46SO, 47SO, 49SO, 52SO, 59SO, 60SO - 62SO, 64SO, 100SO, 101SO** dopuszczono lokalizację odnawialnych źródeł energii.

Strefy 1SO – 9SO, 11SO, 12SO, 14SO, 16SO, 23SO, 29SO, 31SO, 33SO, 35SO, 99SO obejmują większe kompleksy leśne będące własnością Skarbu Państwa, obszary ochrony przyrody Natura 2000 oraz położone są w granicach korytarza ekologicznego Lasy Cieszanowskie KPdC - 1C. Strefy **10SO, 24SO, 73SO, 92SO** zostały wyznaczone w obszarach szczególnego zagrożenia powodzią, dla tych stref wskazano maksymalny udział powierzchni zabudowy wynoszący 0%.

12) SK – STREFA KOMUNIKACYJNA

Plan ogólny nie wyznacza na terenie Gminy Wielkie Oczy strefy: SH – STREFA HANDLU WIELKOPOWIERZCHNIOWEGO.

Wyznaczone strefy planistyczne uwzględniają istniejące uwarunkowania osadnicze, przyrodnicze, kulturowe, infrastrukturalne i komunikacyjne oraz umożliwiają realizację nowej zabudowy z zachowaniem zasad ładu przestrzennego, w nawiązaniu do lokalnego krajobrazu kulturowego, w tym kompozycji przestrzennych w otoczeniu zabytków. Ponadto strefy te wskazują istniejącą zabudowę, której utrzymanie w planach miejscowych bądź decyzjach o warunkach zabudowy będzie możliwe przy uwzględnieniu ograniczeń wynikających z przepisów odrębnych m.in. z zakresu ochrony przyrody czy ochronie zabytków i opiece nad zabytkami.

Wyznaczając strefy planistyczne w obszarach uwzględniano częściowo wnioski złożone w procedurze planistycznej oraz dotychczasowych dokumentach planistycznych i strategicznych jako kontynuacja polityki przestrzennej gminy.

Strefy SW, SJ i SZ zostały wyznaczone w granicach:

1. terenów istniejącej zabudowy mieszkaniowej, które charakteryzują się podobnymi uwarunkowaniami przestrzennymi, standardami kształtowania zabudowy i zasadami zagospodarowania terenu;
2. obszarów uzupełnienia zabudowy.

Strefy **SJ i SZ** zostały wyznaczone również w granicach terenów przeznaczonych w obowiązujących miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego pod zabudowę mieszkaniową;

Do stref **SW, SJ i SZ** zostały również zakwalifikowane istniejące tereny usług (z wyjątkiem usług publicznych oraz kultu religijnego), infrastruktury technicznej i zieleni urządzonej zlokalizowane w sąsiedztwie zabudowy mieszkaniowej.

Strefy SU i SP zostały wyznaczone w granicach:

1. istniejącej zabudowy produkcyjnej i usługowej;
2. terenów przeznaczonych do rozwoju ww. funkcji w dotychczasowych dokumentach planistycznych, jako kontynuacja polityki przestrzennej gminy umożliwiającej rozwój gminy oraz podnoszenie jakości życia mieszkańców w sferze społecznej i ekonomicznej.

Przy określaniu stref gospodarczych **SP** uwzględniono istniejące uwarunkowania, kierunki rozwoju wskazane w dokumentach wyższego rzędu jakim jest Plan Województwa.

Wyznaczając przedmiotowe strefy uwzględniano częściowo wnioski złożone w procedurze planistycznej.

Z uwagi na charakter stref, określono standardy urbanistyczne, które uwzględnią wymogi technologiczne. Określone gminne standardy urbanistyczne mogą zostać doprecyzowane na etapie tworzenia miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego przy uwzględnieniu istniejących uwarunkowań przestrzennych i przepisów odrębnych i wymogów technologicznych.

Strefy SR wskazano na terenach istniejącej produkcji w gospodarstwach rolnych. Wyznaczone strefy produkcji rolniczej umożliwią rozwój istniejących obiektów służących gospodarce rolnej.

Strefy SN i SC zostały wyznaczone na obszarach istniejącego zagospodarowania o danej funkcji oraz na terenach przeznaczonych do rozwoju ww. funkcji w dotychczasowych dokumentach planistycznych i strategicznych, jako kontynuacja polityki przestrzennej gminy umożliwiająca zaspokojenie potrzeb mieszkańców gminy w zakresie sportu, rekreacji i pochówku.

Strefa SG została wskazana na obszarach istniejących terenów eksploatacji złóż piasku oraz terenów

złóż piasku, na których nie prowadzone jest w chwili sporządzania planu ogólnego gminy Wielkie Oczy wydobywanie. Ponadto strefy SG obejmują także tereny bezpośrednio związane z wydobywaniem gazu ziemnego – tereny wokół czynnych odwiertów gazowych.

Nie jest możliwe wprowadzenie do ustaleń planu ogólnego:

- uwarunkowań zagospodarowania terenu górniczego oraz ograniczeń w jego użytkowaniu, w tym zakaz zabudowy w obszarze górniczym, z dopuszczeniem do realizacji obiektów kubaturowych, urządzeń komunikacyjnych oraz urządzeń pomocniczych bezpośrednio związanych z eksploatacją kopalni,
- pasów ochronnych dla stref sąsiednich, nie objętych eksploatacją kruszyw,
- określenia rekultywacji terenu po zakończonej eksploatacji kruszyw,

z uwagi na określony zakres planu ogólnego w u.p.z.p.

Rekultywacja stref górnictwa po zakończeniu eksploatacji kopaliny powinna odbywać się w oparciu o ustalony kierunek i warunki przeprowadzenia rekultywacji opisane w wydanej dla danego obszaru koncesji.

Strefy SO zostały wyznaczone na terenach o wysokich wartościach przyrodniczych tj. rezerwat przyrody „Moczały”, większe kompleksy leśne i zadrzewienia, obszar Natura 2000 i obszary szczególnego zagrożenia powodzią. Strefy otwarte pokrywają największą część gminy, obejmują tereny lasów, tereny rolnicze, tereny wód i zieleni naturalnej oraz tereny dróg.

Strefy SK zostały wyznaczone w granicach dróg powiatowych Powiatu Lubaczowskiego: 1674R, 1675R, 1676R, 1677R, 1693R, 1694R, 1695R, 1696R, 1697R, 1698R oraz 2606R w granicach działek ewidencyjnych.

Dla poszczególnych **stref planistycznych określono profile dodatkowe** zgodnie z załącznikiem nr 1 Rozporządzenia Ministra Rozwoju i Technologii z dnia 8 grudnia 2023 r. w sprawie projektu planu ogólnego, dokumentowania prac planistycznych w zakresie tego planu oraz wydawania z niego wypisów i wyrysów (Dz.U. z 2023 r., poz. 2758 ze zm.) lub uwzględniające istniejące uwarunkowania oraz przyjętą politykę przestrzenną. Określone profile dodatkowe umożliwią uzupełnienie przeznaczeń profilu podstawowego w taki sposób, aby nie generował on konfliktów przestrzennych i umożliwił zachowanie zasad ładu przestrzennego.

Wskazane ustalenia gminnych standardów urbanistycznych są kontynuacją polityki przestrzennej gminy, zapisanej w dotychczasowych dokumentach planistycznych oraz umożliwiają realizację nowej zabudowy z zachowaniem zasad ładu przestrzennego, w nawiązaniu do lokalnego krajobrazu kulturowego i w oparciu o wykształcony układ dróg. Określone gminne standardy urbanistyczne umożliwią m.in. ochronę jakości krajobrazu w tym przeciwdziałanie dysharmonii i fragmentacji krajobrazu z zachowaniem zwartej charakteru zabudowy nawiązującej do istniejących obiektów i otoczenia.

Dla stref **SI, SN i SC** zgodnie z **art. 13e ust. 2 pkt 3 u.p.z.p. obligatoryjnie** określa się wyłącznie wartość minimalnego udziału powierzchni biologicznie czynnej. W związku z powyższym nie określono pozostałych gminnych standardów urbanistycznych. Pozostałe gminne standardy urbanistyczne mogą zostać określone na

etapie miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego lub decyzji o warunkach zabudowy przy uwzględnieniu istniejących uwarunkowań przestrzennych oraz przepisów odrębnych.

Dla stref **SG, SO i SK** nie wyznaczono gminnych standardów urbanistycznych. Zgodnie z art. 13e ust. 2 u.p.z.p. dla tych stref **nie jest obligatoryjne** określenie gminnych standardów urbanistycznych. Gminne standardy urbanistyczne mogą zostać określone na etapie miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego lub decyzji o warunkach zabudowy przy uwzględnieniu istniejących uwarunkowań przestrzennych oraz przepisów odrębnych.

Ponadto należy zauważyć, iż w strefach oznaczonych symbolami SW, SJ, SZ, SU, SP, SR, SN, SC, SO i SK teren infrastruktury technicznej w profilu podstawowym dotyczy terenów telekomunikacji oraz innych terenów infrastruktury technicznej o powierzchni nie większej niż 5000 m² (zgodnie z załącznikiem nr 1 Rozporządzenia Ministra Rozwoju i Technologii z dnia 8 grudnia 2023 r. w sprawie projektu planu ogólnego, dokumentowania prac planistycznych w zakresie tego planu oraz wydawania z niego wypisów i wyrysów (Dz.U. z 2023 r., poz. 2758 ze zm.). W związku z powyższym na etapie sporządzania miejscowych planów będzie możliwość wyznaczenia terenów infrastruktury o powierzchni nie większej niż 0,5 ha.

Dla każdej ze stref określono profil funkcjonalny, a ponadto dla części ze stref określono wartość maksymalnej nadziemnej intensywności zabudowy, wartość maksymalnej wysokości zabudowy, maksymalny udział powierzchni zabudowy oraz minimalny udział powierzchni biologicznie czynnej, co stanowi gminne standardy urbanistyczne (gminny katalog stref planistycznych). Gminne standardy urbanistyczne stanowią ustalenia w zakresie nieprzekraczalnych parametrów i wskaźników urbanistycznych względem planowanych na terenie gminy inwestycji.

Warunki określone w gminnych standardach urbanistycznych muszą zostać uwzględnione przy sporządzaniu miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego oraz stanowią podstawę prawną decyzji o warunkach zabudowy i zagospodarowania terenu.

Ponadto w projekcie planu ogólnego Gminy Wielkie Oczy określono **obszary uzupełnienia zabudowy**.

Proces inwestycyjny na obszarach poza obowiązującymi miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego opiera się na wydawanych decyzjach o warunkach zabudowy i zagospodarowaniu terenu.

Zgodnie z art. 61 ust. 1 pkt 1a u.p.z.p. wydanie decyzji o warunkach zabudowy jest możliwe jedynie w przypadku spełnienia m.in. warunku położenia terenu na obszarze uzupełnienia zabudowy.

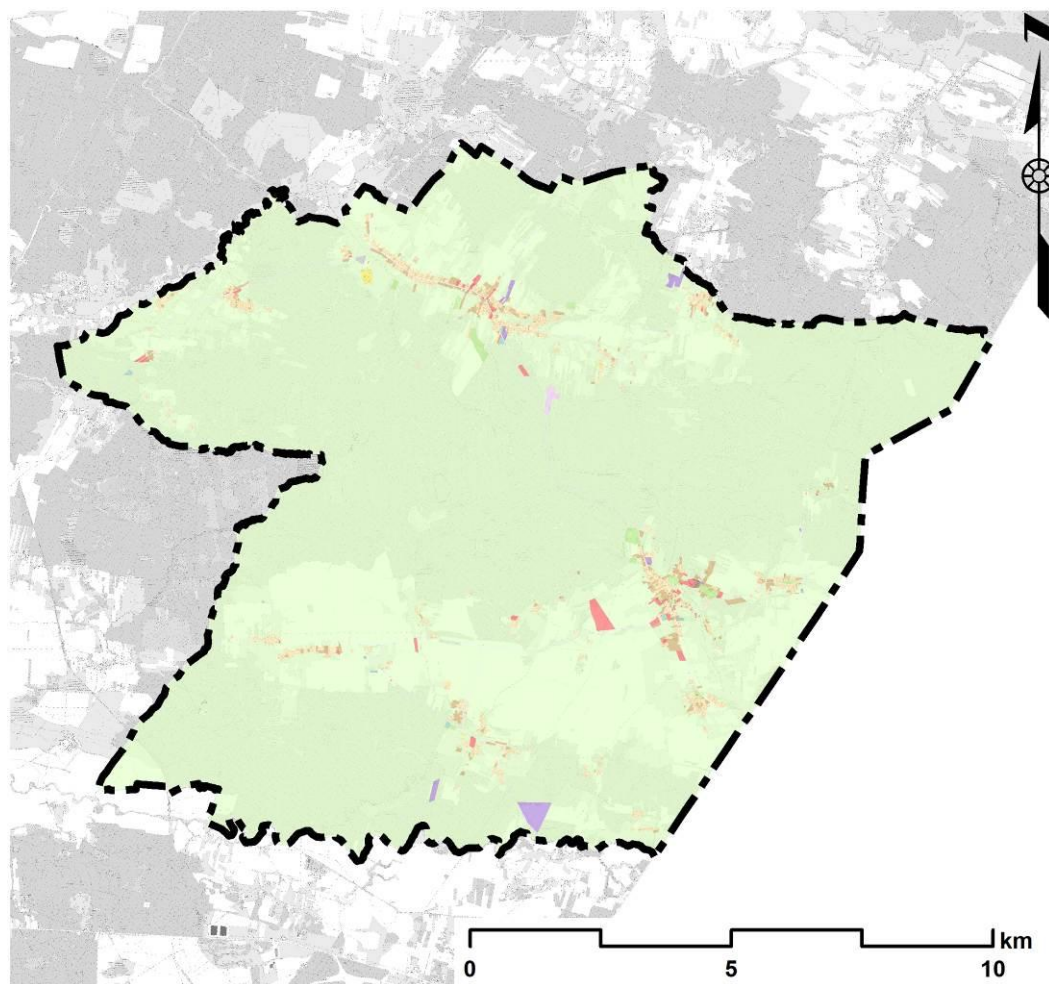
Ze względu, iż powierzchnia obowiązujących planów miejscowych wynosi zaledwie 28,5915 ha, co stanowi jedynie 0,196% powierzchni gminy zasadne jest wyznaczenie obszarów uzupełnienia zabudowy, aby umożliwić mieszkańcom gminy oraz inwestorom dalszy proces inwestycyjny w oparciu o plan ogólny Gminy Wielkie Oczy.

Obszary uzupełnienia zabudowy zostały wyznaczone zgodnie z §1 Rozporządzenia Ministra Rozwoju i Technologii z dnia 2 maja 2024 r. w sprawie sposobu wyznaczania obszaru uzupełnienia zabudowy w planie

ogólnym gminy (Dz.U. z 2024 r., poz. 729, dalej rozporządzenie OUZ).

Obszar uzupełnienia zabudowy wyznaczony zgodnie z ww. ustaleniami rozporządzenia OUZ wynosi 1 970 553 m².

Rysunek 1. Strefy planistyczne na obszarze Gminy Wielkie Oczy (źródło: opracowanie własne – projekt planu ogólnego)

 granica Gminy Wielkie Oczy

STREFY PLANISTYCZNE

- strefa wielofunkcyjna z zabudową mieszkaniową wielorodzinną
- strefa wielofunkcyjna z zabudową mieszkaniową jednorodzinną
- strefa wielofunkcyjna z zabudową zagrodową
- strefa usługowa
- strefa gospodarcza
- strefa produkcji rolniczej
- strefa infrastrukturalna
- strefa zieleni i rekreacji
- strefa cmentarzy
- strefa górnictwa
- strefa otwarta
- strefa komunikacyjna

2.2 Powiązania z innymi dokumentami

Plan zagospodarowania przestrzennego województwa podkarpackiego

Plan Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Podkarpackiego – Perspektywa 2030 został przyjęty Uchwałą nr XLVIII/522/2002 Sejmiku Województwa Podkarpackiego z dnia 30 sierpnia 2002 r. w sprawie Planu Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Podkarpackiego, zmieniony Uchwałą Nr XXXI/340/04 Sejmiku Województwa Podkarpackiego z dnia 29 listopada 2004 r. w sprawie zmiany Planu Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Podkarpackiego oraz Uchwałą nr LIX/930/18 Sejmiku Województwa Podkarpackiego z dnia 27 sierpnia 2018r. zmieniającą uchwałę w sprawie uchwalenia Planu Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Podkarpackiego.

Plan Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Podkarpackiego – Perspektywa 2030, zgodnie z u.p.z.p., w ramach prowadzenia polityki rozwoju wyznaczył obszary funkcjonalne. Gmina Wielkie Oczy należy do **Wiejskiego Obszaru Funkcjonalnego wymagającego wsparcia procesów rozwojowych oraz Przygranicznego Obszaru Funkcjonalnego, a także Roztoczańsko – Puszczańskiego Obszaru Funkcjonalnego**. Plan ustala dla takich obszarów następujące zasady zagospodarowania:

WOF – Wiejski Obszar Funkcjonalny:

- rozwój bazy usług publicznych;
- zapobieganie procesom rozpraszania zabudowy powodującym degradację terenów otwartych i przydatnych dla rolnictwa;
- ochrona zasobów leśnych oraz rozwój zrównoważonej i wielofunkcyjnej gospodarki leśnej;
- poprawa wyposażenia obszaru w infrastrukturę techniczną i transportową;
- rozwój funkcji sportowo-rekreacyjnej i turystycznej, w tym agroturystyki oraz lecznictwa uzdrowiskowego z zastosowaniem zasad zrównoważonego rozwoju.

POF – Przygraniczny Obszar Funkcjonalny:

- zagospodarowanie przestrzenne obszaru z uwzględnieniem potrzeb związanych z obronnością i bezpieczeństwem publicznym;
- rozwój i modernizacja infrastruktury granicznej, transportowej i logistycznej;
- integrowanie systemów komunikacyjnych i usprawnienie powiązań transportowych;
- wspieranie rozwoju nowych funkcji, zwiększających zakres świadczonych usług o charakterze ponadlokalnym, w tym logistycznych;
- poprawa dostępu do usług publicznych zlokalizowanych w miastach i na obszarach wiejskich;
- współpraca transgraniczna w zakresie planowania przestrzennego i społeczno- gospodarczego,

realizacja i koordynacja wspólnych działań i projektów, zapewniających integrację planowania w zakresie ochrony środowiska, gospodarki wodnej oraz infrastruktury transgranicznej,

- poprawa wyposażenia obszaru w infrastrukturę techniczną i transportową.

R-POF - Roztoczańsko – Puszczański Obszar Funkcjonalny:

- rozbudowa i modernizacja istniejącej infrastruktury turystycznej;
- rozbudowa istniejących oraz budowa nowych szlaków drogowych oraz modernizacja istniejących linii kolejowych;
- ochrona walorów leczniczych i klimatycznych uzdrowiska Horyniec-Zdrój;
- rozwój rolnictwa ekologicznego dostosowanego do lokalnych warunków, poprawa struktury agrarnej gospodarstw;
- rewaloryzacja historycznych układów urbanistycznych świadczących o unikatowej historii i kulturze obszaru;
- ochrona krajobrazów i przyrody obszaru;
- zapobieganie procesom suburbanizacji i rozpraszania zabudowy powodującym degradację otwartych terenów wiejskich przydatnych dla rolnictwa przez intensyfikację użytkowania terenów zainwestowanych;
- uporządkowanie gospodarki wodno-ściekowej oraz zagospodarowanie terenów sprzyjające naturalnej retencji wód powierzchniowych;
- zagospodarowanie terenu kopalni siarki Basznia przy uwzględnieniu aspektów prawno-środowiskowych i ekologicznych.

Na terenie Gminy Wielkie Oczy znajdują się poniższe elementy infrastruktury technicznej wskazanej przez plan:

- Linie elektroenergetyczne 750 kV (sieć TEN-E, przewidziana do rozbudowy i przebudowy), 110kV,
- Ujęcia wody podziemnej z ustanowioną strefą ochronną: Kobylnica Ruska, Łukawiec,
- Sieć szerokopasmowa eTen.

Plan Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Podkarpackiego – Perspektywa 2030 wskazuje dla Gminy Wielkie Oczy poniższe inwestycje do realizacji:

- Budowa łącznika od węzła autostradowego Korczowa,
- Budowa linii 110kV do stacji Korczowa oraz stacji 110/15kV Korczowa w celu przyłączenia odbiorców oraz źródeł energii odnawialnej z obszaru strefy przygranicznej przejścia granicznego Korczowa, długość linii 2-torowej,

- Budowa, rozbudowa, modernizacja sieci kanalizacji sanitarnej,
- Przebudowa, rozbudowa, modernizacja oczyszczalni ścieków,
- Optymalna metoda zarządzania ryzykiem powodziowym cieku Robak w miejscowości Wielkie Oczy.

Sposób uwzględnienia w planie ogólnym zapisów Planu Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Podkarpackiego – Perspektywa 2030

Plan ogólny Gminy Wielkie Oczy uwzględnia zapisy Planu Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Podkarpackiego – Perspektywa 2030 poprzez:

- 1) wyznaczenie stref otwartych w obszarach szczególnego zagrożenia powodzią oraz obejmujących większe kompleksy leśne i zadrzewienia – w strefach tych jako profil dodatkowy ustalono możliwość realizacji wyłącznie terenu zieleni urządzonej;
- 2) wyznaczenie stref otwartych, poza wyżej wymienionymi terenami, dopuszczających realizację infrastruktury technicznej i komunikacyjnej;
- 3) wyznaczenie stref planistycznych uwzględniając: politykę przestrzenną określoną w dokumentach planistycznych gminy, istniejącą zabudowę, układ komunikacyjny i infrastrukturę techniczną, tworząc zwarte kompleksy zabudowy, pozostawiając w rozproszeniu jedynie istniejącą zabudowę, a tym samym ograniczając presję urbanizacyjną oraz ograniczając konieczność zmiany przeznaczenia gruntów rolnych klasy I-III, gruntów leśnych na cele nierolnicze i nieleśne przed ich nieuzasadnionym przeznaczaniem na cele nierolnicze i nieleśne;
- 4) wyznaczenie stref planistycznych uwzględniających ochronę krajobrazu przed chaosem inwestycyjnym oraz określeniem gminnych standardów urbanistycznych, które będą kształtowały ład przestrzenny;
- 5) wyznaczenie stref usługowych na obszarach wiejskich obejmujących również tereny obecnie zainwestowane;
- 6) wyznaczenie stref zieleni i rekreacji przeznaczonych pod infrastrukturę sportową.

Opracowanie ekofizjograficzne podstawowe na potrzeby planu ogólnego Gminy Wielkie Oczy, BUDPLAN Sp. z o.o. luty 2025

Opracowanie przedstawia strukturę środowiska przyrodniczego z zaznaczeniem jego podstawowych komponentów i zachodzących między nimi związków. Rozpoznanie i charakterystyka stanu oraz funkcjonowania środowiska przyrodniczego dały podstawę do zdiagnozowania i określenia predyspozycji przyrodniczych, do kształtowania struktury funkcjonalno-przestrzennej, ze szczególnym uwzględnieniem terenów, które powinny pełnić przede wszystkim funkcje przyrodnicze oraz oceny przydatności środowiska pod różne sposoby użytkowania i formy zagospodarowania terenu.

Ekofizjograficzne uwarunkowania dla zagospodarowania przestrzennego:

I. Obszary pełniące funkcje przyrodnicze

Do obszarów o szczególnym znaczeniu dla prawidłowego funkcjonowania środowiska przyrodniczego zalicza się:

- **obszary stanowiące o strukturze przyrodniczej** tj.: Główny (G) Korytarz Południowo-Centralny (KPdC) łączy Roztocze z Lasami Janowskimi, Puszcą Sandomierską i Świętokrzyską, Przedborskim Parkiem Krajobrazowym, Załęczańskim Parkiem Krajobrazowym, schodzi do Lasów Lublinieckich i Borów Stobrawskich, sięgając do Lasów Milickich, Doliny Baryczy i Borów Dolnośląskich.
- **doliny rzeczne** wraz z obudową biologiczną w postaci użytków zielonych i zadrzewień;
- **las** **stanowiące własność Skarbu Państwa**, w tym lasy ochronne, tj. wodochronne, ostoje zwierząt, cenne fragmenty rodzimej przyrody;
- **obszary o szczególnych walorach przyrodniczych** objęte ochroną na mocy ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody. Są to obszary o różnym reżimie ochronności, podlegające przepisom odrębnym:
 - dla **obszaru Natura 2000 Łukawiec PLH180024**, obowiązuje zakaz podejmowania działań mogących, osobno lub w połączeniu z innymi działaniami, znacząco negatywnie oddziaływać na cele ochrony, w tym w szczególności pogorszyć stan siedlisk przyrodniczych lub siedlisk gatunków roślin i zwierząt oraz wpłynąć negatywnie na gatunki, dla których ochrony został wyznaczony obszar Natura 2000, a ponadto pogorszyć integralności obszaru Natura 2000 lub jego powiązania z innymi obszarami;
 - dla **rezerwatu przyrody „Moczary”** obowiązują zakazy oraz odstępowstwa zgodnie z art. 15 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (t.j. Dz.U. z 2024 r., poz. 1478 ze zm.);
 - dla **użytków ekologicznych oraz pomników przyrody** obowiązują zakazy oraz odstępowstwa zgodnie z art. 45 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (t.j. Dz.U. z 2024 r., poz. 1478 ze zm.);
- **zadrzewienia i zakrzewienia śródpolne**, które uzupełniają funkcje ochronne lasów (ochrona przed erozją, spływami wód powierzchniowych) oraz ułatwiają migrację gatunków;
- **zbiorowiska łąkowe i pastwiskowe**, w tym w szczególności zbiorowiska podmokłe występujące w obniżeniach dolinnych;
- **zieleń urządzone**, w tym zieleń towarzysząca zabudowie mieszkaniowej, usługowej, produkcyjnej, ciągom komunikacyjnym, zieleń towarzysząca obiektom sakralnym i cmentarzom, stanowiąca ważne uzupełnienie gminnego systemu przyrodniczego.

II. Obszary rozwoju i ograniczeń funkcji użytkowych

Ograniczenia i wytyczne wynikające z położenia w obrębie obszarów chronionych na mocy ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody***Obszary Natura 2000***

Zgodnie z art. 33 ust. 1 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (t.j. Dz.U. z 2024 r., poz. 1478 ze zm.), w odniesieniu do obszarów Natura 2000, zabrania się podejmowania działań mogących, osobno lub w połączeniu z innymi działaniami, znacząco negatywnie oddziaływać na cele ochrony obszaru Natura 2000, w tym w szczególności:

- pogorszyć stan siedlisk przyrodniczych lub siedlisk gatunków roślin i zwierząt, dla których ochrony wyznaczono obszar Natura 2000;
- wpłynąć negatywnie na gatunki, dla których ochrony został wyznaczony obszar Natura 2000;
- pogorszyć integralności obszaru Natura 2000 lub jego powiązania z innymi obszarami.

Zgodnie z art. 28 i art. 29 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody dla obszarów Natura sporządza się plan zadań ochronnych lub plan ochrony.

Dla obszaru Natura 2000 Łukawiec PLH180024 ustanowiono plan zadań ochronnych (Zarządzenie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Rzeszowie z dnia 31 października 2016 r. w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Łukawiec PLH180024 zmienione Zarządzeniem Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Rzeszowie z dnia 11 października 2017 r. zmieniające zarządzenie w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Łukawiec PLH180024), w którym zidentyfikowano istniejące i potencjalne zagrożenia dla zachowania właściwego stanu ochrony siedlisk przyrodniczych oraz gatunków roślin i zwierząt i ich siedlisk będących przedmiotami ochrony oraz określono działania ochronne ze wskazaniem podmiotów odpowiedzialnych za ich wykonanie i obszarów ich wdrażania.

Rezerwat przyrody „Moczały”

Zgodnie z art. 15 ust. 1 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (t.j. Dz.U. z 2024 r., poz. 1478 ze zm.) w rezerwacie przyrody zabrania się¹:

- budowy lub przebudowy obiektów budowlanych i urządzeń technicznych, z wyjątkiem obiektów i urządzeń służących celom rezerwatu przyrody;

¹ Zakazy nie dotyczą wykonywania zadań wynikających z planu ochrony lub zadań ochronnych; prowadzenia akcji ratowniczej oraz działań związanych z bezpieczeństwem powszechnym; wykonywania zadań z zakresu obronności kraju w przypadku zagrożenia bezpieczeństwa państwa; obszarów objętych ochroną krajobrazową w trakcie ich gospodarczego wykorzystywania przez jednostki organizacyjne, osoby prawne lub fizyczne oraz wykonywania prawa własności, zgodnie z przepisami Kodeksu cywilnego.

- chwytania lub zabijania dziko występujących zwierząt, zbierania lub niszczenia jaj, postaci młodocianych i form rozwojowych zwierząt, umyślnego płoszenia zwierząt kręgowych, zbierania poroży, niszczenia nor, gniazd, legowisk i innych schronień zwierząt oraz ich miejsc rozrodu;
- polowania, z wyjątkiem obszarów wyznaczonych w planie ochrony lub zadaniach ochronnych ustanowionych dla rezerwatu przyrody;
- pozyskiwania, niszczenia lub umyślnego uszkodzania roślin oraz grzybów;
- użytkowania, niszczenia, umyślnego uszkodzania, zanieczyszczania i dokonywania zmian obiektów przyrodniczych, obszarów oraz zasobów, tworów i składników przyrody;
- zmiany stosunków wodnych, regulacji rzek i potoków, jeżeli zmiany te nie służą ochronie przyrody;
- pozyskiwania skał, w tym torfu, oraz skamieniałości, w tym kopalnych szczątków roślin i zwierząt, minerałów i bursztynu;
- niszczenia gleby lub zmiany przeznaczenia i użytkowania gruntów;
- palenia ognisk i wyrobów tytoniowych oraz używania źródeł światła o otwartym płomieniu, z wyjątkiem miejsc wyznaczonych w rezerwacie przyrody przez regionalnego dyrektora ochrony środowiska;
- prowadzenia działalności wytwórczej, handlowej i rolniczej, z wyjątkiem miejsc wyznaczonych w planie ochrony;
- stosowania chemicznych i biologicznych środków ochrony roślin i nawozów;
- zbioru dziko występujących roślin i grzybów oraz ich części, z wyjątkiem miejsc wyznaczonych w rezerwacie przyrody przez regionalnego dyrektora ochrony środowiska;
- połowu ryb i innych organizmów wodnych, z wyjątkiem miejsc wyznaczonych w planie ochrony lub zadaniach ochronnych;
- ruchu pieszego, rowerowego, narciarskiego i jazdy konnej wierzchem, z wyjątkiem szlaków i tras narciarskich wyznaczonych w rezerwacie przyrody przez regionalnego dyrektora ochrony środowiska;
- wprowadzania psów na obszary objęte ochroną ścisłą i czynną, z wyjątkiem miejsc wyznaczonych w planie ochrony, psów pasterskich wprowadzanych na obszary objęte ochroną czynną, na których plan ochrony albo zadania ochronne dopuszczają wypas oraz psów asystujących w rozumieniu art. 2 pkt 11 ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (t.j. Dz.U. z 2024 r., poz. 44 ze zm.);
- wspinaczki, eksploracji jaskiń lub zbiorników wodnych, z wyjątkiem miejsc wyznaczonych w rezerwacie przyrody przez regionalnego dyrektora ochrony środowiska;

- ruchu pojazdów poza drogami publicznymi wskazanymi w rezerwacie przyrody przez regionalnego dyrektora ochrony środowiska;
- umieszczania tablic, napisów, ogłoszeń reklamowych i innych znaków niezwiązanych z ochroną przyrody, udostępnianiem rezerwatu przyrody, edukacją ekologiczną, z wyjątkiem znaków drogowych i innych znaków związanych z ochroną bezpieczeństwa i porządku powszechnego;
- zakłócania ciszy;
- używania łodzi motorowych i innego sprzętu motorowego, uprawiania sportów wodnych i motorowych, pływania i żeglowania, z wyjątkiem akwenów lub szlaków wyznaczonych w rezerwacie przyrody przez regionalnego dyrektora ochrony środowiska;
- wykonywania prac ziemnych trwale zniekształcających rzeźbę terenu;
- biwakowania, z wyjątkiem miejsc wyznaczonych w rezerwacie przyrody – przez regionalnego dyrektora ochrony środowiska;
- prowadzenia badań naukowych w rezerwacie przyrody bez zgody regionalnego dyrektora ochrony środowiska;
- wprowadzania gatunków roślin, zwierząt lub grzybów, bez zgody ministra właściwego do spraw środowiska;
- wprowadzania organizmów genetycznie zmodyfikowanych;
- organizacji imprez rekreacyjno-sportowych w rezerwacie przyrody bez zgody regionalnego dyrektora ochrony środowiska.

Dla rezerwatu przyrody „Moczary” obowiązują zadania ochronne (do 7.07.2028 r.) ustanowione Zarządzeniem Nr 14/23 Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Rzeszowie z dnia 7 lipca 2023 r. w sprawie ustanowienia zadań ochronnych dla rezerwatu przyrody „Moczary”.

Użytki ekologiczne, pomniki przyrody

Zgodnie z art. 45 ust. 1 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (t.j. Dz.U. z 2024 r., poz. 1478 ze zm.) w stosunku do pomnika przyrody, użytku ekologicznego mogą być wprowadzone następujące zakazy²:

- 1) niszczenia, uszkodzenia lub przekształcania obiektu lub obszaru;

² Zakazy nie dotyczą: prac wykonywanych na potrzeby ochrony przyrody po uzgodnieniu z organem ustanawiającym daną formę ochrony przyrody; realizacji inwestycji celu publicznego w przypadku braku rozwiązań alternatywnych, po uzgodnieniu z organem ustanawiającym daną formę ochrony przyrody; zadań z zakresu obronności kraju w przypadku zagrożenia bezpieczeństwa państwa; likwidowania nagłych zagrożeń bezpieczeństwa powszechnego i prowadzenia akcji ratowniczych.

- 2) wykonywania prac ziemnych trwale zniekształcających rzeźbę terenu, z wyjątkiem prac związanych z zabezpieczeniem przeciwsztormowym lub przeciwpowodziowym albo budową, odbudową, utrzymywaniem, remontem lub naprawą urządzeń wodnych;
- 3) uszkodzania i zanieczyszczania gleby;
- 4) dokonywania zmian stosunków wodnych, jeżeli zmiany te nie służą ochronie przyrody albo racjonalnej gospodarce rolnej, leśnej, wodnej lub rybackiej;
- 5) likwidowania, zasypywania i przekształcania naturalnych zbiorników wodnych, starorzeczy oraz obszarów wodno-błotnych;
- 6) wylewania gnojowicy, z wyjątkiem nawożenia użytkowanych gruntów rolnych;
- 7) zmiany sposobu użytkowania ziemi;
- 8) wydobywania do celów gospodarczych skał, w tym torfu, oraz skamieniałości, w tym kopalnych szczątków roślin i zwierząt, a także minerałów i bursztynu;
- 9) umyślnego zabijania dziko występujących zwierząt, niszczenia nor, legowisk zwierzęcych oraz tarlisk i złożonej ikry, z wyjątkiem amatorskiego połowu ryb oraz wykonywania czynności związanych z racjonalną gospodarką rolną, leśną, rybacką i łowiecką;
- 10) zbioru, niszczenia, uszkodzania roślin i grzybów na obszarach użytków ekologicznych, utworzonych w celu ochrony stanowisk, siedlisk lub ostoi roślin i grzybów chronionych;
- 11) umieszczania tablic reklamowych.

Ograniczenia wynikające z istniejących zagrożeń naturalnych

Na obszarze Gminy Wielkie Oczy zgodnie z danymi Systemu Osłony Przeciwsuwiskowej PIG-PIB nie występują udokumentowane osuwiska ani tereny zagrożone ruchami masowymi.

W Gminie Wielkie Oczy zagrożenie powodziowe stanowi rzeka Lubaczówka oraz rzeka Szkło. Na obszarach szczególnego zagrożenia powodzią, tj. $Q=1\%$ i $Q=10\%$, występują ograniczenia dla zagospodarowania terenu, które wymagają uzgodnienia z Wodami Polskimi.

Ograniczenia wynikające z występowania GZWP nr 428 Dolina kopalna Biłgoraj – Lubaczów

Brak. Obszar Gminy Wielkie Oczy położony jest poza GZWP nr 428 Dolina kopalna Biłgoraj – Lubaczów.

Ograniczenia wynikające z występowania stref ochronnych ujęć wód podziemnych

Dla ujęcia wody podziemnej z utworów czwartorzędowych w miejscowości Kobylnica Ruska ustanowiono strefę ochronną, tj. teren ochrony bezpośredniej oraz teren ochrony pośredniej, w obrębie której obowiązują zakazy i nakazy zgodnie z Rozporządzeniem Nr 9/2014 Dyrektora Regionalnego Zarządu Gospodarki Wodnej w Krakowie z dnia 31 stycznia 2014 r. w sprawie ustanowienia strefy ochronnej ujęcia wody

podziemnej z utworów czwartorzędowych w miejscowości Kobylnica Ruska, gmina Wielkie Oczy, powiat lubaczowski, województwo podkarpackie (Dz. Urz. Woj. Podkarpackiego z 2014 r., poz. 441). Ww. rozporządzenie zostało zmienione Rozporządzeniem Nr 38/2016 Dyrektora Regionalnego Zarządu Gospodarki Wodnej w Krakowie z dnia 26 października 2016 r. (Dz. Urz. Woj. Podkarpackiego z 2016 r., poz. 3357).

Dla ujęcia wody podziemnej z utworów czwartorzędowych w miejscowości Łukawiec ustanowiono strefę ochronną, tj. teren ochrony bezpośredniej oraz teren ochrony pośredniej, w obrębie której obowiązują zakazy i nakazy zgodnie z Rozporządzeniem Nr 10/2014 Dyrektora Regionalnego Zarządu Gospodarki Wodnej w Krakowie z dnia 31 stycznia 2014 r. w sprawie ustanowienia strefy ochronnej ujęcia wody podziemnej z utworów czwartorzędowych w miejscowości Łukawiec, gmina Wielkie Oczy, powiat lubaczowski, województwo podkarpackie (Dz. Urz. Woj. Podkarpackiego z 2014 r., poz. 442). Ww. rozporządzenie zostało zmienione Rozporządzeniem Nr 34/2016 Dyrektora Regionalnego Zarządu Gospodarki Wodnej w Krakowie z dnia 14 września 2016 r. (Dz. Urz. Woj. Podkarpackiego z 2016 r., poz. 3054).

Ograniczenia wynikające z występowania złóż kopalin

Zgodnie z art. 72 ust. 1 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska (t.j. Dz.U. z 2024 r., poz. 54 ze zm.) w planie ogólnym gminy wymagane jest uwzględnienie obszarów występowania złóż kopalin oraz obecnych i przyszłych potrzeb ich eksploatacji. Zgodnie z przepisami prawa złoża kopalin podlegają ochronie, a eksploatację złóż prowadzi się w sposób gospodarczo uzasadniony, przy zastosowaniu środków ograniczających szkody w środowisku i przy zapewnieniu racjonalnego wydobycia i zagospodarowania kopaliny. Na terenie Gminy Wielkie Oczy udokumentowano złoża gazu ziemnego, złoża ropy naftowej oraz dwa złoża piasków.

Ograniczenia wynikające z występowania gleb chronionych

Na terenie gminy występują gleby zaliczane do wysokich klas bonitacyjnych (III klasa bonitacyjna), które są chronione na podstawie ustawy z dnia 3 lutego 1995 r. o ochronie gruntów rolnych i leśnych (t.j. Dz.U. z 2024 r., poz. 82) i w przypadku lokalizacji inwestycji na tych terenach (na etapie opracowywania miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego) należy uzyskać od odpowiedniego organu zgodę na zmianę przeznaczenia gruntów rolnych na cele nierolnicze.

Ograniczenia wynikające z występowania gruntów leśnych

Grunty leśne podlegają ochronie na podstawie ustawy z dnia 3 lutego 1995 r. o ochronie gruntów rolnych i leśnych (t.j. Dz.U. z 2024 r., poz. 82) i w przypadku lokalizacji inwestycji na tych terenach (na etapie opracowywania miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego) należy uzyskać od odpowiedniego organu zgodę na zmianę przeznaczenia gruntów leśnych na cele nieleśne.

Ograniczenia wynikające z niekorzystnych warunków budowlanych

Do obszarów o warunkach niekorzystnych dla budownictwa zaliczają się obszary zalewowe niskich tarasów rzeki Lubaczówki oraz występujące w postaci nieregularnych, mniejszych i większych płatów tereny podmokłe, bagniste, przeciętne gęstą siecią drobnych cieków wodnych, gdzie poziom wód gruntowych znajduje się płytko, na głębokości mniejszej od 2 m p.p.t. (rejon: Łukawca, Kobylnicy Ruskiej). Podłoże budowlane stanowią tutaj średnio zagęszczone i luźne grunty piaszczysto-pylaste oraz mułki, mułki piaszczyste i namuły organiczne, o zmiennym stanie od miękkoplastycznych do półzwartych.

Podsumowanie

zakaz zabudowy lub zabudowa po uzyskaniu pozwolenia	ograniczenie zabudowy
udokumentowane złoża kopalin	obszar Natura 2000 Łukawiec PLH180024 – obowiązek przeprowadzenia oceny oddziaływania na środowisko (tzw. ocena habitatowa)
rezerwat przyrody „Moczary”, użytki ekologiczne, pomniki przyrody	potrzeba ochrony przed zabudową obszarów znajdujących się w zasięgu Korytarza Południowo-Centralnego (KPdC) – korytarz ekologiczny Lasy Cieszanowskie (KPdC-1C)
stanowiska cennej fauny i flory	strefy ochronne ujęć wód podziemnych
gleby wysokich klas bonitacyjnych (III klasa bonitacyjna) – chronione na mocy ustawy o ochronie gruntów rolnych i leśnych	obszary o warunkach geologiczno-inżynierskich niekorzystnych dla budownictwa
tereny leśne – chronione na mocy ustawy o ochronie gruntów rolnych i leśnych	

III. Strefy planistyczne – ocena przydatności terenów dla rozwoju funkcji użytkowych

W opracowaniu ekofizjograficznym oceniono mocne strony oraz istniejące ograniczenia środowiskowe dla wyznaczenia poszczególnych stref planistycznych na terenie Gminy Wielkie Oczy oraz określono przydatność terenów gminy do objęcia daną strefą planistyczną.

symbol literowy ³	nazwa strefy planistycznej ³	profil funkcjonalny strefy planistycznej ³		minimalny udział powierzchni biologicznie czynnej [%] ³	mocne strony	ograniczenia środowiskowe	przydatność terenów do objęcia strefą planistyczną
		podstawowy	dodatkowy				
SW	strefa wielofunkcyjna z zabudową mieszkaniową wielorodzinną	teren zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej, teren usług, teren komunikacji, teren zieleni urządzonej, teren ogrodów działkowych, teren infrastruktury technicznej	teren zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej, teren handlu wielkopowierzchniowego, teren zieleni naturalnej, teren lasu, teren wód	30	dobry stan środowiska przyrodniczego, w tym jakości powietrza, klimatu akustycznego; walory krajobrazowe i przyrodnicze (obszar Natura 2000 Łukawiec PLH180024, rezerwat przyrody „Moczary”, użytki ekologiczne, pomniki przyrody, lasy, doliny rzeczne); potencjalne miejsca zatrudnienia: - o sektor rolniczy, - o sektor publiczny, - o prywatne podmioty gospodarcze; wysoki udział terenów o korzystnych warunkach dla posadowienia budynków; dostęp do usług handlowych, oświaty, ochrony zdrowia, usług	potrzeba ochrony przed zabudową obszarów znajdujących się w zasięgu Korytarza Południowo-Centralnego (KPdC) – korytarz ekologiczny Lasy Cieszanowskie (KPdC-1C); występowanie terenów o niekorzystnych warunkach dla posadowienia budynków (tereny podmokłe – słabonośne grunty organiczne); strefy ochrony pośredniej ujęć wód podziemnych, w obrębie których obowiązują liczne zakazy i ograniczenia w zagospodarowaniu i użytkowaniu terenów; ograniczenia wynikające z występowania punktowych i obszarowych form ochrony przyrody; udokumentowane złoża kopalin, które podlegają ochronie w celu zabezpieczenia możliwości	istniejące tereny zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej wraz z zabudową usługową oraz towarzyszącymi terenami aktywnymi przyrodniczo, komunikacyjnymi oraz infrastruktury technicznej tereny wolne od zabudowy przy uwzględnieniu ograniczeń środowiskowych

³ Rozporządzenie Ministra Rozwoju i Technologii z dnia 8 grudnia 2023 r. w sprawie projektu planu ogólnego gminy, dokumentowania prac planistycznych w zakresie tego planu oraz wydawania z niego wypisów i wyrysów (Dz.U. z 2023 r., poz. 2758 ze zm.).

symbol literowy ³	nazwa strefy planistycznej ³	profil funkcjonalny strefy planistycznej ³		minimalny udział powierzchni biologicznie czynnej [%] ³	mocne strony	ograniczenia środowiskowe	przydatność terenów do objęcia strefą planistyczną
		podstawowy	dodatkowy				
					kultury, sportu i rekreacji, turystyki (miejscowość Wielkie Oczy, Łukawiec, Miasto Lubaczów, Miasto Cieszanów, Gmina Horyniec-Zdrój);	ich eksploatacji lub wykorzystania; gleby III klasy bonitacyjnej; grunty leśne, w tym lasy własności Skarbu Państwa; lokalne ograniczenia dla zabudowy – obszary szczególnego zagrożenia powodzią;	
SJ	strefa wielofunkcyjna z zabudową mieszkaniową jednorodzinną	teren zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej, teren usług, teren komunikacji, teren zieleni urządzonej, teren ogrodów działkowych, teren infrastruktury technicznej	teren zabudowy letniskowej lub rekreacji indywidualnej, teren zieleni naturalnej, teren lasu, teren wód	30	dobry stan środowiska przyrodniczego, w tym jakości powietrza, klimatu akustycznego; walory krajobrazowe i przyrodnicze (obszar Natura 2000 Łukawiec PLH180024, rezerwat przyrody „Moczały”, użytki ekologiczne, pomniki przyrody, lasy, doliny rzeczne); potencjalne miejsca zatrudnienia: - sektor rolniczy, - sektor publiczny, - prywatne podmioty gospodarcze; wysoki udział terenów	potrzeba ochrony przed zabudową obszarów znajdujących się w zasięgu Korytarza Południowo-Centralnego (KPdC) – korytarz ekologiczny Lasy Cieszanowskie (KPdC-1C); występowanie terenów o niekorzystnych warunkach dla posadowienia budynków (tereny podmokłe – słabonośne grunty organiczne); strefy ochrony pośredniej ujęć wód podziemnych, w obrębie których obowiązują liczne zakazy i ograniczenia w zagospodarowaniu i użytkowaniu terenów; ograniczenia wynikające z występowania punktowych	istniejące tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej wraz z zabudową usługową oraz towarzyszącymi terenami aktywnymi przyrodniczo, komunikacyjnymi oraz infrastruktury technicznej tereny wolne od zabudowy przy uwzględnieniu ograniczeń środowiskowych

symbol literowy ³	nazwa strefy planistycznej ³	profil funkcjonalny strefy planistycznej ³		minimalny udział powierzchni biologicznie czynnej [%] ³	mocne strony	ograniczenia środowiskowe	przydatność terenów do objęcia strefą planistyczną
		podstawowy	dodatkowy				
					o korzystnych warunkach dla posadowienia budynków; dostęp do usług handlowych, oświaty, ochrony zdrowia, usług kultury, sportu i rekreacji, turystyki (miejscowość Wielkie Oczy, Łukawiec, Miasto Lubaczów, Miasto Cieszanów, Gmina Horyniec-Zdrój);	i obszarowych form ochrony przyrody; udokumentowane złoża kopalin, które podlegają ochronie w celu zabezpieczenia możliwości ich eksploatacji lub wykorzystania; gleby III klasy bonitacyjnej; grunty leśne, w tym lasy własności Skarbu Państwa; lokalne ograniczenia dla zabudowy – obszary szczególnego zagrożenia powodzią;	
SZ	strefa wielofunkcyjna z zabudową zagrodową	teren zabudowy zagrodowej, teren produkcji w gospodarstwach rolnych, teren akwakultury i obsługi rybactwa, teren komunikacji, teren zieleni urządzonej, teren ogrodów działkowych, teren infrastruktury technicznej	teren wielkotowarowej produkcji rolnej, teren rolnictwa z zakazem zabudowy, teren biogazowni, teren usług, teren zieleni naturalnej, teren lasu, teren wód	30	dobry stan środowiska przyrodniczego, w tym jakości powietrza, klimatu akustycznego; walory krajobrazowe i przyrodnicze (obszar Natura 2000 Łukawiec PLH180024, rezerwat przyrody „Moczary”, użytki ekologiczne, pomniki przyrody, lasy, doliny rzeczne); potencjalne miejsca zatrudnienia:	potrzeba ochrony przed zabudową obszarów znajdujących się w zasięgu Korytarza Południowo-Centralnego (KPdC) – korytarz ekologiczny Lasy Cieszanowskie (KPdC-1C); występowanie terenów o niekorzystnych warunkach dla posadowienia budynków (tereny podmokłe – słabonośne grunty organiczne); strefy ochrony pośredniej ujęć wód podziemnych, w obrębie których	istniejące tereny zabudowy zagrodowej oraz tereny produkcji w gospodarstwach rolnych wraz z towarzyszącymi terenami aktywnymi przyrodniczo, komunikacyjnymi oraz infrastruktury technicznej tereny wolne od zabudowy przy uwzględnieniu ograniczeń środowiskowych oraz usytuowania względem zabudowy mieszkaniowo-usługowej ze względu na możliwą

symbol literowy ³	nazwa strefy planistycznej ³	profil funkcjonalny strefy planistycznej ³		minimalny udział powierzchni biologicznie czynnej [%] ³	mocne strony	ograniczenia środowiskowe	przydatność terenów do objęcia strefą planistyczną
		podstawowy	dodatkowy				
					- sektor rolniczy, - sektor publiczny, - prywatne podmioty gospodarcze; wysoki udział terenów o korzystnych warunkach dla posadowienia budynków; dostęp do usług handlowych, oświaty, ochrony zdrowia, usług kultury, sportu i rekreacji, turystyki (miejscowość Wielkie Oczy, Łukawiec, Miasto Lubaczów, Miasto Cieszanów, Gmina Horyniec-Zdrój);	obowiązują liczne zakazy i ograniczenia w zagospodarowaniu i użytkowaniu terenów; ograniczenia wynikające z występowania punktowych i obszarowych form ochrony przyrody; udokumentowane złoża kopalin, które podlegają ochronie w celu zabezpieczenia możliwości ich eksploatacji lub wykorzystania; gleby III klasy bonitacyjnej; grunty leśne, w tym lasy własności Skarbu Państwa; lokalne ograniczenia dla zabudowy – obszary szczególnego zagrożenia powodzią;	uciążliwość zapachową (odory)
SU	strefa usługowa	teren usług, teren komunikacji, teren zieleni urządzonej, teren ogrodów działkowych, teren infrastruktury technicznej	teren składów i magazynów, teren elektrowni słonecznej, teren zieleni naturalnej, teren lasu, teren wód	30	potrzeba rozwoju/uzupełnienia oferty sektora usługowego; wolne tereny inwestycyjne;	potrzeba ochrony przed zabudową obszarów znajdujących się w zasięgu Korytarza Południowo-Centralnego (KPdC) – korytarz ekologiczny Lasy Cieszanowskie (KPdC-1C); występowanie terenów o niekorzystnych warunkach dla posadowienia budynków	istniejące tereny zabudowy usługowej wraz z towarzyszącymi terenami aktywnymi przyrodniczo, komunikacyjnymi oraz infrastruktury technicznej tereny wolne od zabudowy przy uwzględnieniu ograniczeń środowiskowych

symbol literowy ³	nazwa strefy planistycznej ³	profil funkcjonalny strefy planistycznej ³		minimalny udział powierzchni biologicznie czynnej [%] ³	mocne strony	ograniczenia środowiskowe	przydatność terenów do objęcia strefą planistyczną
		podstawowy	dodatkowy				
						(tereny podmokłe – słabonośne grunty organiczne); strefy ochrony pośredniej ujęć wód podziemnych, w obrębie których obowiązują liczne zakazy i ograniczenia w zagospodarowaniu i użytkowaniu terenów; ograniczenia wynikające z występowania punktowych i obszarowych form ochrony przyrody; udokumentowane złoża kopalin, które podlegają ochronie w celu zabezpieczenia możliwości ich eksploatacji lub wykorzystania; gleby III klasy bonitacyjnej; grunty leśne, w tym lasy własności Skarbu Państwa; lokalne ograniczenia dla zabudowy – obszary szczególnego zagrożenia powodzią;	
SH	strefa handlu wielkopowierzchniowego	teren handlu wielkopowierzchniowego, teren komunikacji, teren	teren usług, teren składów i magazynów, teren elektrowni	30	oddalenie od dużych ośrodków miejskich – Rzeszów, Lublin;	potrzeba ochrony przed zabudową obszarów znajdujących się w zasięgu Korytarza Południowo-	obecnie na terenie gminy nie występują wielkopowierzchniowe obiekty handlowe, przy

symbol literowy ³	nazwa strefy planistycznej ³	profil funkcjonalny strefy planistycznej ³		minimalny udział powierzchni biologicznie czynnej [%] ³	mocne strony	ograniczenia środowiskowe	przydatność terenów do objęcia strefą planistyczną
		podstawowy	dodatkowy				
		zieleni urządzonej, teren ogrodów działkowych, teren infrastruktury technicznej	słonecznej, teren zieleni naturalnej, teren lasu, teren wód		wolne tereny inwestycyjne;	Centralnego (KPdC) – korytarz ekologiczny Lasy Cieszanowskie (KPdC-1C); występowanie terenów o niekorzystnych warunkach dla posadowienia budynków (tereny podmokłe – słabonośne grunty organiczne); strefy ochrony pośredniej ujęć wód podziemnych, w obrębie których obowiązują liczne zakazy i ograniczenia w zagospodarowaniu i użytkowaniu terenów; ograniczenia wynikające z występowania punktowych i obszarowych form ochrony przyrody; udokumentowane złoża kopalin, które podlegają ochronie w celu zabezpieczenia możliwości ich eksploatacji lub wykorzystania; gleby III klasy bonitacyjnej; grunty leśne, w tym lasy własności Skarbu Państwa; lokalne ograniczenia dla zabudowy – obszary	czym ze względu na wolne tereny inwestycyjne, brak jest przeciwwskazań dla wyznaczenia tej strefy - lokalizacja nowej zabudowy jest zależna od ograniczeń środowiskowych, lokalizacja obiektu handlu wielkopowierzchniowego może nastąpić wyłącznie na podstawie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego

symbol literowy ³	nazwa strefy planistycznej ³	profil funkcjonalny strefy planistycznej ³		minimalny udział powierzchni biologicznie czynnej [%] ³	mocne strony	ograniczenia środowiskowe	przydatność terenów do objęcia strefą planistyczną
		podstawowy	dodatkowy				
						szczególnego zagrożenia powodzią;	
SP	strefa gospodarcza	teren produkcji, teren komunikacji, teren zieleni urządzonej, teren ogrodów działkowych, teren infrastruktury technicznej	teren usług, teren zieleni naturalnej, teren lasu, teren wód	20	wolne tereny inwestycyjne; dostęp do dróg powiatowych;	potrzeba ochrony przed zabudową obszarów znajdujących się w zasięgu Korytarza Południowo-Centralnego (KPdC) – korytarz ekologiczny Lasy Cieszanowskie (KPdC-1C); występowanie terenów o niekorzystnych warunkach dla posadowienia budynków (tereny podmokłe – słabonośne grunty organiczne); strefy ochrony pośredniej ujęć wód podziemnych, w obrębie których obowiązują liczne zakazy i ograniczenia w zagospodarowaniu i użytkowaniu terenów; ograniczenia wynikające z występowania punktowych i obszarowych form ochrony przyrody; udokumentowane złoża kopalin, które podlegają ochronie w celu zabezpieczenia możliwości ich eksploatacji lub	istniejące tereny zabudowy produkcyjnej wraz z towarzyszącymi terenami aktywnymi przyrodniczo, komunikacyjnymi oraz infrastruktury technicznej tereny wolne od zabudowy przy uwzględnieniu ograniczeń środowiskowych oraz usytuowania względem zabudowy mieszkaniowej

symbol literowy ³	nazwa strefy planistycznej ³	profil funkcjonalny strefy planistycznej ³		minimalny udział powierzchni biologicznie czynnej [%] ³	mocne strony	ograniczenia środowiskowe	przydatność terenów do objęcia strefą planistyczną
		podstawowy	dodatkowy				
						wykorzystania; gleby III klasy bonitacyjnej; grunty leśne, w tym lasy własności Skarbu Państwa; lokalne ograniczenia dla zabudowy – obszary szczególnego zagrożenia powodzią;	
SR	strefa produkcji rolniczej	teren produkcji w gospodarstwach rolnych, teren wielkotowarowej produkcji rolnej, teren akwakultury i obsługi rybactwa, teren komunikacji, teren ogrodów działkowych, teren infrastruktury technicznej	teren rolnictwa z zakazem zabudowy, teren biogazowni, teren elektrowni słonecznej, teren elektrowni wiatrowej, teren elektrowni wodnej, teren zieleni urządzonej, teren zieleni naturalnej, teren lasu, teren wód	30	korzystne warunki topoklimatyczne; popyt na zdrową żywność; ok. 38% powierzchni gminy użytkowana jest rolniczo – dominują grunty orne; gleby III klasy bonitacyjnej;	potrzeba ochrony przed zabudową obszarów znajdujących się w zasięgu Korytarza Południowo-Centralnego (KPdC) – korytarz ekologiczny Lasy Cieszanowskie (KPdC-1C); występowanie terenów o niekorzystnych warunkach dla posadowienia budynków (tereny podmokłe – słabonośne grunty organiczne); strefy ochrony pośredniej ujęć wód podziemnych, w obrębie których obowiązują liczne zakazy i ograniczenia w zagospodarowaniu i użytkowaniu terenów; ograniczenia wynikające z występowania punktowych i obszarowych form ochrony	istniejące tereny produkcji w gospodarstwach rolnych wraz z towarzyszącymi terenami aktywnymi przyrodniczo, komunikacyjnymi oraz infrastruktury technicznej tereny wolne od zabudowy przy uwzględnieniu ograniczeń środowiskowych oraz usytuowania względem zabudowy mieszkaniowo-usługowej ze względu na możliwą uciążliwość zapachową (odory)

symbol literowy ³	nazwa strefy planistycznej ³	profil funkcjonalny strefy planistycznej ³		minimalny udział powierzchni biologicznie czynnej [%] ³	mocne strony	ograniczenia środowiskowe	przydatność terenów do objęcia strefą planistyczną
		podstawowy	dodatkowy				
						przyrody; udokumentowane złoża kopalin, które podlegają ochronie w celu zabezpieczenia możliwości ich eksploatacji lub wykorzystania; grunty leśne, w tym lasy własności Skarbu Państwa; lokalne ograniczenia dla zabudowy – obszary szczególnego zagrożenia powodzią;	
SI	strefa infrastrukturalna	teren infrastruktury technicznej, teren komunikacji, teren ogrodów działkowych	teren usług, teren produkcji, teren zieleni urządzonej, teren zieleni naturalnej, teren lasu, teren wód	20	potrzeba rozwoju infrastruktury technicznej, tj. obiekty i urządzenia infrastruktury technicznej związane z gospodarką wodno-ściekową	potrzeba ochrony przed zabudową obszarów znajdujących się w zasięgu Korytarza Południowo-Centralnego (KPdC) – korytarz ekologiczny Lasy Cieszanowskie (KPdC-1C); występowanie terenów o niekorzystnych warunkach dla posadowienia budynków (tereny podmokłe – słabonośne grunty organiczne); strefy ochrony pośredniej ujęć wód podziemnych, w obrębie których obowiązują liczne zakazy i ograniczenia	istniejące tereny infrastruktury technicznej wraz z towarzyszącymi terenami aktywnymi przyrodniczo, komunikacyjnymi tereny wolne od zabudowy przy uwzględnieniu ograniczeń środowiskowych

symbol literowy ³	nazwa strefy planistycznej ³	profil funkcjonalny strefy planistycznej ³		minimalny udział powierzchni biologicznie czynnej [%] ³	mocne strony	ograniczenia środowiskowe	przydatność terenów do objęcia strefą planistyczną
		podstawowy	dodatkowy				
						w zagospodarowaniu i użytkowaniu terenów; ograniczenia wynikające z występowania punktowych i obszarowych form ochrony przyrody; udokumentowane złoża kopalin, które podlegają ochronie w celu zabezpieczenia możliwości ich eksploatacji lub wykorzystania; gleby III klasy bonitacyjnej; grunty leśne, w tym lasy własności Skarbu Państwa;	
SN	strefa zieleni i rekreacji	teren zieleni urządzonej, teren plaży, teren wód, teren komunikacji, teren ogrodów działkowych, teren infrastruktury technicznej	teren usług sportu i rekreacji, teren usług kultury i rozrywki, teren usług handlu detalicznego, teren usług gastronomii, teren usług turystyki, teren usług edukacji, teren usług zdrowia i pomocy społecznej, teren zieleni naturalnej, teren lasu	50	walory krajobrazowe i przyrodnicze (obszar Natura 2000 Łukawiec PLH180024, rezerwat przyrody „Moczary”, użytki ekologiczne, pomniki przyrody, lasy, doliny rzeczne); atrakcje turystyczne, m.in.: - ścieżki i szlaki turystyczne; - zabytki kulturowe; - zbiorniki	potrzeba ochrony przed zabudową obszarów znajdujących się w zasięgu Korytarza Południowo-Centralnego (KPdC) – korytarz ekologiczny Lasy Cieszanowskie (KPdC-1C); strefy ochrony pośredniej ujęć wód podziemnych, w obrębie których obowiązują liczne zakazy i ograniczenia w zagospodarowaniu i użytkowaniu terenów; ograniczenia wynikające z występowania punktowych	istniejące tereny zieleni i rekreacji wraz z towarzyszącymi terenami komunikacyjnymi oraz infrastruktury technicznej tereny wolne od zabudowy, przy uwzględnieniu ograniczeń środowiskowych

symbol literowy ³	nazwa strefy planistycznej ³	profil funkcjonalny strefy planistycznej ³		minimalny udział powierzchni biologicznie czynnej [%] ³	mocne strony	ograniczenia środowiskowe	przydatność terenów do objęcia strefą planistyczną
		podstawowy	dodatkowy				
					rekreacyjne w Wielkich Oczach; o śródleśne stawy; potrzeba wykorzystania potencjału turystycznego i walorów przyrodniczych gminy, rozwoju infrastruktury turystycznej;	i obszarowych form ochrony przyrody; udokumentowane złoża kopalin, które podlegają ochronie w celu zabezpieczenia możliwości ich eksploatacji lub wykorzystania; gleby III klasy bonitacyjnej; grunty leśne, w tym lasy własności Skarbu Państwa;	
SC	strefa cmentarzy	teren cmentarza, teren komunikacji, teren zieleni urządzonej, teren ogrodów działkowych, teren infrastruktury technicznej	teren usług kultu religijnego, teren usług handlu detalicznego, teren zieleni naturalnej, teren lasu, teren wód	30	-	wymagania dotyczące realizacji terenów cmentarnych określają: o ustawa z dnia 31 stycznia 1959 r. o cmentarzach i chowaniu zmarłych (t.j. Dz.U. z 2024 r., poz. 576); o rozporządzenie Ministra Gospodarki Komunalnej z dnia 25 sierpnia 1959 r. w sprawie określenia, jakie tereny pod względem sanitarnym są odpowiednie pod cmentarze (Dz.U. z	istniejące tereny cmentarne wraz z towarzyszącymi terenami usługowymi, aktywnymi przyrodniczo, komunikacyjnymi oraz infrastruktury technicznej tereny wolne od zabudowy, na których planowane jest poszerzenie istniejących cmentarzy bądź realizacja nowych, przy uwzględnieniu wymagań dotyczących realizacji terenów cmentarnych i ograniczeń środowiskowych

symbol literowy ³	nazwa strefy planistycznej ³	profil funkcjonalny strefy planistycznej ³		minimalny udział powierzchni biologicznie czynnej [%] ³	mocne strony	ograniczenia środowiskowe	przydatność terenów do objęcia strefą planistyczną
		podstawowy	dodatkowy				
						1959 r. Nr 52, poz. 315); - rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dnia 7 marca 2008 r. w sprawie wymagań, jakie muszą spełniać cmentarze, groby i inne miejsca pochówku zwłok i szczątków (Dz.U. z 2008 r. Nr 48, poz. 284); - rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 23 marca 2011 r. w sprawie sposobu przechowywania zwłok i szczątków (Dz.U. z 2011 r. Nr 75, poz. 405); ograniczenia wynikające z występowania punktowych i obszarowych form ochrony przyrody; udokumentowane złoża kopalin, które podlegają ochronie w celu zabezpieczenia możliwości ich eksploatacji lub	

symbol literowy ³	nazwa strefy planistycznej ³	profil funkcjonalny strefy planistycznej ³		minimalny udział powierzchni biologicznie czynnej [%] ³	mocne strony	ograniczenia środowiskowe	przydatność terenów do objęcia strefą planistyczną
		podstawowy	dodatkowy				
						wykorzystania; strefy ochrony pośredniej ujęć wód podziemnych, w obrębie których obowiązują liczne zakazy i ograniczenia w zagospodarowaniu i użytkowaniu terenów, w tym m.in. zakaz lokalizowania cmentarzy; lokalne ograniczenia dla zabudowy – obszary szczególnego zagrożenia powodzią;	
SG	strefa górnictwa	teren górnictwa i wydobywania, teren komunikacji, teren ogrodów działkowych, teren infrastruktury technicznej	teren produkcji, teren usług handlu, teren usług rzemieślniczych, teren usług gastronomii, teren usług biurowych i administracji, teren usług nauki, teren zieleni urządzonej, teren zieleni naturalnej, teren lasu, teren wód	-	udokumentowane złoża kopalin, które podlegają ochronie w celu zabezpieczenia możliwości ich eksploatacji lub wykorzystania;	ograniczenia wynikające z występowania punktowych i obszarowych form ochrony przyrody; strefy ochrony pośredniej ujęć wód podziemnych, w obrębie których obowiązują liczne zakazy i ograniczenia w zagospodarowaniu i użytkowaniu terenów, w tym m.in. zakaz poszukiwania i wydobywania kopalin;	tereny, na których udokumentowano złoża kopalin wraz z terenami towarzyszącymi eksploatacji tereny, na których planuje się wydobywanie, co umożliwi uzyskanie, po udokumentowaniu złoża, pozwolenia na wydobywanie (koncesji)
SO	strefa otwarta	teren rolnictwa z zakazem zabudowy, teren lasu, teren zieleni	teren elektrowni wiatrowej, teren elektrowni słonecznej,	-	walory krajobrazowe i przyrodnicze (obszar Natura 2000 Łukawiec	ograniczenia wynikające z występowania punktowych i obszarowych form ochrony	tereny aktywne przyrodniczo wraz z towarzyszącymi terenami

symbol literowy ³	nazwa strefy planistycznej ³	profil funkcjonalny strefy planistycznej ³		minimalny udział powierzchni biologicznie czynnej [%] ³	mocne strony	ograniczenia środowiskowe	przydatność terenów do objęcia strefą planistyczną
		podstawowy	dodatkowy				
		naturalnej, teren wód, teren komunikacji, teren ogrodów działkowych, teren infrastruktury technicznej	teren elektrowni geotermalnej, teren elektrowni wodnej, teren biogazowni, teren zieleni urządzonej		PLH180024, rezerwat przyrody „Moczary”, użytki ekologiczne, pomniki przyrody, lasy, doliny rzeczne); zwarte kompleksy leśne, w tym lasy własności Skarbu Państwa; ok. 38% powierzchni gminy użytkowana jest rolniczo; doliny rzeczne; część gminy położona jest w zasięgu Korytarza Południowo-Centralnego (KPdC) – korytarz ekologiczny Lasy Cieszanowskie (KPdC-1C);	przyrody; udokumentowane złoża kopalin, które podlegają ochronie w celu zabezpieczenia możliwości ich eksploatacji lub wykorzystania;	komunikacji i infrastruktury technicznej realizacja OZE przy uwzględnieniu ograniczeń środowiskowych
SK	strefa komunikacyjna	teren autostrady, teren drogi ekspresowej, teren drogi głównej ruchu przyspieszonego, teren drogi głównej, teren komunikacji kolejowej i szynowej, teren komunikacji kolei linowej, teren komunikacji wodnej, teren komunikacji lotniczej, teren obsługi	teren drogi zbiorczej, teren usług handlu detalicznego, teren usług gastronomii, teren usług turystyki, teren zieleni urządzonej, teren lasu, teren zieleni naturalnej, teren wód	-	potrzeba zapewnienia obsługi komunikacyjnej nowych terenów inwestycyjnych;	ograniczenia wynikające z występowania punktowych i obszarowych form ochrony przyrody; udokumentowane złoża kopalin, które podlegają ochronie w celu zabezpieczenia możliwości ich eksploatacji lub wykorzystania; strefy ochrony pośredniej ujęć wód podziemnych, w obrębie których	istniejące tereny komunikacyjne wraz z towarzyszącymi terenami usługowymi, infrastruktury technicznej oraz tereny aktywne przyrodniczo, na których planuje się poszerzenie istniejących bądź realizację nowych ciągów komunikacyjnych, przy uwzględnieniu ograniczeń środowiskowych

symbol literowy ³	nazwa strefy planistycznej ³	profil funkcjonalny strefy planistycznej ³		minimalny udział powierzchni biologicznie czynnej [%] ³	mocne strony	ograniczenia środowiskowe	przydatność terenów do objęcia strefą planistyczną
		podstawowy	dodatkowy				
		komunikacji, teren ogrodów działkowych, teren infrastruktury technicznej				obowiązują liczne zakazy i ograniczenia w zagospodarowaniu i użytkowaniu terenów; lokalne ograniczenia dla zabudowy – obszary szczególnego zagrożenia powodzią;	

Sposób uwzględnienia w planie ogólnym opracowania ekofizjograficznego w zakresie wymagań, o których mowa w art. 72 ust. 1-3 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. – Prawo ochrony środowiska

Przy wyznaczaniu stref planistycznych, gminnych standardów urbanistycznych uwzględnione zostały wskazania i wytyczne zawarte w ww. opracowaniu poprzez:

- 1) wyznaczenie stref otwartych obejmujących większe kompleksy leśne i zadrzewienia oraz najcenniejsze, najbardziej produktywne elementy rolniczej przestrzeni produkcyjnej – w strefach tych jako profil dodatkowy ustalono możliwość realizacji wyłącznie terenu zieleni urządzonej;
- 2) wyznaczenie stref otwartych w granicach obszarów szczególnego zagrożenia powodzią, utrzymując istniejącą zabudowę wyłącznie w stanie istniejącym;
- 3) wyznaczenie stref planistycznych uwzględniając: politykę przestrzenną określoną w dokumentach planistycznych gminy, istniejącą zabudowę, układ komunikacyjny i infrastrukturę techniczną, tworząc zwarte kompleksy zabudowy, pozostawiając w rozproszeniu jedynie istniejącą zabudowę, a tym samym ograniczając presję urbanizacyjną oraz ograniczając konieczność zmiany przeznaczenia gruntów rolnych klasy I-III, gruntów leśnych na cele nierolnicze i nieleśne przed ich nieuzasadnionym przeznaczeniem na cele nierolnicze i nieleśne;
- 4) wyznaczenie stref produkcji rolniczej w oddaleniu od zwartej zabudowy;
- 5) określenie gminnych standardów urbanistycznych - udziału powierzchni biologicznie czynnej umożliwiającej infiltrację wód opadowych do gruntu,
- 6) wskazanie w poszczególnych strefach zieleni urządzonej jako profilu dodatkowego.

3 Metody zastosowane przy sporządzaniu prognozy

Prognozę sporządzono na podstawie rozpoznania terenowego uwarunkowań ekofizjograficznych i walorów krajobrazowych, identyfikacji potencjalnych zagrożeń i uciążliwości. Analizowano dostępne opracowania planistyczne i dokumentacyjne na poziomie gminy, powiatu, województwa i kraju oraz oceny realizacji obowiązków prawnych i skuteczności rozwiązań chroniących środowisko przed nadmierną eksploatacją zasobów oraz wprowadzaniem zanieczyszczeń antropogenicznych do środowiska.

4 Propozycje dotyczące przewidywanych metod analizy skutków realizacji postanowień projektowanego dokumentu oraz częstotliwość jej przeprowadzania

Monitoring skutków wdrażania i funkcjonowania ustaleń planu ogólnego, tj. zgodność miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego oraz decyzji o warunkach zabudowy i zagospodarowania terenu z określonymi strefami planistycznymi oraz gminnymi standardami urbanistycznymi będzie prowadzony przez Radę Gminy Wielkie Oczy na bieżąco, w trakcie procedury uchwalania MPZP oraz wydawania WZ.

5 Transgraniczne oddziaływanie na środowisko

Realizacja ustaleń projektu planu ogólnego nie spowoduje transgranicznego oddziaływania na środowisko ze względu na znaczne oddalenie obszaru gminy od granic państwa. Ponadto ustalenia projektu planu ogólnego dotyczą jedynie strefowania obszaru gminy oraz nieprzekraczalnych warunków realizacji inwestycji w zakresie parametrów i wskaźników urbanistycznych określonych w gminnych standardach urbanistycznych – z uwagi na kierunkowy, ogólny charakter dokumentu oraz brak wskazania konkretnych inwestycji nie ma podstaw do prognozowania transgranicznego oddziaływania na środowisko.

6 Streszczenie w języku niespecjalistycznym

Proгноза oddziaływania na środowisko identyfikuje źródła korzystnego i niekorzystnego oddziaływania planu na poszczególne komponenty środowiska oraz prognozuje skutki, jakie dla środowiska przyniesie realizacja planowanych rozwiązań przestrzennych. Zarówno zasięg negatywnego oddziaływania zagospodarowania terenu, jak i rodzaj oraz intensywność możliwych do wystąpienia w środowisku skutków w znacznej mierze zależą będą od miejsca lokalizacji danej funkcji oraz przyjętych rozwiązań minimalizujących oddziaływanie. Z uwagi na formę planu ogólnego, która stanowi bazę danych przestrzennych dla gminy o określonej strukturze, zgodnej z Rozporządzeniem Ministra Rozwoju i Technologii w sprawie projektu planu ogólnego gminy (...), oraz zakres ustaleń POG, możliwość przeprowadzenia oceny wpływu ustaleń planu ogólnego na środowisko jest ograniczona. Zakres ustaleń POG dotyczący stref planistycznych, w tym profilu funkcjonalnego podstawowego oraz dodatkowego, obejmują możliwy do realizacji w obrębie wyznaczonej strefy pakiet przeznaczeń. Nie oznacza to jednak, że wszystkie one będą mogły lub musiały być realizowane na konkretnym terenie. Parametry urbanistyczne również wyznaczają jedynie ramy, w których powinna się zmieścić ewentualna zabudowa.

W związku z powyższym ocena oddziaływania na środowisko ustaleń POG może mieć jedynie charakter ogólny. Ocenie mogą być poddane głównie przestrzenne aspekty w zakresie zabezpieczenia formalnych wymogów dotyczących ochrony przyrody, ochrony walorów i zasobów środowiska, ochrony zabytków, możliwości łagodzenia konfliktów pomiędzy funkcjami i ograniczania ryzyka zagrożeń dla ludzi, środowiska przyrodniczego i kulturalnego.

W ramach planu ogólnego uwzględniono uwarunkowania rozwoju przestrzennego gminy wymienione w art. 13b ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym, a następnie na ich podstawie, zgodnie z art. 13a ust. 4 ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym, określono strefy planistyczne, gminne standardy urbanistyczne oraz obszary uzupełnienia zabudowy.

Zapisy planu ogólnego Gminy Wielkie Oczy będą uwzględniane przy sporządzaniu miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego oraz wydawaniu decyzji o warunkach zabudowy i zagospodarowania terenu.

Analiza ustaleń projektu planu ogólnego, dotycząca jedynie strefowania obszaru gminy oraz

nieprzekraczalnych warunków realizacji inwestycji w zakresie parametrów i wskaźników urbanistycznych określonych w gminnych standardach urbanistycznych, wykazała, że projekt planu ogólnego sporządzono z myślą o zapewnieniu ochrony zasobów naturalnych, obszarów i obiektów cennych przyrodniczo, walorów krajobrazowych, zabytków i dóbr materialnych oraz bezpieczeństwa ludzi.

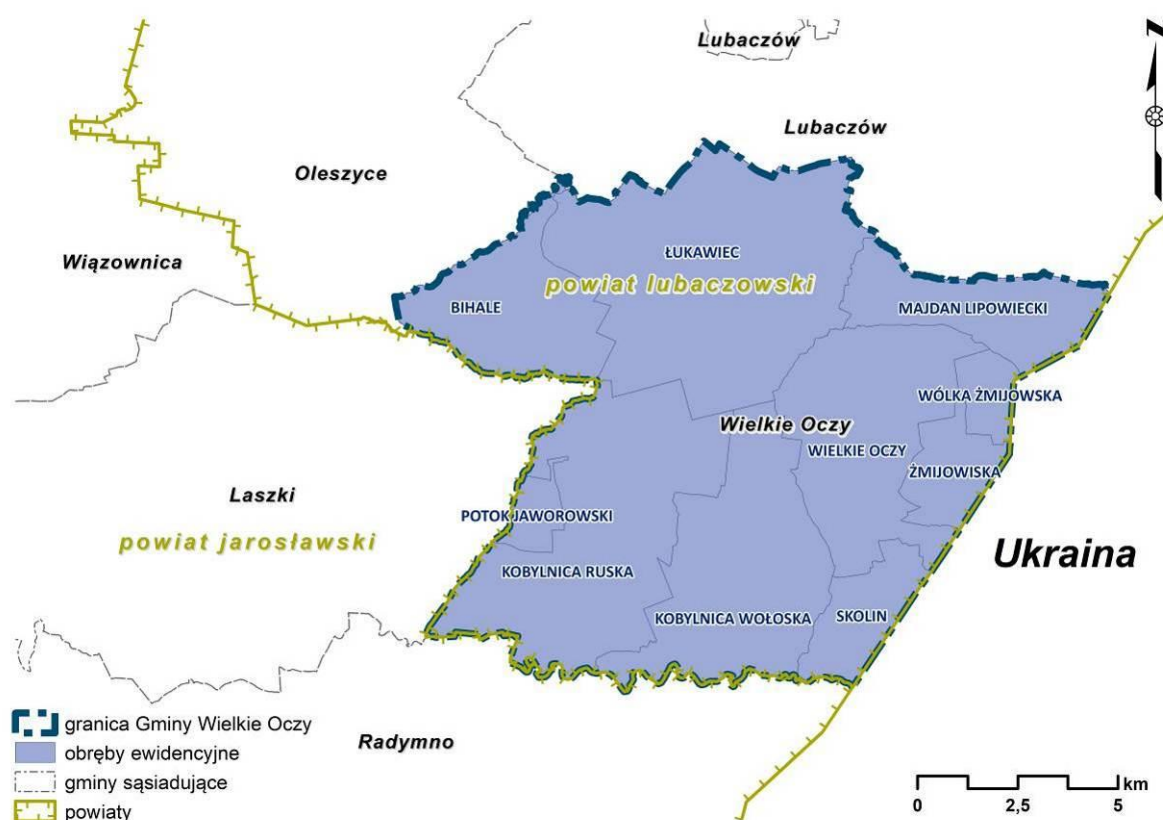
Rozwiązania przyjęte w projekcie planu ogólnego są korzystne i jedyne pod względem ochrony środowiska jakie plan ogólny ma możliwość ustalić zachowując zgodność z zakresem planu ogólnego określonym w ustawie z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (t.j. Dz.U. z 2024 r., poz. 1130 ze zm.).

7 Charakterystyka środowiska przyrodniczego obszaru objętego sporządzeniem planu ogólnego

7.1 Charakterystyka i lokalizacja terenu opracowania

Gmina Wielkie Oczy to gmina wiejska położona w powiecie lubaczowskim, w województwie podkarpackim. Wielkie Oczy sąsiadują od północy z gminą wiejską Lubaczów (powiat lubaczowski), od zachodu z gminą miejsko-wiejską Oleszyce (powiat lubaczowski) oraz gminą wiejską Laszki (powiat jarosławski), od południa z gminą wiejską Radymno (powiat jarosławski), natomiast od wschodu z Ukrainą. Powierzchnia gminy wynosi 146,2 km². Gminę Wielkie Oczy zamieszkuje łącznie 3 627 osób (GUS, 2024).

Rysunek 2. Położenie Gminy Wielkie Oczy względem podziału administracyjnego (źródło: opracowanie własne na podstawie danych CODGiK – państwowego rejestru granic i powierzchni jednostek podziałów terytorialnych kraju)

Gmina składa się z 10 obrębów ewidencyjnych, tj. Bihale, Kobylnica Ruska, Kobylnica Wołoska, Łukawiec, Majdan Lipowiecki, Potok Jaworowski, Skolin, Wielkie Oczy, Wólka Żmijowska, Żmijowska.

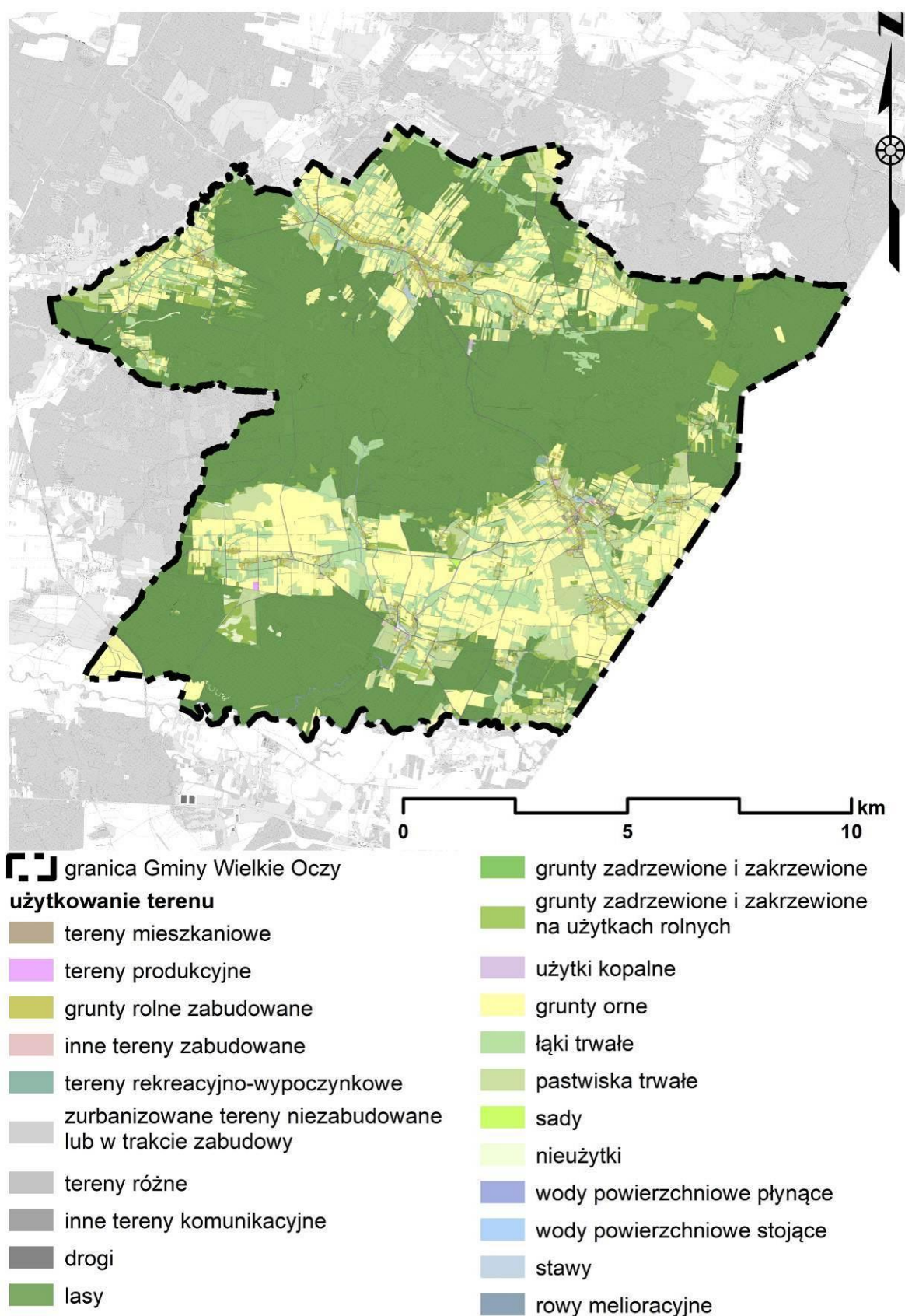
Gmina Wielkie Oczy ma typowo wiejski charakter o czym świadczy struktura użytkowania gruntów. Jednostki osadnicze zlokalizowane są wzdłuż znajdujących się w gminie dróg powiatowych i gminnych. Przeważającą część zabudowy w gminie stanowi zabudowa mieszkaniowa jednorodzinna i zagrodowa. Największą jednostką osadniczą w gminie jest wieś Łukawiec, położona w północnej części gminy.

Gmina Wielkie Oczy zlokalizowana jest w pobliżu linii kolejowej nr 101 Munina – Hrebenne, najbliższe przystanki kolejowe znajdują się w Oleszyczach i Korzenicy.

Zasoby przyrodnicze Gminy Wielkie Oczy chronione są przez obszarowe i punktowe formy ochrony przyrody, tj. w jej granicach znajduje się obszar Natura 2000 Łukawiec PLH180024, rezerwat przyrody „Moczary”, użytki ekologiczne, pomniki przyrody. W bezpośrednim sąsiedztwie gminy nie występują wielkopowierzchniowe formy ochrony przyrody, a jedynie użytki ekologiczne, m.in. Smereczyna, Pijawki, Kozackie Bagno, Nad Kanałem, Kozaki położone na terenie gminy Oleszyce, oraz Przy Polach i Horaj położone w gminie Łaszki, a także łąka trzęślicowa położona w gminie Lubaczów. W odległości ok. 7,3 km na północny-zachód od granicy gminy znajduje się Sieniawski Obszar Chronionego Krajobrazu oraz specjalny obszar ochrony siedlisk Lasy Sieniawskie PLH180054.

Cześć obszaru Gminy Wielkie Oczy została włączona do sieci korytarzy ekologicznych wyznaczonych w ramach projektu korytarzy ekologicznych łączących europejską sieć Natura 2000 w Polsce, opracowanego w 2005 r. i zaktualizowanego w 2011 r. w Zakładzie Badań Ssaków PAN na zlecenie Ministra Środowiska, pod redakcją Jędrzejewskiego. Przez jej obszar przebiega korytarz ekologiczny Lasy Cieszanowskie (KPdC-1C), będący częścią Korytarza Południowo-Centralnego (KPdC).

Rysunek 3. Zagospodarowanie Gminy Wielkie Oczy (źródło: opracowanie własne na podstawie EGIB)

7.2 Położenie geograficzne, ukształtowanie powierzchni terenu

Zgodnie z podziałem fizyczno-geograficznym Polski Gmina Wielkie Oczy zlokalizowana jest w obrębie następujących jednostek:

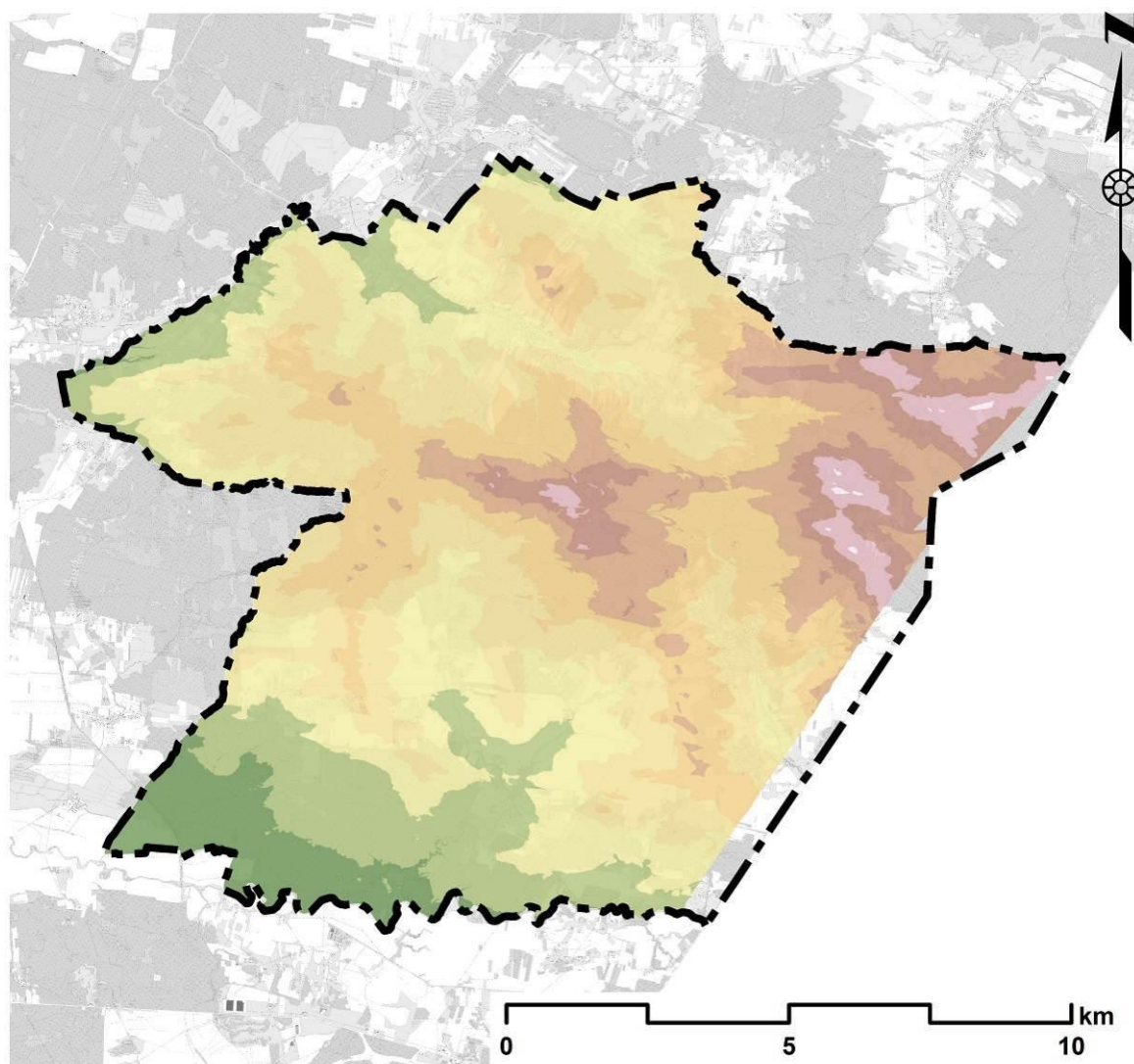
- Prowincja: Karpaty Zachodnie z Podkarpaciem Zachodnim i Północnym (51),
 - Podprowincja: Podkarpacie Północne (512),
 - Makroregion: Kotlina Sandomierska (512.4-5),
 - Mezoregion: Płaskowyż Tarnogrodzki (512.49).

Płaskowyż Tarnogrodzki⁴ jest największym mezoregionem makroregionu Kotliny Sandomierskiej i obejmuje jego wschodnią część. Sąsiaduje z mezoregionami: Dolina Dolnego Sanu od zachodu, Równina Biłgorajska i Rostocze Wschodnie od północy. Na południowym wschodzie przecina go granica państwowa z Ukrainą. Płaskowyż ma formę dość zwartej platformy lekko nachylonej od podnóża Rostocza w kierunku doliny Sanu, z którą tworzy 20–30 m krawędź, rozciętą dolinami dopływów Sanu o szerokich odcinkach wylotowych. Dominuje układ prostopadłych i równoległych do Rostocza asymetrycznych płaskich garbów wierzchowinowych – ta kierunkowość wynika z aktywności tektonicznej obszaru i zaznacza się jeszcze wyraźniej w przebiegu dolin. Na garbach i długich łagodnych stokach rozwinęła się gęsta sieć zazwyczaj suchych dolinek nieckowatych. Na plejstocenijskich terasach rzek (Lubaczówka, Złota, Tanew), a często i na stokach oraz wierzchowinach występują pola piasków przewianych rozdzielone wałowymi i parabolicznymi wydrami.

Obszar Gminy Wielkie Oczy ma rzeźbę falistą, wysokości bezwzględne wynoszą poniżej 190 m n.p.m. do ok. 200 m n.p.m. w dolinach rzek Lubaczówka i Szkło, a następnie rosną w kierunku centrum gminy i jej północno-zachodniej części (obróby ewidencyjne: Wielkie Oczy, Majdan Lipowiecki, Wólka Żmijowska, Żmijowska), gdzie wysokości dochodzą do 270 m n.p.m.

⁴ Richling A., Solon J., Macias A., Balon J., Borzyszkowski J., Kistowski M. (red.) 2021. Regionalna geografia fizyczna Polski. Bogucki Wyd. Naukowe, Poznań.

Rysunek 4. Ukształtowanie powierzchni terenu Gminy Wielkie Oczy (źródło: opracowanie własne na podstawie NMT, GUGiK)

 granica Gminy Wielkie Oczy

wysokość (m n.p.m.)

- < 190
- 190 - 200
- 200 - 210
- 210 - 220
- 220 - 230
- 230 - 240
- 240 - 250
- 250 - 260
- 260 - 270

7.3 Budowa geologiczna, warunki budowlane

Gmina Wielkie Oczy⁵ położona jest na terenie zapadliska przedkarpackiego. W rejonie tym podstawowymi jednostkami geologicznymi są pogrzebany fragment eokambryjskiego Masywu Małopolskiego, osłona paleozoiczna tego masywu zbudowana z utworów kambru, ordowiku i syluru, pokrywa mezozoiczna reprezentowana przez utwory jury górnej, kredy dolnej i częściowo kredy górnej oraz neogeński (mioceniński) pakiet zbudowany z utworów molasowych badenu i sarmatu, tworzący podłoże osadów czwartorzędowych.

Najstarszymi osadami są eokambryjskie utwory osadowe przykryte nierównomiernie wykształconą pokrywą paleozoiczną zbudowaną głównie z kambryjskich łupków mikowych z wkładkami piaskowców kwarcowych. Utwory kambru przykryte są leżącymi niezgodnie osadami jury, kredy i miocenu.

Osady jury reprezentowane są głównie przez utwory piaszczyste jury środkowej oraz wapienie, margle i mułowce jury górnej. Z najmłodszych utworami jurajskimi związane są wystąpienia ropy naftowej i gazu ziemnego.

Utwory kredowe wykształcone są jedynie przez osady wapienne – margliste, na których zalega dochodząca do 3000 m grubości warstwa utworów neogeńskich reprezentowanych przez osady miocenu.

Najstarszymi utworami miocenińskimi są warstwy baranowskie dolnego badenu. Budują je utwory zlepieńcowate, nad którymi zalegają piaskowce kwarcowe z glaukonitem oraz zlepienie zbudowane z wapieni litotamniowych. Wapienie te przykrywają utwory piaszczyste (piaski, piaskowce i piaszczyste iłotupki). Miąższość warstw baranowskich dochodzi do 25 m. Po części warstwy baranowskie wykształcone są tylko w facji piaszczysto - mułkowej. Z osadami piaszczystymi tych warstw związane są wystąpienia gazu i ropy naftowej.

Warstwy baranowskie przykrywa kompleks osadów chemicznych reprezentowanych głównie przez anhydryty. Z serią chemiczną związane są również wystąpienia gazu ziemnego. Na utworach serii chemicznej osadziły się margle ilaste i iły margliste górnego badenu, których miąższość dochodzi do 45 m.

Serię ewaporatową przykrywa monotonny kompleks sarmatu dolnego nazwany iłami krakowieckimi. Seria ta zbudowana jest z: iłów wapnistych, mułowców, mułków piaszczystych, piaskowców, piasków i drobnych żwirów. Kompleksy piaszczyste stanowią skałę zbiornikową dla złóż gazu ziemnego.

Na utworach trzeciorzędowych osadziły się czwartorzędowe osady plejstocenu i holocenu. W wykształceniu osadów plejstocenu główną rolę odegrały zlodowacenia.

Obszar rozległego tarasu międzyrzeczna Szkła i Lubaczówki, który wyraźnie rozbudowuje się od ujścia Sołotwy w kierunku Nowej Grobli i Tuchli, tworzy szeroką monotonną równinę pokrytą piaskami, mułkami oraz osadami eolicznymi. Powstały tu pola piasków przewianych i wały wydymowe. Znaczą część obszaru gminy pokrywają lodowcowe i wodnolodowcowe piaski ze żwirami zlodowaceń południowopolskich przykryte

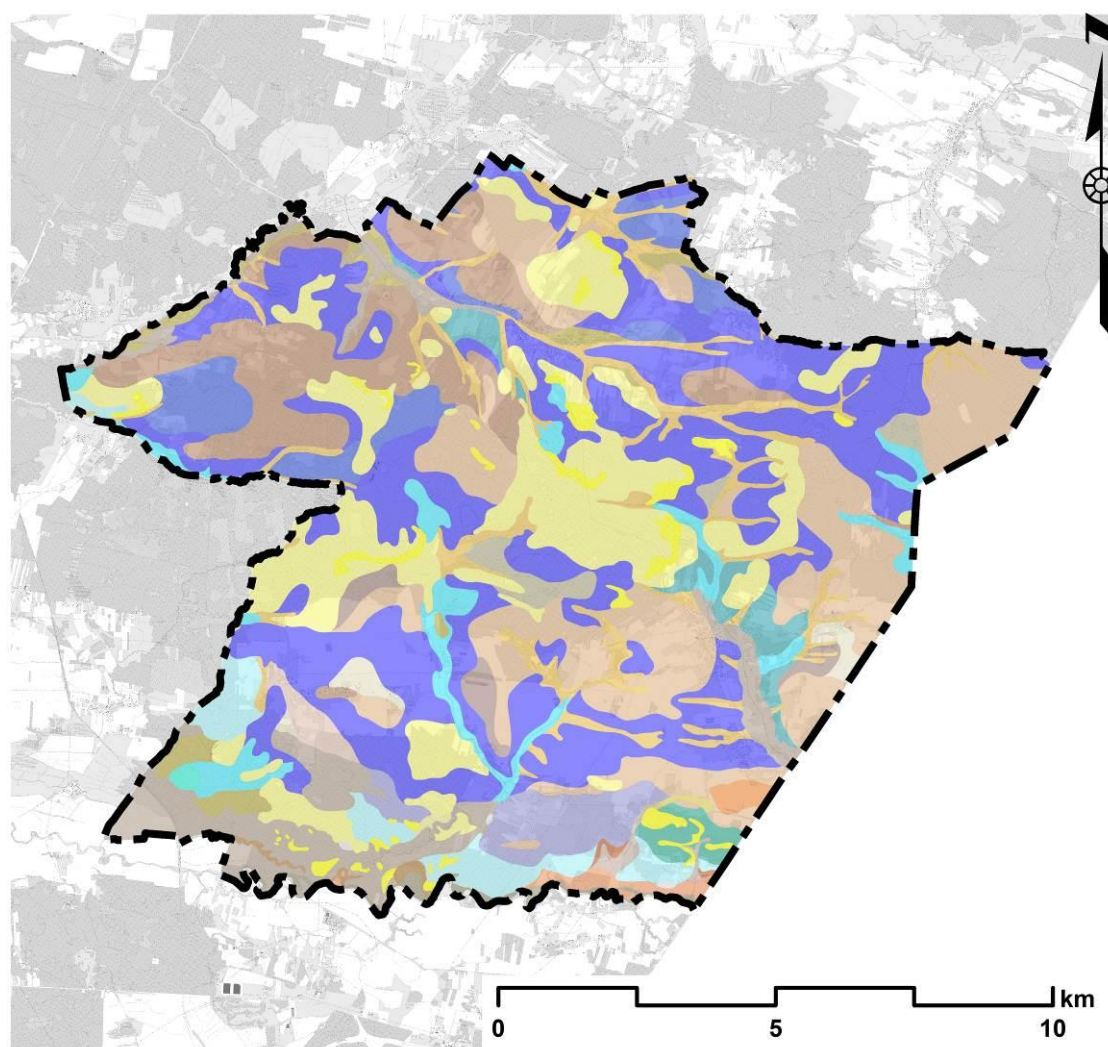
⁵ Objaśnienia do Mapy Geośrodowiskowej Polski w skali 1:50 000 – arkusz Lubaczów (986)

miejscami przez piaszczyste mułki lessopodobne. W spągu utworów plejstocenu występują mułki i piaski ze żwirami przykryte glinami zwałowymi.

Osady zlodowaceń środkowopolskich budują przeważnie drobnoziarniste piaski z nieciągłymi przerostami piasków zaglinionych i pyłów. Większe płyty południowopolskich glin zwałowych, przykryte miejscami piaskami lodowcowymi lub mułkami lessopodobnymi zlodowaceń północnopolskich odśaniają się w wąskim półtora kilometrowym pasie wzdłuż granicy państwowej. Ciągące się wzdłuż obydwu rzek wyższe i niższe tarasy nadzalewowe są zbudowane z drobno- i średnioziarnistych piasków. Piaski eoliczne występują na terenach leśnych.

Spośród osadów holocenijskich największe rozprzestrzenienie mają piaski rzeczne tarasów akumulacyjnych. W obrębie dolin rzek meandrujących występują osady mułkowo-ilaste. W bocznych dolinach, zagłębieniach bezodpływowych i w zabagnionych obniżeniach osadziły się piaski humusowe z domieszką grubszych frakcji i udziałem materiału fitogenicznego.

Rysunek 5. Budowa geologiczna Gminy Wielkie Oczy (źródło: opracowanie własne na podstawie Szczegółowej Mapy Geologicznej Polski w skali 1:50 000, arkusze: 986 – Lubaczów, 1009 – Krakowiec)

granica Gminy Wielkie Oczy

powierzchniowe utwory geologiczne

- gliny zwałowe
- gliny, mułki i piaski deluwialne
- iłowce i iły z wkładkami piaskowców - warstwy przeworskie i jarosławskie (iły krakowieckie)
- iły i mułki (miejscami organiczne) z domieszką piasków (mady), oraz piaski rzeczne tarasów nadzalewowych 4,0 - 6,0 m n.p. rzeki
- iły, gliny, mułki, piaski oraz namuły i namuły organiczne zagłębień bezodpływowych i starorzeczy
- iły, iły piaszczyste i mułowce, z wkładkami piaskowców
- lessy piaszczyste
- mułki i iły, z domieszką piasków (mady) rzeczne tarasów zalewowych 3,0 - 5,0 m n.p. rzeki
- mułki lessopodobne
- mułki lessopodobne na glinach zwałowych
- mułki lessopodobne na piaskach ze żwirami lodowcowych, miejscami wodnolodowcowych
- mułki piaszczyste i piaski zastoiskowe
- mułki, gliny oraz piaski i żwiry rzeczne tarasów zalewowych 1,0 - 3,0 m n.p. rzeki
- mułki, gliny oraz piaski, piaski humusowe i namuły rzeczne (den dolin) i deluwialne
- piaski eoliczne
- piaski eoliczne w wydmach
- piaski humusowe dolin bocznych i zagłębień bezodpływowych
- piaski i mułki rzeczne tarasów zalewowych 1,0 - 3,0 m n.p. rzeki
- piaski i żwiry wodnolodowcowe
- piaski rzeczne tarasów nadzalewowych 8,0 - 12,0 m n.p. rzeki
- piaski rzeczne tarasów zalewowych 3,0 - 5,0 m n.p. rzeki
- piaski rzeczno-peryglacialne tarasów nadzalewowych 8,0 - 12,0 m n.p. rzeki
- piaski wodnolodowcowe
- piaski ze żwirami lodowcowe, miejscami wodnolodowcowe
- piaski ze żwirami lodowcowe, miejscami wodnolodowcowe na łożach, łożach piaszczystych i mułowcach, z wkładkami piaskowców
- piaski, miejscami z wkładkami mułków, rzeczne tarasów nadzalewowych 5,0 - 10,0 m n.p. rzeki
- piaski, mułki i gliny deluwialne
- piaski, mułki i gliny rzeczne tarasów nadzalewowych 5,0 - 8,0 m n.p. rzeki
- piaski, żwiry i głązy rezydualne
- torfy i namuły torfiaste

Warunki budowlane⁶

Korzystnymi warunkami geologiczno-inżynierskimi dla budownictwa charakteryzują się obszary rozproszone pomiędzy kompleksami leśnymi oraz terenami zajętymi przez gleby wysokich klas bonitacyjnych, tj.:

- Rejon Łukawca, gdzie na powierzchni odsłaniają się w różnym stopniu zapylone piaski lodowcowe, głównie drobne rzadziej średnie, zazwyczaj średniozagęszczone. W rejonie tym na niewielkim obszarze na północ od Łukawca występują na powierzchni, lub pod cienką 0,5 m pokrywą piasków, trzeciorzędowe iły krakowieckie. Ocena właściwości geologiczno-inżynierskich tych łąw jest złożona i często wymaga dodatkowych badań. Generalnie, gdy występują one w stanie

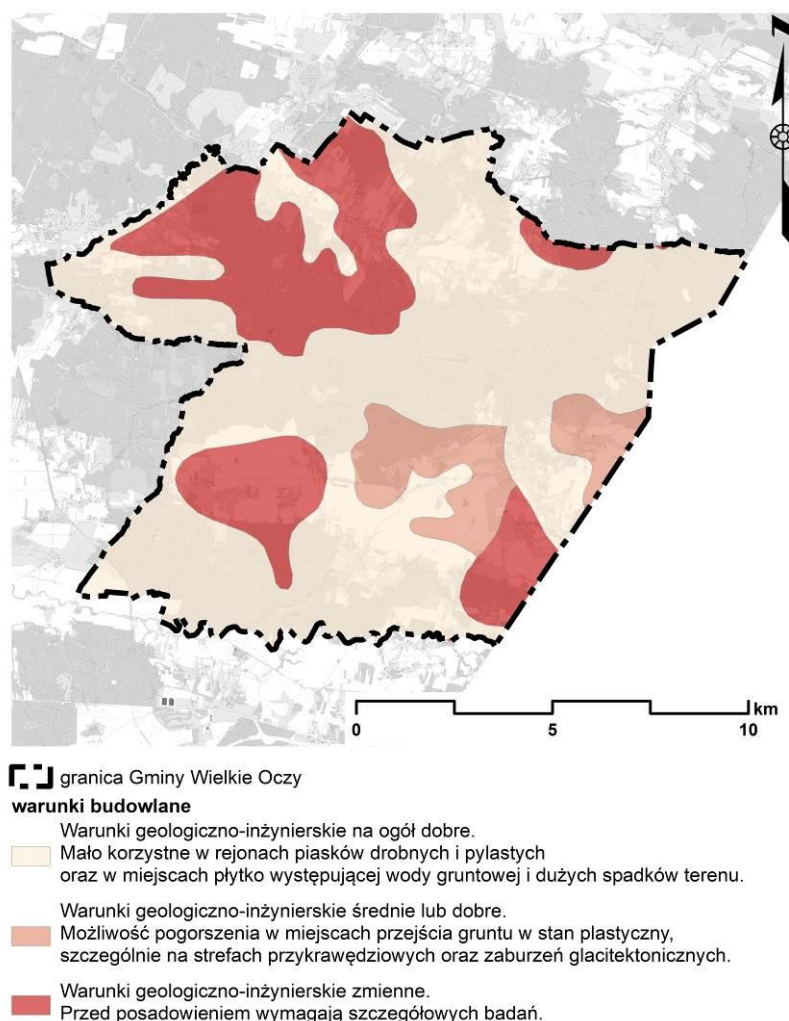
⁶ Objasnienia do Mapy Geośrodowiskowej Polski w skali 1:50 000 – arkusz Lubaczów (986)

półzwałym lub twaroplastycznym i nie dopuszcza się do ich wysychania lub nawadniania (kurczą się i pęcznią), stanowią one dość dobre podłoże budowlane.

- Odcinek od Kobylnicy Ruskiej na wschód aż do Wielkich Oczu i granicy państwowej, gdzie wśród średniozagęszczonych piasków wodnolodowcowych występują płyty skonsolidowanych glin zwałowych złodowaceń południowopolskich. Są to gliny pylaste twaroplastyczne.
- Wyższy taras rzeki Szkło, gdzie podłoże budowlane stanowią drobnoziarniste, średniozwałe piaski rzeczne z przerostami mułków.

Do obszarów o warunkach niekorzystnych dla budownictwa zaliczają się obszary zalewowe niskich tarasów rzeki Lubaczówki oraz występujące w postaci nieregularnych, mniejszych i większych płatów tereny podmokłe, bagniste, przeciętne gęstą siecią drobnych cieków wodnych, gdzie poziom wód gruntowych znajduje się płytko, na głębokości mniejszej od 2 m p.p.t. (rejony: Łukawca, Kobylnicy Ruskiej). Podłoże budowlane stanowią tutaj średniozagęszczone i luźne grunty piaszczysto-pylaste oraz mułki, mułki piaszczyste i namuły organiczne, o zmiennym stanie – od miękoplastycznych do półzwałych.

Rysunek 6. Warunki budowlane (źródło: opracowanie własne na podstawie danych przestrzennych (SHP) do Geologiczno-Inżynierskiej mapy Polski w skali 1:500 000, PIG-PIB)

7.4 Złoża kopalin

Na terenie Gminy Wielkie Oczy udokumentowano złożę gazu ziemnego, złożę ropy naftowej oraz dwa złoża piasków.

Tabela 1. Wykaz udokumentowanych złóż kopalin na terenie Gminy Wielkie Oczy (źródło: opracowanie własne na podstawie danych MIDAS PIG-PIB, stan na marzec 2026 r.)

GAZ ZIEMNY, ROPA NAFTOWA								
nazwa złoża, nr MIDAS	rodzaj kopaliny	stan zagospodarowania złoża	zasoby (mln m³)				wydobycie (mln m³)	obszar i teren górnictwy
			wydobywalne bilansowe			przemysłowe		
			razem	A+B	C			
Lubaczów GZ 4604	gaz ziemny	złoże eksploatowane	387,79	200,27	187,52	203,62	28,52	Lubaczów – 2 termin ważności: 30.06.2033
Lubaczów NR 4769	ropa naftowa	złoże o zasobach rozpoznanych wstępnie	115,93	-	115,93	-	-	-
KRUSZYWA NATURALNE								
nazwa złoża, nr MIDAS	rodzaj kopaliny	stan zagospodarowania złoża	zasoby (tys. t)		wydobycie (tys. t)	obszar i teren górnictwy		
			geologiczne bilansowe	przemysłowe				
Łukawiec KN 14450	piasek	złoże eksploatowane	161	-	7	Łukawiec termin ważności: 02.02.2031		
Łukawiec II KN 20073	piasek	złoże eksploatowane	137	-	12	Łukawiec II termin ważności: 31.12.2041		

Wielopoziomowe złożę gazu ziemnego „Lubaczów” udokumentowano w warstwach miocenu i wapieniach jury. W poziomach mioceńskich skałą zbiornikową dla gazu ziemnego są piaskowce i mułowce badenu oraz dolnego sarmatu przewarstwione seriami łupkowo-ilastymi. W poziomie jurajskim (podanhydrytowym) główną skałą zbiornikową są wapienie astartu. Złożę gazu ziemnego „Lubaczów” należy do złóż rzadkich w skali całego kraju, mało konfliktowych. Wydobywany z niego gaz wykorzystywany jest w energetyce. Powierzchnia złoża wynosi 8 487 ha, wydobycie odbywa się na podstawie koncesji nr 110/94 wydanej przez Ministra Środowiska z dnia 25.07.1994 r. (termin ważności koncesji: 30.06.2033 r.). Dla złoża wyznaczono obszar i teren górniczy „Lubaczów – 2”.

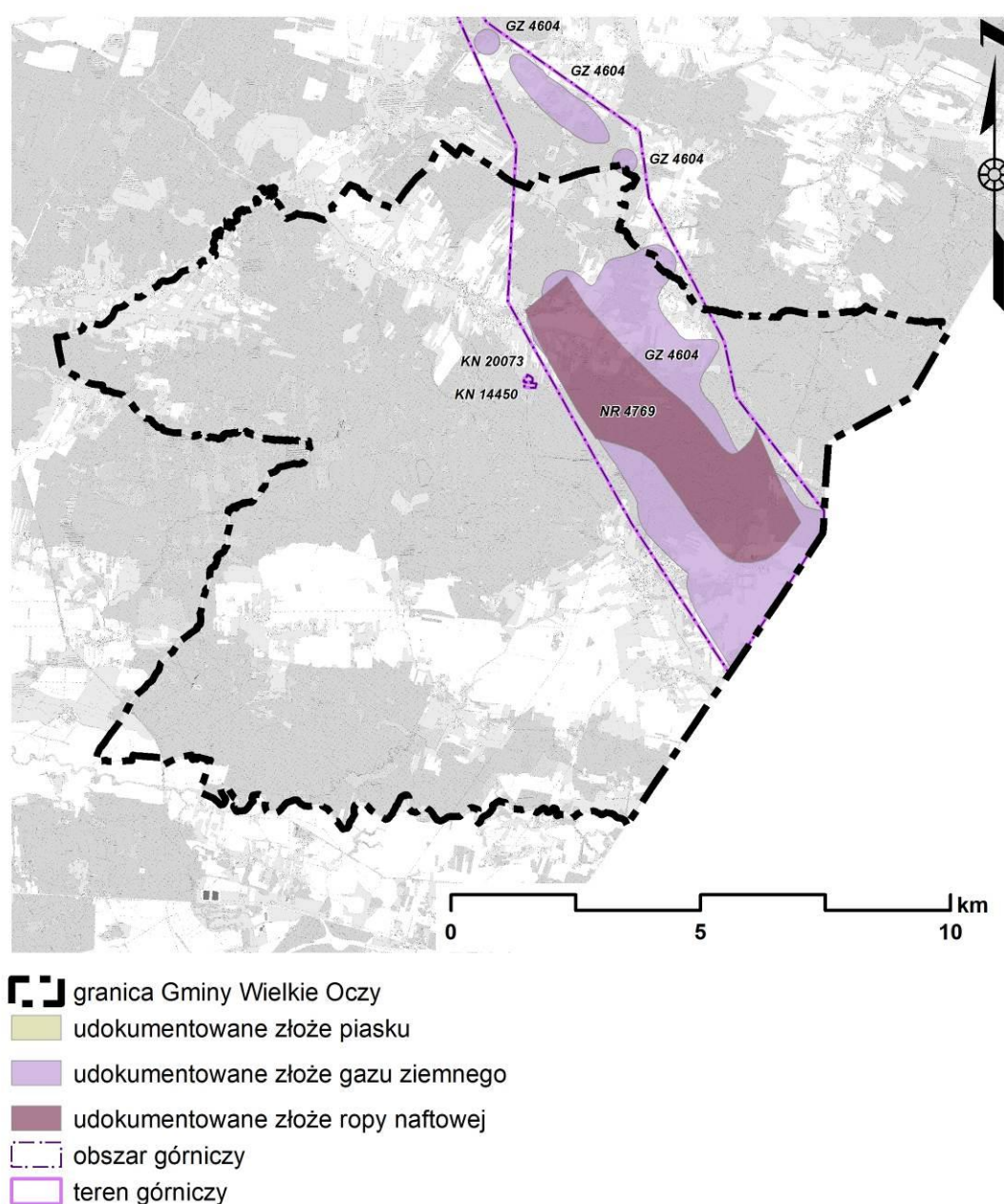
Złożę ropy naftowej „Lubaczów” udokumentowano w południowej części obszaru złoża gazu ziemnego „Lubaczów” na powierzchni 1 026,4907 ha. Jest to złożę typu masywowo – warstwowego, ropa naftowa występuje na głębokości 1 108 – 1 151 m. p.p.t. Skałą zbiornikową są wapienie jurajskie. Jest to złożę

o zasobach rozpoznanych wstępnie.

Złoże piasku „Łukawiec” udokumentowano w obrębie działek ewidencyjnych nr 1805, 1815 obrębu ewidencyjnego Łukawiec, na powierzchni 1,999 ha. Wydobywanie odbywa się na podstawie koncesji RG-7510-28/2010 z dnia 2.02.2011 r. wydanej przez Starostę Lubaczowskiego (termin ważności: 2.02.2031 r.).

Złoże piasku „Łukawiec II” udokumentowano w obrębie działki ewidencyjnej nr 1763/5 obrębu ewidencyjnego Łukawiec, na powierzchni 1,823 ha. Wydobywanie odbywa się na podstawie koncesji GP.6522.8.2021 z dnia 16.06.2021 r. wydanej przez Starostę Lubaczowskiego (termin ważności: 31.12.2041 r.).

Rysunek 7. Udokumentowane złoża kopalin, obszary i tereny górnicze na terenie Gminy Wielkie Oczy (źródło: opracowanie własne na podstawie warstw tematycznych PIG-PIB: Surowce – złoża kopalin, obszary górnicze, tereny górnicze)

7.5 Warunki hydrologiczne

7.5.1 Wody powierzchniowe

Gmina Wielkie Oczy położona jest w dorzeczu Wisły, w prawobrzeżnej zlewni Sanu. Głównymi ciekami przepływającym przez gminę są:

- rzeka Szkło, która stanowi naturalną, południową granicę gminy;
- rzeka Lubaczówka, która stanowi naturalną, północno-zachodnią granicę gminy.

Obydwie rzeki biorą swój początek na terenach należących administracyjnie do Ukrainy. Północna część gminy odwadniania jest przez lewobrzeżne dopływy Lubaczówki, tj. Dopływ w Szczutkowie, Łukawiec, Czerniawka. Centralna i południowa część gminy odwadniana jest przez prawobrzeżne dopływy rzeki Szkło, tj. Lipowiec, Dopływ spod Wielkich Oczu, Łazanka, Dopływ spod Gieregów, Grodzisko.

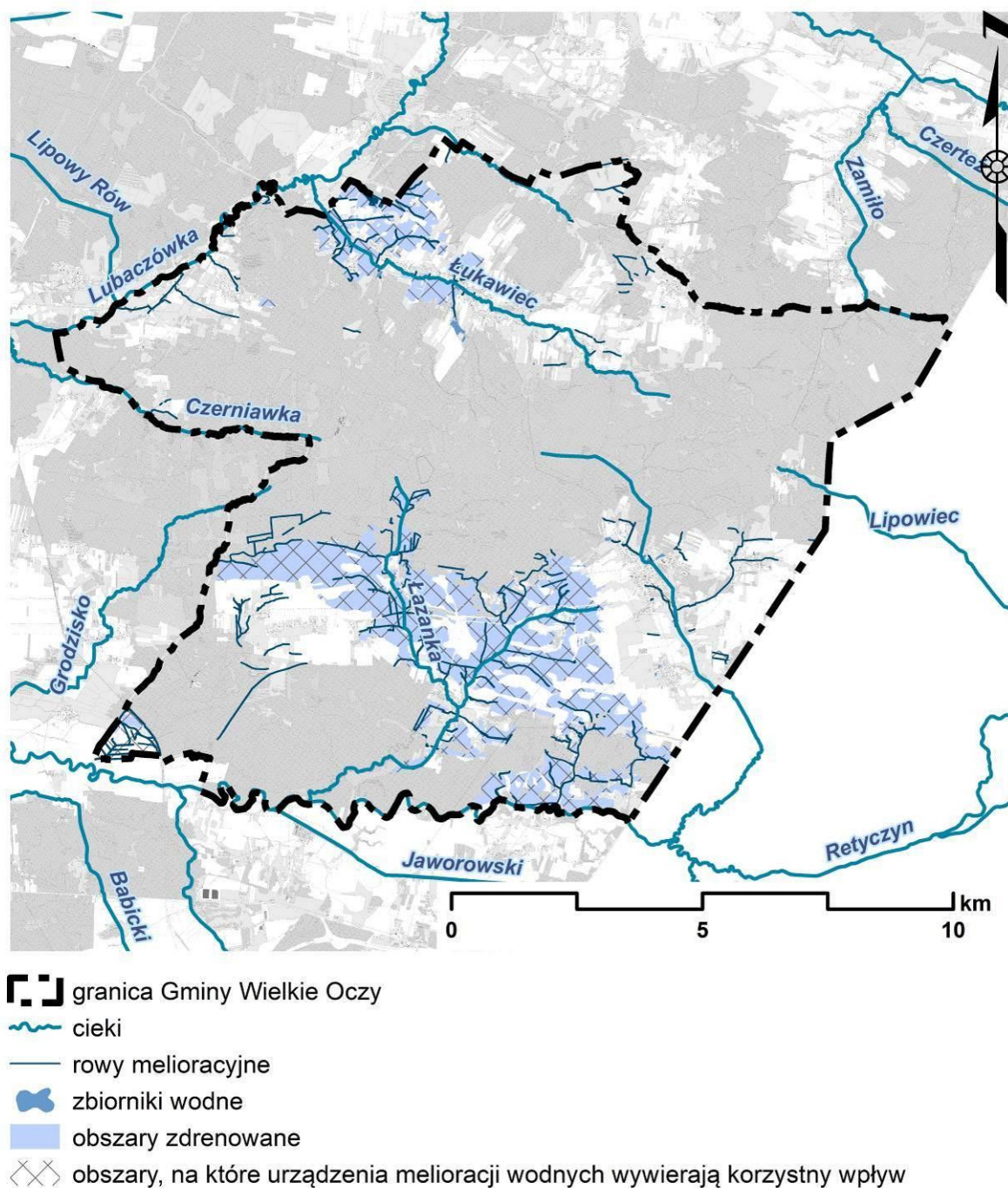
Sieć rzeczną gminy uzupełniają stawy śródlęgowe, oczka wodne, zbiorniki rekreacyjne w Wielkich Oczach.

Obszary gruntów zmeliorowanych

W myśl art. 195 ustawy z dnia 20 lipca 2017 r. Prawo wodne (t.j. Dz.U. z 2025 r., poz. 960 ze zm.) melioracje wodne polegają na regulacji stosunków wodnych w celu polepszenia zdolności produkcyjnej gleby i ułatwienia jej uprawy. Z kolei art. 192 ust. 1 zakazuje m.in. niszczenia lub uszkodzenia urządzeń wodnych, utrudniania przepływu wody w związku z wykonywaniem lub utrzymywaniem urządzeń wodnych, z tego względu należy zachować szczególną ostrożność przy wykonywaniu prac ziemnych w pobliżu rowów i rurociągów drenarskich tak aby ich nie uszkodzić.

Zgodnie z danymi Zarządu Zlewni w Przemyślu (ewidencja urządzeń melioracji wodnych oraz zmeliorowanych gruntów) na terenie Gminy Wielkie Oczy rowy melioracyjne towarzyszą rzece Szkło oraz jej dopływom I-go i II-go rzędu, tj. Dopływ spod Wielkich Oczu, Łazanka, Dopływ spod Gieregów, a także rzece Lubaczówka oraz jej dopływom I-go rzędu, tj. Łukawiec, Dopływ w Szczutkowie. Część terenów gminy została także zmeliorowana przez sieci drenarskie podziemne.

Rysunek 8. Wody powierzchniowe, rowy melioracyjne i obszary zdrenowane w Gminie Wielkie Oczy (źródło: opracowanie własne na podstawie MPHP i danych (warstwy wektorowe) Zarządu Zlewni w Przemyślu)

7.5.2 Wody podziemne

Na obszarze Gminy Wielkie Oczy⁷ główny poziom wodonośny występuje w utworach czwartorzędowych. Warstwę wodonośną stanowią żwiry piaszczyste oraz piaski ze żwirem, pochodzenia wodnolodowcowego. Miąższość utworów wodonośnych waha się w granicach 15-60 m.

⁷ Objaśnienia do Mapy Geośrodowiskowej Polski w skali 1:50 000 – arkusz Lubaczów (986)

Zwierciadło wód poziomu czwartorzędowego w dolinach rzecznych i na obszarach występowania utworów wodnolodowcowych na powierzchni jest swobodne i leży od 1 do 3 m p.p.t., natomiast na obszarach, gdzie w stropie osadów występują gliny zwałowe i pyły, znajduje się na głębokości 10 – 12 m p.p.t. i jest napięte.

Ze względu na słabą naturalną izolację poziom wodonośny jest zasilany przez infiltrację opadów atmosferycznych, a także z położonego wyżej na obszarze Rostocza piętra neogeńsko - kredowego. Czwartorzędowy poziom wodonośny, ze względu na słabą naturalną izolację, narażony jest na migrację zanieczyszczeń pochodzenia rolniczego oraz komunalnego. Źródłem zagrożenia dla wód podziemnych jest także eksploatacja złóż gazu ziemnego oraz ropy naftowej. Wycieki w przypadku awarii szybów wydobywczych mogą wraz z wodami opadowymi infiltrować w głąb do utworów podłoża.

Obszar Gminy Wielkie Oczy położony jest poza GZWP nr 428 Dolina kopalna Biłgoraj – Lubaczów.

Zaopatrzenie w wodę

W Gminie Wielkie Oczy system zaopatrzenia w wodę oparty jest na ujęciach wód podziemnych zlokalizowanych w Łukawcu i Kobylnicy Ruskiej.

Ujęcie w Łukawcu składa się z trzech studni wierconych (S-1, R-1, R-2) oraz stacji uzdatniania wody zlokalizowanych na działce ew. nr 1955/2. Studnie ujmują czwartorzędową wodę podziemną, na potrzeby bytowo-gospodarcze i przemysłowe wodociągu gminnego w miejscowości Łukawiec. Woda ze studni tłoczona jest za pomocą pomp głębinowych na stację uzdatniania wody, a następnie do wewnętrznej instalacji wodociągowej. Przedmiotowe studnie znajdują się na ogrodzonej siatką obszarze strefy ochrony bezpośredniej.

Miejscowości Kobylnica Ruska, Kobylnica Wołoska, Potok Jaworowski, Wielkie Oczy, Skolin, Żmijowiska, Łukawiec, Majdan Lipowiecki zaopatrywane są w wodę z ujęcia zlokalizowanego na działce ew. nr 801/1 w miejscowości Kobylnica Ruska. Ujęcie składa się z trzech studni wierconych S-1, S-2 i S-3, planowane jest wykonanie trzech dodatkowych studni, tj. S-1A, S-2A, S-3A.

Na terenie gminy znajdują się również ujęcia wód powierzchniowych pobierające wodę do zasilania zbiorników wodnych oraz stawów rekreacyjnych.

Tabela 2. Ujęcia wód podziemnych i powierzchniowych posiadające obowiązujące pozwolenia wodnoprawne (źródło: Państwowe Gospodarstwo Wodne Wody Polskie – Regionalny Zarząd Gospodarki Wodnej w Rzeszowie, 2024)

UJĘCIA WÓD PODZIEMNYCH				
lp.	lokalizacja	opis	data obowiązywania pozwolenia wodnoprawnego	strefa ochrona
1	działka ew. nr 801/1 w m.	Decyzja Starosty Lubaczowskiego z dnia 30 grudnia 2011 r. (znak:	31.12.2021 r.	Rozporządzenie Nr 9/2014 Dyrektora Regionalnego Zarządu Gospodarki Wodnej

	Kobylnica Ruska	RG.6341.88.2011), zmieniona decyzją Starosty Lubaczowskiego z dnia 25 stycznia 2012 r. (znak: RG.6341.88.2011), udzielająca Gminie Wielkie Oczy pozwolenia wodno-prawnego na: 1. Pobór wód podziemnych na cele komunalne z utworów czwartorzędowych, dla zaopatrzenia wodociągu gminnego w m. Kobylnica Ruska, Kobylnica Wołoska, Potok Jaworowski, Wielkie Oczy, Skolin, Żmijowiska, Łukawiec, Majdan Lipowiecki, z ujęcia składającego się z trzech studni wierconych S-1, S-2 i S-3, zlokalizowanego w miejscowości Kobylnica Ruska, gm. Wielkie Oczy, pow. Lubaczów, woj. podkarpackie, w ilości: maksymalnej godzinowej – $Q_{maks. godz.} = 60,0 \text{ m}^3/\text{h}$, średniej dobowej $Q_{śr. dob.} = 600,0 \text{ m}^3/\text{d}$, maksymalnej rocznej $Q_{maks. roczna} = 219000 \text{ m}^3/\text{rok}$, w warunkach normalnej pracy ujęcia, oraz w warunkach odbiegających od normalnej pracy ujęcia, takich jak rozruch, awaria. 2. Odprowadzanie podczyszczonych ścieków technologicznych (wód popłucznych) do rowu melioracyjnego K-1 stanowiącego dopływ do potoku Łazanka w km 3+960, w ilości: maksymalnej godzinowej – $Q_{maks. godz.} = 1,57 \text{ m}^3/\text{h}$, średniej dobowej $Q_{śr. dob.} = 21,5 \text{ m}^3/\text{d}$ pod warunkiem nieprzekraczania wartości: zawiesina ogólna – 35 mg/l, żelazo ogólne – 10 mg/l.		w Krakowie z dnia 31 stycznia 2014 r. w sprawie ustanowienia strefy ochronnej ujęcia wody podziemnej z utworów czwartorzędowych w miejscowości Kobylnica Ruska, gmina Wielkie Oczy, powiat lubaczowski, województwo podkarpackie (Dz. Urz. Woj. Podkarpackiego z 2014 r., poz. 441) Rozporządzenie Nr 38/2016 Dyrektora Regionalnego Zarządu Gospodarki Wodnej w Krakowie z dnia 26 października 2016 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie ustanowienia strefy ochronnej ujęcia wody podziemnej z utworów czwartorzędowych w miejscowości Kobylnica Ruska, gmina Wielkie Oczy, powiat lubaczowski, województwo podkarpackie (Dz. Urz. Woj. Podkarpackiego z 2016 r., poz. 3357)
2	działka ew. nr 801/1 w m. Kobylnica Ruska	Decyzja Dyrektora Zarządu Zlewni w Przemysłu z dnia 5 kwietnia 2022 r. (znak: RZ.ZUZ.3.4210.49.2022.IH) udzielająca Gminie Wielkie Oczy pozwolenia wodnoprawnego na: 1. Wykonanie urządzeń wodnych, tj. 3 studni wierconych S-1A, S-2A, S-3A zlokalizowanych na terenie działki nr 801/1 obr. 0002 Kobylnica Ruska; 2. Usługi wodne obejmujące pobór wód podziemnych z ujęcia zbiorczego zlokalizowanego na działce nr 801/1 obr. 0002 Kobylnica Ruska, w skład którego wchodzi 3 studnie wiercone S-1A, S-2A i S-3A.	25.04.2052 r.	-

2	działka ew. nr 1955/2 w m. Łukawiec	Decyzja Dyrektora Zarządu Zlewni w Przemysłu z dnia 25 kwietnia 2018 r. (znak: RZ.ZUZ.3.421.17.2018.I.H.) udzielająca Gminie Wielkie Oczy pozwolenia wodnoprawnego na usługi wodne obejmujące: pobór wód podziemnych z utworów czwartorzędowych z ujęcia składającego się z trzech studni wierconych S-1, R-1 i R-2 zlokalizowanych na działce nr ew. 1955/2 dla potrzeb bytowo – gospodarczych i przemysłowych wodociągu gminnego w miejscowości Łukawiec, gmina Wielkie Oczy w ilości: maksymalnej sekundowej $Q_{\max} = 0,117 \text{ m}^3/\text{s}$, średniej dobowej $Q_{\text{sr}} = 84,0 \text{ m}^3/\text{d}$, dopuszczalnej rocznej $Q_{\text{dopr}} = 30660,0 \text{ m}^3/\text{rok}$.	11.04.2038 r.	Rozporządzenie Nr 10/2014 Dyrektora Regionalnego Zarządu Gospodarki Wodnej w Krakowie z dnia 31 stycznia 2014 r. w sprawie ustanowienia strefy ochronnej ujęcia wody podziemnej z utworów czwartorzędowych w miejscowości Łukawiec, gmina Wielkie Oczy, powiat lubaczowski, województwo podkarpackie (Dz. Urz. Woj. Podkarpackiego z 2014 r., poz. 442) Rozporządzenie Nr 34/2016 Dyrektora Regionalnego Zarządu Gospodarki Wodnej w Krakowie z dnia 14 września 2016 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie ustanowienia strefy ochronnej ujęcia wody podziemnej z utworów czwartorzędowych w miejscowości Łukawiec, gmina Wielkie Oczy, powiat lubaczowski, województwo podkarpackie (Dz. Urz. Woj. Podkarpackiego z 2016 r., poz. 3054)
UJĘCIA WÓD POWIERZCHNIOWYCH				
lp.	lokalizacja	opis	data obowiązywania pozwolenia wodnoprawnego	
1	3+710 km potoku Łukawiec	Decyzja Starosty Lubaczowskiego z dnia 29 listopada 2004 r. (znak: RG-6223-32/2004) udzielająca pozwolenia wodnoprawnego na: a) pobór wody z potoku Łukawiec w km 3+710, w okresie wiosennego napełnienia stawów w ilości 4,0 l/sek., w okresie wegetacyjnym 3,0 l/sek. b) zrzut nadmiaru wód ze stawu do potoku Łukawiec w km 3+690 w ilości 2,0 l/sek.	31.12.2024 r.	
2	działka ew. nr 1407 w m. Łukawiec	Decyzja Starosty Lubaczowskiego z dnia 4 czerwca 2008 r. (znak: RG-6223-39/2008) udzielająca pozwolenia wodnoprawnego na: 1. Wykonanie urządzenia wodnego - stawu na działce nr 1407 w m. Łukawiec, gm. Wielkie Oczy, powierzchnia całkowita stawu 0,20 ha, powierzchnia lustra wody 0,14 ha, w skład urządzenia wodnego -stawu wchodzi groble stawowe o długości 160 m i nachyleniu skarpy nawodnej 1:1 i odwodnej 1:1, 1-3, szerokość korony grobli 2,0 m, doprowadzenie wody z ciekłu powierzchniowego rurą przelewową z PCV o średnicy 200 mm, odprowadzanie wody ze stawu rurą przelewową z PCV o średnicy 200 mm. 2. Pobór wody z ciekłu powierzchniowego do napełnienia stawu w ilości 8,80 l/s przez okres 5 dni oraz pobór wody w czasie normalnych warunków eksploatacji stawu w ilości 2,30 l/s. 3. Odprowadzanie wody ze stawu w ilości 58,00 l/s w czasie normalnych warunków eksploatacji stawu. 4. Odprowadzanie wody ze stawu w ilości 60,00 l/s przez okres 5 godz., w czasie warunków odbiegających od normalnej eksploatacji, np. w czasie czyszczenia stawu.	30.06.2028 r.	
3	8+350 km potoku Łazanka	Decyzja Starosty Lubaczowskiego z dnia 3 grudnia 2009 r. (znak: RG-6223-60/2009), uzupełniona decyzją Starosty Lubaczowskiego z dnia 12 stycznia 2010 r. (znak: RG-6223-60/2009), udzielająca pozwolenia wodnoprawnego na: 1. Wykonanie stawu na własnej działce o nr 467/2 w m. Kobylnica Ruska, gm.	31.12.2029 r.	

		Wielkie Oczy, pow. Lubaczów, woj. podkarpackie. 2. Wykonanie dwóch mniczków piętrząco-spustowych. 3. Pobór wody z potoku Łazanka w km 8+350 do napełniania stawu w okresie wczesnowiosennym w miesiącach III-IV w ilości 5,40 l/s, w pozostałym okresie 3,30 l/s. 4. Odprowadzanie wody ze stawu do potoku Łazanka w km 8+390 w ilości 2,00 l/s. 5. Przebudowę istniejącego działu drenarskiego dz. 56 poprzez połączenie sączków od strony zachodniej grobli i wprowadzenie wylotu kolektora łączącego do potoku Łazanka przy jednoczesnym zaślepieniu sączków od strony wschodniej grobli.	
4	działka ew. nr 2362/4 w m. Łukawiec	Decyzja Starosty Lubaczowskiego z dnia 4 maja 2010 r. (znak: RG-6223-23/2010) udzielająca pozwolenia wodnoprawnego na: 1. Wykonanie na własnej działce o nr 2362/4 w m. Łukawiec, gm. Wielkie Oczy, pow. Lubaczów, woj. podkarpackie stawu hodowlanego oraz dwóch mniczków piętrząco-spustowych. 2. Pobór wody z rowu do napełniania stawów w okresie wczesnowiosennym w miesiącach III – IV w ilości 29,00 l/s, w pozostałym okresie 16,50 l/s. 3. Odprowadzanie wody ze stawów do tego samego rowu w ilości 16,50 l/s.	30.04.2030 r.
5	działka ew. nr 722 w m. Wielkie Oczy	Decyzja Starosty Lubaczowskiego z dnia 31 lipca 2013 r. (znak: RG.6341.50.2013) udzielająca pozwolenia wodnoprawnego na: 1. Wykonanie urządzenia wodnego – stawu rekreacyjnego zlokalizowanego na działce nr ewid. 722 w miejscowości Wielkie Oczy, powiat Lubaczów, woj. podkarpackie. 2. Wykonanie zastawki żelbetowej o wymiarach 230x80 cm. 3. Pobór wody powierzchniowej z rowu bez nazwy dla potrzeb napełniania i przepływu przez staw w ilości: $Q_{maks. godz.} = 8,244 \text{ m}^3/\text{h}$, średniej dobowej $Q_{śr. dob.} = 197,8 \text{ m}^3/\text{d}$, maksymalnej rocznej $Q_{maks. roczna} = 72197 \text{ m}^3/\text{rok}$. 4. Odprowadzanie nadmiaru wody powierzchniowej ze stawu do rowu w ilości maksymalnej 2,29 l/s.	30.06.2033 r.
6	działki ew. nr 667, 677/7, 776/9, 776/7 w m. Wielkie Oczy	Decyzja Dyrektora Zarządu Zlewni w Przemyślu z dnia 21 czerwca 2018 r. (znak: RZ.ZUZ.3.421.46.2018.I.H.) udzielająca Gminie Wielkie Oczy pozwolenia wodnoprawnego na: 1. Wykonanie urządzeń wodnych w zakresie: 1.1. Budowy trzech zbiorników rekreacyjnych zlokalizowanych na działkach nr ew. 667, 677/7, 776/9, 776/7 w miejscowości Wielkie Oczy; 1.2. Budowy rowów otwartych wraz z ubezpieczeniem ich skarp i dna: a) służących do zasilania zbiorników rekreacyjnych z istniejącego potoku o nazwie Robak, b) służących do odprowadzania nadmiaru wód ze zbiorników rekreacyjnych do potoku Robak poprzez mniczy żelbetowe; 2. Prowadzenie przez wody powierzchniowe płynące obiektów mostowych: a) pomostu konstrukcji drewnianej nr I stanowiącego przejście komunikacyjne na działkę nr ew. 776/7 (od części rekreacyjnej) przez potok Robak w km 3+081, b) pomostu konstrukcji drewnianej nr II stanowiącego łącznik komunikacyjny pomiędzy zbiornikiem nr II, a zbiornikiem nr III, prowadzonego przez potok Robak w km 2+815; 3. Szczególne korzystanie z wód – pobór wód projektowanymi rowami	11.07.2038 r.

		w miesiącach marzec – kwiecień, odprowadzanie wód poprzez projektowane rurociągi i rowy.	
--	--	--	--

Dla ujęcia wody podziemnej z utworów czwartorzędowych w miejscowości Kobylnica Ruska ustanowiono strefę ochronną, tj. teren ochrony bezpośredniej oraz teren ochrony pośredniej, zgodnie z Rozporządzeniem Nr 9/2014 Dyrektora Regionalnego Zarządu Gospodarki Wodnej w Krakowie z dnia 31 stycznia 2014 r. w sprawie ustanowienia strefy ochronnej ujęcia wody podziemnej z utworów czwartorzędowych w miejscowości Kobylnica Ruska, gmina Wielkie Oczy, powiat lubaczowski, województwo podkarpackie (Dz. Urz. Woj. Podkarpackiego z 2014 r., poz. 441). Ww. rozporządzenie zostało zmienione Rozporządzeniem Nr 38/2016 Dyrektora Regionalnego Zarządu Gospodarki Wodnej w Krakowie z dnia 26 października 2016 r. (Dz. Urz. Woj. Podkarpackiego z 2016 r., poz. 3357).

Teren ochrony bezpośredniej ustanowiono dla 3 studni wierconych, na jego terenie obowiązują zakazy i nakazy zgodnie z ustawą Prawo wodne.

Teren ochrony pośredniej obejmuje obszar o powierzchni 82 ha, położony w miejscowościach Kobylnica Ruska i Kobylnica Wołoska. Na terenie ochrony pośredniej zabrania się:

- wprowadzania ścieków do wód lub do ziemi;
- rolniczego wykorzystywania ścieków;
- składowania lub stosowania produktów powstałych na bazie komunalnych osadów ściekowych;
- stosowania środków ochrony roślin, które według zezwolenia na wprowadzenie środków ochrony roślin do obrotu są klasyfikowane jako niebezpieczne dla środowiska;
- stosowania do nawożenia gnojówki lub gnojowicy;
- składowania lub przechowywania obornika bezpośrednio na powierzchni gruntu w pryzmach polowych;
- lokalizowania składowisk odpadów komunalnych, niebezpiecznych, innych niż niebezpieczne i obojętne oraz obojętnych;
- lokalizowania magazynów lub rurociągów do transportu substancji szczególnie szkodliwych dla środowiska wodnego lub substancji priorytetowych określonych w przepisach odrębnych;
- lokalizowania obiektów produkcyjnych oraz związanych z nimi instalacji w tym składów lub magazynów;
- poszukiwania i wydobywania kopalin;
- lokalizowania nowych ujęć wody z wyjątkiem studni zastępczych lub awaryjnych istniejących studni;

- wykonywania robót melioracyjnych i wykopów ziemnych o głębokości powyżej 1,3 m z wyjątkiem robót mających na celu utrzymanie istniejących rowów;
- lokalizowania cmentarzy lub grzebania zwłok zwierzęcych.

Dla ujęcia wody podziemnej z utworów czwartorzędowych w miejscowości Łukawiec ustanowiono strefę ochronną, tj. teren ochrony bezpośredniej oraz teren ochrony pośredniej, zgodnie z Rozporządzeniem Nr 10/2014 Dyrektora Regionalnego Zarządu Gospodarki Wodnej w Krakowie z dnia 31 stycznia 2014 r. w sprawie ustanowienia strefy ochronnej ujęcia wody podziemnej z utworów czwartorzędowych w miejscowości Łukawiec, gmina Wielkie Oczy, powiat lubaczowski, województwo podkarpackie (Dz. Urz. Woj. Podkarpackiego z 2014 r., poz. 442). Ww. rozporządzenie zostało zmienione Rozporządzeniem Nr 34/2016 Dyrektora Regionalnego Zarządu Gospodarki Wodnej w Krakowie z dnia 14 września 2016 r. (Dz. Urz. Woj. Podkarpackiego z 2016 r., poz. 3054).

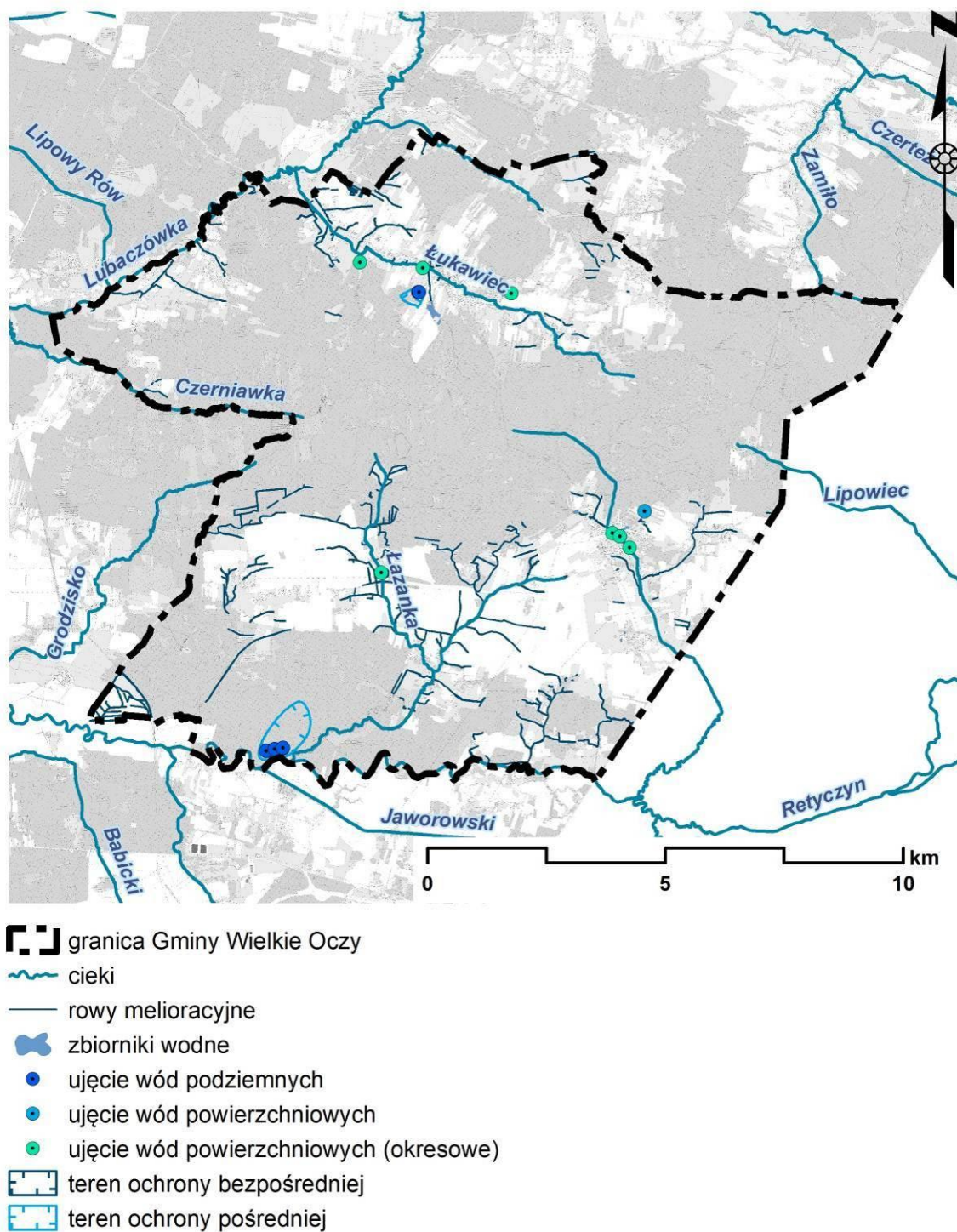
Teren ochrony bezpośredniej, o powierzchni 0,29 ha, ustanowiono dla 3 studni wierconych. Na jego terenie obowiązują zakazy i nakazy zgodnie z ustawą Prawo wodne.

Teren ochrony pośredniej obejmuje obszar o powierzchni 12,8 ha, położony w miejscowości Łukawiec. Na terenie ochrony pośredniej zabrania się:

- wprowadzania ścieków do wód lub do ziemi z wyjątkiem spełniających wymagania określone w przepisach odrębnych:
 - a) ścieków pochodzących ze stacji uzdatniania wody,
 - b) wód opadowych lub roztopowych, o których mowa w ustawie Prawo wodne;
- rolniczego wykorzystywania ścieków;
- składowania lub stosowania produktów powstałych na bazie komunalnych osadów ściekowych;
- stosowania do nawożenia gnojówki lub gnojowicy;
- składowania lub przechowywania obornika bezpośrednio na powierzchni gruntu w przyzmach polowych;
- lokalizowania składowisk odpadów komunalnych, niebezpiecznych, innych niż niebezpieczne i obojętne oraz obojętnych;
- lokalizowania obiektów produkcyjnych oraz związanych z nimi instalacji, w tym składów lub magazynów;
- lokalizowania magazynów lub rurociągów do transportu substancji szczególnie szkodliwych dla środowiska wodnego lub substancji priorytetowych określonych w przepisach odrębnych;
- poszukiwania i wydobywania kopalin;

- lokalizowania nowych ujęć wody z wyjątkiem studni zastępczych lub awaryjnych dla istniejących studni;
- lokalizowania cmentarzy oraz grzebania zwłok zwierzęcych;
- lokalizowania szkółek leśnych.

Rysunek 9. Lokalizacja ujęć wód podziemnych oraz powierzchniowych wraz ze strefą ochrony pośredniej na terenie Gminy Wielkie Oczy (źródło: warstwy SHP, Państwowe Gospodarstwo Wodne Wody Polskie Regionalny Zarząd Gospodarki Wodnej w Rzeszowie 2024)

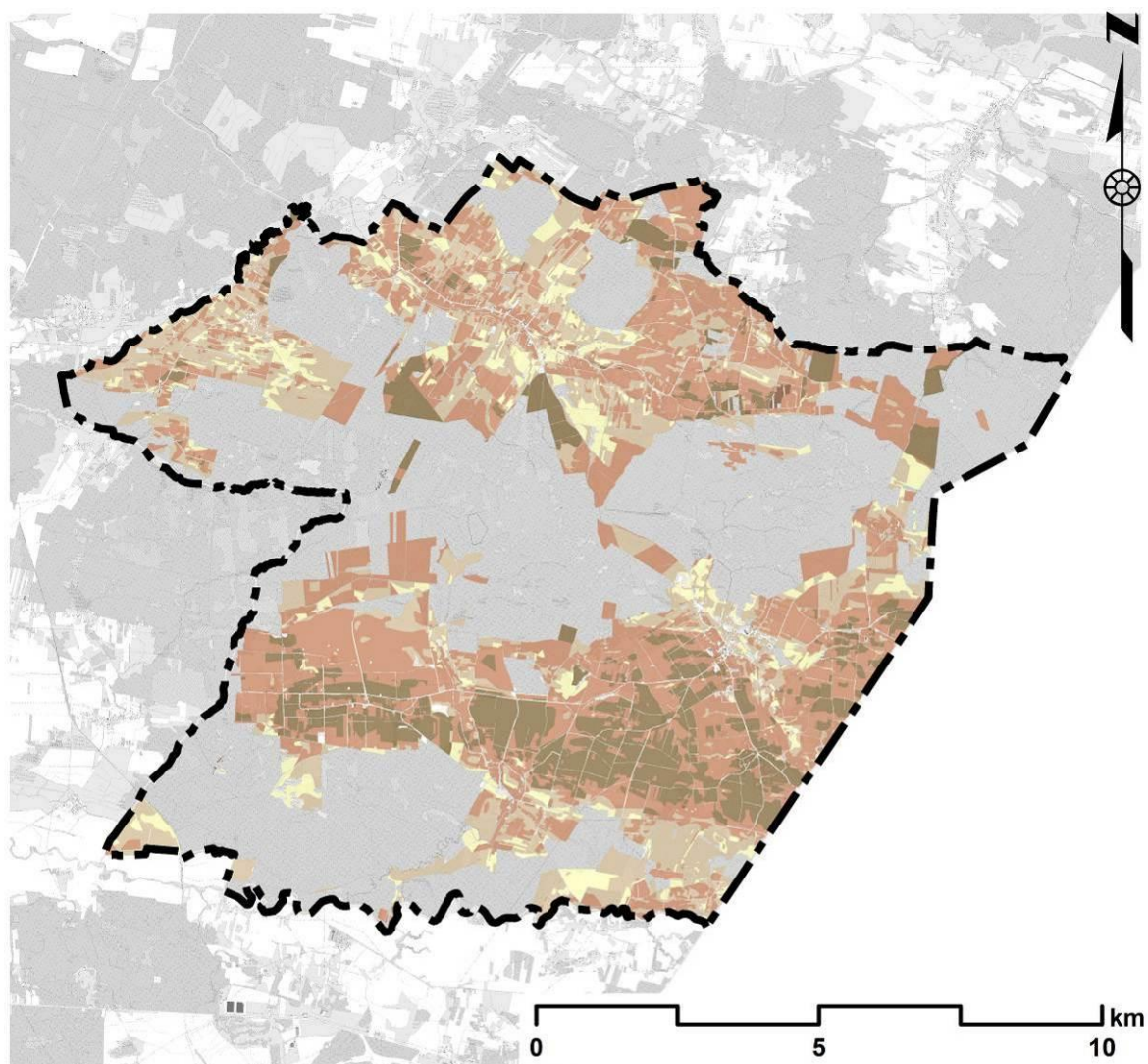
7.6 Gleby

Na obszarze Gminy Wielkie Oczy występują głównie gleby bielcowe właściwe i pseudobielcowe, gleby brunatne wyługowane i kwaśne oraz gleby brunatne właściwe wytworzone na piaskach, pyłach i glinach. Przeplatają się one z mało powierzchniowymi płatami gleb glejowych, czarnych ziemi oraz czarnych ziemi zdegradowanych i ziemi szarych. Doliny rzeczne zajmują mady, mady glejowe, gleby torfowo-mułowe oraz gleby murszowo-mineralne i murszowate.

Na terenie Gminy Wielkie Oczy użytki rolne stanowią 38% powierzchni. Blisko połowę z tego stanowią grunty orne (45% użytków rolnych). Użytki rolne klasy III stanowią 19% powierzchni użytków rolnych. Nie występują użytki rolne klas I i II. Grunty orne klasy IIIa i IIIb stanowią 12% użytków rolnych, łąki klasy III – 5%, a pastwiska klasy III – 2%. Stanowi to odpowiednio 4,7%, 1,9% i 0,8% powierzchni gminy. Dominują użytki rolne klasy IV, IVa, IVb, V, VI, VIz, które stanowią 81% ogólnej powierzchni gruntów uprawianych rolniczo.

Udział terenów leśnych w powierzchni gminy jest wysoki i wynosi ok. 57%. Ogółem grunty leśne zajmują powierzchnię 8 378 ha, z czego 6 411 ha (78,5%) stanowią grunty leśne Skarbu Państwa. Gleby gruntów leśnych zaliczają się do II – VI klasy bonitacyjnej.

Rysunek 10. Klasyfikacja bonitacyjna gleb na terenie Gminy Wielkie Oczy (źródło: opracowanie własne na podstawie danych EGİB)

 granica Gminy Wielkie Oczy

klasyfikacja gleboznawcza

- gleby bardzo dobre - II klasa bonitacyjna
- gleby dobre - III klasa bonitacyjna
- gleby średniej jakości - IV klasa bonitacyjna
- gleby słabe - V klasa bonitacyjna
- gleby najslabsze - VI klasa bonitacyjna

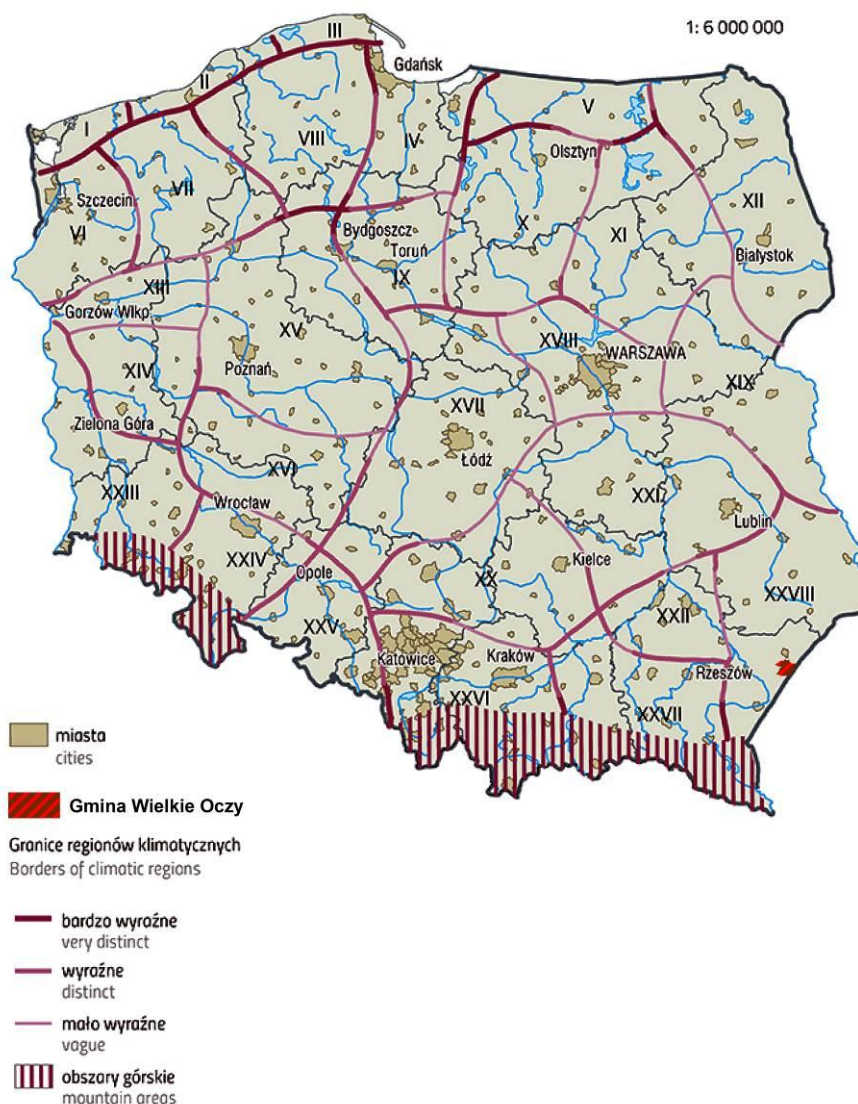
7.7 Warunki klimatyczne

Gmina Wielkie Oczy wg A. Wosia należy do XXVIII – regionu klimatycznego Zamojsko-Przemyskiego, który swoim zasięgiem obejmuje wschodnią część Wyżyny Lubelskiej, Rostocze, Płaskowyż Tarnogrodzki i wschodni skraj Pogórza Karpackiego. Średnia temperatura roczna powietrza w regionie wynosi 7,4°C, a amplituda roczna – 22,5°C. W porównaniu z innymi regionami, notuje się tu najmniejszą liczbę dni z pogodą

umiarkowanie ciepłą (ok. 122 dni) oraz jednocześnie z dużym zachmurzeniem (ok. 38 dni). Rzadziej pojawiają się dni chłodne, których jest średnio ok. 30 w roku. Częściej niż w innych regionach pojawiają się dni z pogodą bardzo ciepłą, słoneczną lub z niewielkim zachmurzeniem i opadem. Jest ich w tym regionie średnio – ok. 24. Ogólnie dni z pogodą bardzo ciepłą jest tutaj stosunkowo dużo w roku – 91 dni, w tym 58 bez opadu i 33 z opadem, a 22 dni cechuje pogoda słoneczna. Również nieco więcej w tym regionie notuje się przymrozków. Względnie częste jest występowanie pogody umiarkowanie mroźnej. Połowę dni umiarkowanie mroźnych stanowią dni z dużym zachmurzeniem nieba.

Mało korzystne i niekorzystne warunki klimatyczne występują w obrębie podmokłych dolin rzecznych, z wodą gruntową płycej niż 1,0 m. Warunki wilgotnościowo-termiczne są mało korzystne lub niekorzystne, występują lokalnie mgły oraz stagnacja chłodnych mas powietrza.

Rysunek 11. Regiony klimatyczne wg prof. dr hab. Alojzego Wosia (źródło: *Atlas obszarów wiejskich w Polsce, Instytut Geografii i Przestrzennego Zagospodarowania PAN*)

7.8 Szata roślinna

Podział geobotaniczny Matuszkiewicza sytuuje Gminę Wielkie Oczy w Dziale Wyżyn Południowopolskich (C), w Krainie Kotliny Sandomierskiej (C.8.):

- w Okręgu Płaskowyżu Tarnogrodzkiego (C.8.6.) – podokręg Łukawicko-Sieniawski (C.8.6.d);
- w Okręgu Przemysko-Rzeszowskim (C.8.7.) – podokręg Laszecki (C.8.7.c).

Roślinność potencjalna

Roślinność potencjalna obszaru Gminy Wielkie Oczy wg Matuszkiewicza ogranicza się do sześciu zbiorowisk:

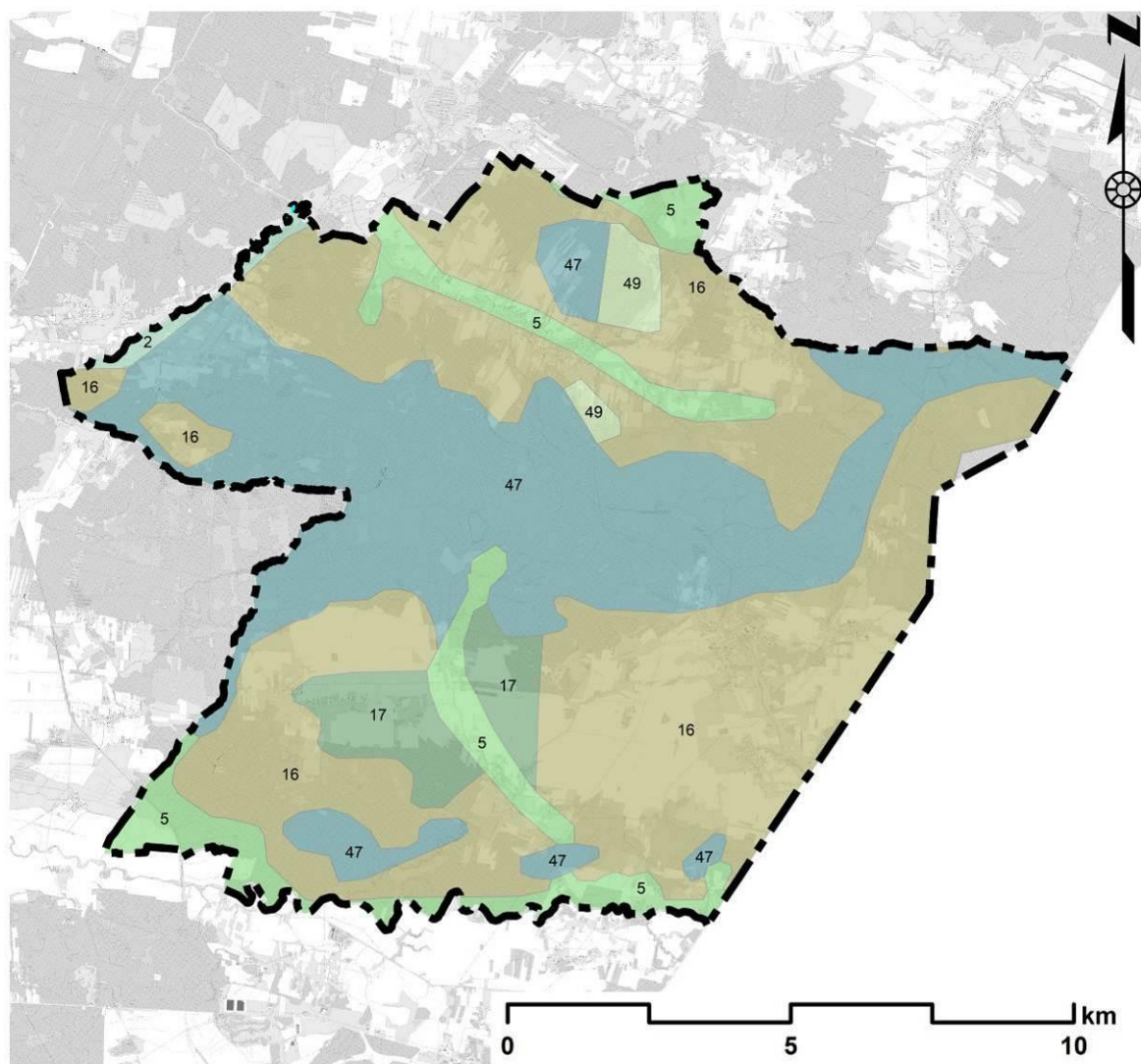
- Nadrzeczne łągi wierzbowo-topolowe *Salici-Populetum* (= *Salicetum albo-fragilis* + *Populetum albae*) – siedlisko to zajmuje 1,4% powierzchni kraju, na terenie Gminy Wielkie Oczy zajmuje jej północno-zachodnie krańce, wzdłuż rzeki Lubaczówki. Obecnie są to tereny w znacznej mierze użytkowane rolniczo, w tym zajęte przez zabudowę. Niewielkie arealy porastają grunty leśne, gdzie dominującymi gatunkami są sosna zwyczajna (*Pinus Silvestris*), brzoza brodawkowata (*Betula pendula*), buk pospolity (*Fagus silvatica*), olsza czarna (*Alnus glutinosa*), lipa (*Tilia*).
- Niżowy łąg jesionowo-olszowy (*Fraxino-Alnetum* (= *Circae-Alnetum*)) – siedlisko to zajmuje ok. 10% powierzchni kraju, na terenie Gminy Wielkie Oczy łągi jesionowo-olszowe są typowe dla okolic rzek przepływających przez gminę (Dopływ w Szczutkowie, Łukawiec, Łazanka, Szkło) – obecnie są to tereny leśne, zadrzewione i zakrzewione, użytkowane rolniczo, w tym zajęte pod zbiorniki wodne, ciągi komunikacyjne oraz zabudowania.
- Grąd subkontynentalny, odmiana małopolska, forma wyżynna, seria uboga (*Tilio-Carpinetum*) – siedlisko to zajmuje ok. 5,6% powierzchni kraju, na terenie Gminy Wielkie Oczy płaty zbiorowiska zajmują przeważającą część jej obszaru. Obecnie są to tereny leśne, zadrzewione i zakrzewione, użytkowane rolniczo, w tym zajęte pod zbiorniki wodne, ciągi komunikacyjne oraz zabudowania.
- Grąd subkontynentalny, odmiana małopolska, forma wyżynna, seria żyzna (*Tilio-Carpinetum*) – siedlisko to zajmuje ok. 4,8% powierzchni kraju, na terenie Gminy Wielkie Oczy znajdują się dwa niewielkie siedliska w jej południowej części. Obecnie są to tereny leśne, zadrzewione i zakrzewione, użytkowane rolniczo, w tym zajęte pod zbiorniki wodne, ciągi komunikacyjne oraz zabudowania.
- Kontynentalne bory mieszane sosnowo-dębowe *Pino-Quercetum* (= *Querc-Pinetum* + *Serratulo-Pinetum*) – siedlisko to zajmuje ok. 13,7% powierzchni kraju, na terenie Gminy Wielkie Oczy siedlisko razem z siedliskiem grąd subkontynentalny, odmiana małopolska, forma wyżynna, seria

uboga zajmuje największe powierzchnie. Obecnie są to tereny leśne, zadrzewione i zakrzewione, użytkowane rolniczo, w tym zajęte pod zbiorniki wodne, ciągi komunikacyjne oraz zabudowania.

- Suboceaniczny bór sosnowy (*Leucobryo-Pinetum*) – siedlisko to zajmuje ok. 5,6% powierzchni kraju, na terenie Gminy Wielkie Oczy dwa małopowierzchniowe płaty siedliska występują w obrębie Łukawiec. Obecnie są to w znacznej mierze grunty leśne, gdzieśgdzie tereny rolnicze oraz tereny powierzchniowej eksploatacji kruszyw naturalnych.

Roślinność porastająca obszar Gminy Wielkie Oczy obecnie różni się od ww. roślinności potencjalnej. Pod pojęciem potencjalnej roślinności naturalnej rozumie się hipotetyczny stan roślinności, opisany fitosocjologicznymi jednostkami zbiorowisk roślinnych, jaki mógłby być osiągnięty na drodze naturalnej sukcesji pierwotnej lub wtórnej, gdyby oddziaływania człowieka zostały wyeliminowane, a właściwa dla danego regionu roślinność mogła w pełni wykorzystać możliwości stwarzane przez zróżnicowane siedliska. Do zachowanej naturalnej roślinności na terenie Gminy Wielkie Oczy należą zbiorowiska leśne, które zajmują ponad połowę jej powierzchni.

Rysunek 12. Potencjalna roślinność naturalna na terenie Gminy Wielkie Oczy (źródło: opracowanie własne na podstawie Matuszkiewicz J.M., Wolski J., 2023, *Potencjalna roślinność naturalna Polski (wersja wektorowa)*, IGI PAN, Warszawa)

 granica Gminy Wielkie Oczy

potencjalna roślinność naturalna

 2 Nadrzeczne łęgi wierzbowo-topolowe

 5 Niżowy łęg jesionowo-olszowy

 16 Grąd subkontynentalny, odmiana małopolska, forma wyżynna, seria uboga

 17 Grąd subkontynentalny, odmiana małopolska, forma wyżynna, seria żyzna

 47 Kontynentalne bory mieszane sosnowo-dębowe

 49 Suboceaniczny bór sosnowy

Roślinność rzeczywista

Na terenie Gminy Wielkie Oczy największą powierzchnię zajmują lasy, które stanowią ponad 57% terenów gminy. Użytki rolne stanowią ok. 38% powierzchni gruntów (z czego ok. 45% stanowią grunty orne), natomiast pozostałe tereny to m.in. tereny zabudowane, zagospodarowane pod ciągi komunikacyjne i infrastrukturę techniczną, tereny rekreacyjno-wypoczynkowe.

Szata roślinna na gruntach ornych ogranicza się głównie do uprawianego gatunku oraz roślinności segetalnej (m.in. komosa wielkolistna *Chenopodium hybridum*, gorczyca polna *Sinapis arvensis*, rdest plamisty *Polygonum persicaria*, koniczyna polna *Trifolium arvense*, szczawik żółty *Oxalis fontana*, ostrożeń polny *Cirsium arvense*, konyza kanadyjska *Conyza canadensis*, sporek polny *Spergula arvensis*, mlecz zwyczajny *Sonchus oleraceus*, bylica pospolita *Artemisia vulgaris*, perz właściwy *Elymus repens*, wiechlina roczna *Poa annua*, włośnica sina *Setaria pumila*, sit dwudzielny *Juncus bufonius*). Trwałe użytki zielone stanowią siedlisko zbiorowisk łąkowych oraz murawowych, tj. kostrzewa łąkowa *Festuca pratensis*, kupkówka pospolita *Dactylis glomerata*, życica trwała *Lolium perenne*, tomka wonna *Anthoxa odoratum* s., mietlica pospolita *Agrostis capillaris*, kosmatka polna *Luzula campestris*, wiechlina łąkowa *Poa pratensis*, koniczyna łąkowa *Trifolium pratense*, koniczyna biała *Trifolium repens*, marchew zwyczajna *Daucus carota*, przytulia *Galium*. Terenom rolnym towarzyszy również roślinność drzewiasta oraz krzewiasta.

Szatę roślinną terenów zabudowy mieszkaniowej oraz zagrodowej stanowi zieleń urządzone – koszone trawniki, drzewa i krzewy, kwiaty rabatowe, drzewa owocowe. Ważne uzupełnienie gminnego systemu przyrodniczego stanowi również zieleń towarzysząca zabudowie usługowej, produkcyjnej, ciągom komunikacyjnym, zieleń towarzysząca obiektom sakralnym i cmentarzom.

Zbiorowiska leśne

Lesistość Gminy Wielkie Oczy, zgodnie z danymi GUS z 2024 r., wynosi 57,6%. Lasy należące do osób prywatnych zajmowały w 2024 r. powierzchnię 1 312,45 ha, natomiast grunty leśne publiczne 7 281,48 ha (grunty leśne publiczne Skarbu Państwa w zarządzie Lasów Państwowych – 6 408,73 ha). Lasy Skarbu Państwa w granicach gminy administrowane są przez dwa nadleśnictwa, tj. Jarosław i Lubaczów, które podlegają pod Regionalną Dyрекcję Lasów Państwowych w Krośnie.

Typy siedliskowe lasów, gatunki panujące

Typ siedliskowy lasu określa abstrakcyjnie ujętą jednostkę ekosystemu leśnego o zbliżonych warunkach klimatycznych i urodzajności gleb, wykazującą podobne możliwości produkcyjne siedlisk. Występujące na obszarze siedliska są zróżnicowane, zależnie od warunków glebowych i klimatycznych.

W granicach Gminy Wielkie Oczy dominują siedliska lasu świeżego (LŚW), lasu mieszanego świeżego (LMŚW), lasu mieszanego wilgotnego (LMW), boru mieszanego świeżego (BMŚW), lasu wilgotnego (LW), lasu łąkowego (LŁ), olsu (OL) oraz olsu jesionowego (OLJ). Pozostałe siedliska, tj. BMB, BMW, BŚW, LMB, mają mały

udział. Gatunkami panującym jest sosna zwyczajna, buk pospolity, dąb, brzoza brodawkowata, olsza czarna. Towarzyszą im gatunki, tj. dąb czerwony, dąb szypułkowy, grab pospolity, jesion wyniosły, klon jawor, kruszyna pospolita, lipa drobnolistna, modrzew europejski, topola biała, wierzba biała, wiąz pospolity, świerk pospolity, wierzba iwa, leszczyna pospolita oraz topola osika. Wiek drzewostanów leśnych jest zróżnicowany i wynosi od 80 do 140 lat.

Z ww. siedliskami związane są następujące zbiorowiska leśne⁸, tj.:

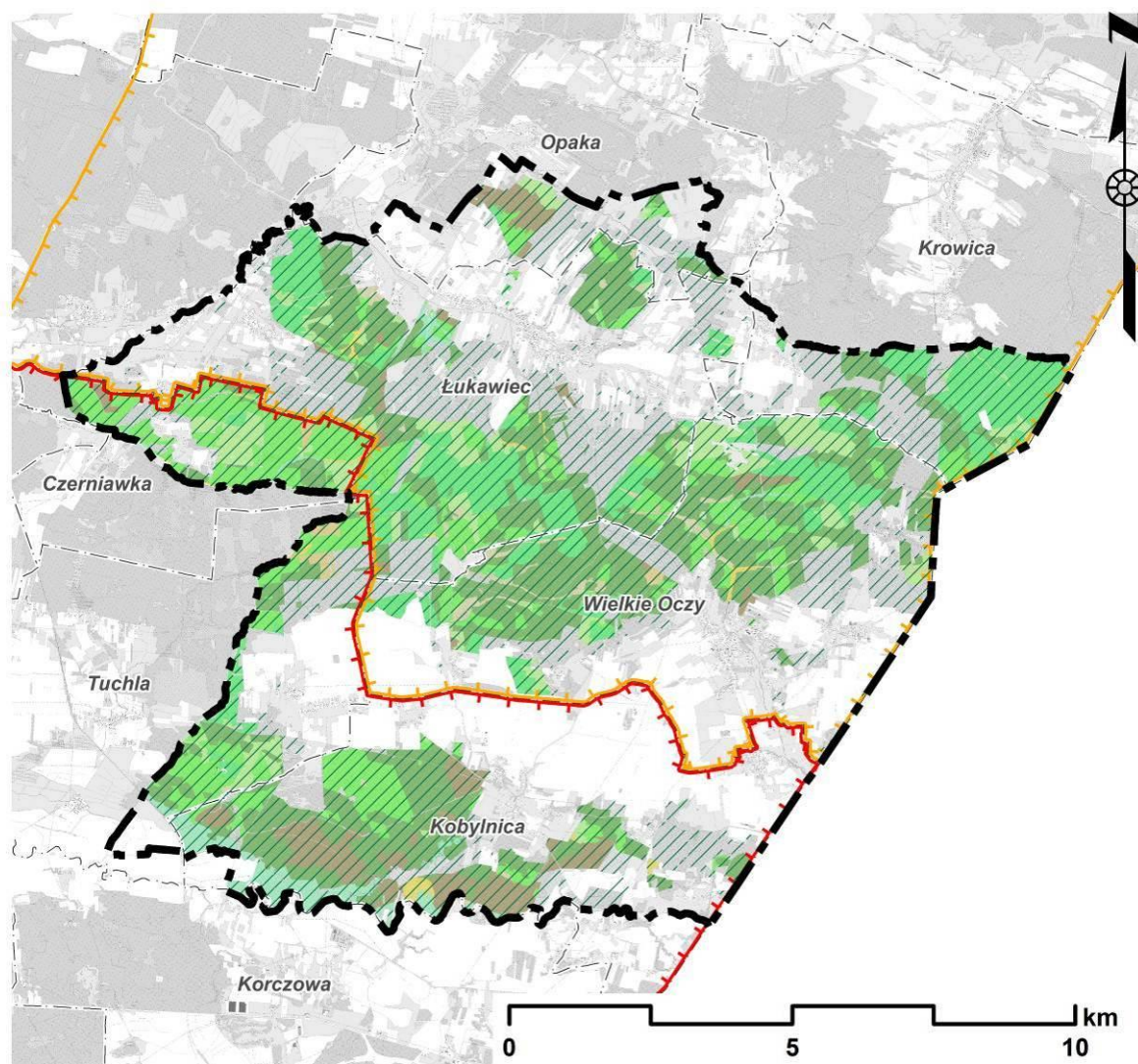
- suboceaniczny bór świeży *Leucobryo-Pinetum* – jest to suboceaniczna i środkowoeuropejska, uboga florystycznie postać boru sosnowego, występująca w typie siedliskowym boru świeżego. Jest to zbiorowisko zwykle o jednowarstwowym drzewostanie zbudowanym z sosny *Pinus sylvestris*, niekiedy z domieszką brzozy brodawkowatej *Betula pendula*, sporadycznie dębu szypułkowego *Quercus robur* i świerka *Picea abies*.
- kontynentalny bór bagienny *Vaccinio uliginosi-Pinetum* – zbiorowisko to związane jest z typem siedliskowym boru mieszanego bagiennego. Typowy bór bagienny ma drzewostan niemal wyłącznie zbudowany z sosny *Pinus sylvestris*, przy czym jest niski i dość luźny. Jako domieszka może pojawiać się brzoza brodawkowata *Betula pendula*, brzoza omszona *Betula pubescens* lub świerk *Picea abies*.
- kontynentalny bór mieszany *Querco roboris-Pinetum* – jest to las sosnowo-dębowy, dość ubogi florystycznie, związany z typem siedliskowym boru mieszanego. Typowe bory mieszane są lasami o złożonej strukturze piętrowej. Warstwa drzew jest zwykle złożona z dwóch lub trzech podwarstw. Tworzy ją sosna zwyczajna *Pinus sylvestris* i dąb szypułkowy *Quercus robur*, rzadziej dąb bezszypułkowy *Quercus petraea*, z domieszką: brzozy brodawkowatej *Betula pendula*, świerka *Picea abies*, a sporadycznie także buka *Fagus sylvatica* i osiki *Populus tremula*. W wilgotniejszych postaciach zespołu pojawia się olsza czarna *Alnus glutinosa* i brzoza omszona *Betula pubescens*.
- wikliny nadrzeczne *Salicetum triandro-viminalis* – jest to nadrzeczne zbiorowisko zaroślowe, współtworzone przez różne gatunki wierzb, zwykle z wierzbą wiciową *Salix viminalis*, wikliną *Salix purpurea* i wierzbą trójpręcikową *Salix triandra*, występujące na piaszczystych aluwiach i brzegach rzeki Lubaczówki w zasięgu przeciętnych stanów wody.
- nadrzeczny łąg wierzbowy *Salicetum albo-fragilis* – jest to zbiorowisko leśne, którego swoistą fizjonomię określają drzewiaste wierzby – wierzba biała *Salix alba* oraz wierzba krucha *Salix fragilis*.
- łąg jesionowo-olszowy *Fraxino-Alnetum* – najpospolitsze w Polsce zbiorowisko niżowego lasu łągowego, obejmujące mokre lasy z panującą olszą czarną *Alnus glutinosa* i domieszką jesionu

⁸ Plan urządzenia lasu – Program ochrony przyrody dla Nadleśnictwa Jarosław wg stanu na dzień 1 stycznia 2017 r. (RDLP w Krośnie), Plan urządzenia lasu – Program ochrony przyrody dla Nadleśnictwa Lubaczów na lata 2019 – 2028 (RDLP w Krośnie)

Fraxinus excelsior. Zwykle zajmuje płaskie tereny położone w dolinach wolno płynących cieków wodnych oraz obszary źródliskowe. Wśród lasów łęgowych stanowi ogniwo łączące łągi ze zbiorowiskami z klasy *Alnetea glutinosae*. Cechuje go mało zróżnicowana struktura drzewostanu, tworzonego głównie przez olszę czarną *Alnus glutinosa*. Niekiedy domieszkę stanowi jesion *Fraxinus excelsior*, a niekiedy pojawiać się może również grab *Carpinus betulus*, jawor *Acer pseudoplatanus* i brzoza brodawkowata *Betula pendula*.

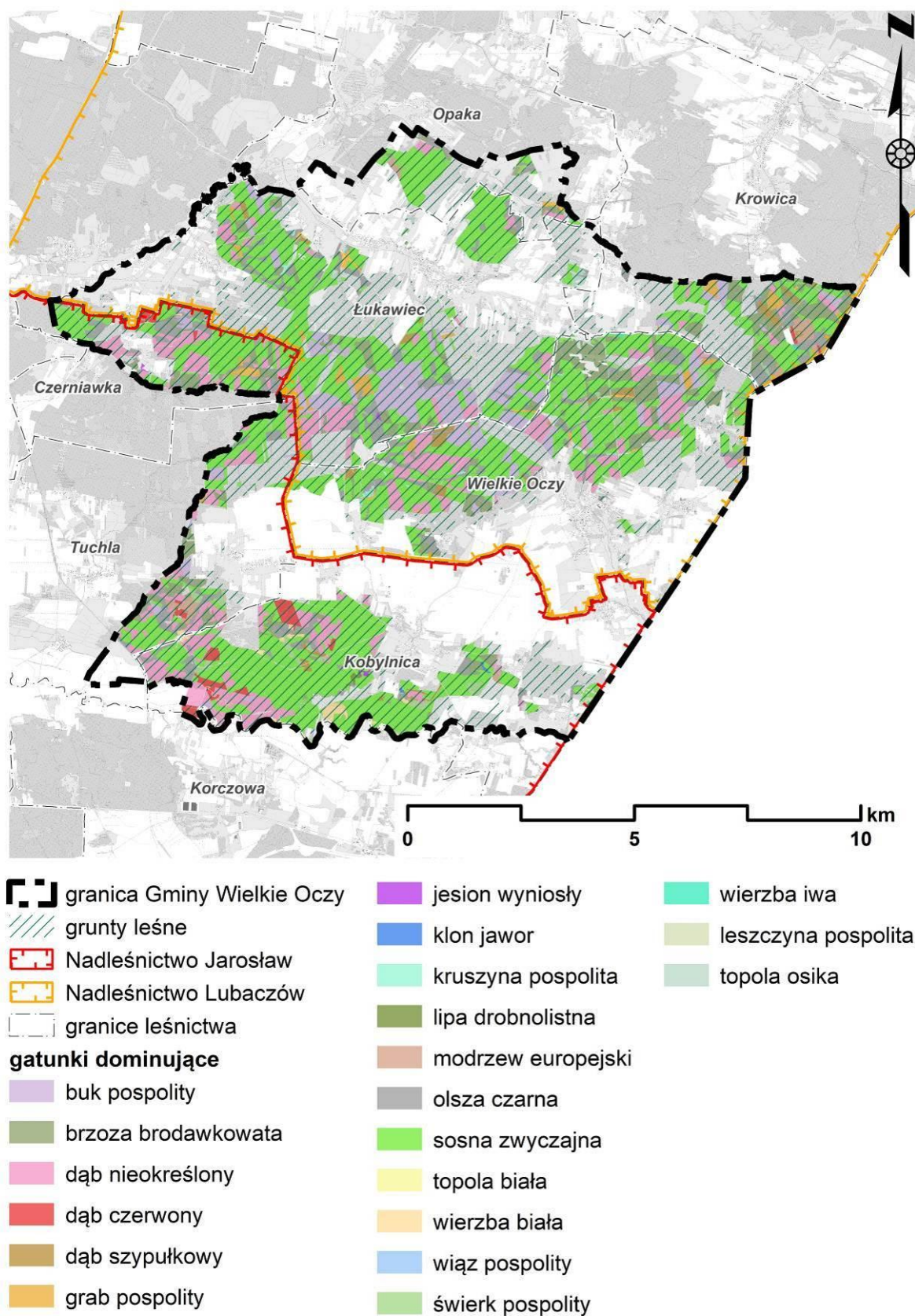
- łęg wiązowo-jesionowy *Ficario-Ulmetum* – wielogatunkowy las o urozmaiconej strukturze wykształcający się na bardzo żyznych siedliskach położonych zwykle na skrzydłach większych dolin rzecznych. Wyróżnia się bogactwem florystycznym i złożoną strukturą oraz występowaniem kilku aspektów sezonowych. *Ficario-Ulmetum* zasadniczo występuje w typie siedliskowym lasu łęgowego, który na tych terenach dzieli głównie z łągiem jesionowo-olszowym *Fraxino-Alnetum* oraz lasu wilgotnego, gdzie współwystępować może z wilgotniejszymi postaciami grądu. Drzewostan w postaci typowej składa się z jesionu *Fraxinus excelsior*, wiązu pospolitego *Ulmus minor* i dębu szypułkowego *Quercus robur*. Jako domieszka pojawiać się może olsza czarna *Alnus glutinosa*, wiąz szypułkowy *Ulmus laevis*, grab *Carpinus betulus*, lipa drobnolistna *Tilia cordata*, klon zwyczajny *Acer platanoides*, klon polny *Acer campestre* i jabłoń *Malus sylvestris*.
- ols torfowcowy *Sphagno squarrosi-Alnetum* – jest to ubogie, mezotroficzne zbiorowisko leśne występujące na torfach niskich i przejściowych. Występuje w lokalnych zagłębieniach terenu, zwykle w znacznej odległości od cieków wodnych. Są to miejsca, gdzie ruch wód gruntowych w kierunku poziomym zaznacza się bardzo słabo i zupełnie brak zalewów powierzchniowych; głównie występują pionowe ruchy wody. Zbiorowisko związane jest z siedliskami BMB, LMB lub Ol. W typowej postaci olsu torfowcowego drzewostan zbudowany jest z olszy czarnej *Alnus glutinosa*. Jako domieszka pojawiać się może brzoza brodawkowata *Betula pendula*, brzoza omszona *Betula pubescens*, sosna *Pinus sylvestris* i świerk *Picea abies*.

Rysunek 13. Typy siedliskowe lasów Skarbu Państwa (źródło: www.bdl.lasy.gov.pl – warstwy opisu taksacyjnego lasów)

	granica Gminy Wielkie Oczy		las mieszany świeży (LMŚW)
	grunty leśne		las wilgotny (LW)
	Nadleśnictwo Jarosław		las łęgowy (LŁ)
	Nadleśnictwo Lubaczów		las świeży (LŚW)
	granice leśnictwa		ols (OL)
typ siedliskowy lasu			ols jesionowy (OLJ)
	bór mieszany bagienny (BMB)		
	bór mieszany wilgotny (BMW)		
	bór mieszany świeży (BMŚW)		
	bór świeży (BŚW)		
	las mieszany bagienny (LMB)		
	las mieszany wilgotny (LMW)		

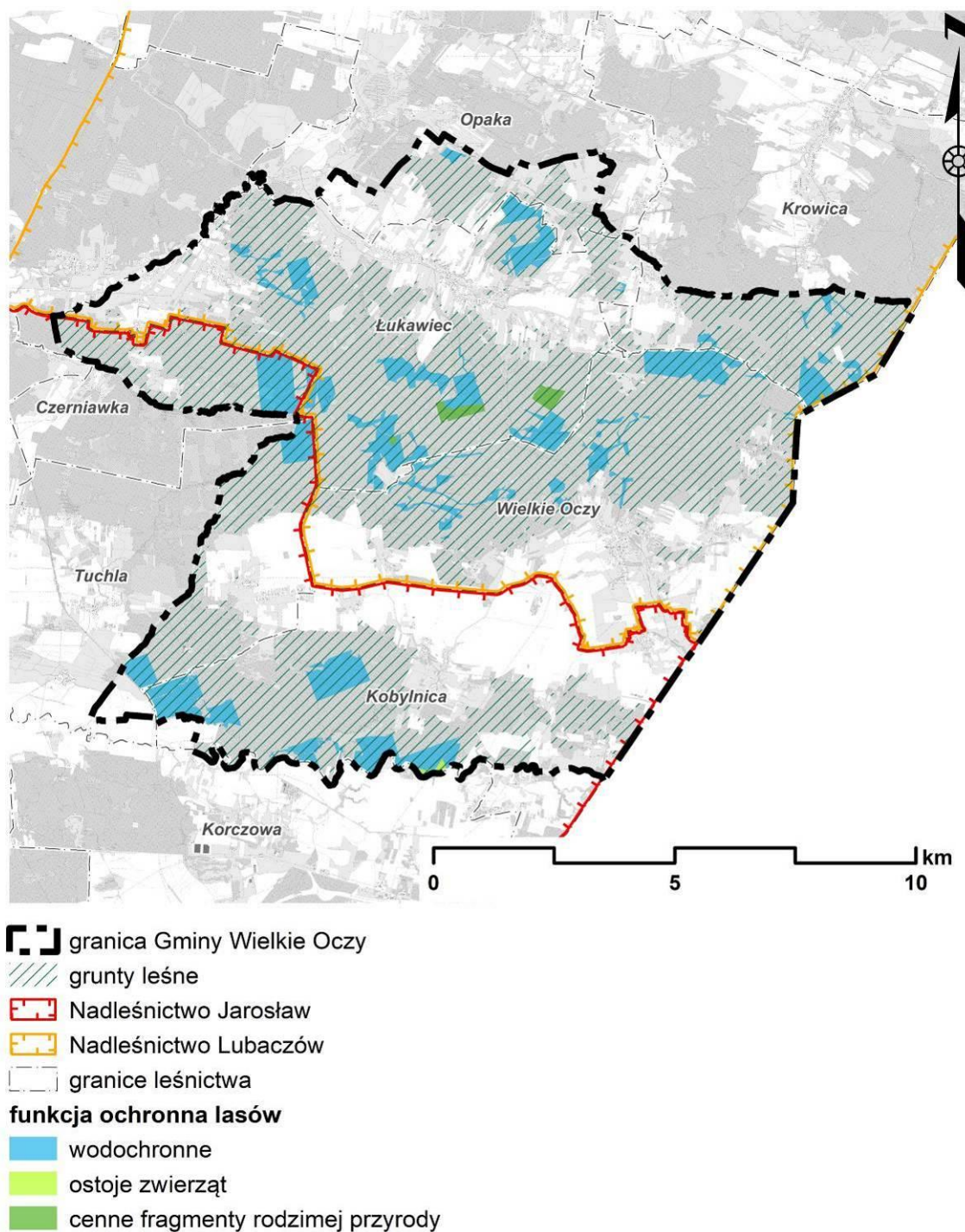
Rysunek 14. Wydzielenia gatunków dominujących w lasach Skarbu Państwa (źródło: www.bdl.lasy.gov.pl – warstwy opisu taksacyjnego lasów)

Lasy ochronne

Występujące na terenie Gminy Wielkie Oczy lasy Skarbu Państwa w zarządzie Lasów Państwowych po części zostały uznane za lasy pełniące funkcje wodochronne. Ponadto niewielkie wydzielenia stanowią cenne fragmenty rodzimej przyrody oraz ostoje zwierząt.

Rysunek 15. Kategorie ochronności lasów Skarbu Państwa (źródło: www.bdl.lasy.gov.pl – warstwy opisu taksacyjnego lasów)

Gatunki roślin chronionych

Zgodnie z programami ochrony przyrody stanowiącymi część planów urządzenia lasu⁹ w zasięgu Nadleśnictw Jarosław oraz Lubaczów, które swoim zasięgiem obejmują Gminę Wielkie Oczy występują gatunki roślin chronionych, tj.:

- gatunki roślin i grzybów właściwe dla lasów i ich obrzeży: buławka pałeczkowata *Clavariadelphus pistillaris*, szyszkowiec łuskowaty *Strobilomyces strobilaceus*, żółtlica chropowata *Flavoparmelia caperata**, buławnik mieczolistny *Cephalanthera longifolia*, buławnik wielkokwiatowy *Cephalanthera damasonium*, ciemiężca biała *Veratrum album*, czosnek siatkowaty *Allium victorialis*, goryczka wąskolistna *Gentiana pneumonanthe*, konwalia majowa *Convallaria majalis**, kłokoczka południowa *Staphylea pinnata*, kruszczyk siny *Epipactis purpurata*, kukułka Fuchsa *Dactylorhiza fuchsii*, kosaciec syberyjski *Iris sibirica*, kruszczyk błotny *Epipactis palustris**, kruszczyk siny *Epipactis purpurata*, lilia złotogłów *Lilium martagon*, mieczyk dachówkowaty *Gladiolus imbricatus**, paprotnik kolczysty *Polystichum aculeatum*, powojnik prosty *Clematis recta*, rosziczka okrągłolistna *Drosera rotundifolia*, bagno zwyczajne *Ledum palustre*, bobrek trójlistkowy *Menyanthes trifoliata*, bielistka siwa *Leucobryum glaucum*, brodawkowiec czysty *Pseudoscleropodium purum*, buławnik mieczolistny *Cephalanthera longifolia*, centuria pospolita *Centaurea erythraea**, cebulica dwulistna *Scilla bifolia*, ciemiężca biała *Veratrum album**, ciemiężca zielona *Veratrum lobelianum*, czosnek niedźwiedzi *Allium ursinum*, dzióbekowiec Zetterstedta *Eurhynchium angustirete**, goryczuszka orzęsiona *Gentianella ciliata*, gnieźnik leśny *Neottia nidus-avis*, grzybień biały *Nymphaea alba*, groszek wschodniokarpacki *Lathyrus laevigatus**, kruszczyk szerokolistny *Epipactis helleborine*, kukułka plamista *Dactylorhiza maculata*, płonnik pospolity *Polytrichum commune**, listera jajowata *Listera ovata*, lulecznica kraińska *Scopolia carniolica*, miodownik melisowaty *Melittis melissophyllum*, naparstnica zwyczajna *Digitalis grandiflora*, podkolan biały *Platanthera bifolia*, podkolan zielonawy *Platanthera chlorantha*, pokrzyk wilcza-jagoda *Atropa belladonna*, pomocnik baldaszkowy *Chimaphila umbellata*, próchniczek błotny *Aulacomnium palustre*, rokietnik pospolity *Pleurozium schreberi**, śnieżyczka przebiśnieg *Galanthus nivalis*, turówka leśna *Hierochloë australis*, torfowiec błotny *Sphagnum palustre**, torfowiec kończysty *Sphagnum fallax*, torfowiec ostrolistny *Sphagnum capillifolium**, tujowiec tamaryszkowaty *Thuidium tamariscinum**, wawrzynek wilczełyko *Daphne mezereum**, widłak jałowcowaty *Lycopodium annotinum**, widłak goździsty *Lycopodium clavatum*, widłoząb kędzierzawy *Dicranum polysetum*, wroniec widlasty *Huperzia selago*, widlicz spłaszczony *Diphasiastrum complanatum*.

*gatunki roślin zaobserwowane na terenie Gminy Wielkie Oczy w ramach tematu badawczego BLP-436 pn. „Ocena stanu różnorodności biologicznej w wybranych nadleśnictwach RDLP Krosno na podstawie wybranych elementów przyrodniczych

⁹ Plan urządzenia lasu – Program ochrony przyrody dla Nadleśnictwa Jarosław wg stanu na dzień 1 stycznia 2017 r. (RDLP w Krośnie), Plan urządzenia lasu – Program ochrony przyrody dla Nadleśnictwa Lubaczów na lata 2019 – 2028 (RDLP w Krośnie)

i kulturowych” (zleconego przez Dyрекję Generalną Lasów Państwowych). Ich lokalizacja została przedstawiona w części graficznej прогноzy oddziaływania na środowisko (Załącznik I).

7.9 Fauna

Na obszarze Gminy Wielkie Oczy występuje kilka typów środowisk, zasiedlanych przez różne gatunki fauny.

Fauna otwartego krajobrazu rolniczego z takimi środowiskami jak pola uprawne, łąki i pastwiska nie jest liczna w gatunki, ale charakterystyczna, gdyż niektóre z nich występują tylko w ww. siedliskach. Ze ssaków należy tu wymienić: zającą, kretą, ryjówkę aksamitną, kilka gatunków gryzoni (mysz polna, nornik zwyczajny), sarnę. Najbardziej typowe dla pól i łąk gatunki ptaków to: skowronek polny, kuropatwa, bażant, pliszka siwa, pliszka żółta, pokląskwa, potrzuszcz, mazurek i inne. Z rzadszych gatunków może występować błotniak łąkowy, srokosz, przepiórka. Najczęściej występującym płazem jest żaba trawna. Gady w tym środowisku są bardzo nieliczne. Dotyczy to przede wszystkim jaszczurki zwinki, która najchętniej zasiedla suche ugory, w sąsiedztwie lasów lub zadrzewień. Specyficznym środowiskiem krajobrazu rolniczego są osiedla wiejskie. Występuje tu charakterystyczna fauna ssaków (np. mysz domowa, szczur wędrowny, kuna domowa) oraz ptaków (bocian biały, wróbel domowy, szpak, kawka, jaskółka dymówka i oknówka), które w innych środowiskach nie występują lub występują nielicznie.

Szczegółowe wykazy gatunków chronionych stwierdzonych w zasięgu Nadleśnictw Jarosław oraz Lubaczów, które swoim zasięgiem obejmują Gminę Wielkie Oczy, zawarte zostały w programach ochrony przyrody stanowiących część planów urządzenia lasu¹⁰. Siedliskiem bytowania, rozrodu oraz żeru dla wymienionych poniżej gatunków chronionych są zarówno tereny rolnicze jak również kompleksy leśne, najliczniejszą grupę stanowią ptaki:

- ślimaki – ślimak winniczek *Helix pomatia***;
- owady:
 - motyle – czerwończyk nieparek *Lycaena dispar*, przeplatka aurinia *Euphydryas aurinia*, osadnik wielkooki *Lopinga achine*;
 - ważki – iglica mała *Nehallemnia speciosa*, miedziopierś północna *Somatochlora arctica*, trzepla zielona *Ophiogomphus cecilia*, zalotka większa *Leucorrhinia pectoralis*;
 - trzmiele, mrówki, chrząszcze, modliszki – biegacz gładki *Carabus glabratus*, biegacz skórzasty *Carabus coriaceus*, biegacz Ulricha *Carabus ulrichii*, jelonek rogacz *Lucanus cervus*, modliszka zwyczajna *Mantis religiosa*, mrówka ćmawa *Formica polyctena*, mrówka rudnica *Formica rufa*, tęcznik liszkarz *Calosoma sycophanta*, tęcznik mniejszy *Calosoma inquisitor*, trzmiel gajowy

¹⁰ Plan urządzenia lasu – Program ochrony przyrody dla Nadleśnictwa Jarosław wg stanu na dzień 1 stycznia 2017 r. (RDLP w Krośnie), Plan urządzenia lasu – Program ochrony przyrody dla Nadleśnictwa Lubaczów na lata 2019 – 2028 (RDLP w Krośnie)

Bombus lucorum, trzmiel leśny *Bombus pratorum*, trzmiel kamiennik *Bombus lapidarius*, trzmiel rudy *Bombus pascuorum*, trzmiel ziemny *Bombus terrestris*;

- ryby – głowacz białopłetwy *Cottus gobio*, koza pospolita *Cobitis taenia*, minóg ukraiński *Eudontomyzon mariae*, minóg strumieniowy *Lampetra planeri*, piskorz *Misgurnus fossilis*, różanka *Rhodeus amarus* (*Rhodeus sericeus*), śliz pospolity *Barbatula barbatula*;
- płazy – grzebieszka ziemna *Pelobates fuscus*, kumak nizinny *Bombina bombina**, ropucha zielona *Bufo viridis*, rzekotka drzewna *Hyla arborea*, żaba moczarowa *Rana arvalis*, ropucha szara *Bufo bufo*, salamandra plamista *Salamandra salamandra*, traszka grzebieniasta *Triturus cristatus**, traszka zwyczajna *Triturus vulgaris**, żaba jeziorkowa *Pelophylax lessonae*, żaba śmieszka *Pelophylax ridibundus*, żaba trawna *Rana temporaria*, żaba wodna *Rana esculenta*;
- gady – gniewosz plamisty *Coronella austriaca**, jaszczurka zwinka *Lacerta agilis*, jaszczurka żyworodna *Lacerta vivipara*, padalec zwyczajny *Anguis fragilis*, zaskroniec zwyczajny *Natrix natrix*, żmija zygzakowata *Vipera berus*;
- ptaki związane ze środowiskiem leśnym – bocian czarny *Ciconia nigra**, bogatka *Parus major*, czarnogłówka *Poecile montanus*, czubotka *Lophophanes cristatus*, czyż *Carduelis spinus*, dzięcioł białogrzbisty *Dendrocopos leucotos**, dzięcioł czarny *Dryocopus martius**, dzięcioł duży *Dendrocopos major*, dzięcioł średni *Dendrocopos medius**, dzięcioł zielonosiwy *Picus canus*, dzięcioł zielony *Picus viridis*, dzięciołek *Dendrocopos minor*, gajówka *Sylvia borin*, gil *Pyrrhula pyrrhula*, głuszec *Tetrao urogallus*, grubodziób *Coccothraustes coccothraustes*, jastrząb *Accipiter gentilis*, jarząbek *Tetrastes bonasia*, jemioluska *Bombycilla garrulus*, kania czarna *Milvus migrans*, kobuz *Falco subbuteo*, kos *Turdus merla*, kowalik *Sitta europaea*, krogulec *Accipiter nisus*, krętogłów *Jynx torquilla*, kruk *Corvus corax*, kukułka *Cuculus canorus*, kwiczoł *Turdus pilaris*, lelek *Caprimulgus europaeus*, modraszka *Cyanistes caeruleus*, muchołówka białoszyja *Ficedula albicollis*, muchołówka mała *Ficedula parva**, muchołówka szara *Muscicapa striata*, muchołówka żałobna *Ficedula hypoleuca*, mysikrólik *Regulus regulus*, myszołów *Buteo buteo*, orzechówka *Nucifraga caryocatactes*, paszkoł *Turdus viscivorus*, pęzacz leśny *Certhia familiaris*, pęzacz ogrodowy *Certhia brachydactyla*, piecuszek *Phylloscopus trochilus*, pierwiosnek *Phylloscopus collybita*, pokrzywnica *Prunella modularis*, puchacz zwyczajny *Bubo bubo**, puszczyk uralski *Strix uralensis*, puszczyk *Strix aluco*, raniuszek *Aegithalos caudatus*, rudzik *Erithacus rubecula*, sikora uboga *Poecile palustris*, siniak *Columba oenas**, słonka *Scolopax rusticola*, sosnowka *Periparus ater*, sójka *Garrulus glandarius*, sóweczka *Glaucidium passerinum**, strzyżyk *Troglodytes troglodytes*, szpak *Sturnus vulgaris*, śpiewak *Turdus philomelos*, świergotek drzewny *Anthus trivialis*, świstunka leśna *Phylloscopus sibilatrix*, trzmielojad *Perenis apivorus*, turkawka *Streptopelia turtur*, uszatka *Asio otus*, wilga *Oriolus oriolus*, włośchatka *Aegolius funereus*, zięba *Fringilla coelebs*, zniczek *Regulus ignicapilla*;

- ptaki związane z terenami rolniczymi, zakrzaczonymi i zabudowanymi – białorzytka *Oenanthe oenanthe*, błotniak łąkowy *Circus pygargus*, błotniak stawowy *Circus aeruginosus*, bocian biały *Ciconia ciconia*, brzegówka *Riparia riparia*, cierniówka *Sylvia communis*, czajka *Vanellus vanellus*, derkacz *Crex crex*, dudek *Upupa epos*, dymówka *Hirundo rustica*, dzięcioł białoszyi *Dendrocopos syriacus*, dzwonec *Chloris chloris*, gadożer *Circaetus gallicus*, gawron *Corvus frugilegus*, gąsiorek *Lanius collurio*, jarzębatka *Sylvia nisoria*, jerzyk *Apus apus*, kapturka *Sylvia atricapilla*, kawka *Corvus monedula*, kłaskawka *Saxicola torquata*, kopciuszek *Phoenicurus ochruros*, kraska *Coracias garrulus*, kulczyk *Serinus serinus*, lerka *Lullula arborea*, makolągwa *Carduelis cannabina*, mazurek *Passer montanus*, oknówka *Delichon urbicum*, orlik krzykliwy *Aquila pomarina**, ortolan *Emberiza hortulana*, piegża *Sylvia curruca*, pleszka *Phoenicurus phoenicurus*, pliszka siwa *Motacilla alba*, pliszka żółta *Motacilla flava*, płomykówka *Tyto alba*, pokłaskwa *Saxicola rubetra*, pójdzka *Athene noctua*, przepiórka *Coturnix coturnix*, pustułka *Falco tinnunculus*, sierpówka *Streptopelia decaocto*, skowronek *Alauda arvensis*, słowik szary *Luscinia luscinia*, sroka *Pica pica*, srokosz *Lanius excubitor*, szczygieł *Carduelis carduelis*, świergotek łąkowy *Anthus pratensis*, świergotek polny *Anthus campestris*, trznadel *Emberiza citrinella*, wrona siwa *Corvus cornix*, wróbel *Passer domesticus*, zaganiacz *Hippolais icterina*;
- ptaki związane ze środowiskiem wodnym – bączek *Ixobrychus minutus*, bąk *Botaurus stellaris*, bielik *Haliaeetus albicilla*, błotniak łąkowy *Circus pygargus*, błotniak stawowy *Circus aeruginosus*, brodziec piskliwy *Actitis hypoleucos*, brzęczka *Locustella luscinioides*, cyranka *Anas querquedula*, czapla biała *Ardea alba*, czapla siwa *Ardea cinerea*, dziwonia *Carpodacus erythrinus*, kokoszka *Gallinula chloropus*, kropiatka *Porzana porzana*, kszysk *Gallinago gallinago*, łabędź niemy *Cygnus olor*, łożówka *Acrocephalus palustris*, perkoz dwuczuby *Podiceps cristatus*, perkoz rdzawoszyi *Podiceps grisegena*, perkozek *Tachybaptus ruficollis*, pliszka górska *Motacilla cinerea*, podgorzałka *Aythya nyroca*, samotnik podróżniczek *Luscinia svecica*, remiz *Remiz pendulinus*, rybitwa czarna *Chlidonias niger*, rybitwa białowąsa *Chlidonias hybrida*, rybitwa rzeczna *Sterna hirundo*, samotnik *Tringa ochropus*, strumieniówka *Locustella fluviatilis*, śmieszka *Chroicocephalus ridibundus*, świergotek łąkowy *Anthus pratensis*, trzcinia *Acrocephalus arundinaceus*, wodnik *Rallus aquaticus*, zimorodek *Alcedo atthis*, żuraw *Grus grus*;
- ssaki związane ze środowiskiem leśnym – borowiec wielki *Nyctalus noctula*, borowiaczek *Nyctalus leisleri*, gacek brunatny *Plecotus auritus*, gacek szary *Plecotus austriacus*, gronostaj *Mustela erminea*, jeż wschodni *Erinaceus concolor*, łasica *Mustela nivalis*, karlik drobny *Pipistrellus pygmaeus*, karlik malutki *Pipistrellus pipistrellus*, karlik większy *Pipistrellus nathusii*, koszatka *Dryomys nitedula*, kret *Talpa europaea*, mopek zachodni *Barbastella barbastellus**, mroczek poźłocisty *Eptesicus nilssonii*, nocek Bechsteina *Myotis bechsteinii*, nocek Brandta *Myotis Brandtii*, nocek łydkowłosy *Myotis dasycneme*, nocek Natterera *Myotis nattererii*, nocek rudy *Myotis daubentonii*, nocek wąsatek *Myotis mystacinus*, orzesznica *Musccardinus avellanarius*, popielica *Glis glis*, ryjówka aksamitna *Sorex araneus*, ryjówka malutka *Sorex minutus*, ryś euroazjatycki *Lynx*

lynx, smużka leśna *Sicista betulina*, wiewiórka pospolita *Sciurus vulgaris*, wilk *Canis lupus**, żbik *Felis silvestri**;

- ssaki związane z terenami rolniczymi, zakrzaczonymi i zabudowanymi – badyłarka *Micromys minutus*, gacek szary *Plecotus austriacus*, karlik malutki *Pipistrellus pipistrellus*, mroczek późny *Eptesicus serotinus*, nocek duży *Myotis myotis*, podkowiec mały *Rhinolophus hipposideros*, mysz zaroślowa *Apodemus sylvaticus*, ryjówka górską *Sorex alpinus*, zębiełek biały *Crocidura leucodon*, zębiełek białawy *Crocidura russula*, zębiełek karliczek *Crocidura suaveolens*;
- ssaki związane ze środowiskiem wodnym – bóbr europejski *Castor fiber*, karczownik ziemnowodny *Arvicola terrestris*, nocek rudy *Myotis daubentonii*, rzęsorek mniejszy *Neomys anomalus*, rzęsorek rzeczek *Neomys fodiens*, wydra *Lutra lutra**.

*gatunki zwierząt zaobserwowane na terenie Gminy Wielkie Oczy w ramach tematu badawczego BLP-436 pn. „Ocena stanu różnorodności biologicznej w wybranych nadleśnictwach RDLP Krosno na podstawie wybranych elementów przyrodniczych i kulturowych” (zleconego przez Dyрекję Generalną Lasów Państwowych). Ich lokalizacja została przedstawiona w części graficznej prognozy oddziaływania na środowisko (Załącznik I).

**lokalizację stanowiska ślimaka winniczka zinwentaryzowanego w ramach wykonania „Ekspertyzy oceniającej stan populacji ślimaka winniczka *Helix pomatia* w granicach województwa podkarpackiego” przedstawia część graficzna prognozy oddziaływania na środowisko (Załącznik I).

7.10 Powiązania ekologiczne

Korytarze ekologiczne stanowią obszary mało przekształcone przez człowieka, głównie lasy i doliny rzeczne, będące szlakami komunikacyjnymi dla zwierząt, a w większym przedziale czasowym również dla roślin. W zależności od wielkości i długości można mówić o korytarzach międzynarodowych i krajowych, regionalnych i lokalnych. Istnieje kilka koncepcji o znaczeniu ogólnopolskim i regionalnym dotyczących systemów powiązań obszarów przyrodniczych.

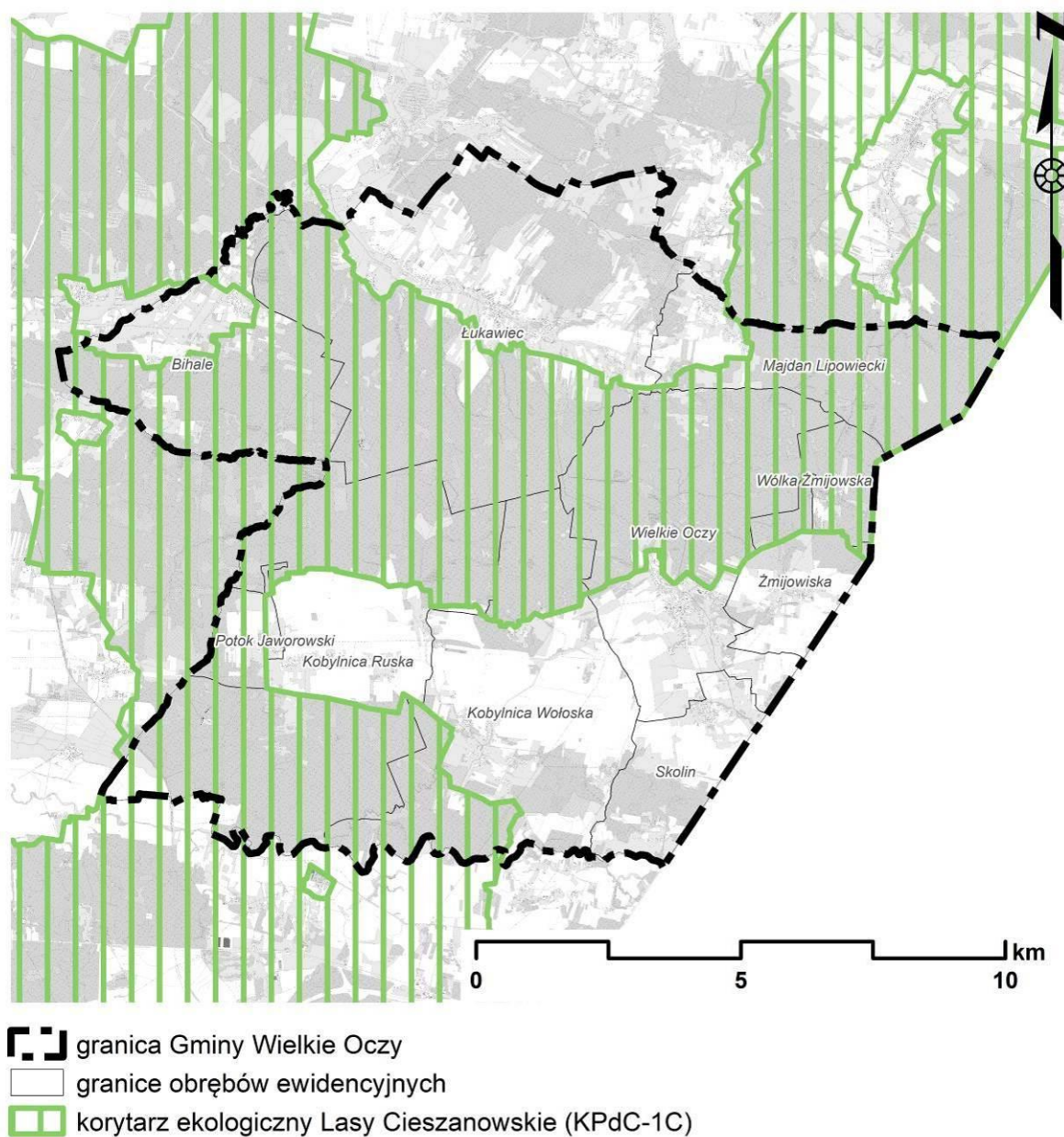
Sieć ogólnopolska korytarzy ekologicznych łączących obszary Natura 2000

Koncepcja korytarzy ekologicznych została przedstawiona w projekcie korytarzy ekologicznych łączących Europejską sieć Natura 2000 opracowanym na zlecenie Ministerstwa Środowiska pod redakcją Jędrzejewskiego. W ramach projektu wyznaczono spójną sieć, obejmującą zarówno wszystkie ważne obszary przyrodnicze (obszary węzłowe), jak i korytarze ekologiczne łączące je w ekologiczną całość. Korytarze wskazano przy uwzględnieniu łączności pomiędzy różnymi elementami siedliska przyrodniczego, a także dróg migracji zwierząt – posłużono się dostępnymi danymi o przemieszczaniu się dużych ssaków kopytnych (sarna, jeleń, dzik, łoś) i drapieżnych (niedźwiedź, wilk, ryś). Wyróżniono 7 korytarzy głównych, z czego przez obszar Gminy Wielkie Oczy przebiega korytarz ekologiczny Lasy Cieszanowskie (KPdC-1C), będący częścią Korytarza Południowo-Centralnego (KPdC).

Główny (G) Korytarz Południowo-Centralny (KPdC) łączy Rostocze z Lasami Janowskimi, Puszcza Sandomierską i Świętokrzyską, Przedborskim Parkiem Krajobrazowym, Załęczańskim Parkiem Krajobrazowym, schodzi do Lasów Lublinieckich i Borów Stobrawskich, sięgając do Lasów Milickich, Doliny Baryczy i Borów

Dolnośląskich.

Rysunek 16. Sieć korytarzy ekologicznych na terenie Gminy Wielkie Oczy (źródło: Jędrzejewski W., Nowak S., Stachura K., Skierczyński M., Mysłajek R. W., Niedziałkowski K., Jędrzejewska B., Wójcik J. M., Zalewska H., Pilot M., Górny M., Kurek R.T., Ślusarczyk R. Projekt korytarzy ekologicznych łączących Europejską Sieć Natura 2000 w Polsce. Zakład Badania Ssaków PAN, Białowieża 2011)

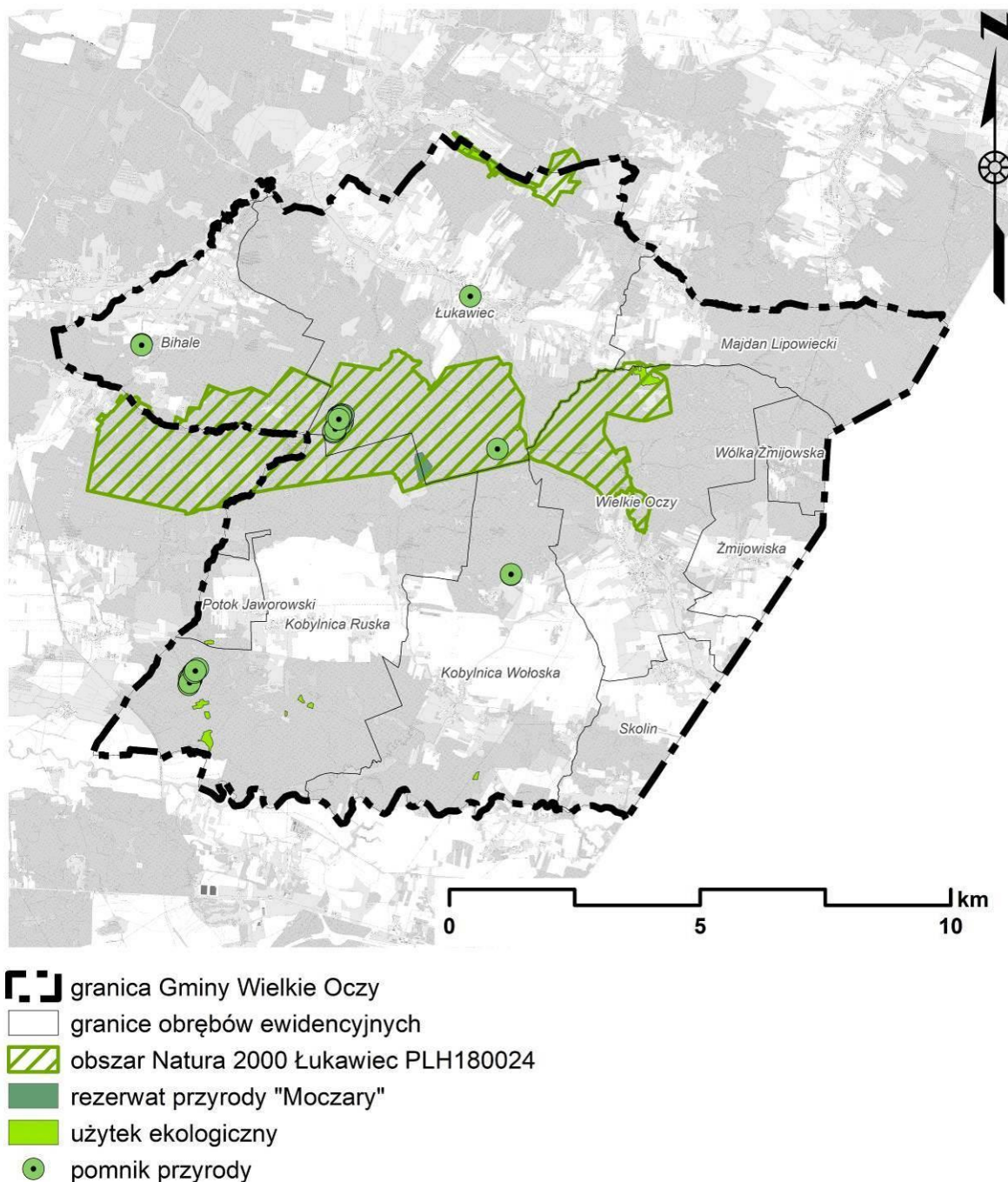
7.11 Formy ochrony przyrody

W granicach Gminy Wielkie Oczy występują następujące formy ochrony przyrody:

- obszar Natura 2000 Łukawiec PLH180024;
- rezerwat przyrody „Moczary”;
- użytki ekologiczne;

- pomniki przyrody.

Rysunek 17. Obszary objęte ochroną na podstawie ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody na terenie Gminy Wielkie Oczy (źródło: opracowanie własne na podstawie danych GDOŚ)

Obszar Natura 2000 Łukawiec PLH180024

Obszar Natura 2000 Łukawiec położony jest na Płaskowyżu Tarnogrodzkim, koło wsi Łukawiec. Składa się z dwóch oddzielnych części znajdujących się na północ i na południe od miejscowości. Północna część obejmuje cenny kompleks łąk zmiennowilgotnych wraz z zachowanymi przy potokach fragmentami łągów, natomiast południowa część to fragment zwartego obszaru leśnego rozciągającego się między Czerniawką a granicą państwa. Najcenniejszym gatunkiem spotykanym w obszarze jest umieszczone w załączniku II Dyrektywy Siedliskowej ponikło krańskie *Eleocharis carniolica*. Jest to jedyne potwierdzone w ostatnich latach niżowe stanowisko tego gatunku w Polsce. Ostoja obejmuje kilkadziesiąt hektarów łąk, w tym miejscami dobrze zachowane łąki trzęślicowe z szeregiem cennych gatunków roślin i motyli. Wśród tych ostatnich są 4 gatunki z załącznika II Dyrektywy Siedliskowej: modraszek telejus *Maculinea teleius*, modraszek nausitous *Maculinea nausithous*, czerwonończyk nieparek *Lycaena dispar* oraz przeplatka aurinia *Euphydryas aurinia*, której populacje w Łukawcu oraz sąsiednim Horyńcu uznane są za kluczowe dla zachowania gatunku w skali Polski. Wśród lasów liściastych, pokrywających większość terenu ostoi, znaczące powierzchnie zajmują grądy, niektóre z nich z dobrze zachowaną strukturą i składem gatunkowym, ponadto wzdłuż cieków wodnych i w wilgotnych zagłębieniach spotyka się kilka rodzajów łągów oraz na terenach otwartych zbiorowiska torfowisk niskich i przejściowych. Wśród stwierdzonych dotychczas na terenie ostoi gatunków roślin, 12 zamieszczonych jest na krajowej czerwonej liście roślin i grzybów.

W obrębie obszaru Natura 2000 Łukawiec PLH180024 zlokalizowanych jest sześć cennych przyrodniczo siedlisk podlegających ochronie.

Tabela 3. Siedliska przyrodnicze będące przedmiotem ochrony na specjalnym obszarze ochrony siedlisk Łukawiec PLH180024 (źródło: Standardowy Formularz Danych Natura 2000 Łukawiec PLH180024, Rozporządzenie Ministra Klimatu i Środowiska z dnia 24 czerwca 2021 r. w sprawie specjalnego obszaru ochrony siedlisk Łukawiec PLH180024 (Dz.U. z 2021 r., poz. 1323))

kod siedliska	nazwa	pokrycie [ha]
6410*	Zmiennowilgotne łąki trzęślicowe (<i>Molinion</i>)	46,95
7140*	Torfowiska przejściowe i trzęsawiska (przeważnie z roślinnością z <i>Scheuchzeria-Caricetea</i>)	6,33
9110*	Kwaśne buczyny (<i>Luzulo-Fagetum</i>)	8,05
9170*	Grąd środkowoeuropejski i subkontynentalny (<i>Galio-Carpinetum</i> , <i>Tilio-Carpinetum</i>)	662,79
91E0*	Łęgi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe (<i>Salicetum albo-fragilis</i> , <i>Populetum albae</i> , <i>Alnenion glutinoso-incanae</i>) i olsy źródliskowe	59,4
91F0*	Łęgowe lasy dębowo-wiązowo-jesionowe (<i>Ficario-Ulmetum</i>)	21,92

*siedlisko zinwentaryzowane na terenie Gminy Wielkie Oczy. Lokalizacja siedliska została przedstawiona w części graficznej prognozy oddziaływania na środowisko (Załącznik I).

Tabela 4. Gatunki roślin i zwierząt będące przedmiotem ochrony na specjalnym obszarze ochrony siedlisk Łukawiec PLH180024 (źródło: Standardowy Formularz Danych Natura 2000 Łukawiec PLH180024, Rozporządzenie Ministra Klimatu i Środowiska z dnia 24 czerwca 2021 r. w sprawie specjalnego obszaru ochrony siedlisk Łukawiec PLH180024 (Dz.U. z 2021 r., poz. 1323))

gatunki			kategoria liczebności
grupa	kod	nazwa gatunkowa	
P	1898*	ponikto krańskie <i>Eleocharis carniolica</i>	V
I	1060*	czerwończyk nieparek <i>Lycaena dispar</i>	R
A	1188*	kumak nizinny <i>Bombina bombina</i>	C
I	6179*	modraszek nausitous <i>Maculinea (Phengaris) nausithous</i>	R
I	6177*	modraszek telejus <i>Maculinea (Phengaris) teleius</i>	R
I	1065*	przeplatka aurinia <i>Euphydryas (Eurodryas, Hypodryas) aurinia</i>	C

Objaśnienia:

Grupa: A – płazy, I – bezkręgowce, P – rośliny

Kategoria liczebności: C – powszechne, R – rzadkie, V – bardzo rzadkie

*gatunek zinwentaryzowany na terenie Gminy Wielkie Oczy. Lokalizacja gatunku została przedstawiona w części graficznej prognozy oddziaływania na środowisko (Załącznik I).

Dla obszaru Natura 2000 Łukawiec ustanowiono plan zadań ochronnych (Zarządzenie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Rzeszowie z dnia 31 października 2016 r. w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Łukawiec PLH180024 zmienione Zarządzeniem Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Rzeszowie z dnia 11 października 2017 r. zmieniające zarządzenie w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Łukawiec PLH180024), w którym zidentyfikowano istniejące i potencjalne zagrożenia dla zachowania właściwego stanu ochrony siedlisk przyrodniczych oraz gatunków roślin i zwierząt i ich siedlisk będących przedmiotami ochrony oraz określono działania ochronne ze wskazaniem podmiotów odpowiedzialnych za ich wykonanie i obszarów ich wdrażania.

Tabela 5. Działania ochronne na specjalnym obszarze ochrony siedlisk Łukawiec PLH180024 (źródło: Standardowy Formularz Danych Natura 2000 Łukawiec PLH180024)

Lp.	Przedmioty ochrony	Działania ochronne	Obszar wdrażania	Podmiot odpowiedzialny za wykonanie
Dotyczące ochrony czynnej siedlisk przyrodniczych, gatunków roślin i zwierząt oraz ich siedlisk oraz związane z utrzymaniem lub modyfikacją metod gospodarowania				
1	Wszystkie przedmioty ochrony	Działania informacyjne – oznakowanie granic obszaru tablicami	Na granicy, przy drogach prowadzących do obszaru	Organ sprawujący nadzór nad obszarem Natura 2000.

Lp.	Przedmioty ochrony	Działania ochronne	Obszar wdrażania	Podmiot odpowiedzialny za wykonanie
		informacyjnymi (6 szt.). Ich doraźna wymiana lub konserwacja.		
2	Wszystkie przedmioty ochrony	Działania edukacyjne – wykonanie i ustawienie tablic edukacyjnych (3 szt.) zawierających podstawowe informacje o celu utworzenia obszaru Natura 2000 oraz o biologii przedmiotów ochrony, wydanie ulotek informacyjnych, prelekcje, spotkania, działania promocyjne. Dostosowane do potrzeb, przez cały okres obowiązywania PZO.	Tablice informacyjne – przy głównych drogach prowadzących do obszaru, spotkania w okolicznych szkołach zainteresowanych tego rodzaju współpracą.	Organ sprawujący nadzór nad obszarem Natura 2000 we współpracy z lokalnymi samorządami.
3	6410 Zmiennowilgotne łąki trzęślicowe (<i>Molinion</i>)	Usunięcie krzewów i podrostu drzew wraz z wywiezieniem biomasy Ręczne lub mechaniczne usunięcie (wycięcie) drzew i krzewów. Powtórzenie wycinania w przypadku odrastania. Drugi lub trzecie rok obowiązywania PZO w okresie jesiennozimowym.	Płaty siedliska nr. 1, 2, 13,15. Zgodnie z załącznikiem numer 7.	Właściciel lub użytkownik gruntu na podstawie porozumienia zawartego z organem sprawującym nadzór nad obszarem albo na podstawie zobowiązania podjętego w związku z korzystaniem z programów wsparcia z tytułu obniżenia dochodowości, a w odniesieniu do gruntów stanowiących własność Skarbu Państwa lub własność jednostek samorządu terytorialnego – zarządcą nieruchomości w związku z wykonywaniem obowiązków z zakresu ochrony środowiska na podstawie przepisów prawa albo, w przypadku braku tych przepisów, na podstawie porozumienia zawartego z organem sprawującym nadzór nad obszarem.
4	6410 Zmiennowilgotne łąki trzęślicowe	<u>Obligatoryjne</u> Zachowanie siedliska	Wszystkie płaty siedliska, zgodnie z załącznikiem	Właściciel lub użytkownik gruntu.

Lp.	Przedmioty ochrony	Działania ochronne	Obszar wdrażania	Podmiot odpowiedzialny za wykonanie
	(Molinion)	przyrodniczego poprzez ekstensywne użytkowanie kośne lub kośno-pastwiskowe lub pastwiskowe.	numer 7 do zarządzenia.	
5	6410 Zmiennowilgotne łąki trzęślicowe (Molinion)	<u>Fakultatywne</u> Użytkowanie zgodne z wymogami odpowiedniego pakietu rolno-środowiskowo klimatycznego w ramach obowiązującego PROW, ukierunkowanego na ochronę siedliska.	Wszystkie płaty siedliska, zgodnie z załącznikiem numer 7 do zarządzenia.	Właściciel lub użytkownik gruntu na podstawie porozumienia zawartego z organem sprawującym nadzór nad obszarem albo na podstawie zobowiązania podjętego w związku z korzystaniem z programów wsparcia z tytułu obniżenia dochodowości, a w odniesieniu do gruntów stanowiących własność Skarbu Państwa lub własność jednostek samorządu terytorialnego – zarządca nieruchomości w związku z wykonywaniem obowiązków z zakresu ochrony środowiska na podstawie przepisów prawa albo, w przypadku braku tych przepisów, na podstawie porozumienia zawartego z organem sprawującym nadzór nad obszarem.
6	7140 Torfowiska przejściowe i trzęsawiska <i>Scheuchzeria-Caricetea</i>	Ograniczanie występowania inwazyjnych obcych gatunków roślin Ograniczenie występowania nawłoci późnej <i>Solidago gigantea</i> poprzez koszenie ręczne najpóźniej w okresie kwitnienia.	Zgodnie z załącznikiem numer 7 do zarządzenia, wszystkie płaty siedliska.	Właściciel lub użytkownik gruntu na podstawie porozumienia zawartego z organem sprawującym nadzór nad obszarem albo na podstawie zobowiązania podjętego w związku z korzystaniem z programów wsparcia z tytułu obniżenia dochodowości, a w odniesieniu do gruntów stanowiących własność Skarbu Państwa lub własność jednostek samorządu terytorialnego

Lp.	Przedmioty ochrony	Działania ochronne	Obszar wdrażania	Podmiot odpowiedzialny za wykonanie
				– zarządca nieruchomości w związku z wykonywaniem obowiązków z zakresu ochrony środowiska na podstawie przepisów prawa albo, w przypadku braku tych przepisów, na podstawie porozumienia zawartego z organem sprawującym nadzór nad obszarem.
7	9110 Kwaśne buczyny <i>Luzulo-Fagenion</i>	Stosowanie w gospodarce leśnej tzw. przyrodniczych typów drzewostanu (PTD).	Wszystkie płaty siedliska, zgodnie z załącznikiem numer 7 do zarządzenia.	RDLP w Krośnie, Nadleśnictwo Lubaczów
8	9110 Kwaśne buczyny <i>Luzulo-Fagenion</i>	Dostosowanie gospodarki leśnej do specyfiki siedliska. Na gruntach w zarządzie PGL należy przyjąć następujące zasady: - pozostawianie do naturalnego rozpadu ok 5% powierzchni drzewostanów rębnych - dążenie do zwiększenia ilości martwego drewna - możliwie najszersze stosowanie rębni złożonych - stosowanie co najmniej średniego okresu odnowienia (przynajmniej 20 lat); - preferowanie odnowienia naturalnego.	Wszystkie płaty siedliska, zgodnie z załącznikiem numer 7 do zarządzenia.	RDLP w Krośnie, Nadleśnictwo Lubaczów
9	9170 Grąd środkowoeuropejski i subkontynentalny <i>Galio Carpinetum, Tilio Carpinetum</i>	Stosowanie w gospodarce leśnej tzw. przyrodniczych typów drzewostanu (PTD).	Wszystkie płaty siedliska, zgodnie z załącznikiem numer 7 do zarządzenia.	RDLP w Krośnie Nadleśnictwo Lubaczów, Nadleśnictwo Jarosław
10	9170 Grąd środkowoeuropejski i subkontynentalny <i>Galio Carpinetum, Tilio Carpinetum</i>	Dostosowanie gospodarki leśnej do specyfiki siedliska. Na gruntach w zarządzie	Wszystkie płaty siedliska, zgodnie z załącznikiem numer 7 do zarządzenia.	RDLP w Krośnie Nadleśnictwo Lubaczów, Nadleśnictwo Jarosław

Lp.	Przedmioty ochrony	Działania ochronne	Obszar wdrażania	Podmiot odpowiedzialny za wykonanie
	<i>Tilio Carpinetum</i>	PGL należy przyjąć następujące zasady: - pozostawianie do naturalnego rozpadu ok 5% powierzchni drzewostanów rębnych; - dążenie do zwiększenia ilości martwego drewna w ekosystemach leśnych; - możliwie najszersze stosowanie rębni złożonych; - stosowanie co najmniej średniego okresu odnowienia (przynajmniej 20 lat); - preferowanie odnowienia naturalnego.		
11	91D0 Bory i lasy bagienne <i>Vaccinio uliginosi Betuletum pubescentis</i> , <i>Vacciniouliginosi Pinetum</i> , <i>Pinomugo Sphagnetum</i> , <i>Sphagno girgensohnii-Piceetum</i> i brzoźowo-sosnowe bagienne lasy borealne	Nie określano działań ochronnych. Występowanie siedliska w obszarze Natura 2000 nie zostało potwierdzone podczas prac inwentaryzacyjnych.		
12	91E0 Łęgi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe (<i>Salicetum albae</i> , <i>Populetum albae</i> , <i>Alnenion glutinoso incanae</i> , olsy źródłiskowe)	Pozostawienie bez użytkowania lub użytkowanie z zachowaniem areału i cech siedliska.	Wszystkie płaty siedliska, zgodnie z załącznikiem numer 7 do zarządzenia.	RDLP w Krośnie Nadleśnictwo Lubaczów, Nadleśnictwo Jarosław
13	91F0 Łęgowe lasy dębowo-wiązowo jesionowe <i>Ficario Ulmetum</i>	Pozostawienie bez użytkowania lub użytkowanie z zachowaniem areału i cech siedliska.	Wszystkie płaty siedliska, zgodnie z załącznikiem numer 7 do zarządzenia.	RDLP w Krośnie Nadleśnictwo Lubaczów, Nadleśnictwo Jarosław
14	1898 Ponikło	Ręczne lub mechaniczne	Wszystkie stanowiska	Właściciel lub użytkownik

Lp.	Przedmioty ochrony	Działania ochronne	Obszar wdrażania	Podmiot odpowiedzialny za wykonanie
	krańskie <i>Eleocharis carniolica</i>	usunięcie (wycięcie) drzew i krzewów. Powtórzenie wycinania w przypadku odrastania. Drugi lub trzecie rok obowiązywania PZO w okresie jesiennozimowym.	gatunku, zgodnie z załącznikiem numer 7 do zarządzenia.	gruntu na podstawie porozumienia zawartego z organem sprawującym nadzór nad obszarem albo na podstawie zobowiązania podjętego w związku z korzystaniem z programów wsparcia z tytułu obniżenia dochodowości, a w odniesienie do gruntów stanowiących własność Skarbu Państwa lub własność jednostek samorządu terytorialnego – zarządca nieruchomości w związku z wykonywaniem obowiązków z zakresu ochrony środowiska na podstawie przepisów prawa albo, w przypadku braku tych przepisów, na podstawie porozumienia zawartego z organem sprawującym nadzór nad obszarem.
15	1898 Ponikło krańskie <i>Eleocharis carniolica</i>	Ręczne usunięcie nawłoci późnej. Powtórzenie w przypadku odrastania. Realizowane w okresie przed kwitnieniem.	Wszystkie stanowiska gatunku, zgodnie z załącznikiem numer 7 do zarządzenia.	Właściciel lub użytkownik gruntu na podstawie porozumienia zawartego z organem sprawującym nadzór nad obszarem albo na podstawie zobowiązania podjętego w związku z korzystaniem z programów wsparcia z tytułu obniżenia dochodowości, a w odniesienie do gruntów stanowiących własność Skarbu Państwa lub własność jednostek samorządu terytorialnego – zarządca nieruchomości w związku z wykonywaniem obowiązków z zakresu ochrony środowiska na podstawie przepisów prawa albo, w przypadku

Lp.	Przedmioty ochrony	Działania ochronne	Obszar wdrażania	Podmiot odpowiedzialny za wykonanie
				braku tych przepisów, na podstawie porozumienia zawartego z organem sprawującym nadzór nad obszarem.
16	6177 modraszek telejus <i>Phengaris (Maculinea) teleius</i> (Bergstrasser, 1779)	<u>Obligatoryjne</u> Zachowanie siedliska gatunku poprzez ekstensywne użytkowanie kośne, kośno-pastwiskowe lub pastwiskowe.	Wszystkie płaty siedliska gatunku zgodnie z załącznikiem numer 7 do zarządzenia.	Właściciel lub użytkownik gruntu.
17	6177 modraszek telejus <i>Phengaris (Maculinea) teleius</i> (Bergstrasser, 1779)	<u>Fakultatywne</u> Użytkowanie zgodne z wymogami odpowiedniego pakietu rolno-środowiskowo klimatycznego w ramach obowiązującego PROW, ukierunkowanego na ochronę siedlisk tego gatunku.	Wszystkie płaty siedliska gatunku zgodnie z załącznikiem numer 7 do zarządzenia.	Właściciel lub użytkownik gruntu na podstawie porozumienia zawartego z organem sprawującym nadzór nad obszarem albo na podstawie zobowiązania podjętego w związku z korzystaniem z programów wsparcia z tytułu obniżenia dochodowości, a w odniesieniu do gruntów stanowiących własność Skarbu Państwa lub własność jednostek samorządu terytorialnego – zarządca nieruchomości w związku z wykonywaniem obowiązków z zakresu ochrony środowiska na podstawie przepisów prawa albo, w przypadku braku tych przepisów, na podstawie porozumienia zawartego z organem sprawującym nadzór nad obszarem.
18	6179 modraszek nausitous <i>Phengaris (Maculinea) nausithous</i> (Bergstrasser, 1779)	<u>Obligatoryjne</u> Zachowanie siedliska gatunku poprzez ekstensywne użytkowanie kośne, kośno-pastwiskowe lub pastwiskowe.	Wszystkie płaty siedliska gatunku zgodnie z załącznikiem numer 7 do zarządzenia.	Właściciel lub użytkownik gruntu.

Lp.	Przedmioty ochrony	Działania ochronne	Obszar wdrażania	Podmiot odpowiedzialny za wykonanie
19	6179 modraszek nausitous <i>Phengaris (Maculinea) nausithous</i> (Bergstrasser, 1779)	<u>Fakultatywne</u> Użytkowanie zgodne z wymogami odpowiedniego pakietu rolno-środowiskowo-klimatycznego w ramach obowiązującego PROW, ukierunkowanego na ochronę siedlisk tego gatunku.	Wszystkie płaty siedliska gatunku zgodnie z załącznikiem numer 7 do zarządzenia.	Właściciel lub użytkownik gruntu na podstawie porozumienia zawartego z organem sprawującym nadzór nad obszarem albo na podstawie zobowiązania podjętego w związku z korzystaniem z programów wsparcia z tytułu obniżenia dochodowości, a w odniesieniu do gruntów stanowiących własność Skarbu Państwa lub własność jednostek samorządu terytorialnego – zarządcą nieruchomości w związku z wykonywaniem obowiązków z zakresu ochrony środowiska na podstawie przepisów prawa albo, w przypadku braku tych przepisów, na podstawie porozumienia zawartego z organem sprawującym nadzór nad obszarem.
20	1065 Przeplatka aurinia <i>Euphydryas aurinia</i> (Rottemburg, 1 775)	<u>Obligatoryjne</u> Zachowanie siedliska gatunku poprzez ekstensywne użytkowanie kośne, kośno-pastwiskowe lub pastwiskowe.	Wszystkie płaty siedliska gatunku zgodnie z załącznikiem numer 7 do zarządzenia.	Właściciel lub użytkownik gruntu.
21	1065 Przeplatka aurinia <i>Euphydryas aurinia</i> (Rottemburg, 1 775)	<u>Fakultatywne</u> Użytkowanie zgodne z wymogami odpowiedniego pakietu rolno-środowiskowo-klimatycznego w ramach obowiązującego PROW, ukierunkowanego na ochronę siedlisk tego gatunku.	Wszystkie płaty siedliska gatunku zgodnie z załącznikiem numer 7 do zarządzenia.	Właściciel lub użytkownik gruntu na podstawie porozumienia zawartego z organem sprawującym nadzór nad obszarem albo na podstawie zobowiązania podjętego w związku z korzystaniem z programów wsparcia z tytułu obniżenia dochodowości, a w odniesieniu do gruntów stanowiących własność Skarbu Państwa

Lp.	Przedmioty ochrony	Działania ochronne	Obszar wdrażania	Podmiot odpowiedzialny za wykonanie
				lub własność jednostek samorządu terytorialnego – zarządca nieruchomości w związku z wykonywaniem obowiązków z zakresu ochrony środowiska na podstawie przepisów prawa albo, w przypadku braku tych przepisów, na podstawie porozumienia zawartego z organem sprawującym nadzór nad obszarem.
22	1060 czerwonończyk nieparek <i>Lycaena dispar</i> Haworth 1802	<u>Obligatoryjne</u> Zachowanie siedliska gatunku poprzez ekstensywne użytkowanie kośne, kośno-pastwiskowe lub pastwiskowe.	Wszystkie płaty siedliska gatunku zgodnie z załącznikiem numer 7 do zarządzenia.	Właściciel lub użytkownik gruntu.
23	1060 czerwonończyk nieparek <i>Lycaena dispar</i> Haworth 1802	<u>Fakultatywne</u> Użytkowanie zgodne z wymogami odpowiedniego pakietu rolno-środowiskowo klimatycznego w ramach obowiązującego PROW, ukierunkowanego na ochronę siedlisk tego gatunku.	Wszystkie płaty siedliska gatunku zgodnie z załącznikiem numer 7 do zarządzenia.	Właściciel lub użytkownik gruntu na podstawie porozumienia zawartego z organem sprawującym nadzór nad obszarem albo na podstawie zobowiązania podjętego w związku z korzystaniem z programów wsparcia z tytułu obniżenia dochodowości, a w odniesieniu do gruntów stanowiących własność Skarbu Państwa lub własność jednostek samorządu terytorialnego – zarządca nieruchomości w związku z wykonywaniem obowiązków z zakresu ochrony środowiska na podstawie przepisów prawa albo, w przypadku braku tych przepisów, na podstawie porozumienia zawartego z organem sprawującym nadzór nad obszarem.

Lp.	Przedmioty ochrony	Działania ochronne	Obszar wdrażania	Podmiot odpowiedzialny za wykonanie
Dotyczące monitoringu stanu przedmiotów ochrony oraz monitoringu realizacji celów działań ochronnych				
24	6410 Zmiennowilgotne łąki trzęślicowe (<i>Molinion</i>)	Monitoring skutków działań ochronnych. Monitoring stanu siedliska po usunięciu krzewów i podrostu drzew.	Zgodnie z załącznikiem numer 7 do zarządzenia, płaty siedliska: 1, 2, 13, 15.	Organ sprawujący nadzór nad obszarem Natura 2000.
25	7140 Torfowiska przejściowe i trzęsawiska <i>Scheuchzeria-Caricetea</i>	Monitoring skutków działań ochronnych. Monitoring występowania gatunków inwazyjnych (nawłoci późnej).	Zgodnie z załącznikiem numer 7 do zarządzenia, wszystkie płaty siedliska.	Organ sprawujący nadzór nad obszarem Natura 2000.
26	1898 Ponikło krańskie <i>Eleocharis carniolica</i>	Monitoring skutków działań ochronnych. Monitoring stanu siedliska po usunięciu nawłoci, krzewów i podrostu drzew oraz monitoring stanu siedliska po usunięciu gatunków inwazyjnych.	Wszystkie stanowiska gatunku, zgodnie z załącznikiem numer 7 do zarządzenia.	Organ sprawujący nadzór nad obszarem Natura 2000.
27	6410 Zmiennowilgotne łąki trzęślicowe <i>Molinion</i>	Określenie stanu zachowania siedliska przyrodniczego w obszarze. Monitoring stanu zachowania siedliska i skuteczności wprowadzonych zapisów. Zgodnie z PMŚ GIOŚ.	W obrębie założonego transektu.	Organ sprawujący nadzór nad obszarem Natura 2000.
28	7140 Torfowiska przejściowe i trzęsawiska <i>Scheuchzeria-Caricetea</i>	Określenie stanu zachowania siedliska przyrodniczego w obszarze. Monitoring stanu zachowania siedliska i skuteczności wprowadzonych zapisów. Zgodnie z PMŚ GIOŚ.	W obrębie założonego transektu.	Organ sprawujący nadzór nad obszarem Natura 2000.
29	9110 Kwaśne buczyny <i>Luzulo-Fagenion</i>	Określenie stanu zachowania siedliska przyrodniczego w obszarze. Monitoring stanu zachowania siedliska i skuteczności wprowadzonych zapisów.	W obrębie założonego transektu.	Organ sprawujący nadzór nad obszarem Natura 2000.

Lp.	Przedmioty ochrony	Działania ochronne	Obszar wdrażania	Podmiot odpowiedzialny za wykonanie
		Zgodnie z PMŚ GIOŚ.		
30	9170 Grąd środkowoeuropejski i subkontynentalny <i>Galio Carpinetum</i> , <i>Tilio Carpinetum</i>	Określenie stanu zachowania siedliska przyrodniczego w obszarze. Monitoring stanu zachowania siedliska i skuteczności wprowadzonych zapisów. Zgodnie z PMŚ GIOŚ.	W obrębie założonego transektu.	Organ sprawujący nadzór nad obszarem Natura 2000.
31	91E0 Łęgi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe <i>Salicetumalbae</i> , <i>Populetumalbae</i> , <i>Alnenionglutinosa incanae</i> , olsy źródliskowe	Określenie stanu zachowania siedliska przyrodniczego w obszarze. Monitoring stanu zachowania siedliska i skuteczności wprowadzonych zapisów. Zgodnie z PMŚ GIOŚ.	W obrębie założonego transektu.	Organ sprawujący nadzór nad obszarem Natura 2000.
32	91F0 Łęgowe lasy dębowo-wiązowo jesionowe <i>Ficario Ulmetum</i>	Określenie stanu zachowania siedliska przyrodniczego w obszarze. Monitoring stanu zachowania siedliska i skuteczności wprowadzonych zapisów. Zgodnie z PMŚ GIOŚ.	W obrębie założonego transektu.	Organ sprawujący nadzór nad obszarem Natura 2000.
33	1898 ponikło krańskie <i>Eleocharis carniolica</i>	Określenie stanu zachowania siedliska przyrodniczego w obszarze. Monitoring stanu zachowania siedliska i skuteczności wprowadzonych zapisów. Zgodnie z PMŚ GIOŚ.	Na wszystkich stanowiskach.	Organ sprawujący nadzór nad obszarem Natura 2000.
34	6177 modraszek telejus <i>Phengaris (Maculinea) teleius</i> (Bergstrasser, 1779)	Określenie stanu zachowania siedliska przyrodniczego w obszarze. Monitoring stanu zachowania siedliska i skuteczności wprowadzonych zapisów. Zgodnie z PMŚ GIOŚ.	Na wyznaczonym stanowisku.	Organ sprawujący nadzór nad obszarem Natura 2000.
35	6179 modraszek nausitous <i>Phengaris (Maculinea) nausithous</i>	Określenie stanu zachowania siedliska przyrodniczego w obszarze. Monitoring stanu	Na wyznaczonym stanowisku.	Organ sprawujący nadzór nad obszarem Natura 2000.

Lp.	Przedmioty ochrony	Działania ochronne	Obszar wdrażania	Podmiot odpowiedzialny za wykonanie
	(Bergstrasser, 1779)	zachowania siedliska i skuteczności wprowadzonych zapisów. Zgodnie z PMŚ GIOŚ.		
36	1065 Przeplatka aurinia <i>Euphydryas aurinia</i> (Rottemburg, 1775)	Określenie stanu zachowania siedliska przyrodniczego w obszarze. Monitoring stanu zachowania siedliska i skuteczności wprowadzonych zapisów. Zgodnie z PMŚ GIOŚ.	Na wyznaczonym stanowisku.	Organ sprawujący nadzór nad obszarem Natura 2000.
37	1060 czerwonończyk nieparek <i>Lycaena dispar</i> (Haworth 1802)	Określenie stanu zachowania siedliska przyrodniczego w obszarze. Monitoring stanu zachowania siedliska i skuteczności wprowadzonych zapisów. Zgodnie z PMŚ GIOŚ.	Na wyznaczonym stanowisku.	Organ sprawujący nadzór nad obszarem Natura 2000.
Dotyczące uzupełnienia stanu wiedzy o przedmiotach ochrony i uwarunkowaniach ich ochrony				
38	1188 Kumak nizinny <i>Bombina bombina</i>	Uzupełnienie wiedzy o przedmiocie ochrony. Monitoring siedliska i ponowna ocena wskaźników siedliska. Zgodnie z metodyką GDOŚ.	Zgodnie z załącznikiem numer 7 do zarządzenia, wszystkie stanowiska gatunku.	Organ sprawujący nadzór nad obszarem Natura 2000.

Rezerwat przyrody „Moczary“

Rezerwat przyrody pod nazwą „Moczary” został utworzony Rozporządzeniem Wojewody Podkarpackiego z dnia 19 kwietnia 2004 r. w sprawie uznania za rezerwat przyrody (Dz. Urz. Woj. Podkarpackiego z 2004 r. Nr 42, poz. 444). Obecnie obowiązującym aktem prawnym dla rezerwatu jest Zarządzenie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Rzeszowie z dnia 12 października 2017 r. w sprawie rezerwatu przyrody "Moczary" (Dz. Urz. Woj. Podkarpackiego z 2017 r., poz. 3356).

Rezerwat obejmuje obszar o łącznej powierzchni 12,42 ha, położony w miejscowościach Łukawiec i Kobylnica Ruska. Celem ochrony rezerwatu jest zachowanie ze względów naukowych, dydaktycznych i przyrodniczych bogatego stanowiska czosnku siatkowatego *Allium victorialis*, występującego w runie grądu subkontynentalnego *Tilio-Carpinetum*.

Dla rezerwatu obowiązują zadania ochronne (do 7.07.2028 r.) ustanowione Zarządzeniem Nr 14/23 Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Rzeszowie z dnia 7 lipca 2023 r. w sprawie ustanowienia zadań ochronnych dla rezerwatu przyrody „Moczary”. Zadania ochronne obejmują:

6. Identyfikację i ocenę istniejących i potencjalnych zagrożeń wewnętrznych i zewnętrznych oraz sposoby eliminacji lub ograniczenia tych zagrożeń i ich skutków;
7. opis sposobów ochrony czynnej ekosystemów, z podaniem rodzaju, rozmiaru i lokalizacji poszczególnych zadań.

Tabela 6. Identyfikacja oraz ocena istniejących i potencjalnych zagrożeń wewnętrznych i zewnętrznych oraz sposoby eliminacji lub ograniczenia tych zagrożeń oraz i ich skutków (źródło: Zarządzenie Nr 14/23 Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Rzeszowie z dnia 7 lipca 2023 r. w sprawie ustanowienia zadań ochronnych dla rezerwatu przyrody „Moczary”)

Lp.	Identyfikacja i ocena istniejących i potencjalnych zagrożeń wewnętrznych i zewnętrznych	Zagrożenia zewnętrzne		Zagrożenia wewnętrzne		Sposoby eliminacji lub ograniczenia istniejących i potencjalnych zagrożeń wewnętrznych i zewnętrznych oraz ich skutków
		istniejące	potencjalne	istniejące	potencjalne	
1	Nadmierny rozwój warstwy podszytu w miejscu występowania czosnku siatkowego <i>Allium victorialis</i> powodujący zbyt mały dostęp światła do dna lasu.	-	-	TAK	-	Ograniczenie rozwoju warstwy podszytu poprzez wycinanie krzewów oraz podrostów drzew.
2	Antropopresja – penetrowanie rezerwatu, wykopywanie okazów czosnku siatkowego.	-	TAK	-	-	Przeciwdziałanie czynnikom antropogenicznym poprzez właściwe oznakowanie granic rezerwatu.

Tabela 7. Opis sposobów ochrony czynnej ekosystemów, z podaniem rodzaju, rozmiaru i lokalizacji poszczególnych zadań (źródło: Zarządzenie Nr 14/23 Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Rzeszowie z dnia 7 lipca 2023 r. w sprawie ustanowienia zadań ochronnych dla rezerwatu przyrody „Moczary”)

Lp.	Czynności	Sposób wykonania i zakres	Rozmiar i lokalizacja zadań ochronnych
1	Ograniczenie nadmiernego rozwoju warstwy podszytu w miejscu występowania czosnku siatkowego.	1. Ręczne usuwanie krzewów oraz podrostów drzew z usunięciem biomasy z terenu rezerwatu lub jej pozostawieniem w ułożonych pryzmach na terenie rezerwatu w miejscach pozbawionych przedmiotu	Obszary występowania czosnku siatkowego na terenie całego rezerwatu (łączna pow. płatów do ok.

Lp.	Czynności	Sposób wykonania i zakres	Rozmiar i lokalizacja zadań ochronnych
		ochrony. 2. Zabieg usunięcia podszytu należy poprzedzić obserwacją warunków świetlnych w okresie kwitnienia czosnku siatkowego. 3. Zabieg zostanie przeprowadzony w okresie obowiązywania zarządzenia jednorazowo w okresie zimowym.	0,50 ha).
2	Obserwacja przeprowadzonych zabiegów.	Lustracje terenowe przeprowadzane przez pracowników Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska w Rzeszowie oraz pracowników Nadleśnictwa Lubaczów w okresie kwitnienia czosnku siatkowego.	Obszar całego rezerwatu 12,42 ha.
3	Ograniczenie antropopresji.	Bieżące utrzymanie prawidłowego oznakowania rezerwatu.	Montaż tablic urzędowych w miejscach istniejących, które uległy zniszczeniu. Fakultatywnie montaż tablicy informacyjnej.

Pomniki przyrody

Zgodnie z Centralnym Rejestrem Form Ochrony Przyrody GDOŚ na terenie Gminy Wielkie Oczy (w obrębach ewidencyjnych: Bihale, Łukawiec, Kobylnica Ruska, Kobylnica Wołoska) zlokalizowanych jest 35 pomników przyrody.

Tabela 8. Wykaz pomników przyrody na terenie Gminy Wielkie Oczy (źródło: opracowanie własne na podstawie danych CRFOP GDOŚ, stan na marzec 2026 r.)

lp.	opis obiektu	miejsowość	opis położenia	akt tworzący formę ochrony przyrody
1	wielooobiektyowy (grupa 8 drzew) – 6 lip drobnolistnych <i>Tilia cordata</i> , 1 kasztanowiec zwyczajny <i>Aesculus hippocastanum</i> , 1 dąb szypułkowy <i>Quercus robur</i>	Kobylnica Ruska	działka ew. nr 891	Rozporządzenie Nr 52 Wojewody Przemyskiego z dnia 18.11.1992 roku w sprawie uznania za pomniki przyrody (Dz. Urz. Woj. Przemyskiego z 1992 r. Nr 11, poz. 114)
2	wielooobiektyowy (grupa 9 drzew) – 8 lip drobnolistnych <i>Tilia cordata</i> , 1 dąb szypułkowy	Kobylnica Ruska	działka ew. nr 966	Rozporządzenie Nr 52 Wojewody Przemyskiego z dnia 18.11.1992 roku w sprawie uznania za pomniki przyrody (Dz. Urz. Woj. Przemyskiego z 1992 r. Nr

lp.	opis obiektu	miejsowość	opis położenia	akt tworzący formę ochrony przyrody
	<i>Quercus robur</i>			11, poz. 114)
3	jednoobiektowy – dąb szypułkowy <i>Quercus robur</i>	Łukawiec	działka ew. nr 1485	Decyzja Wydziału Rolnictwa i Leśnictwa PWRN w Rzeszowie NR RLOP-410/P/206/69 z 20.08.1969 r. (Dz. Urz. WRN w Rzeszowie z 1969 r. Nr 10, poz. 74)
4	wieloobiektowy – grupa 2 dębów szypułkowych <i>Quercus robur</i>	Kobylnica Wołoska	działka ew. nr 81/2	Decyzja Nr 259 Wydziału Rolnictwa i Leśnictwa w Rzeszowie Nr RLOP.004-22/72 z dnia 20.11.1972 r. (Dz. Urz. WRN w Rzeszowie z 1972 r. Nr 3, poz. 22)
5	jednoobiektowy – kasztanowiec zwyczajny <i>Aesculus hippocastanum</i>	Kobylnica Ruska	działka ew. nr 891	Rozporządzenie Nr 52 Wojewody Przemyskiego z dnia 18.11.1992 roku w sprawie uznania za pomniki przyrody (Dz. Urz. Woj. Przemyskiego z 1992 r. Nr 11, poz. 114)
6	wieloobiektowy – grupa 2 dębów szypułkowych <i>Quercus robur</i>	Kobylnica Ruska	działka ew. nr 891	Rozporządzenie Nr 52 Wojewody Przemyskiego z dnia 18.11.1992 roku w sprawie uznania za pomniki przyrody (Dz. Urz. Woj. Przemyskiego z 1992 r. Nr 11, poz. 114)
7	wieloobiektowy – grupa 2 dębów szypułkowych <i>Quercus robur</i>	Bihale	działka ew. nr 658	Uchwała Nr XIII/15/2016 Rady Gminy Wielkie Oczy z dnia 28 stycznia 2016 r. w sprawie ustanowienia pomnika przyrody (Dz. Urz. Woj. Podkarpackiego z 2016 r., poz. 1057)
8	jednoobiektowy – dąb szypułkowy <i>Quercus robur</i>	Łukawiec	działka ew. nr 6053/1	Uchwała Nr XIII/16/2016 Rady Gminy Wielkie Oczy z dnia 28 stycznia 2016 r. w sprawie ustanowienia pomnika przyrody (Dz. Urz. Woj. Podkarpackiego z 2016 r., poz. 1058)
9	jednoobiektowy – dąb szypułkowy <i>Quercus robur</i>	Łukawiec	działka ew. nr 6053/1	Uchwała Nr XIII/16/2016 Rady Gminy Wielkie Oczy z dnia 28 stycznia 2016 r. w sprawie ustanowienia pomnika przyrody (Dz. Urz. Woj. Podkarpackiego z 2016 r., poz. 1058)
10	jednoobiektowy – dąb szypułkowy <i>Quercus robur</i>	Łukawiec	działka ew. nr 6053/1	Uchwała Nr XIII/16/2016 Rady Gminy Wielkie Oczy z dnia 28 stycznia 2016 r. w sprawie ustanowienia pomnika przyrody (Dz. Urz. Woj. Podkarpackiego z 2016 r., poz. 1058)
11	jednoobiektowy – dąb szypułkowy <i>Quercus robur</i>	Łukawiec	działka ew. nr 6053/1	Uchwała Nr XIII/16/2016 Rady Gminy Wielkie Oczy z dnia 28 stycznia 2016 r. w sprawie ustanowienia pomnika przyrody

lp.	opis obiektu	miejsowość	opis położenia	akt tworzący formę ochrony przyrody
				(Dz. Urz. Woj. Podkarpackiego z 2016 r., poz. 1058)
12	jednoobiekowy – dąb szypułkowy <i>Quercus robur</i>	Łukawiec	działka ew. nr 6053/1	Uchwała Nr XIII/16/2016 Rady Gminy Wielkie Oczy z dnia 28 stycznia 2016 r. w sprawie ustanowienia pomnika przyrody (Dz. Urz. Woj. Podkarpackiego z 2016 r., poz. 1058)
13	jednoobiekowy – dąb szypułkowy <i>Quercus robur</i>	Łukawiec	działka ew. nr 6053/1	Uchwała Nr XIII/16/2016 Rady Gminy Wielkie Oczy z dnia 28 stycznia 2016 r. w sprawie ustanowienia pomnika przyrody (Dz. Urz. Woj. Podkarpackiego z 2016 r., poz. 1058)
14	jednoobiekowy – dąb szypułkowy <i>Quercus robur</i>	Łukawiec	działka ew. nr 6053/1	Uchwała Nr XIII/16/2016 Rady Gminy Wielkie Oczy z dnia 28 stycznia 2016 r. w sprawie ustanowienia pomnika przyrody (Dz. Urz. Woj. Podkarpackiego z 2016 r., poz. 1058)
15	jednoobiekowy – dąb szypułkowy <i>Quercus robur</i>	Łukawiec	działka ew. nr 6053/1	Uchwała Nr XIII/16/2016 Rady Gminy Wielkie Oczy z dnia 28 stycznia 2016 r. w sprawie ustanowienia pomnika przyrody (Dz. Urz. Woj. Podkarpackiego z 2016 r., poz. 1058)
16	jednoobiekowy – dąb szypułkowy <i>Quercus robur</i>	Łukawiec	działka ew. nr 6053/1	Uchwała Nr XIII/16/2016 Rady Gminy Wielkie Oczy z dnia 28 stycznia 2016 r. w sprawie ustanowienia pomnika przyrody (Dz. Urz. Woj. Podkarpackiego z 2016 r., poz. 1058)
17	jednoobiekowy – dąb szypułkowy <i>Quercus robur</i>	Łukawiec	działka ew. nr 6053/1	Uchwała Nr XIII/16/2016 Rady Gminy Wielkie Oczy z dnia 28 stycznia 2016 r. w sprawie ustanowienia pomnika przyrody (Dz. Urz. Woj. Podkarpackiego z 2016 r., poz. 1058)
18	jednoobiekowy – dąb szypułkowy <i>Quercus robur</i>	Łukawiec	działka ew. nr 6053/1	Uchwała Nr XIII/16/2016 Rady Gminy Wielkie Oczy z dnia 28 stycznia 2016 r. w sprawie ustanowienia pomnika przyrody (Dz. Urz. Woj. Podkarpackiego z 2016 r., poz. 1058)
19	jednoobiekowy – dąb szypułkowy <i>Quercus robur</i>	Łukawiec	działka ew. nr 6053/1	Uchwała Nr XIII/16/2016 Rady Gminy Wielkie Oczy z dnia 28 stycznia 2016 r. w sprawie ustanowienia pomnika przyrody (Dz. Urz. Woj. Podkarpackiego z 2016 r., poz. 1058)

lp.	opis obiektu	miejsowość	opis położenia	akt tworzący formę ochrony przyrody
20	jednoobiektoowy – dąb szypułkowy <i>Quercus robur</i>	Łukawiec	działka ew. nr 6053/1	Uchwała Nr XIII/16/2016 Rady Gminy Wielkie Oczy z dnia 28 stycznia 2016 r. w sprawie ustanowienia pomnika przyrody (Dz. Urz. Woj. Podkarpackiego z 2016 r., poz. 1058)
21	jednoobiektoowy – dąb szypułkowy <i>Quercus robur</i>	Łukawiec	działka ew. nr 6053/1	Uchwała Nr XIII/16/2016 Rady Gminy Wielkie Oczy z dnia 28 stycznia 2016 r. w sprawie ustanowienia pomnika przyrody (Dz. Urz. Woj. Podkarpackiego z 2016 r., poz. 1058)
22	jednoobiektoowy – dąb szypułkowy <i>Quercus robur</i>	Łukawiec	działka ew. nr 6053/1	Uchwała Nr XIII/16/2016 Rady Gminy Wielkie Oczy z dnia 28 stycznia 2016 r. w sprawie ustanowienia pomnika przyrody (Dz. Urz. Woj. Podkarpackiego z 2016 r., poz. 1058)
23	jednoobiektoowy – dąb szypułkowy <i>Quercus robur</i>	Łukawiec	działka ew. nr 6053/1	Uchwała Nr XIII/16/2016 Rady Gminy Wielkie Oczy z dnia 28 stycznia 2016 r. w sprawie ustanowienia pomnika przyrody (Dz. Urz. Woj. Podkarpackiego z 2016 r., poz. 1058)
24	jednoobiektoowy – dąb szypułkowy <i>Quercus robur</i>	Łukawiec	działka ew. nr 6053/1	Uchwała Nr XIII/16/2016 Rady Gminy Wielkie Oczy z dnia 28 stycznia 2016 r. w sprawie ustanowienia pomnika przyrody (Dz. Urz. Woj. Podkarpackiego z 2016 r., poz. 1058)
25	jednoobiektoowy – dąb szypułkowy <i>Quercus robur</i>	Łukawiec	działka ew. nr 6053/1	Uchwała Nr XIII/16/2016 Rady Gminy Wielkie Oczy z dnia 28 stycznia 2016 r. w sprawie ustanowienia pomnika przyrody (Dz. Urz. Woj. Podkarpackiego z 2016 r., poz. 1058)
26	jednoobiektoowy – dąb szypułkowy <i>Quercus robur</i>	Łukawiec	działka ew. nr 6053/1	Uchwała Nr XIII/16/2016 Rady Gminy Wielkie Oczy z dnia 28 stycznia 2016 r. w sprawie ustanowienia pomnika przyrody (Dz. Urz. Woj. Podkarpackiego z 2016 r., poz. 1058)
27	jednoobiektoowy – dąb szypułkowy <i>Quercus robur</i>	Łukawiec	działka ew. nr 6053/1	Uchwała Nr XIII/16/2016 Rady Gminy Wielkie Oczy z dnia 28 stycznia 2016 r. w sprawie ustanowienia pomnika przyrody (Dz. Urz. Woj. Podkarpackiego z 2016 r., poz. 1058)
28	jednoobiektoowy – dąb szypułkowy <i>Quercus robur</i>	Łukawiec	działka ew. nr 6053/1	Uchwała Nr XIII/16/2016 Rady Gminy Wielkie Oczy z dnia 28 stycznia 2016 r. w sprawie ustanowienia pomnika przyrody

lp.	opis obiektu	miejsowość	opis położenia	akt tworzący formę ochrony przyrody
				(Dz. Urz. Woj. Podkarpackiego z 2016 r., poz. 1058)
29	jednoobiektowy – dąb szypułkowy <i>Quercus robur</i>	Łukawiec	działka ew. nr 6053/1	Uchwała Nr XIII/16/2016 Rady Gminy Wielkie Oczy z dnia 28 stycznia 2016 r. w sprawie ustanowienia pomnika przyrody (Dz. Urz. Woj. Podkarpackiego z 2016 r., poz. 1058)
30	jednoobiektowy – dąb szypułkowy <i>Quercus robur</i>	Łukawiec	działka ew. nr 6053/1	Uchwała Nr XIII/16/2016 Rady Gminy Wielkie Oczy z dnia 28 stycznia 2016 r. w sprawie ustanowienia pomnika przyrody (Dz. Urz. Woj. Podkarpackiego z 2016 r., poz. 1058)
31	jednoobiektowy – dąb szypułkowy <i>Quercus robur</i>	Łukawiec	działka ew. nr 6053/1	Uchwała Nr XIII/16/2016 Rady Gminy Wielkie Oczy z dnia 28 stycznia 2016 r. w sprawie ustanowienia pomnika przyrody (Dz. Urz. Woj. Podkarpackiego z 2016 r., poz. 1058)
32	jednoobiektowy – dąb szypułkowy <i>Quercus robur</i>	Łukawiec	działka ew. nr 6052/2	Uchwała Nr XIII/16/2016 Rady Gminy Wielkie Oczy z dnia 28 stycznia 2016 r. w sprawie ustanowienia pomnika przyrody (Dz. Urz. Woj. Podkarpackiego z 2016 r., poz. 1058)
33	jednoobiektowy – dąb szypułkowy <i>Quercus robur</i>	Łukawiec	działka ew. nr 6052/2	Uchwała Nr XIII/16/2016 Rady Gminy Wielkie Oczy z dnia 28 stycznia 2016 r. w sprawie ustanowienia pomnika przyrody (Dz. Urz. Woj. Podkarpackiego z 2016 r., poz. 1058)
34	jednoobiektowy – dąb szypułkowy <i>Quercus robur</i>	Łukawiec	działka ew. nr 6062	Uchwała Nr XIII/16/2016 Rady Gminy Wielkie Oczy z dnia 28 stycznia 2016 r. w sprawie ustanowienia pomnika przyrody (Dz. Urz. Woj. Podkarpackiego z 2016 r., poz. 1058)
35	jednoobiektowy – wiąz górski <i>Ulmus glabra</i>	Łukawiec	działka ew. nr 6080	Uchwała Nr XIII/16/2016 Rady Gminy Wielkie Oczy z dnia 28 stycznia 2016 r. w sprawie ustanowienia pomnika przyrody (Dz. Urz. Woj. Podkarpackiego z 2016 r., poz. 1058)

Użytki ekologiczne

Zgodnie z Centralnym Rejestrem Form Ochrony Przyrody GDOŚ na terenie Gminy Wielkie Oczy (w obrębach ewidencyjnych: Łukawiec, Wielkie Oczy, Potok Jaworowski, Kobylnica Ruska, Kobylnica Wołoska) zlokalizowanych jest 11 użytków ekologicznych.

Tabela 9. Wykaz użytków ekologicznych na terenie Gminy Wielkie Oczy (źródło: opracowanie własne na podstawie danych CRFOP GDOŚ, stan na marzec 2026 r.)

lp.	nazwa	rodzaj użytku	akt prawny	lokalizacja	cel ochrony
1	Jaworowskie	bagno	Rozporządzenie Nr 96 Wojewody Przemyskiego z 22.07.1996 r. w sprawie uznania terenów o dużych wartościach przyrodniczych za użytki ekologiczne w województwie przemyskim (Dz. Urz. Woj. Przemyskiego z 1996 r. Nr 12, poz. 183)	działka ew. nr 213/2, obręb ewidencyjny Potok Jaworowski	zachowanie wartości przyrodniczych, krajobrazowych oraz naukowo-dydaktycznych
2	Łączne	bagno	Rozporządzenie Nr 96 Wojewody Przemyskiego z 22.07.1996 r. w sprawie uznania terenów o dużych wartościach przyrodniczych za użytki ekologiczne w województwie przemyskim (Dz. Urz. Woj. Przemyskiego z 1996 r. Nr 12, poz. 183)	działka ew. nr 964, obręb ewidencyjny Kobylnica Ruska	zachowanie wartości przyrodniczych, krajobrazowych oraz naukowo-dydaktycznych
3	Kałuża	bagno	Rozporządzenie Nr 96 Wojewody Przemyskiego z 22.07.1996 r. w sprawie uznania terenów o dużych wartościach przyrodniczych za użytki ekologiczne w województwie przemyskim (Dz. Urz. Woj. Przemyskiego z 1996 r. Nr 12, poz. 183)	działki ew. nr 964, 965, obręb ewidencyjny Kobylnica Ruska	zachowanie wartości przyrodniczych, krajobrazowych oraz naukowo-dydaktycznych
4	Pastwiska	bagno	Rozporządzenie Nr 96 Wojewody Przemyskiego z 22.07.1996 r. w sprawie uznania terenów o dużych wartościach przyrodniczych za użytki ekologiczne w województwie przemyskim (Dz. Urz. Woj. Przemyskiego z 1996 r. Nr 12, poz. 183)	działki ew. nr 964, 965, obręb ewidencyjny Kobylnica Ruska	zachowanie wartości przyrodniczych, krajobrazowych oraz naukowo-dydaktycznych
5	Stawisko	bagno	Uchwała Nr XXVI/34/2017 Rady Gminy Wielkie Oczy z dnia 21 czerwca 2017 r. w sprawie użytków ekologicznych „Torfowiec” i „Stawisko” (Dz. Urz. Woj. Podkarpackiego z 2017 r., poz. 2520)	działka ew. nr 944, obręb ewidencyjny Kobylnica Ruska	zachowanie ze względów przyrodniczych, naukowych, dydaktycznych i krajobrazowych ekosystemów wodno-błotnych ze stanowiskami

lp.	nazwa	rodzaj użytku	akt prawny	lokalizacja	cel ochrony
					regionalnie rzadkich i ustępujących gatunków roślin
6	Torfowiec	bagno	Uchwała Nr XXVI/34/2017 Rady Gminy Wielkie Oczy z dnia 21 czerwca 2017 r. w sprawie użytków ekologicznych „Torfowiec” i „Stawisko” (Dz. Urz. Woj. Podkarpackiego z 2017 r., poz. 2520)	działka ew. nr 939, obręb ewidencyjny Kobylnica Ruska	zachowanie ze względów przyrodniczych, naukowych, dydaktycznych i krajobrazowych ekosystemów wodno-błotnych ze stanowiskami regionalnie rzadkich i ustępujących gatunków roślin
7	Mokradło	bagno	Rozporządzenie Nr 96 Wojewody Przemyskiego z 22.07.1996 r. w sprawie uznania terenów o dużych wartościach przyrodniczych za użytki ekologiczne w województwie przemyskim (Dz. Urz. Woj. Przemyskiego z 1996 r. Nr 12, poz. 183)	działka ew. nr 1145, obręb ewidencyjny Kobylnica Wołoska	zachowanie wartości przyrodniczych, krajobrazowych oraz naukowo-dydaktycznych
8	Północne	bagno	Rozporządzenie Nr 96 Wojewody Przemyskiego z 22.07.1996 r. w sprawie uznania terenów o dużych wartościach przyrodniczych za użytki ekologiczne w województwie przemyskim (Dz. Urz. Woj. Przemyskiego z 1996 r. Nr 12, poz. 183)	działka ew. nr 962, obręb ewidencyjny Kobylnica Ruska	zachowanie wartości przyrodniczych, krajobrazowych oraz naukowo-dydaktycznych
9	Skarbowe Błoto	bagno	Uchwała Nr XXVII/26/2013 Rady Gminy Wielkie Oczy z 25.06.2013 r. w sprawie uznania za użytek ekologiczny (Dz. Urz. Woj. Podkarpackiego z 2013 r., poz. 2778)	działka ew. nr 6081, obręb ewidencyjny Łukawiec	ochrona przed uszkodzeniem lub zniszczeniem
10	Młaga	siedlisko przyrodnicze i stanowisko rzadkich lub chronionych gatunków	Uchwała Nr XXVII/26/2013 Rady Gminy Wielkie Oczy z 25.06.2013 r. w sprawie uznania za użytek ekologiczny (Dz. Urz. Woj. Podkarpackiego z 2013 r., poz. 2778) Uchwała Nr XL/39/2014 Rady	działki ew. nr 100/3, 102, 103, 105 i 6021/1, obręb ewidencyjny Łukawiec	ochrona przed uszkodzeniem lub zniszczeniem

lp.	nazwa	rodzaj użytku	akt prawny	lokalizacja	cel ochrony
			Gminy Wielkie Oczy z 28.10.2014 r. w sprawie zmiany Uchwały Rady Gminy Wielkie Oczy z 25.06.2013 r. Nr XXVII/26/2013 w sprawie uznania za użytek ekologiczny (Dz. Urz. Woj. Podkarpackiego z 2014 r., poz. 2962)		
11	Korczunek	siedlisko przyrodnicze i stanowisko rzadkich lub chronionych gatunków	Uchwała Nr XXVII/26/2013 Rady Gminy Wielkie Oczy z 25.06.2013 r. w sprawie uznania za użytek ekologiczny (Dz. Urz. Woj. Podkarpackiego z 2013 r., poz. 2778)	działki ew. nr 5/1, 5/2, obręb ewidencyjny Wielkie Oczy	ochrona przed uszkodzeniem lub zniszczeniem

7.12 Walory krajobrazowe i turystyczne

Europejska Konwencja Krajobrazowa podkreśla znaczenie krajobrazu jako podstawowego komponentu europejskiego dziedzictwa przyrodniczego i kulturowego. Krajobraz jest jednym z istotnych elementów kształtujących jakość życia ludzi. Ochrona krajobrazu wymaga podjęcia działań na rzecz zachowania i utrzymania ważnych lub charakterystycznych cech krajobrazu oraz ukierunkowania i harmonizowania zmian, które wynikają z procesów społecznych, gospodarczych i środowiskowych.

Gmina Wielkie Oczy jest gminą rolniczą, przy czym w strukturze użytkowania przeważają grunty leśne. Północna i południowa część Wielkich Oczu to głównie tereny rolne, wraz z powiązaną z nimi zabudową zagrodową. Największa koncentracja zabudowy występuje we wsi Łukawiec, gdzie znajduje się też najwięcej usług. Pośród współczesnej zabudowy na terenie gminy zachowały się liczne obiekty i zespoły historyczne należące do spuścizny Kresów Wschodnich dawnej Rzeczypospolitej. Gmina Wielkie Oczy jest ciekawa turystycznie, gdyż można na jej obszarze spotkać pozostałości po trzech kulturach, gdyż żyli tu obok siebie Polacy, Ukraińcy i Żydzi o czym świadczyć może położenie w bliskiej odległości na wielkookim rynku kościoła, cerkwi i synagogi. Również w innych miejscowościach gminy można dostrzec wiele innych zabytków czy atrakcji.

Na terenie Gminy Wielkie Oczy znajduje się 27 obiektów wpisanych do rejestru zabytków nieruchomych województwa podkarpackiego, natomiast w gminnej ewidencji zabytków ujęte są 43 obiekty. Najciekawsze obiekty dziedzictwa kulturowego na terenie Gminy Wielkie Oczy to:

- Zespół kościelno-klasztorny w Wielkich Oczach;
- Kościół pw. NMP Królowej Polski w Łukawcu;
- Modrzewiowy kościół pw. Trzech Króli w Łukawcu;
- Kościół pw. Trójcy Przenajświętszej w Potoku Jaworowskim;

- Cerkiew pw. św. Mikołaja Cudotwórcy w Wielkich Oczach;
- Cerkiew pw. św. Dymitra Męczennika w Łukawcu;
- Cerkiew pw. św. Dymitra w Kobylnicy Wołoskiej;
- Cerkiew pw. Wniebowzięcia NMP w Żmijowiskach;
- Cerkiew pw. Narodzenia NMP w Wólce Żmijowskiej;
- Cerkiew pw. Opieki NMP w Bihalach;
- Synagoga w Wielkich Oczach;
- Park podworski w Wielkich Oczach z zachowanym starodrzewiem, gdzie przeważają gatunki krajowe: dąb, lipa, klon, jesion, brzoza i grab.

Przez Gminę Wielkie Oczy biegną następujące szlaki turystyczne:

- Green Velo – wschodni szlak rowerowy województwo podkarpackie. W ramach projektu trasa rowerowa w gminie Wielkie Oczy przebiega na odcinku – Cetynia – Pięć Sosen – Wólka Żmijowska – Żmijowska – Wielkie Oczy – Kobylnica Wołoska – most na Budzynie;
- Rowerowy łącznik szlaku ikon – Wielkie Oczy-Lubaczów-Wola Wielka. Szlak ikon wyznakowano w rejonie Sanoka, a później poprowadzono stamtąd łącznik wiodący aż na Roztocze;
- Szlak architektury drewnianej – w województwie podkarpackim liczy łącznie 1 202 km i podzielony jest na 9 tras. Na trasie VI a Lubaczów – Wielkie Oczy znajdują się 3 obiekty z Gminy Wielkie Oczy: cerkiew i kościółek modrzewiowy w Łukawcu oraz cerkiew w Wielkich Oczach;
- Szlak Chasydzki – trasa wiodąca śladami Żydów z południowo-wschodniej Polski. Partnerami Fundacji w realizacji projektu są gminy z terenów Lubelszczyzny i Podkarpacia, (w tym gmina Wielkie Oczy) w których zachowały się bezcenne ślady wielowiekowej obecności polskich Żydów;
- Wielkoocki szlak dziedzictwa Jana III Sobieskiego – obejmuje pięć miejscowości: Wielkie Oczy, Bihale, Łukawiec, Kobylnica Ruska i Wołoska. Leżą one wzdłuż drogi Lubaczów – Korczowa, od północy łącząc się ze szlakiem lubaczowskim, a od południa poprzez granicę ze szlakiem jaworowskim.

Lasy zajmują ponad 57% powierzchni terenu Gminy Wielkie Oczy, stanowią atrakcyjne zaplecze rekreacyjne zarówno dla mieszkańców gminy jak i turystów. Najcenniejsze kompleksy leśne zostały objęte powierzchniowymi formami ochrony przyrody, tj. obszar Natura 2000 Łukawiec oraz rezerwat przyrody „Moczary”. Północna część obszaru Natura 2000 Łukawiec obejmuje kilkudziesięciohektarowy kompleks zmiennowilgotnych łąk trzęślicowych, zaś południowa część obszaru zwarty kompleks leśny, stanowiący w głównej mierze siedlisko przyrodnicze grądu środkowoeuropejskiego i subkontynentalnego. W jego obrębie mieści się rezerwat przyrody „Moczary”, który ustanowiono celem ochrony jednego z najważniejszych stanowisk czosnku siatkowatego w Kotlinie Sandomierskiej. Oprócz czosnku siatkowatego w rezerwacie

występuje również wiele innych roślin, które podlegają ochronie, m.in.: śnieżyczka przebiśnieg, gnieźnik leśny, listera jajowata, storczyk Fuchsa, oraz niezwykle rzadkie okazy takie jak: turzyca zgrzeblowata, trybula lśniaca i złoć pochwołistna. Urozmaicenie krajobrazu leśnego stanowią stawy śródleśne stanowiące siedlisko roślinności wodnej i szuwarowej, a także licznych bezkręgowców, ryb, płazów, gadów, ptaków i ssaków.

Krajobraz dolinny związany jest z przepływającymi wzdłuż północno-zachodniej oraz południowej granicy gminy rzekami Lubaczówka oraz Szkło. Rzeki nie zostały obwałowane, otoczone są niezabudowanymi użytkami zielonymi, terenami zadrzewionymi i zakrzewionymi oraz gruntami leśnymi, co w połączeniu z roślinnością nadwodną i szuwarową tworzy malowniczy krajobraz.

7.13 Audyt krajobrazowy województwa podkarpackiego

Dla województwa podkarpackiego, w tym dla obszaru Gminy Wielkie Oczy, został sporządzony Audyt krajobrazowy województwa podkarpackiego, który został przyjęty uchwałą Nr XIII/218/25 Sejmiku Województwa Podkarpackiego z dnia 31 marca 2025 r. w sprawie uchwalenia Audytu krajobrazowego województwa podkarpackiego. W audycie krajobrazowym wskazano krajobrazy występujące na obszarze województwa podkarpackiego (w tym na obszarze Gminy Wielkie Oczy) oraz lokalizację krajobrazów priorytetowych¹¹.

Na terenie Gminy Wielkie Oczy zidentyfikowano łącznie cztery typy krajobrazu, w tym 8 podtypów, które zaprezentowano w tabeli 10 oraz na rysunku 18. Spośród zidentyfikowanych krajobrazów wskazano jeden krajobraz priorytetowy o kodzie 18-512.49-07 – Dolina Lubaczówki i Sołotwy, dla którego wskazano wnioski dotyczące kształtowania i ochrony krajobrazu (tabela 11). Ponadto, zgodnie z art. 38a ust. 3 pkt 2 ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym, dla krajobrazu o kodzie 18-512.49-01 podtyp: 3b, w granicach którego zlokalizowany jest rezerwat przyrody „Moczary”, również wskazano rekomendacje i wnioski dotyczące kształtowania i ochrony krajobrazu.

Tabela 10. Typy i podtypy krajobrazu na terenie Gminy Wielkie Oczy (źródło: Audyt krajobrazowy województwa podkarpackiego, 2025)

typ, podtyp krajobrazu	typ rzeźby terenu	kod krajobrazu
2. Bagienno łąkowe - głównie bezleśne 2a. Z udziałem ekstensywnie użytkowanych łąk	krajobrazy dolin	18-512.49-07
3. Leśne 3b. Z przewagą siedlisk lasowych	krajobrazy faliste	18-512.49-38
	krajobrazy pagórkowate	18-512.49-01
3. Leśne 3c. Z przewagą siedlisk łęgowych, bagiennych i olsowych	krajobrazy faliste	18-512.49-A1

¹¹ Krajobraz może być wskazany jako krajobraz priorytetowy, jeżeli jest szczególnie cenny ze względu na swoje wartości przyrodnicze, kulturowe, historyczne, architektoniczne, urbanistyczne, ruralistyczne lub estetyczno-widokowe, a także spełnia co najmniej jedno z kryteriów, tj. unikatowość występowania, reprezentatywność, dotychczasowej ochrony prawnej, ważności krajobrazu.

6. Wiejskie 6b. Z przewagą wstęgowo ułożonych zespołów niewielkich pól ornych, łąk i pastwisk	krajobrazy równinne	18-512.49-08
6. Wiejskie 6c. Z przewagą mozaikowo rozmieszczonych użytków rolnych, tworzących małe pola	krajobrazy równinne	18-512.49-14
	krajobrazy pagórkowate	18-512.49-15
6. Wiejskie 6d. Z przewagą mozaikowo rozmieszczonych użytków rolnych, tworzących pola średniej wielkości	krajobrazy faliste	18-512.49-04
6. Wiejskie 6g. Z przewagą terenów zabudowanych o charakterze wiejskim	krajobrazy równinne	18-512.49-91
7. Mozaikowe 7a. Z przewagą terenów porolnych	krajobrazy faliste	18-512.49-27

Rysunek 18. Typy i podtypy krajobrazu na terenie Gminy Wielkie Oczy (źródło: Audyt krajobrazowy województwa podkarpackiego, 2025)

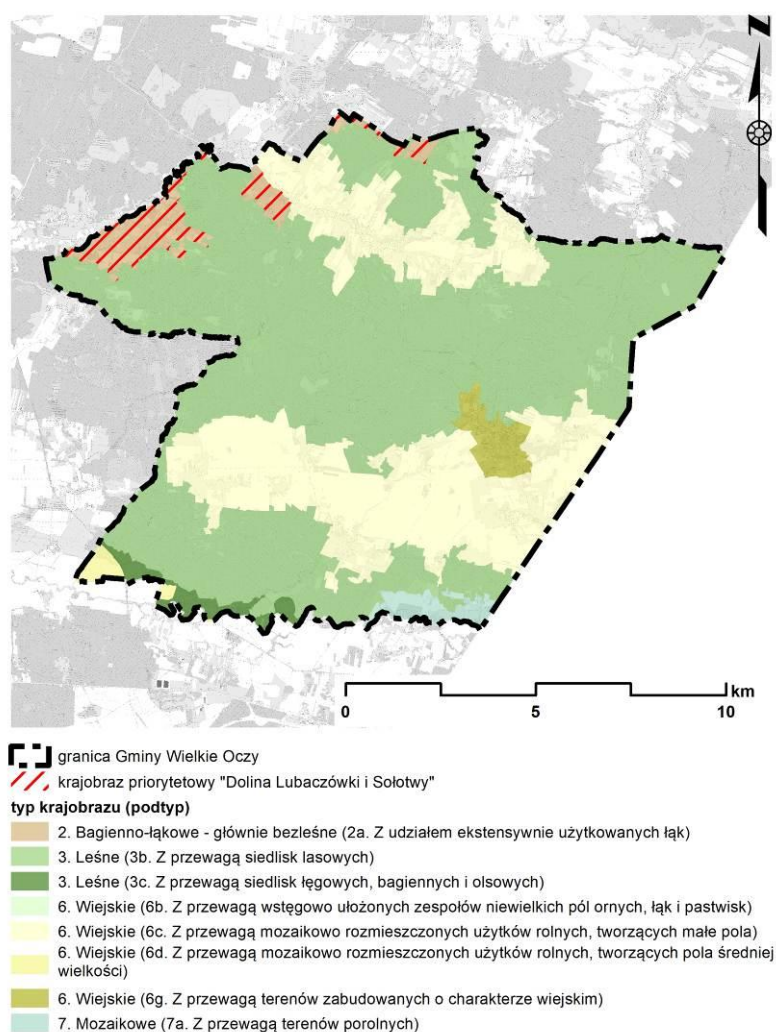

Tabela 11. Rekomendacje i wnioski dotyczące kształtowania i ochrony krajobrazu (źródło: Audyt krajobrazowy województwa podkarpackiego, 2025)

Kod krajobrazu	18-512.49-07				
Rekomendacje i wnioski dotyczące kierunków i zasad kształtowania zabudowy, zagospodarowania i użytkowania terenów, adekwatnie do charakterystyki, wartości i zagrożeń zidentyfikowanych, dla możliwości zachowania wartości danego krajobrazu	Rekomendacje w zakresie zadań mających na celu zachowanie dotychczasowego stanu lub doprowadzenie do stanu pożądanego, adekwatnie do charakterystyki, wartości i zagrożeń zidentyfikowanych, dla możliwości zachowania wartości danego krajobrazu, w zakresie:				Rekomendacje i wnioski dotyczące form ochrony przyrody oraz zabytków, w tym wskazania obszarów, które powinny zostać objęte ochroną, bądź wymagają pogłębionej analizy zasadności ich dalszej ochrony
	1. Rozpoczęcia, kontynuacji lub zaniechania różnych form gospodarowania terenem, w tym działalności rolniczej, leśnej oraz gospodarki wodnej	2. Zabiegów renaturalizacyjnych oraz zabiegów odnowy obiektów kultury materialnej	3. Koordynacji działań podejmowanych dla osiągnięcia celów występujących na danym obszarze objętym formami ochrony przyrody, o których mowa w art. 6 ust. 1 pkt 1–9 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody, oraz form ochrony zabytków, o których mowa w art. 7 ustawy z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami	4. Konieczności podejmowania działań mających na celu utrzymanie dotychczasowej funkcji danego krajobrazu, w tym funkcji korytarzy ekologicznych	
- Zachowanie istniejących ekosystemów ekstensywnie użytkowanych łąk oraz przeciwdziałanie ich degradacji. - Zachowanie istniejących lądowych ekosystemów hydrogenicznych oraz przeciwdziałanie ich degradacji, w tym osuszania. - Kształtowanie systemu przyrodniczego, zachowanie jego spójności przestrzennej. - Ochrona walorów krajobrazowych w planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym z zachowaniem zasad zrównoważonego rozwoju. - Ograniczanie zmiany przeznaczenia gruntów leśnych na cele nieleśne. - Ochrona przestrzeni rolniczej oraz	- Zachowanie/utrzymanie obecnego charakteru krajobrazu. - Przeciwdziałanie sukcesji naturalnej. - Kontynuacja gospodarki wodnej, rolniczej i leśnej. - Utrzymanie ekosystemów łąkowych. - Utrzymanie struktury ekologicznej krajobrazu.	- Utrzymanie/przywracanie do właściwego stanu ochrony chronionych gatunków siedlisk przyrodniczych, chronionych gatunków roślin, grzybów, zwierząt i ich siedlisk. - Zapobieganie sukcesji naturalnej. - Po zakończeniu eksploatacji złoże przeprowadzenie rekultywacji terenu.	- Realizacja wszelkich przedsięwzięć w sposób niepowodujący znaczących oddziaływań dla celów i przedmiotów ochrony ustanowionych dla poszczególnych obszarów objętych ochroną. - Podejmowanie działań prowadzących do osiągnięcia celów wyznaczonych dla obszarów chronionych. - Integracja działań podejmowanych przez instytucje zajmujące się ochroną przyrody, w tym	- Utrzymanie ekosystemów łąk użytkowanych ekstensywnie pełniących funkcje przyrodnicze i krajobrazowe w celu ochrony gatunków związanych z tymi ekosystemami. - Zachowanie powiązań przyrodniczych między istniejącymi siedliskami w celu ochrony różnorodności biologicznej.	-

ograniczanie zmiany przeznaczenia gruntów rolnych na cele nierolnicze, w szczególności gleb klas I-III. • Ograniczanie zainwestowania terenów zagrożonych powodzią. • Możliwość realizowania inwestycji celu publicznego z uwzględnieniem walorów przyrodniczych, kulturowych i estetyczno-widokowych krajobrazu. • Wykorzystanie walorów krajobrazowych i kulturowych dla rozwoju turystyki i rekreacji z poszanowaniem jakości krajobrazu. • Współpraca samorządów i podejmowanie działań zwiększających wiedzę i świadomość mieszkańców oraz pracowników jst w zakresie utrzymania i ochrony zasobów dziedzictwa przyrodniczego i kulturowego.			współpraca, wymiana informacji i koordynacja podejmowanych działań.	• Stosowanie zabiegów ukierunkowanych na zatrzymanie lub spowolnienie odpływu wód.	
---	--	--	--	--	--

Kod krajobrazu	18-512.49-01				
Rekomendacje i wnioski dotyczące kierunków i zasad kształtowania zabudowy, zagospodarowania i użytkowania terenów, adekwatnie do charakterystyki, wartości i zagrożeń zidentyfikowanych, dla możliwości zachowania wartości danego krajobrazu	Rekomendacje w zakresie zadań mających na celu zachowanie dotychczasowego stanu lub doprowadzenie do stanu pożądanego, adekwatnie do charakterystyki, wartości i zagrożeń zidentyfikowanych, dla możliwości zachowania wartości danego krajobrazu, w zakresie:				Rekomendacje i wnioski dotyczące form ochrony przyrody oraz zabytków, w tym wskazania obszarów, które powinny zostać objęte ochroną, bądź wymagają pogłębionej analizy zasadności ich dalszej ochrony
	1. Rozpoczęcia, kontynuacji lub zaniechania różnych form gospodarowania terenem, w tym działalności rolniczej, leśnej oraz gospodarki wodnej	2. Zabiegów renaturalizacyjnych oraz zabiegów odnowy obiektów kultury materialnej	3. Koordynacji działań podejmowanych dla osiągnięcia celów występujących na danym obszarze objętym formami ochrony przyrody, o których mowa w art. 6 ust. 1 pkt 1–9 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody, oraz form ochrony zabytków, o których mowa w art. 7 ustawy z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami	4. Konieczności podejmowania działań mających na celu utrzymanie dotychczasowej funkcji danego krajobrazu, w tym funkcji korytarzy ekologicznych	
- Ochrona walorów krajobrazowych w planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym z zachowaniem zasad zrównoważonego rozwoju. - Ograniczanie zmiany przeznaczenia gruntów leśnych na cele nieleśne. - Realizacja zadań ochronnych na obszarze rezerwatu przyrody Moczary. - Wykorzystanie walorów krajobrazowych i kulturowych dla rozwoju turystyki i rekreacji z poszanowaniem jakości krajobrazu. - Możliwość realizowania inwestycji celu publicznego z uwzględnieniem walorów przyrodniczych, kulturowych i estetyczno-widokowych krajobrazu. - Ochrona jakości krajobrazu w przypadku modernizacji istniejącej i realizacji nowej	- Zachowanie/utrzymanie obecnego charakteru krajobrazu. - Kontynuacja gospodarki wodnej, rolniczej i leśnej. - Prowadzenie racjonalnej i zrównoważonej gospodarki leśnej. - Zapobieganie fragmentacji kompleksów leśnych i ochrona różnorodności biologicznej. - Utrzymanie terenów podmokłych.	- Eliminowanie gatunków obcych i inwazyjnych stanowiących zagrożenie dla zbiorowisk leśnych. - Utrzymanie/przywracanie do właściwego stanu ochrony chronionych gatunków siedlisk przyrodniczych, chronionych gatunków roślin, grzybów, zwierząt i ich siedlisk. - Utrzymanie/przywracanie terenów podmokłych, zabagnionych, młak, torfowisk, jako terenów ważnych dla gatunków i siedlisk zależnych od	- Realizacja wszelkich przedsięwzięć w sposób niepowodujący znaczących oddziaływań dla celów i przedmiotów ochrony ustanowionych dla poszczególnych obszarów objętych ochroną. - Integracja działań podejmowanych przez różne instytucje odpowiedzialne za ochronę przyrody, zabytków oraz planowanie przestrzenne, oparta na współpracy, komunikacji, wymianie informacji i wiedzy oraz monitoringu wypracowanych wspólnie działań.	- Utrzymanie ekosystemów leśnych i łąkowych w celu ochrony gatunków związanych z tymi ekosystemami. - Zachowanie powiązań między istniejącymi siedliskami w celu ochrony bioróżnorodności. - Ochrona obszarów o korzystnych warunkach dla bytowania i migracji zwierząt.	-

infrastruktury technicznej. • Utrzymanie szlaków migracji zwierząt. • Współpraca samorządów i podejmowanie działań zwiększających wiedzę i świadomość mieszkańców oraz pracowników jst w zakresie utrzymania i ochrony zasobów dziedzictwa przyrodniczego i kulturowego.	• Utrzymanie strefy ekotonowej. • Utrzymanie ekosystemów leśnych, łąkowych oraz zadrzewień i zakrzewień śródpolnych.	wód. • Maksymalne ograniczanie prowadzenia odwadniania gruntów podmokłych, zabagnionych. • Nasadzenia drzew prowadzić w oparciu o gatunki rodzime dostosowane do siedliska. • Ograniczanie procesu eutrofizacji wód. • Ochrona ekosystemów leśnych przed inwazją szkodliwych owadów i grzybowych chorób infekcyjnych czy szkodami abiotycznymi o charakterze klęskowym.			
--	---	---	--	--	--

8 Stan zasobów i funkcjonowanie środowiska

8.1 Stan środowiska

Z punktu widzenia zdrowia ludzi najistotniejsze znaczenie mają zanieczyszczenia wody pitnej, w mniejszym stopniu zanieczyszczenia powietrza. Dla funkcjonowania ekosystemów podstawowe znaczenie mają zanieczyszczenia powietrza lub wód powierzchniowych, wpływające na procesy życiowe roślin i zwierząt, oraz zmieniające stan środowiska, takie jak eutrofizacja, powodująca niekorzystne zmiany w ekosystemie wód, zakwaszenie oraz uciążliwości powodowane hałasem.

8.1.1 Jakość wód powierzchniowych

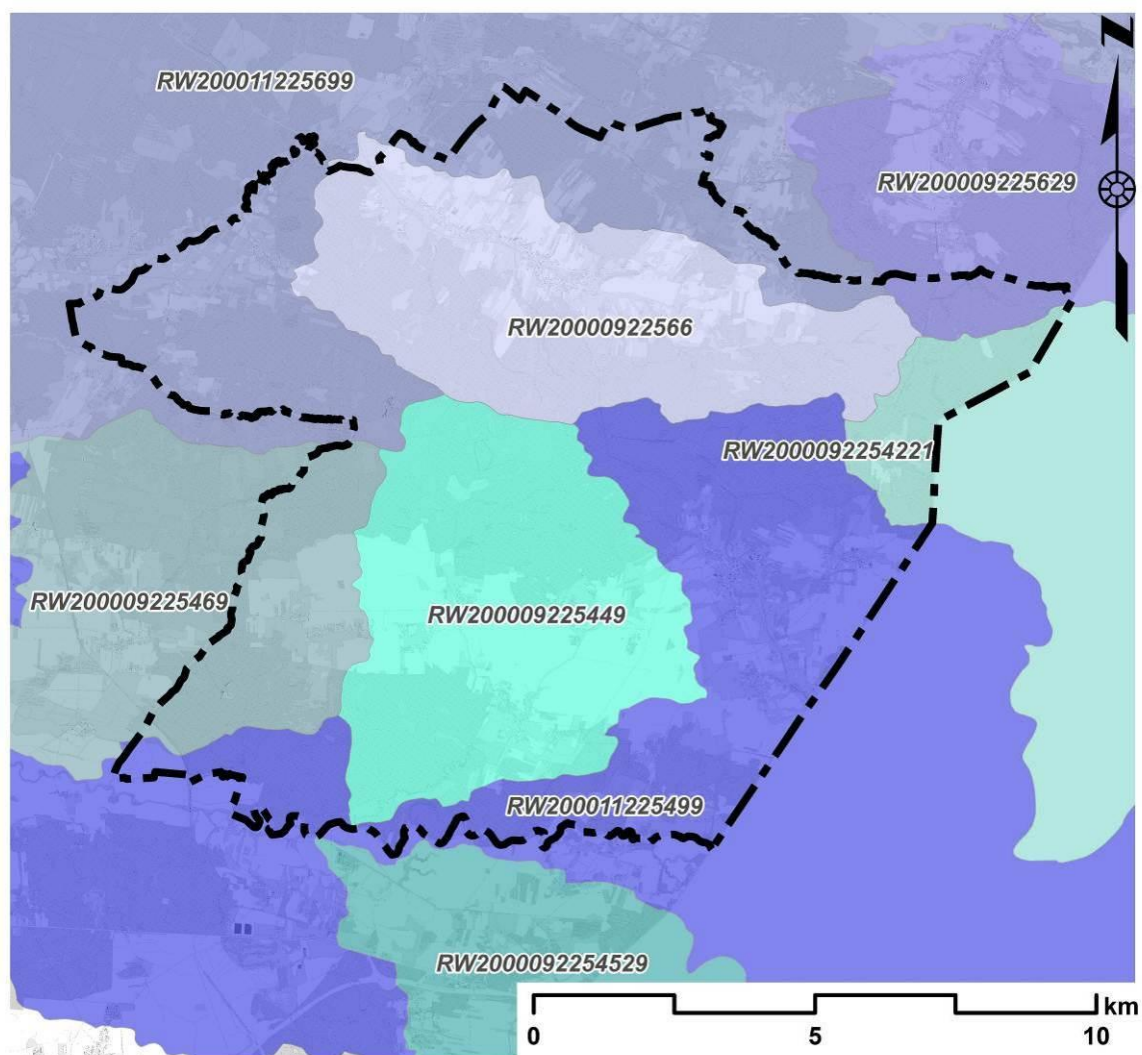
Jakość wód powierzchniowych zależy jest od wielu czynników naturalnych i antropogenicznych. Chemizm wód determinują: budowa geologiczna zlewni, klimat, typ gleb występujących w sąsiedztwie cieku, a także urbanizacja, uprzemysłowienie i rolnictwo. Istotny wpływ na zanieczyszczenie wód ma ilość pobieranej wody oraz odprowadzanie ścieków bytowo-gospodarczych i przemysłowych, a także ingerencja w budowę koryta rzeki.

Celem monitoringu wód powierzchniowych, zgodnie z ustawą Prawo wodne, jest pozyskanie informacji o stanie wód powierzchniowych na potrzeby planowania w gospodarowaniu wodami oraz oceny osiągnięcia celów środowiskowych.

Gmina Wielkie Oczy położona jest w granicach siedmiu jednolitych części wód powierzchniowych rzecznych:

- Lipowiec RW2000092254221;
- Łazanka RW200009225449;
- Grodzisko RW200009225469;
- Zamiło RW200009225629;
- Łukawiec RW20000922566;
- Szkło RW200011225499;
- Lubaczówka z Sołotwą od Glinianki RW200011225699.

Rysunek 19. Jednolite Części Wód Powierzchniowych (źródło: opracowanie własne na podstawie danych przestrzennych IlaPGW, Państwowe Gospodarstwo Wodne Wody Polskie)

 granica Gminy Wielkie Oczy
JCWP

- Lipowiec RW2000092254221
- Łazanka RW200009225449
- Jaworowski RW2000092254529
- Grodzisko RW200009225469
- Zamiło RW200009225629
- Łukawiec RW20000922566
- Szkło RW200011225499
- Lubaczówka z Sołotwą od Glinianki RW200011225699

Monitoringiem¹² prowadzonym przez GIOŚ w okresie do 2021 r. objęte były wszystkie ww. JCWP.

Tabela 12. Ocena stanu JCWP na podstawie oceny stanu GIOŚ 2014-2019 i oceny eksperckiej (źródło: Plan gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Wisły, 2022 r.)

nazwa JCWP	kod JCWP	stan / potencjał ekologiczny	wskaźniki determinujące potencjał ekologiczny	stan chemiczny	wskaźniki determinujące stan chemiczny	stan ogólny
Lipowiec	RW2000092254221	umiarkowany stan ekologiczny	nie dotyczy; fitobentos	brak danych	nie dotyczy	zły stan wód
Łazanka	RW200009225449	umiarkowany stan ekologiczny	nie dotyczy; makrobezkręgowce	stan chemiczny dobry	nie dotyczy	zły stan wód
Grodzisko	RW200009225469	umiarkowany stan ekologiczny	OWO; nie dotyczy	stan chemiczny dobry	nie dotyczy	zły stan wód
Zamiło	RW200009225629	umiarkowany stan ekologiczny	OWO; fitobentos	brak danych	nie dotyczy	zły stan wód
Łukawiec	RW20000922566	słaby stan ekologiczny	OWO; fitobentos, makrobezkręgowce, ichtiofauna	stan chemiczny dobry	nie dotyczy	zły stan wód
Szkło	RW200011225499	umiarkowany stan ekologiczny	przewodność; nie dotyczy	stan chemiczny poniżej dobrego	benzo(a)piren, związki tributylocyny; nie dotyczy	zły stan wód
Lubaczówka z Sołotwą od Glinianki	RW200011225699	zły stan ekologiczny	nie dotyczy; makrobezkręgowce	stan chemiczny poniżej dobrego	benzo(a)piren; bromowane difenyletery, rtęć, heptachlor	zły stan wód

Zgodnie z *Planem gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Wisły (2022 r.)* stan ww. JCWP jest zły i po części są one zagrożone nieosiągnięciem celów środowiskowych.

¹² JCWP posiadające ustalony ppk w okresie 2016-2021.

Tabela 13. Charakterystyka JCWP (źródło: Plan gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Wisły, 2022 r.)

numer i nazwa JCWP	Lipowiec RW2000092254221	Łazanka RW200009225449	Grodzisko RW200009225469	Zamito RW200009225629	Łukawiec RW20000922566	Szkoło RW200011225499	Lubaczówka z Sołotwą od Glinianki RW200011225699
status	NAT - naturalna część wód	NAT - naturalna część wód	NAT - naturalna część wód	NAT - naturalna część wód	NAT - naturalna część wód	NAT - naturalna część wód	NAT - naturalna część wód
stan	zły stan wód	zły stan wód	zły stan wód	zły stan wód	zły stan wód	zły stan wód	zły stan wód
presje determinujące stan wód	presje hydromorfologiczne – prostowanie koryta - rzeki główne, obiekty mostowe - rzeki główne, górnictwo - rzeki główne	presje hydromorfologiczne – budowle piętrzące - rzeki główne	presje troficzne – źródła bytowe i komunalne (punktowe) presje hydromorfologiczne – budowle piętrzące - rzeki główne	presje troficzne – źródła bytowe i komunalne (punktowe) presje hydromorfologiczne – budowle piętrzące - rzeki główne, obiekty mostowe - rzeki główne, górnictwo - rzeki główne	presje troficzne – źródła przemysłowe oraz źródła bytowe i komunalne (punktowe i rozproszone) presje hydromorfologiczne – budowle piętrzące - rzeki główne, obiekty mostowe - rzeki główne, górnictwo - rzeki główne	presje troficzne – nawożenie i depozycja oraz odpływ miejski (wody opadowe) oraz źródła przemysłowe oraz źródła bytowe i komunalne (punktowe i rozproszone) presje zasalające – ścieki przemysłowe i komunalne presje chemiczne – rozproszone - rozwój obszarów zurbanizowanych: transport, turystyka, odpływ miejski; rozproszone - rolnictwo, leśnictwo	presje hydromorfologiczne – budowle piętrzące - rzeki pozostałe, górnictwo - rzeki główne presje chemiczne – rozproszone - rozwój obszarów zurbanizowanych: transport, turystyka, odpływ miejski; rozproszone - rolnictwo, leśnictwo; nieznane (substancje zakazane)
cele środowiskowe	umiarkowany stan ekologiczny (złagodzone wskaźniki: [IO]; pozostałe wskaźniki - II klasa jakości); zapewnienie drożności cieku dla migracji	umiarkowany stan ekologiczny (złagodzone wskaźniki: [MMI]; pozostałe wskaźniki - II klasa jakości); zapewnienie drożności cieku dla migracji	dobry stan ekologiczny; zapewnienie drożności cieku dla migracji ichtiofauny o ile jest monitorowany wskaźnik diadromiczny D	umiarkowany stan ekologiczny (złagodzone wskaźniki: [IO]; pozostałe wskaźniki - II klasa jakości); zapewnienie drożności cieku dla migracji	dobry stan ekologiczny; zapewnienie drożności cieku dla migracji ichtiofauny o ile jest monitorowany wskaźnik diadromiczny D	umiarkowany stan ekologiczny (złagodzone wskaźniki: [przewodność elektrolityczna właściwa w 20°C (maksymalna dopuszczalna wartość w wodzie: do 2740	umiarkowany stan ekologiczny (złagodzone wskaźniki: [MMI]; pozostałe wskaźniki - II klasa jakości); zapewnienie drożności cieku dla migracji

	ichtiofauny o ile jest monitorowany wskaźnik diadromiczny D dobry stan chemiczny	ichtiofauny o ile jest monitorowany wskaźnik diadromiczny D dobry stan chemiczny	dobry stan chemiczny	ichtiofauny o ile jest monitorowany wskaźnik diadromiczny D dobry stan chemiczny	dobry stan chemiczny	μS/cm)]; pozostałe wskaźniki – II klasa jakości); zapewnienie drożności cieku dla migracji ichtiofauny o ile jest monitorowany wskaźnik diadromiczny D stan chemiczny: dla złagodzonych wskaźników [benzo(a)piren(w)] poniżej stanu dobrego, dla pozostałych wskaźników - stan dobry	ichtiofauny o ile jest monitorowany wskaźnik diadromiczny D stan chemiczny: dla złagodzonych wskaźników [benzo(a)piren(w)] poniżej stanu dobrego, dla pozostałych wskaźników - stan dobry
ocena ryzyka nieosiągnięcia celu środowiskowego	zagrożona	niezagrożona	zagrożona	niezagrożona	zagrożona	zagrożona	zagrożona
odstępstwa	Tak, dla danej JCWP zostało ustanowione odstępstwo z art. 4 ust. 5 Ramowej Dyrektywy Wodnej	Tak, dla danej JCWP zostało ustanowione odstępstwo z art. 4 ust. 5 Ramowej Dyrektywy Wodnej	Tak, dla danej JCWP zostało ustanowione odstępstwo z art. 4 ust. 4 Ramowej Dyrektywy Wodnej	Tak, dla danej JCWP zostało ustanowione odstępstwo z art. 4 ust. 4, ust. 5 Ramowej Dyrektywy Wodnej	Tak, dla danej JCWP zostało ustanowione odstępstwo z art. 4 ust. 4 Ramowej Dyrektywy Wodnej	Tak, dla danej JCWP zostało ustanowione odstępstwo z art. 4 ust. 5 Ramowej Dyrektywy Wodnej	Tak, dla danej JCWP zostało ustanowione odstępstwo z art. 4 ust. 4, ust. 5 Ramowej Dyrektywy Wodnej
Jcw przeznaczone do poboru wody na potrzeby zaopatrzenia ludności w wodę przeznaczoną do spożycia przez ludzi	NIE – JCWP nieprzeznaczona do poboru wody na potrzeby zaopatrzenia ludności w wodę przeznaczoną do spożycia przez ludzi	NIE – JCWP nieprzeznaczona do poboru wody na potrzeby zaopatrzenia ludności w wodę przeznaczoną do spożycia przez ludzi	NIE – JCWP nieprzeznaczona do poboru wody na potrzeby zaopatrzenia ludności w wodę przeznaczoną do spożycia przez ludzi	NIE – JCWP nieprzeznaczona do poboru wody na potrzeby zaopatrzenia ludności w wodę przeznaczoną do spożycia przez ludzi	NIE – JCWP nieprzeznaczona do poboru wody na potrzeby zaopatrzenia ludności w wodę przeznaczoną do spożycia przez ludzi	NIE – JCWP nieprzeznaczona do poboru wody na potrzeby zaopatrzenia ludności w wodę przeznaczoną do spożycia przez ludzi	TAK – JCWP przeznaczona do poboru wody na potrzeby zaopatrzenia ludności w wodę przeznaczoną do spożycia przez ludzi
Jcw przeznaczone do celów rekreacyjnych, w tym kąpieliskowych	NIE - JCWP nieprzeznaczona do celów rekreacyjnych,	NIE - JCWP nieprzeznaczona do celów rekreacyjnych,	NIE - JCWP nieprzeznaczona do celów rekreacyjnych,	NIE - JCWP nieprzeznaczona do celów rekreacyjnych,	NIE - JCWP nieprzeznaczona do celów rekreacyjnych,	NIE - JCWP nieprzeznaczona do celów rekreacyjnych,	TAK - JCWP przeznaczona do celów rekreacyjnych, w tym

	w tym kąpieliskowych	w tym kąpieliskowych	w tym kąpieliskowych	w tym kąpieliskowych	w tym kąpieliskowych	w tym kąpieliskowych	kąpieliskowych
Obszary wyznaczone jako tereny wrażliwe na mocy dyrektywy 91/271/EWG - obszary wrażliwe na eutrofizację wywołaną zanieczyszczeniami pochodzącymi ze źródeł komunalnych rozumianą jako wzbogacanie wód biogenami, w szczególności związkami azotu lub fosforu, powodującymi przyspieszony wzrost glonów oraz wyższych form życia roślinnego, w wyniku którego następują niepożądane zakłócenia biologicznych stosunków w środowisku wodnym oraz pogorszenie jakości tych wód	TAK - cała zlewnia JCWP stanowi obszar wrażliwy na eutrofizację wywołaną zanieczyszczeniami pochodzącymi ze źródeł komunalnych rozumianą jako wzbogacanie wód biogenami, w szczególności związkami azotu lub fosforu, powodującymi przyspieszony wzrost glonów oraz wyższych form życia roślinnego, w wyniku którego następują niepożądane zakłócenia biologicznych stosunków w środowisku wodnym oraz pogorszenie jakości tych wód	TAK - cała zlewnia JCWP stanowi obszar wrażliwy na eutrofizację wywołaną zanieczyszczeniami pochodzącymi ze źródeł komunalnych rozumianą jako wzbogacanie wód biogenami, w szczególności związkami azotu lub fosforu, powodującymi przyspieszony wzrost glonów oraz wyższych form życia roślinnego, w wyniku którego następują niepożądane zakłócenia biologicznych stosunków w środowisku wodnym oraz pogorszenie jakości tych wód	TAK - cała zlewnia JCWP stanowi obszar wrażliwy na eutrofizację wywołaną zanieczyszczeniami pochodzącymi ze źródeł komunalnych rozumianą jako wzbogacanie wód biogenami, w szczególności związkami azotu lub fosforu, powodującymi przyspieszony wzrost glonów oraz wyższych form życia roślinnego, w wyniku którego następują niepożądane zakłócenia biologicznych stosunków w środowisku wodnym oraz pogorszenie jakości tych wód	TAK - cała zlewnia JCWP stanowi obszar wrażliwy na eutrofizację wywołaną zanieczyszczeniami pochodzącymi ze źródeł komunalnych rozumianą jako wzbogacanie wód biogenami, w szczególności związkami azotu lub fosforu, powodującymi przyspieszony wzrost glonów oraz wyższych form życia roślinnego, w wyniku którego następują niepożądane zakłócenia biologicznych stosunków w środowisku wodnym oraz pogorszenie jakości tych wód	TAK - cała zlewnia JCWP stanowi obszar wrażliwy na eutrofizację wywołaną zanieczyszczeniami pochodzącymi ze źródeł komunalnych rozumianą jako wzbogacanie wód biogenami, w szczególności związkami azotu lub fosforu, powodującymi przyspieszony wzrost glonów oraz wyższych form życia roślinnego, w wyniku którego następują niepożądane zakłócenia biologicznych stosunków w środowisku wodnym oraz pogorszenie jakości tych wód	TAK - cała zlewnia JCWP stanowi obszar wrażliwy na eutrofizację wywołaną zanieczyszczeniami pochodzącymi ze źródeł komunalnych rozumianą jako wzbogacanie wód biogenami, w szczególności związkami azotu lub fosforu, powodującymi przyspieszony wzrost glonów oraz wyższych form życia roślinnego, w wyniku którego następują niepożądane zakłócenia biologicznych stosunków w środowisku wodnym oraz pogorszenie jakości tych wód	TAK - cała zlewnia JCWP stanowi obszar wrażliwy na eutrofizację wywołaną zanieczyszczeniami pochodzącymi ze źródeł komunalnych rozumianą jako wzbogacanie wód biogenami, w szczególności związkami azotu lub fosforu, powodującymi przyspieszony wzrost glonów oraz wyższych form życia roślinnego, w wyniku którego następują niepożądane zakłócenia biologicznych stosunków w środowisku wodnym oraz pogorszenie jakości tych wód
obszary przeznaczone do ochrony siedlisk lub gatunków, dla których utrzymanie lub poprawa stanu jest ważnym czynnikiem w ich	NIE – na terenie zlewni JCWP nie występują obszary przeznaczone do ochrony siedlisk lub gatunków, dla których utrzymanie lub poprawa stanu jest	obszar Natura 2000 Łukawiec, użytek ekologiczny Stawisko, użytek ekologiczny Torfowiec	obszar Natura 2000 Łukawiec, użytek ekologiczny Łącznie	NIE – na terenie zlewni JCWP nie występują obszary przeznaczone do ochrony siedlisk lub gatunków, dla których utrzymanie lub poprawa stanu jest ważnym czynnikiem w ich	obszar Natura 2000 Łukawiec, użytek ekologiczny Korczunek	obszar Natura 2000 Łukawiec, obszar Natura 2000 Rzeki San, użytek ekologiczny Chotyniec, użytek ekologiczny Kałuża, użytek	Roztoczański Obszar Chronionego Krajobrazu (woj. podkarpackie), Sieniawski Obszar Chronionego Krajobrazu, obszar Natura 2000 Łukawiec,

ochronie	ważnym czynnikiem w ich ochronie			ochronie		ekologiczny Pastwiska	obszar Natura 2000 Lasy Sieniawskie, obszar Natura 2000 Dolina Dolnego Sanu, użytek ekologiczny Przy polach, użytek ekologiczny Meandry w Onyszkach, użytek ekologiczny Moczar Lisie Jamy, użytek ekologiczny Błotnisko Szymeczki, użytek ekologiczny Kozaki, użytek ekologiczny Kozackie Bagno, użytek ekologiczny Nad Kanałem, użytek ekologiczny Borów Staw, użytek ekologiczny Topielce, użytek ekologiczny Ogrody Suchowolskie, użytek ekologiczny Pijawki, użytek ekologiczny Smereczyna, użytek ekologiczny Młaga, użytek ekologiczny Krowięce, użytek ekologiczny Mielnickie
obszary przeznaczone do ochrony gatunków zwierząt wodnych o znaczeniu gospodarczym	nie występują obszary przeznaczone do ochrony gatunków zwierząt wodnych o znaczeniu gospodarczym	nie występują obszary przeznaczone do ochrony gatunków zwierząt wodnych o znaczeniu gospodarczym	nie występują obszary przeznaczone do ochrony gatunków zwierząt wodnych o znaczeniu gospodarczym	nie występują obszary przeznaczone do ochrony gatunków zwierząt wodnych o znaczeniu gospodarczym	nie występują obszary przeznaczone do ochrony gatunków zwierząt wodnych o znaczeniu gospodarczym	nie występują obszary przeznaczone do ochrony gatunków zwierząt wodnych o znaczeniu gospodarczym	nie występują obszary przeznaczone do ochrony gatunków zwierząt wodnych o znaczeniu gospodarczym

8.1.2 Jakość wód podziemnych

Podstawowymi kierunkami środowiskowymi w odniesieniu do jednolitych części wód podziemnych jest utrzymanie lub poprawa ich jakości w celu zachowania dobrego stanu ilościowego oraz chemicznego. Badania w zakresie stanu chemicznego wód podziemnych prowadzone są w ramach monitoringu jakości wód podziemnych, który funkcjonuje jako podsystem Państwowego Monitoringu Środowiska. Przedmiotem monitoringu są jednolite części wód podziemnych (JCWPd), w tym części uznane za zagrożone nieosiągnięciem dobrego stanu. Jednolita część wód podziemnych jest w dobrym stanie, jeżeli zarówno jej stan ilościowy jak i chemiczny, określono jako dobry. Gmina Wielkie Oczy położona jest w granicach JCWPd nr 136.

W 2022 roku Państwowy Instytut Geologiczny – Państwowy Instytut Badawczy, na zlecenie Głównego Inspektoratu Ochrony Środowiska, w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska, przeprowadził monitoring diagnostyczny stanu chemicznego wszystkich 174 jednolitych części wód podziemnych. Próbkę wód podziemnych pobrano w 1404 punktach pomiarowych. Na terenie Gminy Wielkie Oczy nie znajduje się żaden punkt pomiarowy, najbliższe punkty zlokalizowane są w granicach gmin sąsiednich Lubaczów oraz Laszki.

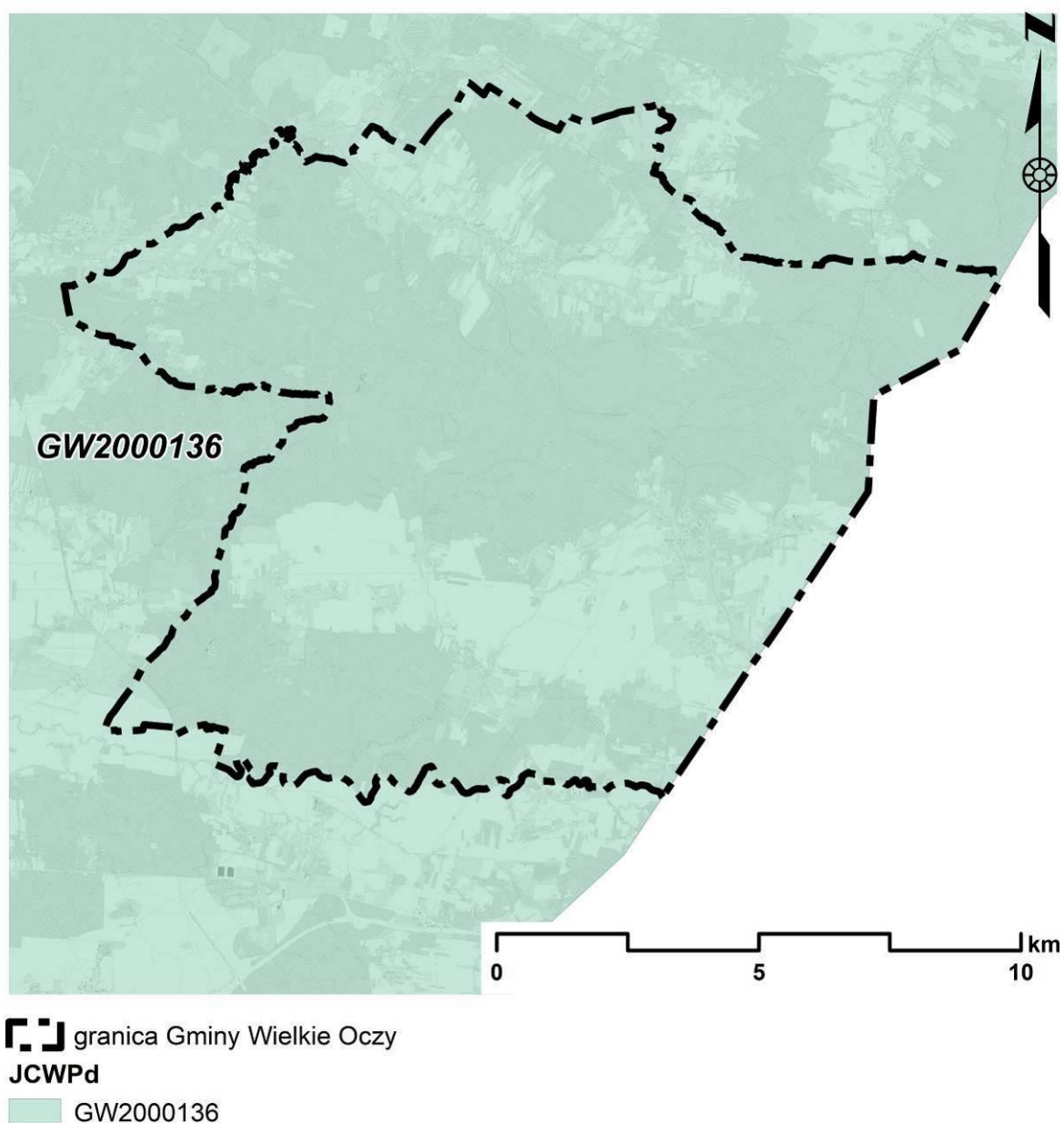
Tabela 14. Charakterystyka punktów pomiarowych monitoringu diagnostycznego stanu chemicznego wód podziemnych oraz klasyfikacja wód w 2022 r. (źródło: opracowano na podstawie danych Inspekcji Ochrony Środowiska uzyskanych w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska – aktualność udostępnionych informacji zgodna z datą ich przygotowania, marzec 2023)

powiat/gmina	miejsowość (numer punktu pomiarowego)	JCWPd	zwierciadło wody	klasa jakości w punkcie
lubaczowski/Lubaczów	Basznia Dolna (4133)	136	swobodne	III (wody zadawalającej jakości)
jarosławski/Laszki	Miękisz Nowy (6749)	136	swobodne	I (wody bardzo dobrej jakości)

Zgodnie z *Planem gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Wisły (2022 r.)* wody podziemne JCWPd nr 136 charakteryzują się dobrym stanem ilościowym i chemicznym oraz nie są zagrożone nieosiągnięciem celów środowiskowych (**cele środowiskowe: dobry stan chemiczny, dobry stan ilościowy**).

JCWPd nr 136 znajduje się wykazie obszarów chronionych ze względu na przeznaczenie do poboru wody na potrzeby zaopatrzenia ludności w wodę przeznaczoną do spożycia przez ludzi. Ponadto w granicach JCWPd nr 136 znajdują się obszary przeznaczone do ochrony siedlisk lub gatunków, gdzie utrzymanie lub poprawa stanu jest ważnym czynnikiem w ich ochronie (rezerваты przyrody – 4, parki krajobrazowe – 1, Natura 2000 OSO – 3, Natura 2000 SOO – 8, obszary chronionego krajobrazu – 7, użytki ekologiczne – 59, pomniki przyrody – 1).

Rysunek 20. Jednolita Część Wód Podziemnych nr 136 (źródło: opracowanie własne na podstawie danych przestrzennych IIaPGW, Państwowe Gospodarstwo Wodne Wody Polskie)

8.1.3 Powietrze atmosferyczne

Jakość powietrza atmosferycznego, ilość i rodzaj emitowanych do niego zanieczyszczeń, wpływa na stan wszystkich komponentów środowiska, które bezpośrednio decydują o warunkach życia ludzi, zwierząt oraz roślin. Zanieczyszczenia pochodzą z wielu źródeł, wyróżnia się różne kategorie źródeł emisji: punktowe, liniowe oraz powierzchniowe.

Zgodnie z ustawą z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska oceny stanu powietrza dokonywane są w ramach państwowego monitoringu środowiska. Oceny dokonuje się w strefach, w tym

w aglomeracjach. Na terenie województwa podkarpackiego wydzielone zostały 2 strefy – Gmina Wielkie Oczy zalicza się do strefy podkarpackiej.

Tabela 15. Wyniki pomiarów stężeń zanieczyszczeń strefy podkarpackiej ze względu na ochronę zdrowia ludzi i ochronę roślin (źródło: Roczna ocena jakości powietrza w województwie podkarpackim – raport wojewódzki za rok 2024, Regionalny Wydział Monitoringu Środowiska w Rzeszowie Departamentu Monitoringu Środowiska Głównego Inspektoratu Ochrony Środowiska, 2025)

	symbol klasy dla poszczególnych zanieczyszczeń											
	NO ₂ ¹³	SO ₂	CO	C ₆ H ₆	PM10	PM2,5	B(a)P	As	Cd	Ni	Pb	O ₃
ze względu na ochronę zdrowia ludzi	A	A	A	A	A	A1	C	A	A	A	A	A/D2
ze względu na ochronę roślin	A	A	-	-	-	-	-	-	-	-	-	A/D2

gdzie:

- klasa A – jeżeli stężenia zanieczyszczeń nie przekraczały poziomów docelowych;
- klasa A1 – jeżeli stężenia pyłu PM_{2,5} nie przekraczają poziomu dopuszczalnego dla II fazy;
- klasa C – jeżeli stężenia zanieczyszczeń przekraczały poziom docelowy;
- klasa D2 – jeżeli stężenia ozonu przekraczały poziom celu długoterminowego.

Objęte oceną zanieczyszczenia gazowe w roku 2024, tj. dwutlenek siarki, dwutlenek azotu, tlenek węgla, benzen, ozon oraz tlenki azotu, osiągnęły na terenie województwa stężenia nieprzekraczające obowiązujących dla tych substancji wartości kryterialnych zarówno ze względu na ochronę zdrowia ludzi, jak i ochronę roślin.

W przypadku ozonu nie został dotrzymany poziom celu długoterminowego zarówno pod kątem kryterium ochrony zdrowia ludzi jak i ochrony roślin. Wzrost stężeń ozonu rejestrowany w sezonie letnim spowodowany był obecnością w atmosferze jego prekursorów oraz w dużej mierze warunkami meteorologicznymi.

Wyniki badań powietrza atmosferycznego prowadzone w 2024 roku wykazały dotrzymanie poziomów dopuszczalnych określonych dla pyłu zawieszonego PM₁₀, mierzonego pod kątem kryterium ochrony zdrowia ludzi na obszarze całego województwa. Ponadto wyniki badań powietrza atmosferycznego prowadzone w 2024 roku w regionie wykazały dotrzymanie średniorocznego poziomu dopuszczalnego pyłu zawieszonego PM_{2,5} (fazy II) na terenie województwa podkarpackiego. W roku 2024 utrzymał się trwający od roku 2022 pozytywny trend dotrzymania poziomów dopuszczalnych określonych dla pyłu zawieszonego PM₁₀, pyłu zawieszonego PM_{2,5} na całym obszarze województwa podkarpackiego. Dotrzymane zostały także poziomy dopuszczalne/docelowe dla metali w pyłe zawieszonym PM₁₀ (arsen, kadm, nikiel, ołów) na obszarze całego województwa.

¹³ dla roślin NO_x

W zakresie benzo(a)pirenu w pyłe zawieszonym PM₁₀ w 2024 roku zanotowano wzrost jego stężeń w regionie. Podobnie jak w latach poprzednich, wysokie wartości stężeń benzo(a)pirenu w pyłe zawieszonym PM₁₀ wystąpiły w okresie grzewczym (styczeń – marzec, październik – grudzień).

Działania w zakresie poprawy jakości powietrza są realizowane w ramach programów ochrony powietrza (POP) dla województwa podkarpackiego. Obecnie na terenie województwa obowiązują, zaktualizowane uchwałami Sejmiku Województwa Podkarpackiego w grudniu 2023 roku: „Program ochrony powietrza dla strefy miasto Rzeszów - z uwagi na stwierdzone przekroczenia poziomu dopuszczalnego pyłu zawieszonego PM₁₀ i poziomu dopuszczalnego pyłu zawieszonego PM_{2,5} wraz z rozszerzeniem związanym z osiągnięciem krajowego celu redukcji narażenia i z uwzględnieniem poziomu docelowego benzo(a)pirenu oraz z Planem Działań Krótkoterminowych”, „Program ochrony powietrza dla strefy podkarpackiej z uwagi na stwierdzone przekroczenia poziomu dopuszczalnego pyłu zawieszonego PM₁₀, poziomu dopuszczalnego pyłu zawieszonego PM_{2,5} oraz poziomu docelowego benzo(a)pirenu wraz z Planem Działań Krótkoterminowych”.

8.2 Ocena stanu środowiska, jego zagrożeń i możliwości ich ograniczeń

Stan rozumiany jako jakość poszczególnych elementów środowiska, należy określić jako dobry. Przekroczenia jakości powietrza dotyczą pojedynczych elementów (B(a)P, O₃) w skali całego województwa podkarpackiego, ogólny stan wód powierzchniowych został uznany za zły, natomiast stan wód podziemnych jest dobry.

Do głównych zagrożeń środowiska interpretowanych jako zagrożenie dla zdrowia ludności na terenie Gminy Wielkie Oczy można zaliczyć:

- nieuregulowana gospodarka wodno-ściekowa – gmina nie jest skanalizowana ani nie posiada gminnej oczyszczalni ścieków, gospodarka ściekowa oparta jest na rozwiązaniach indywidualnych. Spływ nieoczyszczonych ścieków niesie za sobą zagrożenie zanieczyszczenia wód podziemnych, powierzchniowych oraz gleb, a tym samym siedlisk i żyjących tam gatunków zwierząt – konieczna jest budowa sieci kanalizacji sanitarnej oraz gminnej oczyszczalni ścieków.
- niska emisja – zanieczyszczenie powietrza w wyniku ogrzewania budynków – ogólnym rozwiązaniem dla ograniczenia niskiej emisji jest modernizacja indywidualnych systemów grzewczych i termomodernizacja budynków.

9 Tendencje zmian środowiska przy braku realizacji ustaleń projektu planu ogólnego

Analiza dotychczas prowadzonej polityki przestrzennej Gminy Wielkie Oczy (Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Wielkie Oczy przyjęte uchwałą Nr 118/XXII/2001 z dnia 20 listopada 2001 r. z późniejszymi zmianami) pozwala stwierdzić, że dalszy rozwój zagospodarowania przestrzennego będzie wykazywał tendencje do uzupełniania i zagęszczania istniejącej zabudowy, z możliwością wyznaczania nowych terenów inwestycyjnych podporządkowując się z reguły istniejącemu i projektowanemu

układowi drogowemu oraz sieci infrastruktury technicznej, z jednoczesnym zachowaniem ciągłości terenów funkcjonujących przyrodniczo oraz uwzględnieniem obowiązujących zakazów i nakazów na obszarach objętych ochroną prawną na mocy ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody.

Ponadto biorąc pod uwagę zapisy Strategii Rozwoju Gminy Wielkie Oczy na lata 2021-2023 należy spodziewać się:

- rozbudowy infrastruktury technicznej w zakresie gospodarki wodno-ściekowej;
- modernizacji instalacji grzewczych i źródeł ciepła, doboru niskoemisyjnych paliw, termomodernizacji budynków, rozpowszechniania informacji o odnawialnych źródłach energii i ich efektywnym wykorzystaniu dla potrzeb ciepłowniczych oraz budowy świadomości ekologicznej mieszkańców w zakresie racjonalnego gospodarowania ciepłem, co ma na celu ograniczenie niskiej emisji.

Ustawa z dnia 7 lipca 2023 r. o zmianie ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. z 2023 r., poz. 1688 ze zm.) wprowadziła szereg zmian w ustawie z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (t.j. Dz.U. z 2024 r., poz. 1130 ze zm.), która między innymi określiła nowe zasady kształtowania polityki przestrzennej przez jednostki samorządu terytorialnego i wprowadziła plan ogólny jako nowy akt planowania przestrzennego.

Na podstawie art. 65 ust. 1 ustawy z dnia 7 lipca 2023 roku studia uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gmin zachowują moc do czasu uchwalenia planu ogólnego gminy, jednak nie dłużej niż do 30 czerwca 2026 r.

Plan ogólny jako akt prawa miejscowego jest podstawą do sporządzania miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego oraz wydawania decyzji o warunkach zabudowy i zagospodarowania terenu. Jego normatywna część dotyczy najważniejszych ustaleń w zakresie strefowania obszaru gminy oraz ustaleń nieprzekraczalnych warunków realizacji inwestycji w zakresie parametrów i wskaźników urbanistycznych określonych w gminnych standardach urbanistycznych.

10 Istniejące problemy ochrony środowiska istotne z punktu widzenia realizacji projektowanego dokumentu

10.1 Identyfikacja głównych zagrożeń

10.1.1 Zagrożenie osuwiskowe

Zgodnie z definicją Kleczkowskiego osuwisko jest to powtarzająca się skłonność do osuwania się wywołwana warunkami zewnętrznymi lub przyczynami wewnętrznymi. Są to procesy spływania, spętywania, osuwania się oraz obrywania i osuwania skał. Ruchy skał odbywają się w postaci osuwania i obrywu.

Zgodnie z polskim prawodawstwem istnieje obowiązek uwzględniania w dokumentach planistycznych terenów zagrożonych ruchami masowymi ziemi oraz terenów, na których występują te ruchy – ustawa z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (t.j. Dz.U. z 2024 r., poz. 1130 ze zm.) oraz ustawa z 3 lutego 1995 r. o ochronie gruntów rolnych i leśnych (t.j. Dz.U. z 2024 r., poz. 82), zgodnie z którą ochrona gruntów rolnych i leśnych polega m.in. na zapobieganiu procesom degradacji i dewastacji gruntów rolnych i leśnych oraz szkodom w produkcji rolniczej/leśnej, powstającym wskutek działalności nierolniczej/nieleśnej i ruchów masowych ziem (art. 3 ust. 1 pkt 2 oraz art. 3 ust. 2 pkt 2). Obowiązek prowadzenia obserwacji i rejestru terenów zagrożonych masowymi ruchami ziemi oraz terenów, na których występują te ruchy zgodnie z ustawą z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska (art. 110a ust. 1) posiada starosta.

Na obszarze Gminy Wielkie Oczy zgodnie z danymi Systemu Osłony Przeciwsuwiskowej PIG-PIB nie występują udokumentowane osuwiska ani tereny zagrożone ruchami masowymi.

10.1.2 Zagrożenie powodziowe

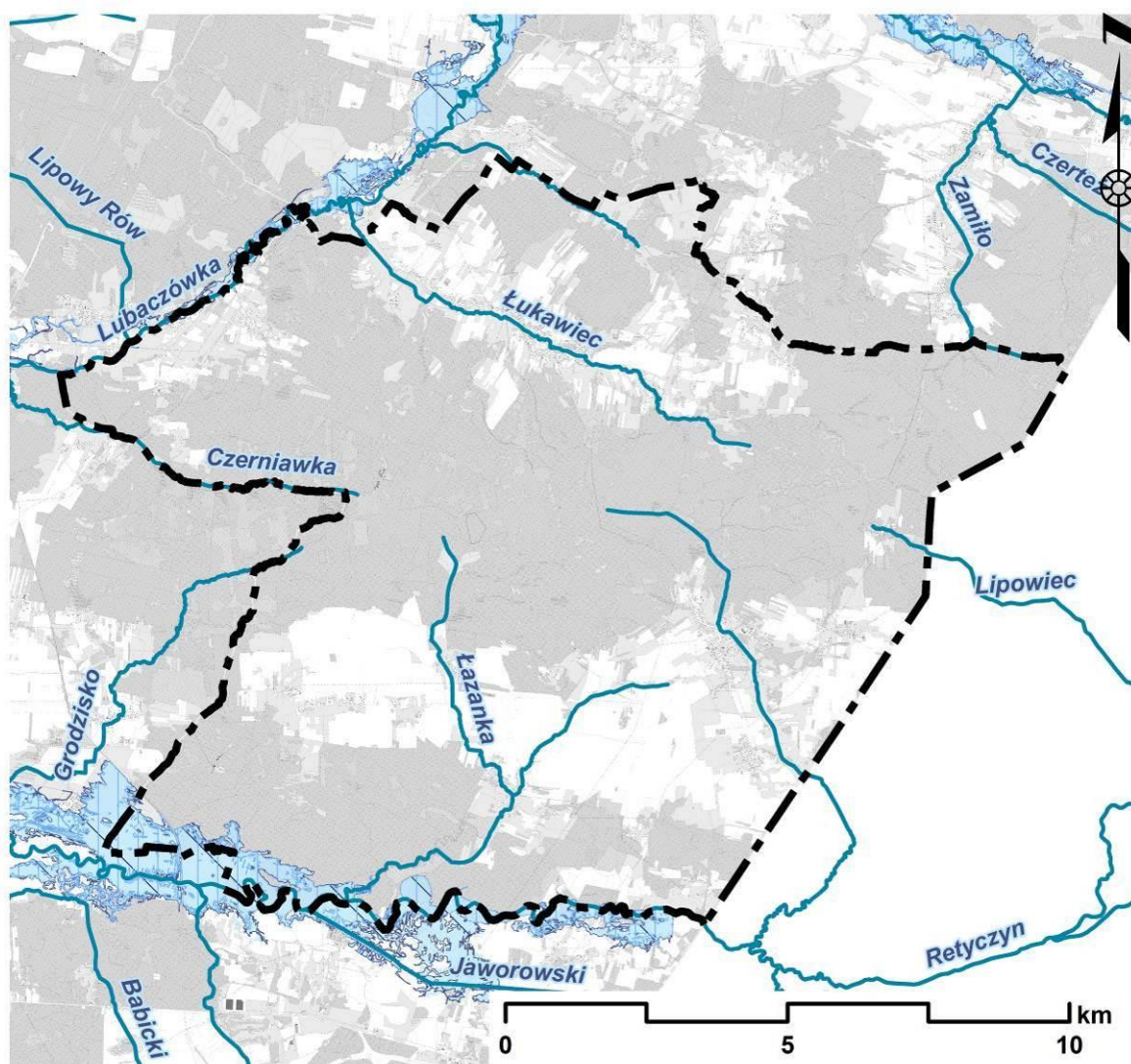
W Gminie Wielkie Oczy zagrożenie powodziowe stanowi rzeka Lubaczówka oraz rzeka Szkło. W zakresie oceny ryzyka powodziowego dla obszaru gminy obowiązują mapy zagrożenia powodziowego (MZP) i mapy ryzyka powodziowego (MRP)¹⁴. Na MZP wskazano obszary o wysokim prawdopodobieństwie wystąpienia powodzi (Q=10%, tzw. wody dziesięcioletnie), o średnim prawdopodobieństwie wystąpienia powodzi (Q=1%, tzw. wody stuletnie) oraz o niskim prawdopodobieństwie wystąpienia powodzi (Q=0,2%, tzw. wody pięćsetletnie).

Na obszarze szczególnego zagrożenia powodzią od rzeki Szkło znajdują się niezabudowane grunty rolne i leśne w południowej części gminy, w obrębach ewidencyjnych Kobylnica Ruska, Kobylnica Wołoska oraz Skolin. W obszarze szczególnego zagrożenia powodzią od rzeki Łukawiec znajdują się niezabudowane grunty rolne i leśne w północno-zachodniej części gminy, w obrębie ewidencyjnym Bihale.

Na obszarach szczególnego zagrożenia powodzią, tj. Q=1% i Q=10%, występują ograniczenia dla zagospodarowania terenu, które wymagają uzgodnienia z Wodami Polskimi.

¹⁴ Dane pochodzące z aktualizacji map zagrożenia powodziowego, które w dniu 7.09.2022 r. zgodnie z art. 171 ust. 5 ustawy z dnia 20 lipca 2017 r. Prawo wodne (t.j. Dz.U. z 2025 r., poz. 960 ze zm.) zostały podane do publicznej wiadomości.

Rysunek 21. Zagrożenie powodziowe w Gminie Wielkie Oczy (źródło: opracowanie własne na podstawie danych przestrzennych PGW Wody Polskie)

 granica Gminy Wielkie Oczy

 cieki

 obszar szczególnego zagrożenia powodzią, na którym prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi jest wysokie i wynosi raz na 10 lat

 obszar szczególnego zagrożenia powodzią, na którym prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi jest średnie i wynosi raz na 100 lat

 obszar, na którym prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi jest niskie i wynosi raz na 500 lat

Plan zarządzania ryzykiem powodziowym

Zgodnie z Planem zarządzania ryzykiem powodziowym dla obszaru dorzecza Wisły (rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dnia 18 października 2022 r. w sprawie przyjęcia Planu zarządzania ryzykiem powodziowym dla obszaru dorzecza Wisły) na obszarze Gminy Wielkie Oczy nie jest planowana realizacja

budowli przeciwpowodziowych, natomiast obszar gminy obejmują działania realizujące jeden z trzech głównych celów zarządzania ryzykiem powodziowym, tj. cel 3 – poprawa systemu zarządzania ryzykiem powodziowym.

Tabela 16. Typy działań aPZRP (źródło: Plan zarządzania ryzykiem powodziowym dla obszaru dorzecza Wisły, 2022 r.)

cel główny	cel szczegółowy	typ działania	nazwa
3. Poprawa systemu zarządzania ryzykiem powodziowym	3.1. Zwiększenie skuteczności prognozowania i ostrzegania o zagrożeniach meteorologicznych i hydrologicznych	Budowa i rozwój lokalnych systemów ostrzegania przed powodzią.	Wdrożenie lokalnego systemu prognozowania monitoringu i ostrzeżeń / podniesienie poziomu ich jakości i wiarygodności.
		Rozwój krajowego systemu prognoz, monitoringu i ostrzeżeń.	Wdrożenie systemu monitorowania i gromadzenia informacji o podtopieniach i ich skutkach na obszarach zurbanizowanych i gruntach rolnych.
			Wdrożenie monitoringu stacji pomp.
			Wdrożenie systemu monitorowania i gromadzenia informacji o powstawaniu zatorów w okresie zimy i ich skutkach.
			Modernizacja i wdrożenie systemów informatycznych wspomagających pracę operacyjną Centrów Operacyjnych Kraków i Wrocław wraz z dostawami niezbędnego sprzętu i oprogramowania (projekt 4B.1/1).
			Wdrożenie lokalnego systemu prognozowania monitoringu i ostrzeżeń/podniesienie poziomu ich jakości i wiarygodności na obszarze RW Górnej-Wschodniej Wisły.
			Wdrożenie monitoringu oraz sterowania obiektów hydrotechnicznych znajdujących się w RW Górnej-Wschodniej Wisły.
	3.2. Zwiększenie skuteczności reagowania ludzi, firm i instytucji publicznych	Doskonalenie planów zarządzania kryzysowego (wszystkie poziomy zarządzania), z uwzględnieniem map zagrożenia powodziowego i map ryzyka powodziowego.	Opracowanie planów ewakuacji ludności ze szczególnym uwzględnieniem osób o ograniczonej mobilności.
	3.4. Wdrożenie systemu analiz popowodziowych i zwiększanie jego skuteczności	Analizy skuteczności systemu zarządzania ryzykiem powodziowym i rekomendacje zmian.	Analiza skuteczności systemu zarządzania ryzykiem i rekomendacja zmian.
			Analiza programów inwestycyjnych w zlewniach nie objętych MZP i MRP.
			Opracowanie metodyki oceny ryzyka powodziowego na terenach górniczych zagrożonych osiadaniem.

		Gromadzenie i udostępnianie danych i informacji o szkodach i ryzyku powodziowym w ujednoliconej formie i zakresie na obszarze całego kraju.	Stworzenie ogólnodostępnej bazy danych o szkodach powodziowych.
		Inicjowanie badań naukowych i analiz eksperckich w zakresie zarządzania ryzykiem powodziowym w warunkach niepewności.	Analiza możliwości zwiększenia retencji na terenach leśnych, rolniczych i zurbanizowanych.
			Analiza możliwości zwiększenia retencji na terenach leśnych, rolniczych i zurbanizowanych na obszarze RW Górnej-Wschodniej Wisły.
			Program działań retencyjnych stanowiący element zarządzania ryzykiem powodziowym w RW Górnej-Zachodniej Wisły i Górnej-Wschodniej Wisły między Krakowem a Zawichostem.
	3.6. Zwiększenie świadomości i wiedzy na temat źródeł zagrożenia powodziowego i ryzyka powodziowego	Inicjowanie programów edukacyjnych dla różnych odbiorców, w tym również dostarczanie materiałów metodycznych i edukacyjnych w zakresie zarządzania ryzykiem powodziowym.	Wprowadzenie tematyki gospodarki wodnej do podstawy programowej kształcenia ogólnego w programie szkoły podstawowej i ponadpodstawowej.
		Realizacja programów edukacyjno-promocyjnych dla różnych odbiorców w zakresie zarządzania ryzykiem powodziowym.	Promowanie stosowania Katalogu Dobrych Praktyk rekomendowanych przez PGW WP. Przeprowadzanie kampanii informacyjno-promocyjnych związanych z wdrażaniem aPZRP.

10.1.3 Hałas i promieniowanie elektromagnetyczne

Hałas

Klimat akustyczny w istotny sposób wpływa na warunki bytowania i zdrowie człowieka oraz warunki życia zwierząt. Hałas stanowi jedno z istotnych zanieczyszczeń środowiska, które w związku z ciągłym rozwojem komunikacji, wzrastającym uprzemysłowieniem i postępującą urbanizacją stale wzrasta. Dopuszczalne poziomy hałasu są regulowane rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 14 czerwca 2007 r. w sprawie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku (t.j. Dz.U. z 2014 r., poz. 112).

Gmina Wielkie Oczy charakteryzuje się bardzo dobrym stanem klimatu akustycznego, z uwagi na brak dużych zakładów przemysłowych oraz położenie poza szlakami komunikacyjnymi rangi krajowej czy wojewódzkiej. Obciążenie ruchem samochodowym prowadzących przez gminę dróg powiatowych oraz gminnych jest umiarkowane, wręcz ma charakter lokalny. Przekłada się to na małą uciążliwość akustyczną, a tym samym nie dochodzi do przekraczania obowiązujących norm hałasu.

Hałas związany z terenami rolnymi ma charakter sezonowy i wynika on z prowadzenia prac polowych z użyciem ciężkiego sprzętu.

Promieniowanie elektromagnetyczne

Oceny poziomów pól elektromagnetycznych w środowisku i obserwacji zmian dokonuje się w ramach (PMŚ). Okresowe badania poziomów pól elektromagnetycznych w środowisku prowadzi Główny Inspektor Ochrony Środowiska. Obserwacja ta ma na celu śledzenie poziomów sztucznie wytworzonych pól elektromagnetycznych w środowisku w odniesieniu do wartości poziomów dopuszczalnych określonych dla miejsc dostępnych dla ludności.

Zgodnie z *Oceną poziomów pól elektromagnetycznych w środowisku w roku 2023 w województwie podkarpackim, Główny Inspektorat Ochrony Środowiska – Departament Monitoringu Środowiska – Regionalny Wydział Monitoringu Środowiska w Rzeszowie (Rzeszów, czerwiec 2024)* w 2023 r. na terenie województwa podkarpackiego pomiary przeprowadzono w 37 punktach pomiarowych w ramach dwuletniego cyklu pomiarowego na obszarze miast (stała sieć monitoringu) oraz w 27 punktach pomiarowych w ramach czteroletniego cyklu pomiarowego (monitoring badawczy) na obszarze gmin wiejskich. Na terenie Gminy Wielkie Oczy znalazł się jeden punkt pomiarowy w miejscowości Łukawiec. Zgodnie z analizą wyników pomiarów poziomów PEM dla stałej sieci monitoringu jak również dla monitoringu badawczego nie stwierdzono przekroczenia dopuszczalnych wartości PEM, ponieważ w żadnym punkcie pomiarowym wskaźnik WM_E^{15} nie przekroczył wartości 1 (wartość wskaźnika WM_E dla punktu pomiarowego w Łukawcu wyniosła 0,03). Oznacza to, że na monitorowanych obszarach województwa podkarpackiego poziomy PEM są bardzo niskie, znacznie poniżej dopuszczalnych poziomów PEM w środowisku. Średnie natężenie pola elektromagnetycznego ze wszystkich punktów pomiarowych w województwie wyniosło 0,58 V/m.

Sposób zagospodarowania terenów pod liniami elektroenergetycznymi i w ich pobliżu musi uwzględniać wymogi określone w przepisach odrębnych tj.:

- rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 17 grudnia 2019 r. w sprawie dopuszczalnych poziomów pól elektromagnetycznych w środowisku (Dz.U. z 2019 r., poz. 2448);

¹⁵ WM_E oznacza wartość wskaźnikową poziomu emisji pól elektromagnetycznych dla miejsc dostępnych dla ludności dla składowej elektrycznej pola, która liczona jest na podstawie maksymalnej wartości chwilowej (E_{MAX}). Dopuszczalne poziomy pól elektromagnetycznych w środowisku uznaje się za dotrzymane w obszarze pomiarowym, gdy żadna z wartości WM_E nie przekracza wartości 1.

- rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 14 czerwca 2007 r. w sprawie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku (Dz.U. z 2014 r., poz. 112).

10.1.4 Zagrożenia dla jakości powietrza

Głównym źródłem zanieczyszczeń powietrza jest emisja antropogeniczna, w szczególności emisja z sektora bytowego tzw. „niska emisja” oraz emisja komunikacyjna.

Gmina Wielkie Oczy nie posiada zbiorowego systemu zaopatrzenia w ciepło, sieci ciepłowniczej. Ogrzewanie budynków oparte jest na indywidualnych źródłach ciepła, w których wykorzystywane są paliwa stałe. Poziom gazyfikacji gminy wynosi 48,6% (GUS, 2024). W obrębach ewidencyjnych Łukawiec, Majdan Lipowiecki, Wielkie Oczy oraz Żmijowiska znajduje się 37 czynnych odwiertów gazu ziemnego od których prowadzą gazociągi kopalniane. Gaz z gazociągów poprowadzony jest do gminy Lubaczów.

Emisja komunikacyjna najbardziej odczuwalna jest w pobliżu dróg, głównymi zanieczyszczeniami emitowanymi w związku z ruchem samochodowym są: tlenek i dwutlenek węgla, węglowodory, tlenki azotu, pyły zawierające metale ciężkie, pyły ze ścierania się nawierzchni dróg i opon samochodowych.

10.1.5 Zagrożenia dla wód podziemnych i powierzchniowych

Na terenie Gminy Wielkie Oczy nie funkcjonuje żadna oczyszczalnia ścieków, brak również sieci kanalizacyjnej. Gospodarka ściekowa oparta jest na rozwiązaniach indywidualnych. Zgodnie z danymi GUS ilość zbiorników bezodpływowych w dniu 31 grudnia 2024 r. wynosiła 579 sztuk, natomiast oczyszczalni przydomowych 436 sztuki. Nieszczelność szamb stanowi znaczące zagrożenie dla stanu czystości wód podziemnych i powierzchniowych.

Działalność rolnicza zagraża wodom podziemnym i powierzchniowym głównie poprzez niewłaściwe lub nadmierne stosowanie gnojowicy, nawozów organicznych, środków ochrony roślin. Zasięg zagrożenia wynikającego z działalności rolniczej ma charakter wielkopowierzchniowy i jest trudny do opanowania.

Z uwagi na fakt, że występujące na terenie gminy podziemne ujęcia wody eksploatują poziom czwartorzędowy, który jest zasilany przez opady atmosferyczne i infiltrację, problem zanieczyszczenia wód powierzchniowych jest szczególnie istotny. Konieczna jest budowa sieci kanalizacji sanitarnej oraz gminnej oczyszczalni ścieków.

10.1.6 Zagrożenia dla jakości gleb

Do procesów niszczących glebę zalicza się głównie:

- wyczerpywanie się składników odżywczych;
- degradacja gleb – obniżenie wartości użytkowej gleb;
- denudacja – zniszczenie profilu glebowego, zmęczenie gleb;
- zanieczyszczenie chemiczne gleb;

- zbyt małe nawożenie organiczne, co prowadzi do utraty próchnicy;
- wyczerpywanie się składników odżywczych, stosowanie zbyt ciężkiego sprzętu uprawowego, co powoduje pogarszanie się struktury gleb.

10.1.7 Zagrożenia ekosystemów leśnych

Zgodnie z programami ochrony przyrody stanowiącymi część planów urządzenia lasu¹⁶ w zasięgu Nadleśnictw Jarosław oraz Lubaczów, które swoim zasięgiem obejmują Gminę Wielkie Oczy, zagrożenie dla ekosystemów leśnych stanowią:

- czynniki abiotyczne
 - silnie wiejące wiatry – silnie wiejące wiatry (wiatrołomy) i opady mokrego śniegu (śniegołomy) wyrządzają największe szkody w drzewostanach – szkody te występują cyklicznie i stanowią od wielu lat poważny problem, w związku z koniecznością usuwania dużych ilości złomów i wywrotów w ramach porządkowania stanu sanitarnego lasu;
 - opady atmosferyczne – podtopienia trwające zazwyczaj powyżej kilku dni powodują obniżenie udatności upraw, osłabienie, a nawet zamieranie drzewostanów, oraz utrudniają do nich dostęp;
 - niskie temperatury – przymrozki późne (wiosenne), zwłaszcza w uprawach dębowych i bukowych, powodują uszkodzenia młodych pędów i pączków drzewek, opóźniają wzrost oraz deformują ich prawidłowy pokrój;
 - okresowe wahania poziomu wód gruntowych – zwłaszcza w drzewostanach dębowych i olchowych, na siedliskach charakterystycznych dla nich tj. lasów wilgotnych, lasów łęgowych i olsów;
- czynniki biotyczne
 - zagrożenia od zwierzyny – szkody od zwierzyny stanowią znaczną część wszystkich uszkodzeń i występują głównie w młodszych klasach wieku oraz w odnowieniach podokapowych – szkody wyrządzane są głównie poprzez zgryzanie, czemchanie i spałowanie przez jeleniowate (jeleń, sarna). Uciążliwe, choć lokalne stają się również szkody powodowane przez bobry, zarówno podtopienia jak i zgryzanie. Poziom tych szkód systematycznie wzrasta, wraz ze wzrostem liczebności populacji bobra;
 - zagrożenia od chorób grzybowych – grzyby patogeniczne, tj. huba korzeniowa i opieńka miodowa, powodują szkody głównie w drzewostanach na gruntach porolnych. W drzewostanach z udziałem jesionu groźne jest zamieranie drzew we wszystkich klasach

¹⁶ Plan urządzenia lasu – Program ochrony przyrody dla Nadleśnictwa Jarosław wg stanu na dzień 1 stycznia 2017 r. (RDLP w Krośnie), Plan urządzenia lasu – Program ochrony przyrody dla Nadleśnictwa Lubaczów na lata 2019 – 2028 (RDLP w Krośnie)

wieku będące wynikiem patologicznej działalności grzyba *Chalara fraxinea*, z kolei dla drzewostanów olchowych największe zagrożenie stanowią organizmy z rodzaju *Phytophthora alni*, natomiast dla drzewostanów sosnowych czyreń sosnowy *Phellinus pini*;

- zagrożenia od owadów – szkodniki owadzie, tj. hurmak olchowiec, szczeniak sosnowy, zespół foliofagów dębu (zwójka zieloneczka, miernikowce), stanowią zagrożenia dla upraw i młodników. Do głównych szkodników w drzewostanach sosnowych należą: cetyniec większy, smoliki oraz lokalnie w niewielkich gniazdach przyptaszczek, natomiast w drzewostanach dębowych rzemlik plamisty, capoń, opiętki, które chętnie zasiedlają drzewa osłabione i zamierające. Drzewostanom olchowym zagraża głównie krytoryjek olchowiec;
- czynniki antropogeniczne
 - kłusownictwo;
 - kradzieże drewna;
 - pozyskiwanie choinek i stroiszu w okresie świąt;
 - biwakowanie poza miejscami wyznaczonymi;
 - śmiecenie;
 - palenie ognisk w miejscach niedozwolonych;
 - dewastacja tablic ostrzegawczych i informacyjnych;
 - płoszenie rzadkich gatunków zwierząt oraz wydeptywanie i niszczenie runa;
 - uprawianie sportów ekstremalnych z udziałem motocykli i samochodów terenowych.

10.1.8 Zagrożenia dla obszarów objętych ochroną prawną na mocy ustawy o ochronie przyrody, w tym obszarów Natura 2000

Obszar Natura 2000 Łukawiec PLH180024

Zgodnie z planem zadań ochronnych na obszarze Natura 2000 Łukawiec PLH180024 występują istniejące i potencjalne zagrożenia dla zachowania właściwego stanu ochrony siedlisk przyrodniczych oraz gatunków roślin i zwierząt i ich siedlisk będących przedmiotami ochrony:

- **6410** Zmiennowilgotne łąki trzęślicowe *Molinion*

Zagrożenia istniejące

I01 Obce gatunki inwazyjne: Ekspansja gatunków inwazyjnych wypiera gatunki charakterystyczne dla siedliska.

I02 Problematiczne gatunki rodzime: Wkraczanie gatunków ekspansywnych wypiera gatunki charakterystyczne dla siedliska.

Zagrożenia potencjalne

A02.03 Usuwanie trawy pod grunty orne: Przekształcenie obszaru w grunty orne.

A03.01 Intensywne koszenie lub intensyfikacja: Zbyt intensywne koszenie spowoduje wypieranie gatunków charakterystycznych i wnikanie mniej wartościowych.

A08 Nawożenie: Nawożenie może negatywnie wpłynąć na skład gatunkowy powodując jego ubożenie.

A03.03 Zaniechanie, brak koszenia: Zarzucenie koszenia spowoduje rozpoczęcie procesu sukcesji w kierunku zarośli co doprowadzi do ubożenia składu gatunkowego.

- **7140** Torfowiska przejściowe i trzęsawiska *Scheuchzeria-Caricetea*

Zagrożenia istniejące

I01 Obce gatunki inwazyjne: Ekspansja gatunków inwazyjnych wypiera gatunki charakterystyczne dla siedliska.

Zagrożenia potencjalne

I02 Problematiczne gatunki rodzime: Wkraczanie gatunków ekspansywnych wypiera gatunki charakterystyczne dla siedliska.

J02 Spowodowane przez człowieka zmiany stosunków wodnych: Melioracje mogą doprowadzić do obniżenia poziomu wód gruntowych, od których wysokiego poziomu uwarunkowane jest istnienie siedliska.

M01.02 Susze i zmniejszenie opadów zmiany o charakterze globalnym w tym: powtarzające się okresy susz i zmniejszająca się wielkość opadów.

- **9110** Kwaśne buczyny *Luzulo-Fagenion*

Zagrożenia istniejące

F03.01.01 Szkody spowodowane przez zwierzynę łowną: Uszkadzanie odnowień gatunków właściwych dla siedliska.

J03.01 Zmniejszenie lub utrata określonych cech siedliska: niedobór martwego drewna

Zagrożenia potencjalne

B02.01.01 Odnowianie lasu po wycince: Wprowadzanie gatunków obcych ekologicznie, pinetyzacja.

I02 Problematiczne gatunki rodzime: Wkraczanie w skład runa gatunków ekspansywnych wypierających gatunki charakterystyczne dla siedliska.

B02.04 Usuwanie martwych i umierających drzew: Zubażanie ekosystemu w mikrosiedliska gatunków związanych z obumierającymi drzewami i rozkładającym się drewnem.

B02.06 Przerzedzenie warstwy drzew: Nadmierne przerzedzanie zwarcia drzewostanów skutkować może przekształcaniem innych warstw lasu, zaburzeniem struktury runa, odsłanianiem podatnej na erozję gleby, w efekcie pojawieniem się zniekształceń m.in. rubietyzacji, fruticetyzacji, neofityzacji.

B03 Eksploatacja lasu bez odnawiania czy naturalnego odrastania.

L10 Inne naturalne katastrofy: Szkody powodowane przez czynniki abiotyczne – wiatrołomy, okiść, przymrozki.

- **9170** Grąd środkowoeuropejski i subkontynentalny (*Galio-Carpinetum*, *Tilio-Carpinetum*)

Zagrożenia istniejące

K04.05 Szkody wyrządzane przez roślinożerców (w tym przez zwierzyną łowną): Uszkodzenie odnowień gatunków właściwych dla siedliska.

J03.01 Zmniejszenie lub utrata określonych cech siedliska: niedobór martwego drewna

Zagrożenia potencjalne

B02.01.01 Odnawianie lasu po wycince: Wprowadzanie gatunków obcych ekologicznie.

I02 Problematiczne gatunki rodzime: Wkraczanie w skład runa gatunków ekspansywnych wypierających gatunki charakterystyczne dla siedliska.

B02.04 Usuwanie martwych i umierających drzew: Zubażanie ekosystemu w mikrosiedliska gatunków związanych z obumierającymi drzewami i rozkładającym się drewnem.

B02.06 Przerzedzenie warstwy drzew: Nadmierne przerzedzanie zwarcia drzewostanów skutkować może przekształcaniem innych warstw lasu, zaburzeniem struktury runa, odsłanianiem podatnej na erozję gleby, w efekcie pojawieniem się zniekształceń m.in. rubietyzacji, fruticetyzacji, neofityzacji.

B03 Eksploatacja lasu bez odnawiania czy naturalnego odrastania.

L10 Inne naturalne katastrofy: Szkody powodowane przez czynniki abiotyczne – wiatrołomy, okiść, przymrozki.

- **91E0** Łęgi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe (*Salicetum albae*, *Populetum albae*, *Alnenion glutinosoincanae*), olsy źródłiskowe

Zagrożenia istniejące

K04.05 Szkody wyrządzane przez roślinożerców (w tym przez zwierzynę łowną): Wynikiem działalności populacji bobra jest eliminacja gatunków siedliskotwórczych.

K04.03 Zawleczenie choroby (patogeny mikrobowe): Choroby jesionów powodują zmiany składu gatunkowego.

J03.01 Zmniejszenie lub utrata określonych cech siedliska: niedobór martwego drewna.

Zagrożenia potencjalne

B02.01.01 Odnawianie lasu po wycince: Wprowadzanie gatunków obcych ekologicznie.

I01 Obce gatunki inwazyjne: Ekspansja w runie gatunków inwazyjnych wypierających gatunki charakterystyczne dla siedliska.

I02 Problematiczne gatunki rodzime: Wkraczanie w skład runa gatunków ekspansywnych wypierających gatunki charakterystyczne dla siedliska.

B02.04 Usuwanie martwych i umierających drzew: Zubażanie ekosystemu w mikrosiedliska gatunków związanych z obumierającymi drzewami i rozkładającym się drewnem.

B02.06 Przerzedzenie warstwy drzew: Nadmierne przerzedzanie zwarcia drzewostanów skutkować może przekształcaniem innych warstw lasu, zaburzeniem struktury runa, odślanianiem podatnej na erozję gleby, w efekcie pojawieniem się zniekształceń m.in. rubietyzacji, fruticetyzacji, neofityzacji.

B03 Eksploatacja lasu bez odnawiania czy naturalnego odrastania.

L10 Inne naturalne katastrofy: Szkody powodowane przez czynniki abiotyczne – wiatrolomy, okiść, przymrozki.

- **91F0** Łęgowe lasy dębowo-wiązowo-jesionowe *Ficario-Ulmetum*

Zagrożenia istniejące

K04.05 Szkody wyrządzane przez roślinożerców (w tym przez zwierzynę łowną): Wynikiem działalności populacji bobra jest eliminacja gatunków siedliskotwórczych.

K04.03 Zawleczenie choroby (patogeny mikrobowe): Choroby jesionów powodują zmiany składu gatunkowego.

J03.01 Zmniejszenie lub utrata określonych cech siedliska: niedobór martwego drewna.

Zagrożenia potencjalne

B02.01.01 Odnawianie lasu po wycince: Wprowadzanie gatunków obcych ekologicznie.

I02 Problematiczne gatunki rodzime: Wkraczanie w skład runa gatunków ekspansywnych wypierających gatunki charakterystyczne dla siedliska.

B02.04 Usuwanie martwych i umierających drzew: Zubażanie ekosystemu w mikrosiedliska gatunków związanych z obumierającymi drzewami i rozkładającym się drewnem.

B02.06 Przerzedzenie warstwy drzew: Nadmierne przerzedzanie zwarcia drzewostanów skutkować może przekształcaniem innych warstw lasu, zaburzeniem struktury runa, odsłanianiem podatnej na erozję gleby, w efekcie pojawieniem się zniekształceń m.in. rubietyzacji, fruticetyzacji, neofityzacji.

B03 Eksploatacja lasu bez odnawiania czy naturalnego odrastania.

L10 Inne naturalne katastrofy: Szkody powodowane przez czynniki abiotyczne – wiatrolomy, okiść, przymrozki.

- **1898** ponikło kraińskie *Eleocharis carniolica*

Zagrożenia istniejące

K02.01 Zmiana składu gatunkowego (sukcesja): Zarastanie siedlisk gatunku chronionego przez roślinność krzewiastą.

I01 Obce gatunki inwazyjne: Ekspansja gatunków inwazyjnych wypiera gatunki charakterystyczne dla siedliska.

Zagrożenia potencjalne

J02 Spowodowane przez człowieka zmiany stosunków wodnych: Melioracje mogą doprowadzić do obniżenia poziomu wód gruntowych, od których wysokiego poziomu uwarunkowane jest istnienie siedliska, a wraz z nim gatunku chronionego.

- **1188** Kumak nizinny *Bombina bombina*

Zagrożenia potencjalne

K.03.04 W zbiorniku stwierdzono obecność ryb mogących żerować na skrzeku i larwach płazów.

J03 Niszczenie tam bobrowych w okresie rozrodu i przeobrażenia.

- **6177** modraszek telejus *Phengaris (Maculinea) teleius*

Zagrożenia istniejące

I01 Na stanowisku występuje nawłóć, szczególnie na obrzeżach. Rozwój populacji nawłoci powoduje zmianę charakteru siedliska i wypadanie roślin żywicielskich.

I02 Wkraczanie gatunków ekspansywnych wypiera gatunki rodzime i powoduje wypadanie roślin żywicielskich.

Zagrożenia potencjalne

A02.02 Zmiana sposobu użytkowania gruntów spowoduje utratę siedliska motyli, a tym samym ich wyginięcie lokalnej populacji.

A03.01 Dla powstrzymania sukcesji łąka jest częściowo koszona. Pokos nie jest wywożony z całej skoszonej powierzchni tylko pozostaje na części siedliska. Termin koszenia na części stanowisk nieodpowiedni dla cyklu rozwojowego motyli.

A03.03 Brak koszenia powoduje sukcesje, pojawiają się zakrzaczenia i zadrzewienia, wypada roślina pokarmowa, oraz wpływa niekorzystnie na populacje mrówek gospodarzy co w konsekwencji doprowadzi do utraty siedliska gatunku.

- **6179** modraszek nausitous *Phengaris (Maculinea) nausithous*

Zagrożenia istniejące

I01 Na stanowisku występuje nawłóć, szczególnie na obrzeżach. Rozwój populacji nawłoci powoduje zmianę charakteru siedliska i wypadanie roślin żywicielskich.

I02 Wkraczanie gatunków ekspansywnych wypiera gatunki rodzime i powoduje wypadanie roślin żywicielskich.

Zagrożenia potencjalne

A02.02 Zmiana sposobu użytkowania gruntów spowoduje utratę siedliska motyli, a tym samym ich wyginięcie lokalnej populacji.

A03.01 Dla powstrzymania sukcesji łąka jest częściowo koszona. Pokos nie jest wywożony z całej skoszonej powierzchni tylko pozostaje na części siedliska. Termin koszenia na części stanowisk nieodpowiedni dla cyklu rozwojowego motyli.

A03.03 Brak koszenia powoduje sukcesje, pojawiają się zakrzaczenia i zadrzewienia, wypada roślina pokarmowa, oraz wpływa niekorzystnie na populacje mrówek gospodarzy co w konsekwencji doprowadzi do utraty siedliska gatunku

- **1065** Przeplatka aurinia *Euphydryas aurinia*

Zagrożenia istniejące

I01 Na stanowisku występuje nawłóć, szczególnie na obrzeżach. Rozwój populacji nawłoci powoduje zmianę charakteru siedliska i wypadanie roślin żywicielskich.

I02 Wkraczanie gatunków ekspansywnych wypiera gatunki rodzime i powoduje wypadanie roślin żywicielskich.

Zagrożenia potencjalne

A02.02 Zmiana sposobu użytkowania gruntów spowoduje utratę siedliska motyli, a tym samym ich wyginięcie lokalnej populacji.

A03.01 Dla powstrzymania sukcesji łąka jest częściowo koszona. Pokos nie jest wywożony z całej skoszonej powierzchni tylko pozostaje na części siedliska. Termin koszenia na części stanowisk nieodpowiedni dla cyklu rozwojowego motyli.

A03.03 Brak koszenia powoduje sukcesje, pojawiają się zakrzaczenia i zadrzewienia, wypada roślina pokarmowa, oraz wpływa niekorzystnie na populacje mrówek gospodarzy co w konsekwencji doprowadzi do utraty siedliska gatunku

- o **1060** czerwonończyk nieparek *Lycaena dispar*

Zagrożenia istniejące

I01 Na stanowisku występuje nawłóć, szczególnie na obrzeżach. Rozwój populacji nawłoci powoduje zmianę charakteru siedliska i wypadanie roślin żywicielskich.

I02 Wkraczanie gatunków ekspansywnych wypiera gatunki rodzime i powoduje wypadanie roślin żywicielskich.

Zagrożenia potencjalne

A02.02 Zmiana sposobu użytkowania gruntów spowoduje utratę siedliska motyli, a tym samym ich wyginięcie lokalnej populacji.

A03.01 Dla powstrzymania sukcesji łąka jest częściowo koszona. Pokos nie jest wywożony z całej skoszonej powierzchni tylko pozostaje na części siedliska. Termin koszenia na części stanowisk nieodpowiedni dla cyklu rozwojowego motyli.

A03.03 Brak koszenia powoduje sukcesje, pojawiają się zakrzaczenia i zadrzewienia, wypada roślina pokarmowa, oraz wpływa niekorzystnie na populacje mrówek gospodarzy co w konsekwencji doprowadzi do utraty siedliska gatunku.

Rezerwat przyrody „Moczary”

Zgodnie z zadaniami ochronnymi na obszarze rezerwatu przyrody „Moczary” występują następujące istniejące i potencjalne zagrożenia wewnętrzne i zewnętrzne:

- o Nadmierny rozwój warstwy podszytu w miejscu występowania czosnku siatkowatego *Allium victorialis* powodujący zbyt mały dostęp światła do dna lasu.
- o Antropopresja – penetrowanie rezerwatu, wykopywanie czosnku siatkowatego.

10.1.9 Zakłady stwarzające ryzyko poważnych awarii

Zgodnie z ustawą Prawo ochrony środowiska poważna awaria to zdarzenie, w szczególności emisja, pożar lub eksplozja, powstałe w trakcie procesu przemysłowego, magazynowania lub transportu, w których występuje jedna lub więcej niebezpiecznych substancji, prowadzące do natychmiastowego powstania

zagrożenia życia lub zdrowia ludzi lub środowiska lub powstania takiego zagrożenia z opóźnieniem, zaś poważna awaria przemysłowa to poważna awaria w zakładzie.

Komenda Wojewódzka Państwowej Straży Pożarnej w Rzeszowie podaje do publicznej wiadomości informacje dotyczące zakładów o dużym ryzyku (ZDR) i zwiększonym ryzyku (ZZR) wystąpienia poważnej awarii przemysłowej zlokalizowanych na terenie województwa podkarpackiego.

Na terenie Gminy Wielkie Oczy nie występują zakłady ZDR ani ZZR (stan na wrzesień 2025 r.)¹⁷.

11 Cele ochrony środowiska ustanowione na szczeblu międzynarodowym, wspólnotowym i krajowym, istotne z punktu widzenia realizowanego dokumentu oraz sposobu w jaki te cele i inne problemy środowiska zostały uwzględnione podczas opracowywania dokumentu

Ochrona środowiska na szczeblu międzynarodowym i wspólnotowym realizowana jest w Polsce między innymi poprzez wprowadzenie w życie odpowiednich aktów prawnych, w tym ustaw i rozporządzeń.

Plan ogólny, którego projekt jest przedmiotem oceny w niniejszej prognozie, jako akt prawa miejscowego jest podstawą do sporządzania miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego oraz wydawania decyzji o warunkach zabudowy i zagospodarowania terenu. Plan ogólny nie ustala konkretnych przedsięwzięć inwestycyjnych a określa strefy planistyczne oraz gminne standardy urbanistyczne (parametry i wskaźniki urbanistyczne), co ma na celu zapewnienie zrównoważonego rozwoju gminy i harmonijnego zagospodarowania jej przestrzeni, bez niekontrolowanego rozlewu zabudowy.

Ustalenia planu ogólnego są zgodne z Planem Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Podkarpackiego – Perspektywa 2030 przyjętym uchwałą Nr XLVIII/522/2002 Sejmiku Województwa Podkarpackiego z dnia 30 sierpnia 2002 r. w sprawie Planu Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Podkarpackiego, zmieniony uchwałą Nr XXXI/340/04 Sejmiku Województwa Podkarpackiego z dnia 29 listopada 2004 r. w sprawie zmiany Planu Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Podkarpackiego oraz uchwałą Nr LIX/930/18 Sejmiku Województwa Podkarpackiego z dnia 27 sierpnia 2018 r. zmieniającą uchwałę w sprawie uchwalenia Planu Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Podkarpackiego.

Za istotne cele ochrony środowiska ustanowione na szczeblu krajowym i międzynarodowym, mające znaczenie w skali sporządzanego opracowania, uznano następujące cele:

- ochrona powierzchni ziemi, racjonalne gospodarowanie i zachowanie wartości przyrodniczych określonych w przepisach szczegółowych – zgodnie z ustawą z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska, ustawą z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody, ustawą z dnia 9 czerwca 2011 r. Prawo geologiczne i górnicze;

¹⁷ Informacje, rejestry i wykazy dotyczące zakładów o dużym ryzyku: <https://www.gov.pl/web/kwpsp-rzeszow/zaklady-duzego-ryzyka-wystapienia-powaznej-awarii-przemyslowej>

- ochrona obiektów i obszarów o cennych walorach przyrodniczych – zgodnie z ustawą z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody;
- ochrona korytarzy ekologicznych – zgodnie z ustawą z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody, Programem ochrony i zrównoważonego użytkowania różnorodności biologicznej, który jest przełożeniem Konwencji o różnorodności biologicznej z 1992 r. (Rio de Janeiro);
- ochrona udokumentowanych złóż kopalin oraz zapewnienie obecnych i przyszłych potrzeb eksploatacji tych złóż – zgodnie z ustawą z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska oraz ustawą z dnia 9 czerwca 2011 r. Prawo geologiczne i górnicze;
- ochrona wód powierzchniowych i podziemnych – zgodnie z ustawą z dnia 20 lipca 2017 r. Prawo wodne, ustawą z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska; ustawą z dnia 7 czerwca 2001 r. o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę i zbiorowym odprowadzaniu ścieków;
- ochrona gruntów rolnych i leśnych – zgodnie z ustawą z dnia 3 lutego 1995 r. o ochronie gruntów rolnych i leśnych.

Ustalenia planu ogólnego umożliwiają realizację wymienionych powyżej celów. Dzięki odpowiednim rozwiązaniom planistycznym możliwy jest rozwój gospodarczy z poszanowaniem zasad zrównoważonego rozwoju na terenie Gminy Wielkie Oczy.

12 Przewidywane znaczące oddziaływania, w tym oddziaływania bezpośrednie, pośrednie, wtórne, skumulowane, krótkoterminowe, średnioterminowe i długoterminowe, stałe, chwilowe oraz pozytywne i negatywne, na cele i przedmioty obszaru Natura 2000 oraz integralność tego obszaru, a także na środowisko

Proгноza oddziaływania na środowisko identyfikuje źródła korzystnego i niekorzystnego oddziaływania planu na poszczególne komponenty środowiska oraz prognozuje skutki, jakie dla środowiska przyniesie realizacja planowanych rozwiązań przestrzennych. Zarówno zasięg negatywnego oddziaływania zagospodarowania terenu, jak i rodzaj oraz intensywność możliwych do wystąpienia w środowisku skutków w znacznej mierze zależą od miejsca lokalizacji danej funkcji oraz przyjętych rozwiązań minimalizujących oddziaływanie. Z uwagi na formę planu ogólnego, która stanowi bazę danych przestrzennych dla gminy o określonej strukturze, zgodnej z Rozporządzeniem Ministra Rozwoju i Technologii w sprawie projektu planu ogólnego gminy (...), oraz zakres ustaleń POG, możliwość przeprowadzenia oceny wpływu ustaleń planu ogólnego na środowisko jest ograniczona. Zakres ustaleń POG dotyczący stref planistycznych, w tym profilu funkcjonalnego podstawowego oraz dodatkowego, obejmuje możliwości do realizacji w obrębie wyznaczonej strefy pakiet przeznaczeń. Nie oznacza to jednak, że wszystkie one będą mogły lub musiały być realizowane na konkretnym terenie. Parametry urbanistyczne również wyznaczają jedynie ramy, w których powinna się zmieścić ewentualna zabudowa.

W związku z powyższym ocena oddziaływania na środowisko ustaleń POG może mieć jedynie charakter

ogólny. Ocenie mogą być poddane głównie przestrzenne aspekty w zakresie zabezpieczenia formalnych wymogów dotyczących ochrony przyrody, ochrony walorów i zasobów środowiska, ochrony zabytków, możliwości łagodzenia konfliktów pomiędzy funkcjami i ograniczania ryzyka zagrożeń dla ludzi, środowiska przyrodniczego i kulturalnego.

W ramach planu ogólnego uwzględniono uwarunkowania rozwoju przestrzennego gminy wymienione w art. 13b ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym, a następnie na ich podstawie, zgodnie z art. 13a ust. 4 ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym, określono strefy planistyczne, gminne standardy urbanistyczne, obszary uzupełnienia zabudowy.

Zapisy planu ogólnego Gminy Wielkie Oczy będą uwzględniane przy sporządzaniu miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego oraz przy wydawaniu decyzji o warunkach zabudowy i zagospodarowania terenu.

12.1 Oddziaływanie na ludzi

W rozumieniu przepisów ustawy Prawo ochrony środowiska znaczące oddziaływanie na środowisko oznacza również znaczące oddziaływanie na zdrowie ludzi. O znaczącym oddziaływaniu na środowisko (zdrowie ludzi) można mówić w sytuacji, gdy przekraczane są standardy emisyjne oraz dopuszczalne normy hałasu (dopuszczalne normy zanieczyszczeń) określone w przepisach o ochronie środowiska.

Ze względu na ogólny charakter projektu planu ogólnego Gminy Wielkie Oczy, który dotyczy strefowania obszaru gminy oraz ustala nieprzekraczalne warunki realizacji inwestycji jedynie w zakresie parametrów i wskaźników urbanistycznych określonych w gminnych standardach urbanistycznych, prawdopodobieństwo wystąpienia ryzyka dla zdrowia i bezpieczeństwa ludzi nie może podlegać dokładnej analizie.

Plan ogólny stanowi podstawę prawną do sporządzania miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego oraz wydawania decyzji o warunkach zabudowy i zagospodarowania terenu.

Hałas

Zgodnie z art. 114 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska przy sporządzaniu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego uwzględnia się tereny, dla których obowiązują dopuszczalne poziomy hałasu określone w rozporządzeniu Ministra Środowiska z dnia 14 czerwca 2007 r. w sprawie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku.

Tabela 17. Dopuszczalne poziomy hałasu w środowisku powodowanego przez poszczególne grupy źródeł hałasu w odniesieniu do jednej doby (źródło: rozporządzenie Ministra Środowiska z 14 czerwca 2007 r. w sprawie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku)

rodzaj terenu	drogi lub linie kolejowe		instalacje i pozostałe obiekty i grupy źródeł hałasu	
	pora dnia – przedział czasu odniesienia równy 16 godzinom	pora nocy – przedział czasu odniesienia równy 8 godzinom	pora dnia – przedział czasu odniesienia równy 8 najmniej korzystnym godzinom dnia kolejno po sobie następującym	pora nocy – przedział czasu odniesienia równy 1 najmniej korzystnej godzinie nocy
tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej, tereny zabudowy związanej ze stałym lub czasowym pobytem dzieci i młodzieży, tereny domów opieki społecznej	61 dB	56 B	50 dB	40 dB
tereny zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej i zamieszkania zbiorowego, tereny zabudowy zagrodowej, tereny rekreacyjno-wypoczynkowe, tereny mieszkaniowo-usługowe	65 dB	56 dB	55 dB	45 dB

Na terenie Gminy Wielkie Oczy obowiązuje 21 miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, które obejmują zaledwie 28,5915 ha, co stanowi 0,196% powierzchni gminy. Wyznaczone w projekcie planu ogólnego strefy planistyczne obejmują tereny istniejącej zabudowy, projektowanej zabudowy zgodnie z dotychczas obowiązującymi dokumentami planistycznymi, obszary uzupełnienia zabudowy oraz tereny planowane do zabudowy zgodnie z wnioskami interesariuszy.

Nie ma podstaw do prognozowania przekroczenia dopuszczalnych poziomów hałasu dla terenów objętych ochroną akustyczną z uwagi iż, ustalenia dotyczące dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku zostały zawarte w obowiązujących miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego, jak również będą one musiały być zawarte w miejscowych planach sporządzanych na podstawie ustaleń planu ogólnego. Decyzje WZ również określają warunki i szczegółowe zasady zagospodarowania terenu oraz jego zabudowy wynikające z przepisów odrębnych, a w szczególności w zakresie m.in. ochrony środowiska i zdrowia ludzi.

W odniesieniu do terenów usługowych oraz terenów produkcyjnych niepodlegających ochronie akustycznej, które mogą powstać w obrębie wyznaczonych stref planistycznych (SW, SJ, SZ, SU, SP, SR, SI, SN, SC, SG, SK) to na etapie sporządzania planu ogólnego nie można stwierdzić ani opisać możliwych negatywnych oddziaływań bez znajomości rodzaju ani szczegółów technicznych przedsięwzięć, które powstaną w tych terenach. Należy podkreślić, iż strefy, w ramach których mogą powstać najbardziej uciążliwe funkcje – strefa gospodarcza (SP), gdzie dopuszcza się tereny produkcji, odizolowane są od zwartych struktur zabudowy mieszkaniowej, bądź lokalizowane są na ich uboczu. Jednocześnie w ramach dopuszczonych w strefach SP terenów produkcji może powstać zabudowa systemami fotowoltaicznymi, definiowana jako zabudowa

przemysłowa. Wówczas uciążliwość akustyczna stref będzie znikoma, wyłącznie odczuwalna na etapie realizacji bądź prac technicznych.

Prognozuje się utrzymanie hałasu związanego z pracami rolnymi, ponieważ w planie ogólnym ustalono zachowanie większości terenów użytkowanych rolniczo poprzez wyznaczenie stref otwartych (SO). Oddziaływania o charakterze krótkoterminowym, bezpośrednim i lokalnym można spodziewać się w związku z prowadzeniem prac polowych i wykorzystaniem sprzętu rolniczego. Z uwagi na podtrzymanie istniejących funkcji nie prognozuje się, by ilość dotychczas generowanego hałasu uległa istotnym zmianom.

W części z wyznaczonych stref planistycznych dopuszcza się lokalizację odnawialnych źródeł energii, tj.:

- w strefie usługowej (**1SU-25SU, 27SU-32SU**) w ramach profilu dodatkowego wskazano teren elektrowni słonecznej;
- w strefie produkcji rolniczej (**1SR-5SR**) w ramach profilu dodatkowego wskazano teren biogazowni, teren elektrowni słonecznej, teren elektrowni wiatrowej, teren elektrowni wodnej;
- w strefie otwartej (**38SO – 40SO, 43SO, 44SO, 46SO, 47SO, 49SO, 52SO, 59SO, 60SO - 62SO, 64SO, 100SO, 101SO**) w ramach profilu dodatkowego wskazano teren elektrowni wiatrowej, teren elektrowni słonecznej, teren elektrowni geotermalnej, teren elektrowni wodnej.

W stosunku do dopuszczonych w planie ogólnym urządzeń fotowoltaicznych należy stwierdzić, że produkcja energii elektrycznej z wykorzystaniem technologii pozyskiwania jej z energii słońca nie powoduje emisji hałasu. Również głęboka energia geotermalna jest wolna od emisji hałasu.

Biogazownia rolnicza to instalacja służąca do produkcji biogazu z masy roślinnej, odchodów zwierzęcych, organicznych odpadów przemysłowych, odpadów poubojowych lub biologicznego osadu ze ścieków. W procesie technologicznym biogazownia wykorzystuje dostarczane surowce do produkcji energii odnawialnej. W instalacji prowadzony jest recykling organicznych surowców, z których w wyniku procesu fermentacji odzyskany zostaje biogaz przetwarzany następnie na energię elektryczną i ciepłą w agregacie kogeneracyjnym. Z punktu widzenia emisji hałasu do środowiska biogazownia nie stanowi ponad normatywnej uciążliwości akustycznej dla środowiska. W czasie eksploatacji do źródeł hałasu zliczyć można stacjonarne źródła hałasu takie jak agregat kogeneracyjny wraz z urządzeniami towarzyszącymi oraz stacja pomp i ruchome źródła hałasu – pojazdy ciężkie dowożące i odbierające surowiec i pojazdy lekkie obsługi biogazowni. Realizacja biogazowni nie stanowi zagrożenia dla ludzi i środowiska ze względu na podwyższony poziom hałasu. Poziom hałasu emitowanego z terenu inwestycji w sytuacji skrajnie niekorzystnej i przy założeniu maksymalnych mocy akustycznych poszczególnych emitorów jest znacznie niższy od wartości dopuszczalnych.

Źródłem hałasu emitowanego z elektrowni wiatrowej do środowiska jest praca rotora i śmigieł wiatraka powodująca oddziaływanie akustyczne do otoczenia. Umieszczenie elektrowni wiatrowej w znacznej odległości od zabudowań mieszkalnych lub budynków o funkcji mieszanej, zgodnie z art. 4 ust. 1 ustawy z dnia 20 maja 2016 r. o inwestycjach w zakresie elektrowni wiatrowych (t.j. Dz.U. z 2024 r., poz. 317),

powinno zapewnić wystarczającą ochronę akustyczną oraz dotrzymanie dopuszczalnych poziomów hałasu. Zgodnie z *Monografią Komitetu Inżynierii Środowiska vol. 178 – Elektrownie wiatrowe w środowisku człowieka, PAN Lublin 2022* hałas w odległości 500 m od elektrowni wiatrowej wynosi poniżej 40 dB.

Przedsięwzięcia zaliczające się do kategorii przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko, zgodnie z rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 10 września 2019 r. w sprawie przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko (Dz.U. z 2019 r., poz. 1839 ze zm.), powinny mieć przeprowadzoną procedurę oceny oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko w celu wydania decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach dla realizacji przedsięwzięcia (można odstąpić od procedury OOS, jeśli odpowiedni organ uzna na podstawie karty informacyjnej przedsięwzięcia, że nie będzie ono znacząco oddziaływać na środowisko). W raporcie wykonanym na potrzeby procedury ocenia się wielkość i zasięg oddziaływania na klimat akustyczny, zgodność z przepisami, a w przypadku istotnie negatywnych oddziaływań wskazuje się działania zapobiegające.

Z uwagi na zakres planu ogólnego, który dotyczy jedynie strefowania obszaru gminy oraz nieprzekraczalnych warunków realizacji inwestycji w zakresie parametrów i wskaźników urbanistycznych określonych w gminnych standardach urbanistycznych w projekcie planu nie została określona minimalna odległość urządzeń odnawialnych źródeł energii od zabudowań mieszkalnych.

Należy podkreślić, że minimalna odległość elektrowni wiatrowych od zabudowań mieszkalnych, sieci elektroenergetycznych oraz rezerwatów przyrody została określona w ustawie z dnia 20 maja 2016 r. o inwestycjach w zakresie elektrowni wiatrowych (t.j. Dz.U. z 2024 r., poz. 317), a ponadto lokalizacja elektrowni wiatrowej następuje wyłącznie na podstawie planu miejscowego. Zgodnie z art. 4 ust. 1 ustawy z dnia 20 maja 2016 r. o inwestycjach w zakresie elektrowni wiatrowych (t.j. Dz.U. z 2024 r., poz. 317) minimalna odległość elektrowni wiatrowej do budynku mieszkalnego albo budynku o funkcji mieszanej wynosi 700 m.

W polskim prawie nie ma sztywno określonej odległości biogazowni od zabudowań, przy czym wskazane jest na etapie sporządzania miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego odsunięcie projektowanych biogazowni od zabudowań mieszkalnych. W praktyce strefa sanitarna od biogazowni wynosi zazwyczaj od 100 do 300 metrów, co ma na celu unikanie konfliktów z sąsiadami i zwiększa szanse na uzyskanie pozytywnej decyzji środowiskowej.

Pole elektromagnetyczne

Pole elektromagnetyczne jest to pole elektryczne, magnetyczne lub elektromagnetyczne o częstotliwości od 0 Hz do 300 GHz. Głównymi źródłami promieniowania niejonizującego w środowisku są: stacje radiowe i telewizyjne, elektroenergetyczne linie wysokiego napięcia, stacje transformatorowe, stacje przekaźnikowe telefonii komórkowej, urządzenia radiolokacyjne oraz radionawigacyjne. Dopuszczalny poziom pola elektromagnetycznego w zależności od funkcji obszaru określa szczegółowo rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 17 grudnia 2019 r. w sprawie dopuszczalnych poziomów pól elektromagnetycznych

w środowisku (Dz.U. z 2019 r., poz. 2448).

Przez gminę Wielkie Oczy przebiega linia elektroenergetyczna najwyższego napięcia 400 kV w relacji Rzeszów – Chmielnicka EA. Obszar terytorialny Gminy Wielkie Oczy w układzie planowym zasilany jest ze stacji 110/15 kV Lubaczów oraz 110/15 kV Korczowa poprzez linie kablowe i napowietrzne SN 15 kV oraz stacje transformatorowe 15/0,4 kV. Na obszarze gminy zlokalizowana jest linia napowietrzna 110 kV relacji Lubaczów – Korczowa.

Projekt planu ogólnego nie ustala konkretnych inwestycji skutkujących wytworzeniem pól elektromagnetycznych ani narażeniem ludzi na pole elektromagnetyczne, a jedynie określa gminny katalog stref planistycznych, w którym zawarty jest profil funkcjonalny poszczególnych stref planistycznych. W profilu funkcjonalnym stref planistycznych dopuszczono m.in. tereny infrastruktury technicznej. Brak jest podstaw do prognozowania przekroczenia dopuszczalnych poziomów pól elektromagnetycznych w środowisku.

Pole magnetyczne ma zdolność przenikania przez większość obiektów, dlatego jego ekranowanie jest utrudnione. Przepisy odrębne wymagają zachowania pasów technologicznych od linii elektroenergetycznych, o szerokości w zależności od napięcia, w których zakazuje się m.in. lokalizacji miejsc pobytu, a tym samym ogranicza ekspozycję ludzi na promieniowanie, co zapewnia stałą ochronę mieszkańcom.

Ustalania dotyczące stref ochronnych w postaci pasów technologicznych od napowietrznych linii elektroenergetycznych zawierają miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego. Z uwagi na zakres planu ogólnego, który dotyczy jedynie strefowania obszaru gminy oraz nieprzekraczalnych warunków realizacji inwestycji w zakresie parametrów i wskaźników urbanistycznych określonych w gminnych standardach urbanistycznych w projekcie planu nie zostały wskazane strefy ochronne od linii elektroenergetycznych.

W uzasadnieniu do planu ogólnego w części *OGRANICZENIA W ZAGOSPODAROWANIU DLA INFRASTRUKTURY SPOŁECZNEJ, TRANSPORTOWEJ I TECHNICZNEJ* zawarto następujące zapisy:

Przy napowietrznej linii elektroenergetycznej najwyższych napięć obowiązuje pas technologiczny o szerokości 140 m (po 70 m licząc od osi linii), natomiast dla linii 110 kV o szerokości 36 m (po 18 m licząc od osi linii). w pasach technologicznych linii elektroenergetycznych zakazuje się:

- lokalizacji budynków mieszkalnych, budynków zamieszkania zbiorowego, budynków użyteczności publicznej;*
- tworzenia hałd, nasypów, zwiększania rzędnych terenu;*
- sadzenia roślinności o wysokości przekraczającej 3 m.*

W pasie technologicznym linii przesyłowej lokalizacja urządzeń i obiektów farm fotowoltaicznych oraz elektrowni wiatrowych musi być zgodna z przepisami odrębnymi oraz podlegać uzgodnieniu z gestorem sieci.

Dla linii napowietrznej WN 110 kV obowiązuje strefa wolna od zabudowy i stanowi pas o szerokości 36,0 m (po 18,0 m od osi linii). W przypadku linii napowietrznej WN 110 kV szerokość strefy wolnej od zabudowy określono dla budynków gospodarczych oraz niemieszkalnych, w których czasowo mogą przebywać ludzie dopuszcza się uzgadnianie indywidualne.

Lokalizacja obiektów w pobliżu istniejących linii elektroenergetycznych SN i nN może odbywać się przy zachowaniu odpowiednich odległości. Strefa wolna od zabudowy wynosi odpowiednio:

- dla linii napowietrznej SN 15 kV – pas 12,0 m (po 6,0 m od osi linii)*
- dla linii napowietrznej nN 0,4 kV – pas 5,0 m (po 2,5 m od osi linii)*
- dla linii kablowej SN 15 kV – pas 2,0 m (po 1,0 m od osi linii)*
- dla linii kablowej nN 0,4 kV – pas 1,0 m (po 0,5 m od osi linii).*

Wprowadzanie zagospodarowania m. in. zalesień, terenów górniczych, elektrowni wiatrowych, elektrowni słonecznych odbywać się będzie zgodnie z przepisami odrębnymi i w uzgodnieniu z gestorem sieci.

W odniesieniu do urządzeń fotowoltaicznych to źródłem promieniowania elektromagnetycznego dla elektrowni słonecznych jest stacja transformatorowa, linie elektroenergetyczne oraz przepływ prądu w przewodniku paneli fotowoltaicznych. Ocenia się, iż natężenie pola elektromagnetycznego od wyżej wymienionych elementów elektrowni fotowoltaicznej poza terenem jej lokalizacji będzie wynosiło mniej niż naturalne promieniowanie elektromagnetyczne i nie przekroczy dopuszczalnych poziomów pól elektromagnetycznych w środowisku naturalnym zawartych w rozporządzeniu Ministra Zdrowia z dnia 17 grudnia 2019 r. w sprawie dopuszczalnych poziomów pól elektromagnetycznych w środowisku (Dz.U. z 2019 r., poz. 2448).

Według informacji zawartych w opracowaniu pt. „Wytyczne w zakresie prognozowania oddziaływań na środowisko farm wiatrowych” autorstwa M. Stryjecki, K. Mielniczuk (GDOŚ, 2011) urządzenia generujące fale elektromagnetyczne (zarówno generator jak i transformator) znajdują się wewnątrz gondoli i są zamknięte w przestrzeni otoczonej metalowym przewodnikiem o właściwościach ekranujących, co w konsekwencji powoduje, że efektywny wpływ elektrowni wiatrowej na kształt klimatu elektromagnetycznego środowiska jest nieznaczący. Pole generowane przez generator jest polem o częstotliwości 100 Hz, natomiast pole generowane przez transformator – polem o częstotliwości 50 Hz.

Ryzyko wystąpienia poważnych awarii

Zgodnie z ustawą Prawo ochrony środowiska przez poważną awarię rozumie się zdarzenie, w szczególności emisję, pożar lub eksplozję, powstałe w trakcie procesu przemysłowego, magazynowania lub transportu, w których występuje jedna lub więcej niebezpiecznych substancji, prowadzące do natychmiastowego powstania zagrożenia życia lub zdrowia ludzi lub środowiska lub powstania takiego

zagrożenia z opóźnieniem. O zaliczeniu zakładu do kategorii o zwiększonym ryzyku (ZZR) lub o dużym ryzyku (ZDR) wystąpienia poważnych awarii decyduje Minister Rozwoju (Dz.U. z 2016 r., poz. 138).

Na terenie Gminy Wielkie Oczy nie występują zakłady ZDR ani ZZR (stan na wrzesień 2025 r.)¹⁸.

Projekt planu ogólnego nie zawiera ustaleń w odniesieniu do zakładów stwarzających zagrożenie wystąpienia poważnej awarii przemysłowej.

Zagrożenie powodziowe

W Gminie Wielkie Oczy zagrożenie powodziowe stanowi rzeka Lubaczówka oraz rzeka Szkło.

Projekt planu ogólnego na obszarach szczególnego zagrożenia powodzią wyznacza głównie strefy otwarte (10SO, 24SO, 73SO, 92SO). W strefach tych ustalono profil podstawowy zgodny z załącznikiem nr 1 Rozporządzenia Ministra Rozwoju i Technologii z dnia 8 grudnia 2023 r. w sprawie projektu planu ogólnego, dokumentowania prac planistycznych w zakresie tego planu oraz wydawania z niego wypisów i wrysów (Dz.U. z 2023 r., poz. 2758 ze zm.), natomiast w profilu dodatkowym w strefach 73SO i 92SO dopuszczono wyłącznie teren zieleni urządzonej, natomiast dla stref 10SO oraz 24SO nie wyznacza się profilu dodatkowego. Dla wszystkich stref otwartych, na których występują obszary szczególnego zagrożenia powodzią wyznaczono maksymalny udział powierzchni zabudowy wynoszący 0%.

Pozostałe wyznaczone strefy (1SK) w granicach obszaru szczególnego zagrożenia powodzią obejmują wyłącznie tereny już zainwestowane.

Ustalenie w projekcie planu strefy otwartej na obszarze szczególnego zagrożenia powodzią, bez dopuszczenia nowych terenów mieszkaniowych, ocenia się jako korzystne rozwiązanie, które nie zagraża bezpieczeństwu ludności i jej mienia.

Strefy sanitarne od cmentarzy

Na terenie gminy Wielkie Oczy wskazano 15 stref cmentarzy. **Cmentarze czynne zlokalizowane są w strefach 1SC – 4SC, 6SC, 7SC, 9SC.** Pozostałe cmentarze to cmentarze nieczynne.

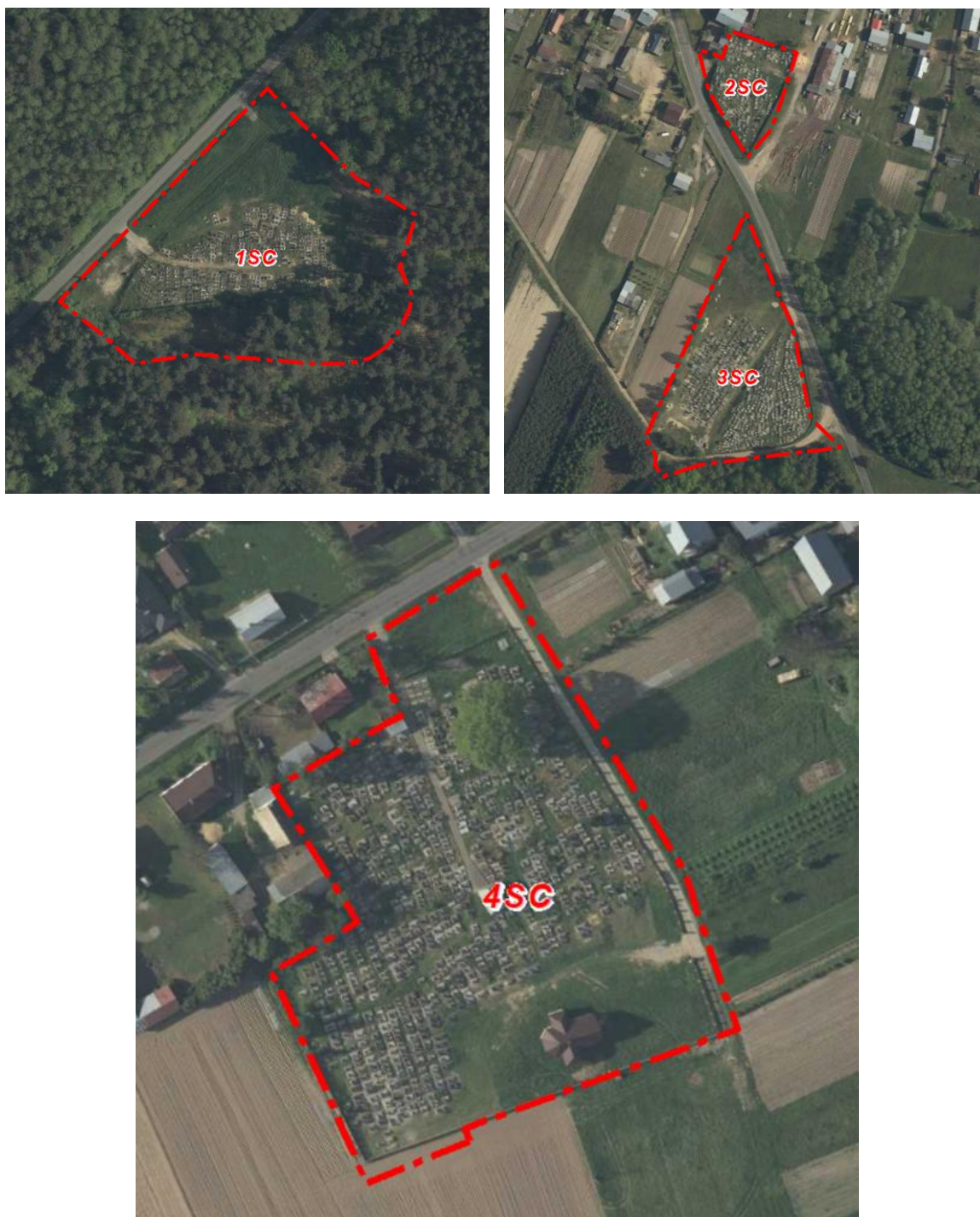
Rozbudowa istniejących czynnych cmentarzy będzie możliwa przy spełnieniu wymagań określonych w przepisach odrębnych z zakresu cmentarzy i chowania zmarłych m.in.:

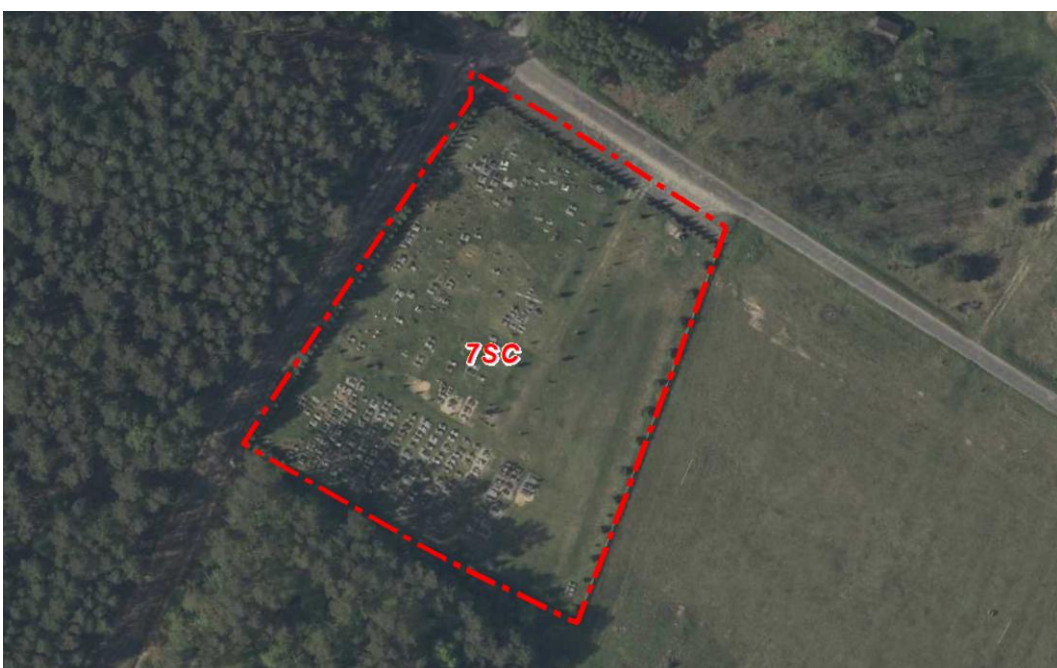
1. odległości od granicy cmentarza ujęć wody o charakterze zbiorników wodnych służących jako źródło zaopatrzenia sieci wodociągowej w wodę do picia i potrzeb gospodarczych, nie może być mniejsza niż 500 m;
2. odległości od zabudowań mieszkalnych, od zakładów produkujących artykuły żywności, zakładów żywienia zbiorowego bądź zakładów przechowujących artykuły żywności oraz studzien, źródeł

¹⁸ Informacje, rejestry i wykazy dotyczące zakładów o dużym ryzyku: <https://www.gov.pl/web/kwpsp-rzeszow/zaklady-duzego-ryzyka-wystapienia-powaznej-awarii-przemyslowej>

- i strumieni, służących do czerpania wody do picia i potrzeb gospodarczych;
3. ukształtowania terenu umożliwiające łatwy spływ wód deszczowych oraz nie podległą zalewom;
 4. głębokości i zmienności poziomu wód gruntowych oraz kierunku ich spadku,
 5. rodzaju gleby tj. gleba pod cmentarz powinna być przepuszczalna i nie zawierać węglanu wapnia.

Strefy czynnych cmentarzy (1SC – 4SC, 6SC, 7SC, 9SC), które mogą ulec rozbudowie charakteryzują się następującymi uwarunkowaniami:

- I. **położone są poza obszarami szczególnego zagrożenia powodzią:** zgodnie z art. 77 ust. 1 pkt 3 lit b ustawy z dnia 20 lipca 2017 r. - Prawo wodne (t.j. Dz.U. z 2025 r., poz. 960 ze zm.) na obszarach szczególnego zagrożenia powodzią zakazuje się lokalizowania nowych cmentarzy.
- II. **położone są poza wałami przeciwpowodziowymi oraz pasami o szerokości 50 m od stopy wału:** zgodnie z art. 176 ust. 1 pkt 6 ustawy z dnia 20 lipca 2017 r. - Prawo wodne (t.j. Dz.U. z 2025 r., poz. 960 ze zm.) w celu zapewnienia szczelności i stabilności wałów przeciwpowodziowych zakazuje się wykonywania robót lub czynności, które mogą wpływać na szczelność lub stabilność wałów przeciwpowodziowych, w tym lokalizowania cmentarzy w odległości mniejszej niż 50 m od stopy wału.
- III. **w odległości 500 m od stref 1SC – 4SC, 6SC, 7SC, 9SC nie znajdują się ujęcia wód podziemnych oraz ich strefy ochronne:** zgodnie z §3 ust. 2 Rozporządzenia Ministra Gospodarki Komunalnej z dnia 25 sierpnia 1959 r. w sprawie określenia, jakie tereny pod względem sanitarnym są odpowiednie na cmentarze (Dz.U. z 1959 r. Nr 52, poz. 315) odległość od granicy cmentarza ujęć wody o charakterze zbiorników wodnych służących jako źródło zaopatrzenia sieci wodociągowej w wodę do picia i potrzeb gospodarczych, nie może być mniejsza niż 500 m.
- IV. **zgodnie z danymi zwartymi w Bazie Systemu Osłony Przeciwsuwiskowej PIG-PIB w granicach stref 1SC – 4SC, 6SC, 7SC, 9SC nie udokumentowano osuwisk oraz terenów zagrożonych ruchami masowymi ziemi;**
- V. **położone są w odległości większej niż 150 m od studzien, źródeł strumieni.**

Dla czynnych cmentarzy należy zachować wymagane strefy ochronne zgodnie §3 ust. 1 Rozporządzenia Ministra Gospodarki Komunalnej z dnia 25 sierpnia 1959 r. w sprawie określenia, jakie tereny pod względem sanitarnym są odpowiednie na cmentarze (Dz.U. z 1959 r. Nr 52, poz. 315) tj. *odległości od zabudowań mieszkalnych, od zakładów produkujących artykuły żywności, zakładów żywienia zbiorowego bądź zakładów przechowujących artykuły żywności oraz studzien, źródeł i strumieni, służących do czerpania wody do picia i potrzeb gospodarczych, powinna wynosić co najmniej 150 m; odległość ta może być zmniejszona do 50 m pod warunkiem, że teren w granicach od 50 do 150 m odległości od cmentarza posiada sieć wodociagową i wszystkie budynki korzystające z wody są do tej sieci podłączone.*

Plan ogólny w strefie SC poza terenem cmentarza umożliwia realizację innych funkcji określonych w Rozporządzeniu Ministra Rozwoju i Technologii z dnia 8 grudnia 2023 r. w sprawie projektu planu ogólnego gminy, dokumentowania prac planistycznych w zakresie tego planu oraz wydawania z niego wypisów i wyrysów (Dz.U. z 2023 r., poz. 2758 ze zm.). Na etapie sporządzania miejscowego planu zostanie ustalona linia rozgraniczająca terenu cmentarza i od niej wskazana strefa sanitarna w odległość 50 m i 150 m. Lokalizowanie zabudowy mieszkaniowej w sąsiedztwie cmentarza regulują przepisy odrębne, które należy uwzględnić w procedurze sporządzenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego. W części graficznej uzasadnienia wskazano maksymalne możliwe strefy sanitarne w odległości 50 m i 150 m.

W planie ogólnym istnieje możliwość wyznaczenia stref dopuszczających zabudowę mieszkaniową, w granicy maksymalnych stref sanitarnych od cmentarza, przy jednoczesnym spełnieniu warunków przepisów odrębnych z zakresu cmentarzy i chowania zmarłych na etapie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego – określony profil funkcjonalny umożliwia lokalizację m.in. terenów usług lub zieleni.

12.2 Wpływ na zwierzęta i rośliny

Wyznaczone w projekcie planu ogólnego strefy planistyczne krystalizują układ przestrzenny gminy, zapobiegając niekontrolowanemu rozlewowi zabudowy na tereny funkcjonujące przyrodniczo, co z punktu widzenia ochrony fauny i flory jest korzystne.

Zarówno dla fauny jak i dla flory największym zagrożeniem jest utrata bądź przekształcanie siedlisk. Projekt planu ogólnego uwzględnia wyniki waloryzacji przyrodniczej Gminy Wielkie Oczy zawartej w *Opracowaniu ekofizjograficznym podstawowym na potrzeby planu ogólnego Gminy Wielkie Oczy, BUDPLAN Sp. z o.o. luty 2025*, tj. na obszarach o najwyższych oraz wysokich walorach przyrodniczych projekt planu nie skutkuje przeznaczeniem pod inną strefę niż strefa otwarta.

Analiza wyznaczonych stref planistycznych względem lokalizacji przedmiotów ochrony obszaru Natura 2000 Łukawiec PLH180024 (lokalizacja przedmiotów ochrony obszaru Natura 2000 Łukawiec PLH180024, względem wyznaczonych stref planistycznych została przedstawiona w części graficznej prognozy – Załącznik I) wykazała, że tereny znajdujące się w granicach obszaru Natura 2000 zostały objęte strefami:

- otwartą SO (11SO, 14SO, 31SO, 33SO), gdzie w profilu podstawowym ustalono *teren rolnictwa z zakazem zabudowy, teren lasu, teren zieleni naturalnej, teren wód, teren komunikacji, teren ogrodów działkowych, teren infrastruktury technicznej*, natomiast nie ustalono profilu dodatkowego;
- górnictwa SG (23SG – 27SG) - strefy wyznaczone wokół terenów bezpośrednio związanych z wydobyciem gazu ziemnego – odwiertów czynnych;
- komunikacyjną 1SK – istniejące drogi powiatowe klasy zbiorczej.

Na etapie sporządzania dokumentu jakim jest plan ogólny nie ma podstaw do prognozowania negatywnego wpływu na gatunki oraz siedliska przyrodnicze, dla których ochrony został wyznaczony obszar Natura 2000. Wyznaczenie strefy otwartej w obrębie występowania chronionych gatunków oraz siedlisk przyrodniczych uznaje się za rozwiązanie korzystne i jedyne pod względem ochrony jakie plan ogólny ma możliwość ustalić zachowując zgodność z zakresem planu ogólnego określonym w ustawie z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (t.j. Dz.U. z 2024 r., poz. 1130 ze zm.).

Pozytywnie ocenia się również objęcie w całości strefą otwartą rezerwatu przyrody „Moczary”, co jest korzystne z punktu ochrony znajdującego się w jego granicach cennego stanowiska czosnku siatkowatego *Allium victorialis*, występującego w runie grądu subkontynentalnego *Tilio-Carpinetum*. Dla strefy obejmującej

teren rezerwatu (11SO) nie wyznaczono profilu dodatkowego.

Użytki ekologiczne również zostały objęte strefą otwartą.

Projekt planu ogólnego nie skutkuje przeznaczeniem gruntów leśnych Skarbu Państwa, które stanowią siedlisko dla licznych gatunków fauny i flory, pod inną strefę niż strefa otwarta.

Ze względu na ogólny i kierunkowy charakter planu ogólnego ocena dopuszczonych w strefach 38SO – 40SO, 43SO, 44SO, 46SO, 47SO, 49SO, 52SO, 59SO, 60SO - 62SO, 64SO, 100SO, 101SO urządzeń odnawialnych źródeł energii (elektrownie wiatrowe, elektrownie słoneczne, elektrownie geotermalne, elektrownie wodne) na zinwentaryzowane stanowiska fauny i flory jest utrudniona. **Istotne jest, że urządzenia OZE dopuszczono poza: granicami obszaru Natura 2000 Łukawiec PLH180024, rezerwatu przyrody „Moczary” i użytków ekologicznych, zwartymi kompleksami leśnymi, największymi zgromadzeniami zinwentaryzowanej fauny, a także w przeważającej mierze poza granicami korytarza ekologicznego Lasy Cieszanowskie (KPdC-1C).** Dla użytków ekologicznych oraz pomników przyrody zgodnie z art. 45 ust. 1 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (t.j. Dz.U. z 2026 r., poz. 13) obowiązuje m.in. zakaz niszczenia, uszkodzenia lub przekształcania obiektu lub obszaru.

Zgodnie z §3 ust. 1 pkt 6 oraz pkt 54a rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 10 września 2019 r. w sprawie przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko (Dz.U. z 2019 r., poz. 1839 ze zm.) przedsięwzięcie tj.:

„6) instalacje wykorzystujące do wytwarzania energii elektrycznej energię wiatru, inne niż wymienione w § 2 ust. 1 pkt 5:

a) lokalizowane na obszarach objętych formami ochrony przyrody, o których mowa w art. 6 ust. 1 pkt 1–5, 8 i 9 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz. U. z 2018 r. poz. 1614, 2244 i 2340 oraz z 2019 r. poz. 1696 i 1815), z wyłączeniem instalacji przeznaczonych wyłącznie do zasilania znaków drogowych i kolejowych, urządzeń sterujących lub monitorujących ruch drogowy lub kolejowy, znaków nawigacyjnych, urządzeń oświetleniowych, billboardów i tablic reklamowych,

b) o całkowitej wysokości nie niższej niż 30 m;

54a) zabudowa systemami fotowoltaicznymi o powierzchni wyznaczonej po obrysie zewnętrznych skrajnych modułów paneli nie mniejszej niż:

a) 0,5 ha na obszarach objętych formami ochrony przyrody, o których mowa w art. 6 ust. 1 pkt 1–5, 8 i 9 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody, lub w otulinach form ochrony przyrody, o których mowa w art. 6 ust. 1 pkt 1–3 tej ustawy,

b) 2 ha na obszarach innych niż wymienione w lit. a,

– z wyłączeniem zabudowy systemami fotowoltaicznymi lokalizowanej na dachach i elewacjach obiektów budowlanych;”

zaliczają się do przedsięwzięć mogących potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko.

Przedsięwzięcia zaliczające się do kategorii przedsięwzięć mogących potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko, zgodnie z rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 10 września 2019 r. w sprawie przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko (Dz.U. z 2019 r., poz. 1839 ze zm.), powinny mieć przeprowadzoną procedurę oceny oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko w celu wydania decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach dla realizacji przedsięwzięcia (można odstąpić od procedury OOS, jeśli odpowiedni organ uzna na podstawie karty informacyjnej przedsięwzięcia, że nie będzie ono znacząco oddziaływać na środowisko). W raporcie wykonanym na potrzeby procedury ocenia się wielkość i zasięg oddziaływania na środowisko, zgodność z przepisami, a w przypadku istotnie negatywnych oddziaływań wskazuje się działania zapobiegające.

Z uwagi, iż projekt planu ogólnego nie ustala konkretnych inwestycji, a jedynie ustala strefy planistyczne, w których określa profil funkcjonalny (profil podstawowy, profil dodatkowy) zgodnie z załącznikiem nr 1 Rozporządzenia Ministra Rozwoju i Technologii z dnia 8 grudnia 2023 r. w sprawie projektu planu ogólnego, dokumentowania prac planistycznych w zakresie tego planu oraz wydawania z niego wypisów i wrysów (Dz.U. z 2023 r., poz. 2758 z późn. zm.) nie jest możliwa dokładna ocena wpływu posadowienia elektrowni wiatrowych (brak znajomości parametrów inwestycji, jak również dokładnej lokalizacji) na faunę i florę. Dokładna analiza i ocena realizacji urządzeń odnawialnych źródeł energii będzie miała miejsce na etapie uzyskiwania decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach zgody na realizację przedsięwzięcia, jak również może być dokonana na etapie strategicznej oceny oddziaływania na środowisko do miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego w przypadku, gdy równolegle będą toczyły się prace nad dokumentacją środowiskową na potrzeby uzyskania decyzji środowiskowej. Zgodnie z art. 3 ustawy z dnia 20 maja 2016 r. o inwestycjach w zakresie elektrowni wiatrowych (t.j. Dz.U. z 2024 r., poz. 317) lokalizacja elektrowni wiatrowej następuje wyłącznie na podstawie planu miejscowego. Przed przystąpieniem do procedury uzyskiwania decyzji środowiskowej, w przypadku zmierzenia posadowienia elektrowni wiatrowych, konieczne jest przeprowadzenie rocznego monitoringu ornitologicznego, jak również chiropterologicznego oraz inwentaryzacji przyrodniczej. Ww. opracowania są pomocne na etapie kwalifikacji przedsięwzięcia, który ma na celu ustalenie, czy wymagana jest ocena oddziaływania na środowisko (tzw. screening). Niemniej jednak poniżej przedstawiono możliwe negatywne oddziaływania, zwłaszcza na ptaki nietoperze, jakie wiążą się z budową i eksploatacją farm wiatrowych.

Budowa farmy wiatrowej oznacza przekształcenie gruntów o określonej powierzchni. Dotyczy to terenów zajmowanych przez stopę każdej turbiny, dróg dojazdowych, budynków towarzyszących czy nadziemnych lub doziemnych linii przesyłowych. Infrastruktura ta wyłącza teren z dotychczasowego użytkowania, zatem wywołuje utratę istniejących siedlisk. Na etapie budowy następuje likwidacja szaty roślinnej w miejscu planowanego posadowienia wież elektrowni i prowadzących do nich dróg dojazdowych, a także w miejscach wytyczonych na czas budowy dróg dojazdowych, placów manewrowo-postojowych dla pojazdów i maszyn oraz tymczasowych miejsc składowania materiałów budowlanych. W związku z usunięciem

wierzchniej warstwy gruntu, ma miejsce także likwidacja fauny glebowej. Etap eksploatacji elektrowni wiatrowej jest najdłuższym i najbardziej stałym etapem inwestycji. Jest to także okres, w którym mogą wystąpić większe negatywne oddziaływania na bioróżnorodność, szczególnie na zwierzęta. Funkcjonowanie farmy wiatrowej może negatywnie oddziaływać głównie na ptaki oraz nietoperze.

Podstawowe rodzaje negatywnych oddziaływań farm wiatrowych na awifaunę obejmują: możliwość śmiertelnych zderzeń z elementami wiatraków, bezpośrednią utratę siedlisk oraz ich fragmentację i przekształcenia, zmianę wzorców wykorzystania terenu, tworzenie efektu bariery. Najbardziej znanym rodzajem oddziaływania jest śmiertelność ptaków wskutek kolizji z obiektami farm wiatrowych, najczęściej wskutek zderzeń ze śmigłami rotora, a także z wieżą lub gondolą turbiny lub z towarzyszącymi obiektami jak np. linie przesyłowe. Generalną ich przyczyną jest niezauważanie przez ptaki przeszkód, w tym obracających się śmigieł. Prawdopodobieństwo zderzeń wzrasta podczas złej widoczności (nocą, podczas mgły lub deszczu) a także wskutek przyciągającego i dezorientującego ptaki oświetlania turbin, niezbędnego ze względu na bezpieczeństwo ruchu lotniczego. Skala śmiertelności wzrasta wraz z liczebnością ptaków oraz liczebnością i zagęszczeniem wież wiatrowych. Z reguły więcej ofiar notuje się w rejonach masowych koncentracji, np. na szlakach wędrówkowych czy w pobliżu rozległych terenów podmokłych. Do efektywnej utraty dostępnych dotąd dla ptaków środowisk dochodzi zarówno na etapie budowy, jak też w trakcie eksploatacji farmy - obecność turbin, hałas, wibracje, prace techniczne związane z serwisowaniem i naprawami powodują zaburzenia w zachowaniach ptaków, które mogą być wypierane do mniej dogodnych miejsc, co może niekorzystnie wpływać na ich populację. Obecność farmy wiatrowej może także zmieniać trasy lotu ptaków - zarówno wędrównych, jak też lokalnych (np. przeloty pomiędzy gniazdem a żerowiskami). Zjawisko to, zwane efektem bariery, jest rodzajem odstraszenia ptaków będących w locie. Szczególnie niekorzystne jest rozdzielenie (fragmentacja) istotnych dla ptaków obszarów, co zmusza je do wielokrotnych przelotów wydłużoną trasą, np. gniazdo – żerowisko. Niekorzystne jest także wspomniane wyżej nakładanie się podobnych oddziaływań przez wiele farm napotykanym przez ptaki na trasie migracji (efekt skumulowany).

Negatywne oddziaływanie elektrowni wiatrowych na chiropterofaunę może polegać na: śmiertelności na skutek kolizji z elektrownią lub urazu ciśnieniowego, utracie lub zmianie tras przelotu, utracie miejsc żerowania, zniszczeniu kryjówek. Zgodnie z projektem *Wytycznych dotyczących oceny oddziaływania elektrowni wiatrowych na nietoperze – projekt, GDOŚ 2011* elektrownie wiatrowe są w niektórych miejscach przyczyną masowej śmiertelności nietoperzy, m.in. na skutek kolizji z wirnikami turbin i ten typ oddziaływania uznaje się za najważniejszy w przypadku interakcji między energetyką wiatrową a nietoperzami. Do negatywnych potencjalnych oddziaływań w okresie eksploatacji należy również utrata miejsc żerowania z powodu opuszczenia terenu przez nietoperze oraz utrata lub zmiana tras przelotu (korytarzy migracyjnych).

Potencjalna realizacja farm fotowoltaicznych może wiązać się z lokalnymi przekształceniami zbiorowisk roślinnych. Na etapie prowadzenia prac budowlanych dojdzie do naruszenia zbiorowisk roślinnych na obszarze realizacji rzędów paneli fotowoltaicznych i między nimi, a także w obszarze tymczasowych dróg dojazdowych i placów manewrowych. W zależności od przyjętej ostatecznie lokalizacji inwestycji uzależniony będzie stopień

oddziaływania, w przypadku gruntów ornych nie dojdzie do zniszczenia cennych zbiorowisk roślinnych. W przypadku realizacji farm w miejscu występowania użytków zielonych dojdzie do czasowego ich przekształcenia lub zniszczenia. Po zakończeniu prac grunty prawdopodobnie zostaną obsiane roślinnością łąkowo-pastwiskową w celu odtworzenia siedliska. W trakcie eksploatacji roślinność zielna będzie mogła rosnąć pod panelami oraz pomiędzy nimi. Nie przewiduje się zatem degradacji siedlisk przyrodniczych gminy w związku z potencjalną realizacją farm fotowoltaicznych.

W zakresie potencjalnych oddziaływań na faunę realizacji farm fotowoltaicznych wymienia się: opuszczanie przez ptaki ważnych siedlisk, działanie odblaskowych powierzchni paneli fotowoltaicznych jako przynęta dla przelatujących ptaków, degradowanie siedlisk i płoszenie ptaków wskutek budowy i konserwacji urządzeń, niszczenie gniazd gatunków gniazdujących na ziemi oraz przeszkadzanie w lęgu ptaków, a także narażanie nietoperzy na kolizję z panelami (w przypadku lokalizacji elektrowni w pobliżu ich kryjówek). Jednakże obecnie stosowane technologie ograniczają potencjalne niekorzystne oddziaływania systemów fotowoltaicznych na faunę. Panele fotowoltaiczne pokrywane są powłoką antyrefleksyjną, która zapobiega niepożądanemu efektowi odbicia światła od powierzchni paneli. Zgodnie z publikacjami naukowymi prawidłowa lokalizacja elektrowni słonecznej (na terenach niewykorzystywanych intensywnie przez ptaki) może przyczynić się do powstania alternatywnych miejsc żerowania (fragmenty trawiaste i krzewy pomiędzy panelami i sektorami) oraz gniazdowania (panele są zakładane na specjalnych stojakach, które mogą być wykorzystywane przez niektóre gatunki do umieszczania gniazd). Zgodnie z publikacjami branżowymi, nie ma naukowych dowodów na to, że fotowoltaika stanowi zagrożenie dla życia ptaków.

Przez obszar Gminy Wielkie Oczy przebiega korytarz ekologiczny Lasy Cieszanowskie (KPdC-1C). Projekt planu ogólnego utrzymuje tereny inwestycyjne w obrębie korytarza ekologicznego zgodnie z obowiązującymi dokumentami planistycznymi. Przyrost nowych terenów inwestycyjnych (zasięg stref planistycznych, gdzie dopuszcza się tereny budowlane) jest niewielki i dotyczy pojedynczych działek przy istniejącej zabudowie, ciągach komunikacyjnych bądź przy terenach już przeznaczonych pod zabudowę. Nie przewiduję się negatywnych oddziaływań na drożność korytarza ekologicznego Lasy Cieszanowskie, ponieważ w jego obrębie przeważają tereny objęte w planie ogólnym strefą otwartą nad terenami przeznaczonymi pod zabudowę.

12.3 Wpływ na ekosystemy i różnorodność biologiczną

Różnorodność biologiczną można rozumieć jako stopień zachowania naturalnie występujących gatunków oraz zbiorowisk, a także ras zwierząt i form roślin. Różnorodność biologiczna występuje, zatem na trzech poziomach organizacji przyrody: ekosystemowym, gatunkowym, genetycznym.

Ustalenia planu ogólnego poprzez wskazanie stref planistycznych, w których dopuszczono tereny inwestycyjne, przyczyniają się do zmniejszenia powierzchni biologicznie czynnej. Będą to zazwyczaj zmiany punktowe, związane z posadowieniem obiektów budowlanych bądź poprowadzeniem nowych ciągów komunikacyjnych. Istotne jest, że tereny inwestycyjne wskazano przede wszystkim w oparciu o istniejącą zabudowę oraz obowiązujące dokumenty planistyczne, gdzie powstanie nowej zabudowy zostało już

przesądzone. Dodatkowo uwzględniono wnioski złożone w procedurze planistycznej.

Prognozuje się, iż na nowych terenach inwestycyjnych nastąpi zmiana składu gatunkowego zarówno roślin, jak i zwierząt. Tereny, które były do tej pory niezainwestowane o składzie gatunkowym charakterystycznym dla terenów otwartych i zadrzewionych, zostaną przeznaczone pod zielenią urządzone (trawniki, krzewy, drzewa ozdobne, rośliny rabatowe, w tym gatunki obcego pochodzenia). Skład gatunkowy zwierząt, również ulegnie zmianie – zwierzęta, które do tej pory wykorzystywały teren do żerowania, migracji, zmieniają swoje tereny bytowania. Będzie to oddziaływanie wtórne, długoterminowe i lokalne. Nie przewiduje się jednak, by były to oddziaływania znaczące, ponieważ wyznaczone strefy planistyczne obejmują tereny istniejącej zabudowy wraz z przylegającymi do nich terenami niezainwestowanymi – projekt planu ogólnego dąży do koncentracji zabudowy a nie do jej rozpraszania.

W rozdziale 12.2 *Wpływ na zwierzęta i rośliny* scharakteryzowano przewidywane oddziaływania na zwierzęta i rośliny. Z analizy wynika, że realizacja ustaleń projektu planu ogólnego nie wpłynie na cele ochrony obszaru Natura 2000, a także na objęte ochroną tereny w postaci rezerwatu przyrody oraz użytków ekologicznych. Również warunki migracyjne gatunków związanych z kompleksami leśnymi zostają utrzymane poprzez wyznaczenie stref otwartych. Stopień oddziaływania na ekosystemy i różnorodność biologiczną dopuszczonych instalacji OZE, z uwagi na brak przesądzenia o typie instalacji OZE, jej lokalizacji, skali, nie jest możliwy do oceny. Najcenniejsze obszary przyrodnicze podlegają ochronie poprzez wyznaczenie stref otwartych i niedopuszczenie lokalizacji urządzeń OZE.

12.4 Oddziaływanie na wodę

Wśród ustaleń planu ogólnego, mających znaczenie dla ochrony zasobów i jakości wód należy wymienić przede wszystkim utrzymanie, poza istniejącymi zwartymi jednostkami osadniczymi, stref otwartych wzdłuż cieków, dających możliwość ochrony samych wód powierzchniowych, jak i ich otulin biologicznych – zbiorowisk łąkowych, zadrzewień nadwodnych, lasów. Ponadto korzystnie ocenia się utrzymanie stref otwartych w zasięgu obszarów szczególnego zagrożenia powodzią od rzeki Lubaczówka oraz rzeki Szkło.

Odpowiednia gospodarka wodno-ściekowa jest kluczowa dla utrzymania czystości wód powierzchniowych i podziemnych, a także gleby. Zasady wprowadzania ścieków do wód i do ziemi określa ustawa Prawo wodne, która mówi o tym, czego wprowadzane do wód bądź do ziemi ścieki nie mogą zawierać oraz czego nie mogą powodować w wodach, do których są wprowadzane.

Zgodnie z „Planem gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Wisły” przyjętym Rozporządzeniem Ministra Infrastruktury z dnia 4 listopada 2022 r. w sprawie Planu gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Wisły (Dz.U. z 2023 r., poz. 300) celem środowiskowym wg art. 4 Ramowej Dyrektywy Wodnej dla wód powierzchniowych jest:

- nie pogorszenie się stanu wód powierzchniowych oraz ochrona i przywrócenie dobrego stanu JCW,
- osiągnięcie, co najmniej dobrego stanu lub potencjału ekologicznego wód powierzchniowych,

- stopniowe eliminowanie, a w rezultacie zaprzestanie zrzutów do wód powierzchniowych substancji priorytetowych i niebezpiecznych, a także zapobieganie dopływowi zanieczyszczeń do wód podziemnych,
- odwrócenie każdej znaczącej i ciągłej tendencji wzrostu stężenia każdego zanieczyszczenia wynikającego z wpływu działalności człowieka w celu stopniowej redukcji zanieczyszczenia wód podziemnych,
- osiągnięcie zgodności ze wszystkimi normami i celami określonymi w ustawodawstwie wspólnotowym dla obszarów chronionych.

Natomiast zgodnie z art. 59 Prawa Wodnego celem środowiskowym dla wód podziemnych jest:

- zapobieganie lub ograniczenie wprowadzania do nich zanieczyszczeń,
- zapobieganie pogorszeniu oraz poprawa ich stanu,
- ich ochrona i podejmowanie działań naprawczych, a także zapewnienie równowagi między poborem a zasilaniem tych wód, tak aby osiągnąć ich dobry stan.

Dla spełnienia wymogu nie pogarszania stanu części wód, dla części wód będących w co najmniej dobrym stanie chemicznym i ilościowym, celem środowiskowym będzie utrzymanie tego stanu. Ze względu na fakt, iż jakość wód podziemnych JCWPd nr 136 określono jako dobry wskazane jest przynajmniej utrzymanie tego stanu. Natomiast dla wód powierzchniowych cele środowiskowe zostały oparte na wartościach granicznych poszczególnych wskaźników fizyko-chemicznych, biologicznych i hydromorfologicznych określających stan ekologiczny wód powierzchniowych oraz wskaźników chemicznych świadczących o stanie chemicznym wody, odpowiadających warunkom osiągnięcia przez te wody dobrego stanu, z uwzględnieniem kategorii wód, wg rozporządzenia w sprawie sposobu klasyfikacji stanu jednolitych części wód powierzchniowych. Jednolite części wód powierzchniowych występujące w granicach Wielkich Oczu charakteryzują się złym stanem i są zagrożone nieosiągnięciem celów środowiskowych. Z tego względu wskazane jest ograniczenie presji determinujących ich stan (głównie presje chemiczne i troficzne – rozwój obszarów zurbanizowanych: transport, turystyka, odpływ miejski; rozproszone - rolnictwo, leśnictwo; źródła przemysłowe oraz źródła bytowe i komunalne (punktowe)) i dążenie do przynajmniej dobrego stanu/potencjału ekologicznego, stanu chemicznego i stanu ogólnego.

Projekt planu ogólnego nie zawiera ustaleń w zakresie zaopatrzenia ludność w wodę jak również odprowadzania ścieków oraz wód opadowych i roztopowych. Zasady modernizacji, rozbudowy i budowy systemów komunikacji i infrastruktury technicznej stanowią jedno z ustaleń miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego.

W obrębie wskazanych w planie ogólnym stref planistycznych dopuszczono tereny inwestycyjne, które obejmują zarówno istniejącą zabudowę jak i tereny wolne od zabudowy, na których planowane jest powstanie nowych obiektów budowlanych. Przy rozwoju nowej zabudowy, w celu ograniczenia presji troficznych

i chemicznych, należy zapewnić odprowadzanie ścieków i doprowadzenie wód w sposób powodujący jak najmniejsze oddziaływanie na wody podziemne i powierzchniowe. W późniejszym etapie procesu planistycznego, tj. w trakcie sporządzania planu miejscowego lub decyzji WZ zgodnych z ustaleniami planu ogólnego, powinien zostać określony (dla poszczególnych terenów inwestycyjnych) sposób odprowadzania ścieków bytowych, komunalnych i przemysłowych, który zagwarantuje ochronę wód i gruntów przed zanieczyszczeniami. Ścieki bytowe i komunalne powinny być odprowadzane do kanalizacji sanitarnej, przy czym na terenach, gdzie ze względów ekonomicznych budowa kanalizacji sanitarnej jest niemożliwa, odprowadzanie ścieków może odbywać się poprzez indywidualny system oczyszczania (do zbiorników bezodpływowych lub przydomowych oczyszczalni ścieków), przy założeniu, iż spełniają one wymogi techniczne, w oparciu o przepisy odrębne. Odpowiednia gospodarka wodno-ściekowa nie powinna zagrażać środowisku wodno-gruntowemu.

W Gminie Wielkie Oczy system zaopatrzenia w wodę oparty jest na ujęciach wód podziemnych zlokalizowanych w Łukawcu i Kobylnicy Ruskiej. Według danych GUS na rok 2024 długość sieci wodociągowej gminy wynosi 79,6 km i podłączone jest do niej 95,5% mieszkańców gmin.

Na terenie Gminy Wielkie Oczy nie funkcjonuje żadna oczyszczalnia ścieków, brak również sieci kanalizacyjnej. Gospodarka ściekowa oparta jest na rozwiązaniach indywidualnych. Zgodnie z danymi GUS ilość zbiorników bezodpływowych w dniu 31 grudnia 2024 r. wynosiła 579 sztuk, natomiast oczyszczalni przydomowych 436 sztuki.

Rozwój nowej zabudowy wraz z jednoczesnym rozwojem sieci wodociągowo-kanalizacyjnej bądź stosowanie nowoczesnych i sprawnych technicznie indywidualnych rozwiązań w zakresie gospodarki ściekowej nie stanowi zagrożenia dla środowiska gruntowo-wodnego. Brak jest merytorycznych podstaw do prognozowania negatywnych oddziaływań na wody powierzchniowe i podziemne (w tym JCWP, JCWPd oraz ich cele środowiskowe), wynikających z ustaleń planu ogólnego. Ustalenia planu ogólnego dotyczą jedynie strefowania obszaru gminy oraz nieprzekraczalnych warunków realizacji inwestycji jedynie w zakresie parametrów i wskaźników urbanistycznych określonych w gminnych standardach urbanistycznych, szczegółowe ustalenia dotyczące gospodarki wodno-ściekowej oraz zagospodarowania wód opadowych i roztopowych zostaną określone w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego bądź decyzji o warunkach zabudowy i zagospodarowania terenu.

Ochrona jakości wód z ujęć wód podziemnych jest realizowana poprzez ustanowienie i przestrzeganie zakazów w strefach ochronnych, ich właściwe zagospodarowanie oraz prowadzenie monitoringu i nadzoru urządzeń i sieci wodnych. W każdej strefie planistycznej istnieje możliwość wyznaczenia terenów infrastruktury technicznej o powierzchni do 0,5 ha, w związku z powyższym możliwe jest utrzymanie istniejących ujęć wody wraz ze strefami ochrony bezpośredniej. Ustalenia planu ogólnego uwzględniają lokalizację ujęć wody oraz nie kolidują z zapisami zawartymi w przepisach odrębnych zawierającymi zakazy i nakazy dotyczące stref ochronnych ujęć wody. W zasięgu strefy ochronnych ujęcia nie wyznaczono stref gospodarczych – SP, których funkcjonowanie może potencjalnie stwarzać największe zagrożenie dla jakości wód. Strefa 8SC znajdująca się w zasięgu strefy ochrony pośredniej ujęcia wody podziemnej z utworów czwartorzędowych w miejscowości

Łukawiec obejmuje nieczynny cmentarz z I wojny światowej.

W planie ogólnym na terenie gminy Wielkie Oczy wskazano 15 stref cmentarzy. Cmentarze czynne zlokalizowane są w strefach 1SC – 4SC, 6SC, 7SC, 9SC. Pozostałe cmentarze to cmentarze nieczynne. W odniesieniu do cmentarzy i zasad ich lokalizacji obowiązują przepisy odrębne, w tym rozporządzenie Ministra Gospodarki Komunalnej z dnia 25 sierpnia 1959 r. w sprawie określenia, jakie tereny pod względem sanitarnym są odpowiednie na cmentarze. Zgodnie z ww. przepisami wymagane jest uwzględnienie stref sanitarnych 50, 150 oraz 500 m od cmentarza. Odległość cmentarza od zabudowań mieszkalnych, od zakładów produkujących artykuły żywności, zakładów żywienia zbiorowego bądź zakładów przechowujących artykuły żywności oraz studzien, źródeł i strumieni, służących do czerpania wody do picia i potrzeb gospodarczych, powinna wynosić co najmniej 150 m. Odległość ta może być zmniejszona do 50 m pod warunkiem, że teren w granicach od 50 do 150 m odległości od cmentarza posiada sieć wodociągową i wszystkie budynki korzystające z wody są do tej sieci podłączone. Odległość od granicy cmentarza ujęć wody o charakterze zbiorników wodnych, służących jako źródło zaopatrzenia sieci wodociągowej w wodę do picia i potrzeb gospodarczych, nie może być mniejsza niż 500 m. Należy podkreślić, że dopuszczone potencjalne poszerzenia cmentarzy w ramach stref cmentarzy opierają się o istniejące i funkcjonujące cmentarze, a obszar gminy wyposażony jest w sieć wodociągową.

Obszar gminy ma charakter rolniczy, o tradycyjnym sposobie uprawy w gospodarstwach indywidualnych. Z uwagi na utrzymanie w POG rolniczego wykorzystania terenów gminy, poprzez ustalenie w zasięgu ich występowania stref otwartych, przewiduje się utrzymanie źródła zanieczyszczeń wód związanego z prowadzoną działalnością rolniczą (zagrożenie stanowią nieprawidłowo stosowane nawozy organiczne i nieorganiczne, chemiczne środki ochrony roślin i środki ochrony ziarna siewnego oraz odpady pochodzące z hodowli zwierząt i produkcji pasz). Zasięg zagrożenia wynikającego z działalności rolniczej ma w większości charakter wielkopowierzchniowy, a jego rozmiary trudne do określenia.

W celu polepszenia zdolności produkcyjnej gleby i ułatwienia jej uprawy w gminie dokonano regulacji stosunków wodnych, poprzez zmeliorowanie i zdrenowanie gruntów. Zgodnie z art. 192 ust. 1 ustawy z dnia 20 lipca 2017 r. Prawo wodne (t.j. Dz.U. z 2025 r., poz. 960 ze zm.) zakazuje m.in. niszczenia lub uszkodzenia urządzeń wodnych, utrudniania przepływu w związku z wykonywaniem lub utrzymywaniem urządzeń wodnych, wykonywania w pobliżu urządzeń wodnych robót oraz innych czynności, które mogą powodować m.in. uszkodzenie budowli regulacyjnych, nadmierną infiltrację wody. Większość obszarów zmeliorowanych i zdrenowanych znalazła się w zasięgu stref otwartych SO, co zapewnia możliwość właściwego ich funkcjonowania. Jednakże część terenów zdrenowanych znajduje się w zasięgu stref SJ, SZ, SU. Przepisy odrębne nie wykluczają zabudowy na tych obszarach, a wskazują jedynie potrzebę przebudowy tych urządzeń, jeżeli wymaga tego realizacja inwestycji. W związku z powyższym zapisy planu ogólnego gminy Wielkie Oczy nie kolidują z prawidłowym funkcjonowaniem, utrzymaniem i rozwojem sieci urządzeń melioracji wodnych.

Potencjalne zagrożenie dla wód podziemnych może być związane z realizacją nowych przedsięwzięć realizowanych w zasięgu wyznaczanych obszarów aktywności gospodarczej (strefy SP), gdzie w profilu podstawowym wymieniono: teren produkcji, teren komunikacji, teren zieleni urządzonej, teren ogrodów

działkowych, teren infrastruktury technicznej. Natomiast w profilu dodatkowym: teren usług, teren zieleni naturalnej, teren lasu, teren wód. W tym momencie trudno jednoznacznie oszacować, które z tych przedsięwzięć zostaną docelowo zrealizowane w ramach obszarów aktywności gospodarczej i jaka może być ich skala. Należy jednak wskazać, że odpowiednia gospodarka ściekowa, a także właściwe zagospodarowanie wód opadowych i roztopowych z powierzchni szczelnych, na tych terenach będzie kluczowe dla utrzymania czystości wód podziemnych.

Brak jest merytorycznych podstaw do prognozowania możliwości wystąpienia znaczących negatywnych oddziaływań na wody powierzchniowe i podziemne, wynikających z ustaleń planu ogólnego.

12.5 Oddziaływanie na powietrze

Projekt planu ogólnego nie zawiera ustaleń w zakresie zaopatrzenia w ciepło jak również zaopatrzenia w energię elektryczną. Zasady modernizacji, rozbudowy i budowy systemów komunikacji i infrastruktury technicznej stanowią jedno z ustaleń miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego.

W obrębie wskazanych w planie ogólnym stref planistycznych dopuszczono tereny inwestycyjne, które obejmują zarówno istniejącą zabudowę jak i tereny wolne od zabudowy, na których planowane jest powstanie nowych obiektów budowlanych. Powstanie nowej zabudowy, na podstawie ustaleń planu miejscowego lub decyzji WZ zgodnych z ustaleniami planu ogólnego, wiąże się ze wzrostem zapotrzebowania na energię i ciepło.

Gmina Wielkie Oczy nie posiada zbiorowego systemu zaopatrzenia w ciepło, sieci ciepłowniczej. Ogrzewanie budynków oparte jest na indywidualnych źródłach ciepła, w których wykorzystywane są paliwa stałe. W gminie Wielkie Oczy na dzień 31 grudnia 2023 r. 79,8%¹⁹ mieszkań posiadało dostęp do centralnego ogrzewania.

Z punktu ochrony powietrza atmosferycznego ocenia się za korzystne dopuszczenie terenów związanych z odnawialnymi źródłami energii (teren elektrowni wiatrowej, teren elektrowni słonecznej, teren elektrowni geotermalnej, teren elektrowni wodnej, teren biogazowni) w profilach funkcjonalnych stref planistycznych SU, SR, SO. Odnawialne źródła energii przyczyniają się do zmniejszenia emisji zanieczyszczeń ze źródeł konwencjonalnych.

W fazie eksploatacji biogazowni oddziaływanie na stan powietrza atmosferycznego w przypadku zorganizowanej emisji zanieczyszczeń jest efektem spalania biogazu. Przed spalaniem biogaz jest poddawany procesowi odsiarczenia i osuszenia. Proces biologicznego odsiarczania najczęściej jest realizowany przez bakterie o nazwie *sulfobacter oxydans*. Bakterie te, przy śladowej obecności tlenu, przetwarzają siarkowodor na czystą siarkę i wodę co zapewnia redukcję stężenia zw. siarki do wartości nieprzekraczającej 35 mg/m³. Emisja niezorganizowana związana jest ze spalaniem paliw przez pojazdy obsługujące instalację biogazowni (dostawa surowców, wywóz pofermentatu, okresowa praca ładowarki). Spaliny mogą zawierać w swoim składzie m.in.

¹⁹ Dane Głównego Urzędu Statystycznego

tlenek węgla, tlenki azotu, tlenki siarki i węglowodory (pozostałości niespalonego paliwa). Podsumowując należy stwierdzić, iż zasięg emisji od pojazdów obsługujących biogazownię jest niewielki. Przyjmuje się, iż emisje te istotnie nie wpływają na stan powietrza atmosferycznego a ich miejscowe oddziaływanie nie wykracza poza teren biogazowni. Do jednych z potencjalnych oddziaływań biogazowni należy zaliczyć również odory, których źródłem emisji może być kiszonka roślinna z silosów magazynowych oraz obornik. Emisja ta może zostać ograniczona poprzez przykrycie silosu szczelną folią okresowo odchylaną na czas pobierania porcji kiszonki przez ładowarkę oraz nie magazynowanie na terenie biogazowni obornika. Z uwagi na zakres planu ogólnego, który dotyczy jedynie strefowania obszaru gminy oraz nieprzekraczalnych warunków realizacji inwestycji w zakresie parametrów i wskaźników urbanistycznych określonych w gminnych standardach urbanistycznych w projekcie planu nie została określona minimalna odległość biogazowni od zabudowań mieszkalnych. W polskim prawie nie ma sztywno określonej odległości biogazowni od zabudowań, przy czym wskazane jest na etapie sporządzania miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego odsunięcie projektowanych biogazowni od zabudowań mieszkalnych. W praktyce strefa sanitarna od biogazowni wynosi zazwyczaj od 100 do 300 metrów, co ma na celu unikanie konfliktów z sąsiadami i zwiększa szanse na uzyskanie pozytywnej decyzji środowiskowej.

Korzystne oddziaływanie, z punktu widzenia ochrony powietrza ma objęcie strefami otwartymi kompleksów leśnych, które w istotny sposób wpływają na poprawę jakości powietrza w gminie. Roślinność, w tym szczególnie drzewa, korzystnie wpływają na jakość powietrza, poprzez mechaniczne zatrzymanie zanieczyszczeń pyłowych oraz redukcję dwutlenku węgla i produkcję tlenu. Pochłaniają także inne toksyczne dla człowieka gazy takie jak: dwutlenek siarki, dwutlenek azotu, ozon, tlenek węgla.

12.6 Oddziaływanie na powierzchnię ziemi

Przekształcenia związane z budową nowych obiektów

W obrębie wskazanych w planie ogólnym stref planistycznych dopuszczono tereny inwestycyjne, które obejmują zarówno istniejącą zabudowę jak i tereny wolne od zabudowy, na których planowane jest powstanie nowych obiektów budowlanych. Powstanie nowej zabudowy, na podstawie ustaleń planu miejscowego lub decyzji WZ zgodnych z ustaleniami planu ogólnego, wiąże się z przekształceniem powierzchniowej warstwy ziemi poprzez wykonywanie wykopów pod fundamenty nowych budynków. Zasięg oddziaływania jest nieznaczny (ogranicza się do działki budowlanej), o charakterze bezpośrednim, długoterminowym i stałym. Przy posadowieniu obiektów budowlanych występują również krótkoterminowe i chwilowe oddziaływania, związane z etapem prowadzenia robót budowlanych (czasowe deformacje terenu, wykopy itp.). W trakcie prowadzenia robót budowlanych może również dojść do zanieczyszczenia gleby poprzez niewłaściwe zabezpieczenie przy składowaniu materiałów budowlanych i odpadów budowlanych.

Eksploracja kopalin

Na terenie Gminy Wielkie Oczy udokumentowano złożę gazu ziemnego, złożę ropy naftowej oraz dwa złoża piasków.

Dla terenów udokumentowanych złóż piasku plan ogólny ustala strefę górnictwa. Strefa górnictwa (1SG) obejmuje udokumentowane złoża piasków „Łukawiec” oraz „Łukawiec II” oraz tereny przyległe (również przekształcone na skutek wydobywania), co umożliwi ich dalszą eksploatację oraz poszerzenie obszaru wydobywania.

Eksploatacja złóż metodą odkrywkową wiąże się z przekształceniem naturalnego ukształtowania terenu i struktury gruntu. Znaczna część gleb ulega całkowitej degradacji w wyniku eksploatacji złoża oraz składowania nadkładu. Po zakończonej eksploatacji tereny eksploatacji zostaną zrekultywowane w oparciu o ustalony w decyzjach administracyjnych kierunek i warunki przeprowadzania rekultywacji. Opisane wyżej oddziaływania są niezależne od ustaleń planu ogólnego.

Strefy 2SG – 38SG obejmują tereny związane bezpośrednio z wydobywaniem kopaliny przy czynnych odwiertach gazowych.

Historyczne zanieczyszczenie powierzchni ziemi

Zgodnie z rejestrem historycznych zanieczyszczeń powierzchni ziemi prowadzonym przez GDOŚ w północnej części gminy Wielkie Oczy, w obrębie ewidencyjnym Łukawiec, znajdują się dwa tereny, na których występują potwierdzone historyczne zanieczyszczenia powierzchni ziemi, na których **nie podjęto remediacji** (zwolniono z wykonywania remediacji lub nie wykonano remediacji na podstawie art. 101p ust. 2 Poś).

Tabela 18. Rejestr historycznych zanieczyszczeń powierzchni ziemi na terenie Gminy Wielkie Oczy (źródło: karty informacyjne GDOŚ)

nr rej. zanieczyszczenia	status zanieczyszczenia	status terenu	lokalizacja	czas wystąpienia	opis zanieczyszczenia
730	potwierdzone historyczne zanieczyszczenie powierzchni o pow. 0,0113 ha	teren, na którym występuje historyczne zanieczyszczenie powierzchni ziemi, na którym nie podjęto remediacji	37-626 Łukawiec 5a obręb: nr 0004 Łukawiec działka: 2408/1 teren byłej stacji paliw	przed 30-04-2007	Suma węglowodorów C6-C12, składników frakcji benzyn Suma węglowodorów C12-C35, składników frakcji oleju Benzo(a)piren

740	potwierdzone historyczne zanieczyszczenie powierzchni o pow. 0,29 ha	teren, na którym występuje historyczne zanieczyszczenie powierzchni ziemi, na którym nie podjęto remediacji	37-626 Łukawiec 35/1 obręb: nr 0004 Łukawiec działka: 229/2 teren byłej bazy Spółdzielni Kółek Rolniczych, ze stacją paliw, obecnie nieużytkowany	przed 30-04-2007	Suma węglowodorów C6-C12, składników frakcji benzyn Suma węglowodorów C12-C35, składników frakcji oleju Antracen Benzo(a)antracen Chryzen Benzo(b)fluoranten Benzo(k)fluoranten Benzo(a)piren Benzo(ghi)perylen Indeno(1,2,3-c,d)piren
-----	--	---	--	------------------	---

Rysunek 22. Potwierdzone historyczne zanieczyszczenia powierzchni ziemi (źródło: opracowanie własne na podstawie danych GDOŚ)

 potwierdzone historyczne zanieczyszczenia powierzchni ziemi, na których nie podjęto remediacji

W granicach stref 2SR, 122SZ znajdują się tereny, na których występuje potwierdzone historyczne

zanieczyszczenie powierzchni ziemi, na których nie podjęto remediacji (zwolniono z wykonywania remediacji lub nie wykonano remediacji na podstawie art. 101p ust. 2 Poś).

Ograniczenia w zagospodarowaniu związane z występowaniem terenów wpisanych do rejestru historycznych zanieczyszczeń powierzchni ziemi zostały wskazane w przepisach odrębnych z zakresu prawa ochrony środowiska. Nie jest możliwe wprowadzenie do ustaleń planu ogólnego działań mających na celu przywrócenie terenowi jego pierwotnych wartości użytkowych i wyeliminowania zagrożenia dla zdrowia ludzi oraz środowiska z uwagi na ściśle określony zakres planu ogólnego.

12.7 Oddziaływanie na krajobraz

Projekt planu ogólnego nie zawiera ustaleń w zakresie ochrony i kształtowania krajobrazu. Zasady ochrony środowiska, przyrody i krajobrazu oraz zasady kształtowania krajobrazu stanowią ustalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego.

W obrębie wskazanych w planie ogólnym stref planistycznych dopuszczono tereny inwestycyjne, które obejmują zarówno istniejącą zabudowę jak i tereny wolne od zabudowy, na których planowane jest powstanie nowych obiektów budowlanych. Strefy planistyczne wyznaczono w oparciu o istniejące tereny zabudowane, obowiązujące dokumenty planistyczne, wnioski interesariuszy, analizę uwarunkowań przyrodniczych gminy, w tym m.in. występowanie form ochrony przyrody, przebieg korytarza ekologicznego, znajdujące się na terenie gminy grunty leśne, w tym lasy własności Skarbu Państwa.

Nie przewidują się istotnych negatywnych oddziaływań na krajobraz wynikających z ustaleń projektu planu ogólnego. Wyznaczone w projekcie planu ogólnego strefy planistyczne krystalizują układ przestrzenny gminy, zapobiegając niekontrolowanemu rozlewowi zabudowy na tereny charakteryzujące się wysokim walorami krajobrazowymi, przyrodniczymi oraz kulturowymi.

W wyniku powstania nowej zabudowy, na podstawie ustaleń planów miejscowych oraz decyzji WZ zgodnych z ustaleniami planu ogólnego, w obszarach zabudowanych i ich sąsiedztwie krajobraz będzie ulegał stopniowemu przekształcaniu. Istotne jest ustalenie w strefach planistycznych (poza strefami SG, SO, SK) minimalnego udziału powierzchni biologicznie czynnej, którego zachowanie pozwoli na estetyczne kształtowanie krajobrazu.

Wskazane ustalenia gminnych standardów urbanistycznych są kontynuacją polityki przestrzennej gminy, zapisanej w dotychczasowych dokumentach planistycznych oraz umożliwiają realizację nowej zabudowy z zachowaniem zasad ładu przestrzennego. Określone gminne standardy urbanistyczne umożliwią m.in. ochronę jakości krajobrazu, w tym przeciwdziałanie dysharmonii i fragmentacji krajobrazu, z zachowaniem zwartego charakteru zabudowy nawiązującej do istniejących obiektów i otoczenia.

W ramach stref otwartych obejmujących głównie użytki rolne, położonych poza granicami obszaru Natura 2000, rezerwatem przyrody oraz użytkiem ekologicznym, zwartymi kompleksami leśnymi, a także w przeważającej mierze granicami korytarza ekologicznego, w planie ogólnym dopuszczono lokalizowanie

instalacji OZE. Ich potencjalny wpływ na krajobraz będzie zależny od ostatecznej lokalizacji, skali przedsięwzięcia, a przede wszystkim rodzaju instalacji.

W przypadku lokalizacji farm fotowoltaicznych instalacje, z uwagi na swoją ograniczoną wysokość, nie będą stanowiły dominant wysokościowych, jednakże ich wpływ na krajobraz może być istotny. Potencjalna farma fotowoltaiczna, będzie stanowiła nowy obiekt w sposobie zagospodarowania terenu, niewątpliwie zmieniający lokalnie krajobraz rolniczy. Z uwagi na wysokość instalacji, prawdopodobnie nie przekraczającą 4 m, zasięg widoczności farm fotowoltaicznych będzie ograniczony, a zatem i zasięg ich oddziaływania. Oddziaływanie to, w przypadku realizacji inwestycji, będzie miało charakter lokalny.

Postrzeganie obecności elektrowni wiatrowych w przestrzeni jest sprawą indywidualną i subiektywną. Świadomość funkcjonowania w sąsiedztwie źródła „czystej”, niepowodującej emisji zanieczyszczeń energii elektrycznej może sprawić, że obecność elektrowni wiatrowych będzie odbierana pozytywnie. Zachowanie odpowiedniej kolorystyki (odcienie szarości i bieli, przy zachowaniu przepisów odrębnych) pozwoli na zminimalizowanie ewentualnego negatywnego wpływu w tym zakresie.

12.8 Oddziaływanie na klimat

Do czynników kształtujących klimat zaliczamy: promieniowanie słoneczne, usłonecznienie, zachmurzenia, opady, temperaturę, wilgotność względną oraz prędkość wiatru, wtórnie na klimat wpływają również zagospodarowanie terenu i zanieczyszczenia powietrza.

W obrębie wskazanych w planie ogólnym stref planistycznych dopuszczono tereny inwestycyjne, które obejmują zarówno istniejącą zabudowę jak i tereny wolne od zabudowy, na których planowane jest powstanie nowych obiektów budowlanych. W wyniku powstania nowych obiektów budowlanych, na podstawie ustaleń planu miejscowego lub decyzji WZ zgodnych z ustaleniami planu ogólnego, w stosunku do stanu istniejącego przewiduje się lokalne, pośrednie oddziaływanie na mikroklimat. Może nastąpić niewielkie podwyższenie temperatury powietrza na skutek emisji ciepła antropogenicznego, pochodzącego ze spalania paliw i przyrostu powierzchni sztucznych, powodujących podwyższenie temperatury radiacyjnej podłoża. Zauważalne może być również zmniejszenie prędkości wiatru na skutek spadku udziału terenów otwartych. Ewentualne oddziaływania tego typu będą miały charakter lokalny i stały.

Adaptacja do zmian klimatu

Zgodnie z ratyfikowaną przez Polskę Ramową Konwencją Narodów Zjednoczonych w sprawie zmian klimatu należy dążyć do wprowadzania działań prowadzących do zapobiegania niebezpiecznej antropogenicznej ingerencji w system klimatyczny. Istotna jest również adaptacja do zmian klimatu.

W odniesieniu do łagodzenia zmian klimatu, w zakresie możliwości dokumentu jakim jest plan ogólny, istotne jest zapewnienie możliwości wykorzystania energii ze źródeł odnawialnych – w profilach funkcjonalnych stref planistycznych SU, SR, SO dopuszczono tereny związane z odnawialnymi źródłami energii (teren

elektrowni wiatrowej, teren elektrowni słonecznej, teren elektrowni geotermalnej, teren elektrowni wodnej, teren biogazowni).

Ponadto za istotne z punktu widzenia adaptacji do zmian klimatu należy uznać ustalenie w projekcie planu strefy otwartej na obszarze szczególnego zagrożenia powodzią.

Zgodnie z Planem Zarządzania Ryzykiem Powodziowym (PZRP) przyjętym Rozporządzeniem Ministra Infrastruktury z dnia 18 października 2022 r. w sprawie przyjęcia Planu zarządzania ryzykiem powodziowym dla obszaru dorzecza Wisły (Dz.U. z 2022 r., poz. 2739) na terenie Gminy Wielkie Oczy nie jest planowana realizacja budowli przeciwpowodziowych, natomiast obszar gminy obejmują działania realizujące jeden z trzech głównych celów zarządzania ryzykiem powodziowym, tj. cel 3 – poprawa systemu zarządzania ryzykiem powodziowym. Utrzymanie terenów zieleni w otoczeniu rzeki Lubaczówka oraz rzeki Szkło, stwarzających zagrożenie powodziowe, pozwala na zachowanie naturalnych zdolności retencyjnych zlewni na terenach rolniczych. Daje także możliwość do wdrażania rozwiązań zwiększających zdolność retencyjną, a tym samym przeciwdziałania skutkom zmian klimatycznych, w tym w zakresie zwiększonego zagrożenia powodziowego.

12.9 Oddziaływanie na zasoby naturalne

Złóża

Racjonalną gospodarkę złóżami kopalin jako jednym ze składników zasobów środowiska w rozumieniu ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska zapewnia uwzględnianie obszarów ich występowania oraz obecnych i przyszłych potrzeb ich eksploatacji w planie ogólnym gminy oraz w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego (art. 72 ust. 1 pkt 2).

W projekcie planu ogólnego strefą górnictwa zostały objęte udokumentowane złoża piasków „Łukawiec” oraz „Łukawiec II” oraz ustanowione dla nich obszary i tereny górnicze. Do strefy włączono również tereny przyległe, przekształcone na skutek wydobywania. Ustalenie w planie ogólnym strefy górnictwa (1SG) zapewnia możliwość eksploatacji udokumentowanych złóż, natomiast nie wpływa na zmianę zagospodarowania i użytkowania terenu, ani nie warunkuje czy ich eksploatacja będzie miała miejsce w przyszłości.

Odwierty wydobywcze gazu ziemnego objęto strefami górnictwa SG (2SG – 38SG), co również umożliwia ich dalsze użytkowanie.

Gleby klas chronionych

W projekcie planu ogólnego wyznaczone strefy planistyczne, w obrębie których dopuszczone są tereny inwestycyjne, po części swoim zasięgiem obejmują gleby klasy III.

Zgodnie z zapisami ustawy z dnia 3 lutego 1995 r. o ochronie gruntów rolnych i leśnych ochronie przed zmianą przeznaczenia podlegają grunty stanowiące użytki rolne klas I-III. Gleby wyższych klas bonitacyjnych, chronione na mocy ww. ustawy wymagają uzyskania zgody na zmianę przeznaczenia na cele nierolnicze.

Przeznaczenie gruntów rolnych na cele nierolnicze, wymagające ww. zgody, dokonuje się w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego, sporządzonym w trybie określonym w przepisach o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym.

Lasy Skarbu Państwa

Projekt planu ogólnego nie skutkuje przeznaczeniem gruntów leśnych Skarbu Państwa pod inną strefę niż strefa otwarta (SO).

Cenna flora i fauna

Ustalenia projektu planu ogólnego nie zagrażają występowaniu chronionych gatunków fauny i flory oraz cennym siedliskom przyrodniczym, co zostało opisane w rozdziale 12.2 *Wpływ na zwierzęta i rośliny*.

12.10 Oddziaływanie na zabytki i dobra materialne

Projekt planu ogólnego nie zawiera ustaleń w zakresie ochrony dziedzictwa kulturowego. Zasady ochrony dziedzictwa kulturowego i zabytków, w tym krajobrazów kulturowych, oraz dóbr kultury współczesnej stanowią jedno z ustaleń miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego.

Dla obiektów ujętych w rejestrze zabytków województwa podkarpackiego określono strefy planistyczne zgodne z obecnym sposobem zagospodarowania i wytycznymi Wojewódzkiego Konserwatora. Obiekty ujęte w rejestrze zabytków nieruchomych województwa podkarpackiego ujęto w strefie usług SU oraz w strefie cmentarzy SC oraz strefie SO. Strefy 37SU - 39SU, 45SU – 47SU, 49SU - 53SU, 101SO oraz 5SC – 13SC obejmują obiekty ujęte w rejestrze zabytków. Zarówno profile dodatkowe tych stref jak i gminne standardy urbanistyczne zostały ustalone tak, aby zapewnić ochronę tych obiektów. Dla stref 37SU - 39SU, 45SU – 47SU, 49SU - profil dodatkowy dopuszcza jedynie teren zieleni naturalnej, teren lasu, teren wód, natomiast dla stref 5SC – 13SC profil dodatkowy dopuszcza teren usług kultu religijnego, teren zieleni naturalnej, teren lasu, teren wód.

Dla pozostałych zabytków objętych formami ochrony wyznaczono strefy planistyczne umożliwiające ochronę substancji zabytku, jego formy, otoczenia oraz kompozycji. Ochronę zabytków ujętych w rejestrze zabytków uwzględniono poprzez określenie profili funkcjonalnych umożliwiających zachowanie funkcji tych obiektów, natomiast określone gminne standardy urbanistyczne uwzględniają dotychczasowe ustalenia dokumentów planistycznych oraz umożliwiają realizację zabudowy z zachowaniem ich formy, zasad ładu przestrzennego, w nawiązaniu do lokalnego krajobrazu kulturowego i kompozycji przestrzennych w otoczeniu zabytków.

Określone strefy planistyczne oraz gminne standardy urbanistyczne zostały dostosowane do walorów obiektów zabytkowych oraz umożliwiają na późniejszym etapie wprowadzenia rozwiązań niezbędnych do zapobiegania zagrożeniom dla zabytków, zapewnienia im ochrony przy realizacji inwestycji oraz przywracania zabytków do jak najlepszego stanu.

Ograniczenia w zagospodarowaniu związane z obiektami ujętymi w rejestrze zabytków oraz zabytkami archeologicznymi zostały wskazane w przepisach odrębnych z zakresu ochrony zabytków i opieki nad zabytkami natomiast zasady ochrony obiektów ujętych w gminnej ewidencji zabytków będą ustalone na etapie miejscowych planów. Nie jest możliwe wprowadzenie do ustaleń planu ogólnego zasad działalności inwestycyjnej oraz wyznaczenie stref konserwatorskich z uwagi na określony zakres planu ogólnego w u.p.z.p.

W gminie nie ma obiektów, które mogłyby być zaliczone do dóbr kultury współczesnej. Ustalenia planu ogólnego umożliwiają dalszą ochronę zabytków w gminie.

Ocenia się, że projekt planu ogólnego sporządzono z myślą o zapewnieniu ochrony dziedzictwa kulturowego, a przyjęte rozwiązania są korzystne i jedyne pod względem ochrony jakie plan ogólny ma możliwość ustalić zachowując zgodność z zakresem planu ogólnego określonym w ustawie z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (t.j. Dz.U. z 2024 r., poz. 1130 ze zm.).

Oceniając dobro materialne, jako wszystkie środki, które mogą być wykorzystane, bezpośrednio lub pośrednio, do zaspokojenia potrzeb ludzkich, stwierdzić należy jednoznacznie, że ustalenia projektu planu ogólnego służą ogólnemu rozwojowi gminy, a więc wzbogaceniu dóbr materialnych przy racjonalnym wykorzystaniu już istniejących elementów zagospodarowania.

12.11 Oddziaływanie na obszary Natura 2000 i inne obszary chronione na mocy ustawy o ochronie przyrody

Na obszarze Gminy Wielkie Oczy występują obiekty i obszary cenne przyrodniczo, podlegające ochronie na podstawie ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody – obszar Natura 2000, rezerwat przyrody, użytki ekologiczne, pomniki przyrody.

Ze względu na kierunkowy i ogólny charakter projektu planu ogólnego i brak wskazania konkretnych zamierzeń inwestycyjnych, nie przewiduje się negatywnego oddziaływania na obszary oraz obiekty chronione na mocy ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody, w tym na obszar Natura 2000. Co więcej, realizacja jakichkolwiek działań w granicach obszarów chronionych wymaga uwzględnienia zakazów określonych w przepisach odrębnych, jak również uzgodnienia z właściwym organem.

Wskazane w projekcie planu ogólnego strefy planistyczne wyznaczono w oparciu o istniejące tereny zabudowane, obowiązujące dokumenty planistyczne, wnioski interesariuszy, analizę uwarunkowań przyrodniczych gminy, w tym m.in. występowanie form ochrony przyrody.

Znacząca większość pomników przyrody znajduje się na terenach niezagospodarowanych lub lasów z tego względu objęte zostały one strefą otwartą SO. Pozostałe pomniki przyrody znajdują się w strefie usługowej SU, strefie wielofunkcyjnej z zabudową mieszkaniową jednorodzinną SJ oraz strefie wielofunkcyjnej z zabudową zagrodową SZ. Wynika to z obecnego stanu zagospodarowania terenów, na których się znajdują.

Obszar Natura 2000 Łukawiec PLH180024 został objęty strefami:

- otwartą SO (11SO, 14SO, 31SO, 33SO), gdzie w profilu podstawowym ustalono *teren rolnictwa z zakazem zabudowy, teren lasu, teren zieleni naturalnej, teren wód, teren komunikacji, teren ogrodów działkowych, teren infrastruktury technicznej*, natomiast nie ustalono profilu dodatkowego;
- górnictwa SG (23SG – 27SG) - strefy wyznaczone wokół terenów bezpośrednio związanych z wydobywaniem gazu ziemnego – odwiertów czynnych;
- komunikacyjną 1SK – istniejące drogi powiatowe klasy zbiorczej.

Na etapie sporządzania dokumentu jakim jest plan ogólny nie ma podstaw do prognozowania negatywnego wpływu na gatunki oraz siedliska przyrodnicze, dla których ochrony został wyznaczony obszar Natura 2000. Wyznaczenie strefy otwartej w obrębie występowania chronionych gatunków oraz siedlisk przyrodniczych uznaje się za rozwiązanie korzystne i jedyne pod względem ochrony jakie plan ogólny ma możliwość ustalić zachowując zgodność z zakresem planu ogólnego określonym w ustawie z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (t.j. Dz.U. z 2024 r., poz. 1130 ze zm.).

Rezerwat przyrody „Moczały” w całości zawarto w strefie otwartej SO. Dla strefy obejmującej teren rezerwatu (11SO) nie wyznaczono profilu dodatkowego.

Użytki ekologiczne również zostały objęte strefą otwartą SO.

Zapisy planu ogólnego nie kolidują z przepisami odrębnymi z zakresu ochrony przyrody oraz nakazami i zakazami określonymi dla pomników przyrody.

Ocenia się, że projekt planu ogólnego sporządzono z myślą o zapewnieniu ochrony obiektów i obszarów cennych przyrodniczo, podlegających ochronie na podstawie ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody, a przyjęte rozwiązania są korzystne i jedyne pod względem ochrony jakie plan ogólny ma możliwość ustalić zachowując zgodność z zakresem planu ogólnego określonym w ustawie z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (t.j. Dz.U. z 2024 r., poz. 1130 ze zm.).

13 Rozwiązania mające na celu zapobieganie, ograniczanie lub kompensację przyrodniczą negatywnych oddziaływań na środowisko mogących być rezultatem realizacji projektowanego dokumentu

Analiza ustaleń projektu planu ogólnego przeprowadzona w rozdziale 12 *Przewidywane znaczące oddziaływania, w tym oddziaływania bezpośrednie, pośrednie, wtórne, skumulowane, krótkoterminowe, średnioterminowe i długoterminowe, stałe, chwilowe oraz pozytywne i negatywne, na cele i przedmioty obszaru Natura 2000 oraz integralność tego obszaru, a także na środowisko* wykazała, że projekt planu ogólnego sporządzono z myślą o zapewnieniu ochrony zasobów naturalnych, obszarów i obiektów cennych przyrodniczo, walorów krajobrazowych, zabytków i dóbr materialnych oraz bezpieczeństwa ludzi.

Rozwiązania przyjęte w projekcie planu ogólnego są korzystne i jedyne pod względem ochrony

środowiska jakie plan ogólny ma możliwość ustalić zachowując zgodność z zakresem planu ogólnego określonym w ustawie z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (t.j. Dz.U. z 2024 r., poz. 1130 ze zm.).

Za istotne dla ochrony środowiska uznaje się następujące rozwiązania projektu planu ogólnego:

- Ustalenie strefy otwartej (SO) na obszarach szczególnego zagrożenia powodzią.
- Objęcie strefą górnictwa (1SG) udokumentowanych złóż piasków „Łukawiec” oraz „Łukawiec II” oraz ustanowionych dla nich obszarów i terenów górniczych. Do strefy włączono również tereny przyległe, przekształcone na skutek wydobywania. Odwierty wydobywcze gazu ziemnego objęto strefami górnictwa SG (2SG – 38SG), co również umożliwia ich dalsze użytkowanie.
- Objęcie strefą otwartą (SO) obszaru Natura 2000 Łukawiec PLH180024, rezerwatu przyrody „Moczały”, użytków ekologicznych, gruntów leśnych Skarbu Państwa.
- Dopuszczenie odnawialnych źródeł energii (OZE) poza granicami obszaru Natura 2000 Łukawiec PLH180024, rezerwatu przyrody „Moczały”, użytków ekologicznych, zwałami kompleksami leśnymi, największymi zgromadzeniami zinventaryzowanej fauny, a także w przeważającej mierze poza granicami korytarza ekologicznego Lasy Cieszanowskie (KPdC-1C).
- Określenie minimalnego udziału powierzchni biologicznie czynnej (poza strefami SG, SO, SK).

13.1 Rozwiązania mające na celu zapobieganie, ograniczanie lub kompensację przyrodniczą negatywnych oddziaływań na cele i przedmioty ochrony obszaru Natura 2000 oraz integralność tego obszaru

Analiza wpływu ustaleń planu ogólnego na obszar Natura 2000 zawarta w rozdziale 12.2 *Wpływ na zwierzęta i rośliny* oraz 12.11 *Oddziaływanie na obszary Natura 2000 i inne obszary chronione na mocy ustawy o ochronie przyrody* wykazała, że wyznaczając strefy planistyczne w projekcie planu ogólnego wzięto pod uwagę lokalizację stanowisk chronionych gatunków oraz siedlisk przyrodniczych, jak również zasięg terenów objętych ochroną prawną i przebieg korytarzy ekologicznych.

Oceniono, że projekt planu ogólnego sporządzono z myślą o zapewnieniu ochrony obszaru Natura 2000 Łukawiec PLH180024, a przyjęte rozwiązania są korzystne i jedyne pod względem ochrony jakie plan ogólny ma możliwość ustalić zachowując zgodność z zakresem planu ogólnego określonym w ustawie z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (t.j. Dz.U. z 2024 r., poz. 1130 ze zm.).

Niemniej jednak realizacja jakiegokolwiek inwestycji w granicach obszaru Natura 2000 musi być poprzedzona oceną oddziaływania przedsięwzięcia na obszar Natura 2000 zgodnie z art. 59 i art. 96 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (t.j. Dz.U. z 2024 r., poz. 1112 ze zm.).

14 Rozwiązania alternatywne do rozwiązań zawartych w projektowanym dokumencie wraz z uzasadnieniem ich wyboru

Podstawowe problemy z zakresu planowania przestrzennego i ochrony środowiska zostały w projekcie planu ogólnego rozwiązane w sposób prawidłowy. Strefy planistyczne oraz gminne standardy urbanistyczne określone w planie ogólnym wynikają z uwarunkowań rozwoju przestrzennego gminy, w tym uwarunkowań środowiskowych gminy i jej zasobów, oraz uwzględnienia wniosków interesariuszy. Projekt planu ogólnego uwzględnia wariant najkorzystniejszy pod względem społecznym, ekonomicznym oraz ekologicznym.

15 Załączniki

Załącznik I – Prognoza oddziaływania na środowisko do planu ogólnego Gminy Wielkie Oczy. Część graficzna w skali 1:10 000.

16 Akty prawne uwzględnione w opracowaniu

- Ustawa z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (t.j. Dz.U. z 2024 r., poz. 1112 ze zm.);
- Ustawa z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska (t.j. Dz.U. z 2025 r., poz. 647 ze zm.);
- Ustawa z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (t.j. Dz.U. z 2026 r., poz. 13);
- Ustawa z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (t.j. Dz.U. z 2024 r., poz. 1130 ze zm.);
- Ustawa z dnia 9 czerwca 2011 r. Prawo geologiczne i górnicze (t.j. Dz.U. z 2026 r., poz. 69);
- Ustawa z dnia 20 lipca 2017 r. Prawo wodne (t.j. Dz.U. z 2025 r., poz. 960 ze zm.);
- Ustawa z dnia 28 września 1991 r. o lasach (t.j. Dz.U. z 2025 r., poz. 567 ze zm.);
- Ustawa z dnia 14 grudnia 2012 r. o odpadach (t.j. Dz.U. z 2023 r., poz. 1587 ze zm.);
- Ustawa z dnia 3 lutego 1995 r. o ochronie gruntów rolnych i leśnych (t.j. Dz.U. z 2024 r., poz. 82);
- Ustawa z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (t.j. Dz.U. z 2024 r., poz. 1292 ze zm.);
- Ustawa z dnia 7 czerwca 2001 r. o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę i zbiorowym odprowadzaniu ścieków (t.j. Dz.U. z 2024 r., poz. 757);
- Ustawa z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach (t.j. Dz.U. z 2025 r., poz. 733);

- Rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 17 grudnia 2019 r. w sprawie dopuszczalnych poziomów pól elektromagnetycznych w środowisku (Dz.U. z 2019 r., poz. 2448);
- Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 14 czerwca 2007 r. w sprawie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku (t.j. Dz.U. z 2014 r., poz. 112);
- Rozporządzenie Ministra Rozwoju i Technologii z dnia 8 grudnia 2023 r. w sprawie projektu planu ogólnego gminy, dokumentowania prac planistycznych w zakresie tego planu oraz wydawania z niego wypisów i wrysów (Dz.U. z 2023 r., poz. 2758 ze zm.);
- Rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dnia 4 listopada 2022 r. w sprawie Planu gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Wisły (Dz.U. z 2023 r., poz. 300);
- Rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dnia 18 października 2022 r. w sprawie przyjęcia Planu zarządzania ryzykiem powodziowym dla obszaru dorzecza Wisły (Dz.U. z 2022 r., poz. 2739);
- Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2009/147/WE z 30 listopada 2009 r. w sprawie ochrony dzikiego ptactwa;
- Dyrektywa Rady 92/43/EWG z 21 maja 1992 r. w sprawie ochrony siedlisk przyrodniczych oraz dzikiej fauny i flory.

17 Materiały źródłowe

Opracowanie wykonano na podstawie m.in. następujących materiałów:

1. Strategia Rozwoju Gminy Wielkie Oczy na lata 2021 – 2030, EUROKONCEPT Daniel Smuczek;
2. Raport o stanie Gminy Wielkie Oczy za 2023 rok, UG Wielkie Oczy 2024;
3. Plan Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Podkarpackiego – Perspektywa 2030, Zarząd Województwa Podkarpackiego (Uchwała Nr LIX/930/18 Sejmiku Województwa Podkarpackiego z dnia 27 sierpnia 2018 r. zmieniająca uchwałę w sprawie uchwalenia Planu Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Podkarpackiego);
4. Ocena poziomów pól elektromagnetycznych w środowisku w roku 2023 w województwie podkarpackim, Główny Inspektorat Ochrony Środowiska – Departament Monitoringu Środowiska – Regionalny Wydział Monitoringu Środowiska w Rzeszowie, czerwiec 2024;
5. Richling A., Solon J., Macias A., Balon J., Borzyszkowski J., Kistowski M. (red.) 2021. Regionalna geografia fizyczna Polski. Bogucki Wyd. Naukowe, Poznań;
6. Generalny Pomiar Ruchu 2020/2021, GDDKiA;
7. Bilans zasobów złóż kopalin w Polsce wg stanu na 31.12.2024 r., PIG-PIB, 2025;

8. Plan Urządzenia Lasu – Ogólny opis lasów Nadleśnictwa Jarosław na lata 2017 – 2026, Regionalna Dyrekcja Lasów Państwowych w Krośnie, 2017;
9. Plan Urządzenia Lasu – Ogólny opis lasów Nadleśnictwa Lubaczów na lata 2019 – 2028, Regionalna Dyrekcja Lasów Państwowych w Krośnie, 2019;
10. Plan Urządzenia Lasu – Program ochrony przyrody dla Nadleśnictwa Jarosław wg stanu na dzień 1 stycznia 2017 r., Regionalna Dyrekcja Lasów Państwowych w Krośnie, 2017;
11. Plan Urządzenia Lasu – Program ochrony przyrody dla Nadleśnictwa Lubaczów na lata 2019 – 2028, Regionalna Dyrekcja Lasów Państwowych w Krośnie, 2019;
12. Plan zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Łukawiec PLH180024 (Zarządzenie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Rzeszowie z dnia 31 października 2016 r. w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Łukawiec PLH180024, zmienione Zarządzeniem Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Rzeszowie z dnia 11 października 2017 r.);
13. Zadania ochronne dla rezerwatu przyrody „Moczary” (Zarządzenie Nr 14/23 Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Rzeszowie z dnia 7 lipca 2023 r. w sprawie ustanowienia zadań ochronnych dla rezerwatu przyrody „Moczary”);
14. Audyt krajobrazowy województwa podkarpackiego, 2025;
15. Monografia Komitetu Inżynierii Środowiska vol. 178 – Elektrownie wiatrowe w środowisku człowieka, PAN Lublin 2022;
16. Wytyczne dotyczące oceny oddziaływania elektrowni wiatrowych na nietoperze – projekt, GDOŚ 2011.
Materiały kartograficzne oraz warstwy tematyczne GIS (shp):
 1. Szczegółowa Mapa Geologiczna Polski. Skala 1: 50 000. Państwowy Instytut Geologiczny, Warszawa; Arkusze z objaśnieniami – 986 Lubaczów, 1009 Krakowiec;
 2. Mapa Hydrogeologiczna Polski. Skala 1: 50 000. Państwowy Instytut Geologiczny, Warszawa; Arkusze z objaśnieniami – 986 Lubaczów, 1009 Krakowiec;
 3. Mapa Geośrodowiskowa Polski. Skala 1: 50 000. Państwowy Instytut Geologiczny, Warszawa; Arkusze z objaśnieniami – 986 Lubaczów, 1009 Krakowiec;
 4. ISOK – Mapy zagrożenia powodziowego i mapy ryzyka powodziowego;
 5. Warstwy tematyczne Nadleśnictwa Jarosław, Lubaczów – lasy stanowiące własność Skarbu Państwa, lasy ochronne, typy siedliskowe lasów;
 6. Warstwy tematyczne IBS PAN w Białowieży – sieć korytarzy ekologicznych łączących obszary Natura 2000 wg koncepcji Jędrzejewskiego;

7. Matuszkiewicz J.M., Wolski J., 2023, Potencjalna roślinność naturalna Polski (wersja wektorowa), IGiPZ PAN, Warszawa;
8. dane przestrzenne do Geologiczno-Inżynierskiej mapy Polski w skali 1:500 000, PIG-PIB;
9. dane przestrzenne dotyczące poszczególnych form ochrony przyrody, GDOŚ;
10. dane przestrzenne dotyczące zinwentaryzowanych gatunków roślin i zwierząt, siedlisk przyrodniczych, RDOŚ Rzeszów;
11. dane przestrzenne IIaPGW, Państwowe Gospodarstwo Wodne Wody Polskie;
12. Numeryczny Model Terenu (NMT), GUGiK;
13. Warstwy tematyczne CBDG:
 - Hydrogeologia – Główne Zbiorniki Wód Podziemnych,
 - Hydrogeologia – Jednolite Części Wód Podziemnych,
 - Surowce – złoża kopalin,
 - Surowce – obszary górnicze,
 - Surowce – tereny górnicze,
 - Środowisko – regiony fizyczno-geograficzne Polski (J. Solon i inni, 2018).

Witryny internetowe:

1. www.wielkieoczy.info.pl – Samorządowy Portal Internetowy Gminy Wielkie Oczy
2. <https://wielkieoczy.e-mapa.net/> – System Informacji Przestrzennej Gminy Wielkie Oczy
3. stat.gov.pl – Bank Danych Lokalnych, GUS
4. www.gios.gov.pl – publikacje dot. wyników monitoringu środowiska
5. crfop.gdos.gov.pl – centralny rejestr form ochrony przyrody

18 Oświadczenie autora prognozy

Warszawa, dnia 30 marca 2026 r.

O Ś W I A D C Z E N I E A U T O R A P R O G N O Z Y

Zgodnie z art. 74a ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (t.j.: Dz.U. z 2024 r., poz. 1112 ze zm.)

o ś w i a d c z a m

że jako autor *Prognozy oddziaływania na środowisko do planu ogólnego Gminy Wielkie Oczy* spełniam warunki określone przez wyżej przywołany artykuł, tj.:

- ukończyłam, w rozumieniu przepisów o szkolnictwie wyższym, co najmniej studia pierwszego stopnia lub studia drugiego stopnia, lub jednolite studia magisterskie na kierunkach związanych z kształceniem w obszarze nauk przyrodniczych z dziedzin nauk biologicznych oraz nauk o Ziemi;
- posiadam co najmniej 3-letnie doświadczenie w pracach w zespołach autorów przygotowujących prognozy oddziaływania na środowisko;
- byłam co najmniej pięciokrotnie członkiem zespołów autorów przygotowujących prognozy oddziaływania na środowisko.

Jestem świadoma odpowiedzialności karnej za złożenie fałszywego oświadczenia.

Agata Gzelak